

N. Drab

Deutsche Grammatik *mit Lösungen*

Sprechen Sie
Deutsch?

NK
VERLAG

Telegram : @deutschergram

N. Drab

DEUTSCHE Grammatik

Zweite Ausgabe

Winnyzja
Nowa Knyha
2019

Telegram : @deutschergram

УДК 811.112.2(075.8)
Д72

Автори:

Наталя Леонідівна Драб
Світлана Олександрівна Скринька
Стаброз Свен

Рецензенти:

Завідувач кафедри іноземних мов та методики їх викладання Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, професор,

В. М. Махінов

Кандидат філологічних наук, доцент Київської національної академії державного управління при президенті України

Т. М. Зикова

Драб Н. Л.

Д72 Практична граматики німецької мови : посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл / Драб Н. Л., Скринька С. О., Стаброз С. – 2-ге вид. переробл. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 280 с.

ISBN 978-966-382-748-3

Цей навчальний посібник-довідник з граматики німецької мови з ключами розроблений для студентів як мовних, так і немовних ВЗО України, учнів спеціалізованих шкіл, слухачів німецьких курсів, а також для всіх, хто бажає самостійно поновити, актуалізувати, систематизувати та доповнити свої знання з німецької мови.

УДК 811.112.2(075.8)

© Драб Н., Скринька С.,
Стаброз С., 2007
© Драб Н., Lektionen 14-130, 2019
Скринька С., Lektionen 1-13, 2019
Стаброз С., загальне редагування, 2019
© Нова Книга, 2019

ISBN 978-966-382-748-3

Telegram : @deutschergram

ЗМІСТ

Урок 1. Präsens дієслів sein, haben	6	(Präteritum, Perfekt та Plusquamperfekt, Futur)	62
Урок 2. Präsens слабких дієслів	8	Урок 30. Модальні дієслова wollen, mögen	64
Урок 3. Präsens сильних дієслів	10	Урок 31. Lassen	66
Урок 4. Präteritum (haben, sein, werden)	12	Урок 32. Модальні дієслова для вираження суб'єктивної оцінки висловлення.	68
Урок 5. Präteritum слабких дієслів.	14	Урок 33. Модальні дієслова з двома інфінітивами.	70
Урок 6. Präteritum сильних дієслів	16	Урок 34. Imperativ	72
Урок 7. Perfekt (1).	18	Урок 35. Konjunktiv 1.	74
Урок 8. Perfekt (2)	20	Урок 36. Konjunktiv 2 теперішнього часу сильних дієслів	76
Урок 9. Futur I та II	22	Урок 37. Konjunktiv 2 теперішнього часу (слабкі дієслова, модальні дієслова, винятки)	78
Урок 10. Plusquamperfekt	24	Урок 38. Konjunktiv 2 теперішнього часу в реченнях з нереальною умовою.	80
Урок 11. Дієслова з відокремлюваними й невідокремлюваними префіксами. Складені дієслова	26	Урок 39. Konjunktiv 2 минулого часу (1)	82
Урок 12. Префікси, які можуть бути відокремлюваними й невідокремлюваними	28	Урок 40. Konjunktiv 2 минулого часу (2)	84
Урок 13. Зворотні дієслова	30	Урок 41. Нереальні порівняльні речення	86
Урок 14. Перехідні й неперехідні дієслова, які важко розрізнати	32	Урок 42. Вживання артикля	88
Урок 15. Дієслова з формами сильних та слабких дієслів.	34	Урок 43. Відсутній артикль	90
Урок 16. Дієслова з додатком в Akkusativ	36	Урок 44. Рід іменників	92
Урок 17. Дієслова з додатком у Dativ	38	Урок 45. Множина незапозичених іменників	94
Урок 18. Дієслова з додатком у Dativ та Akkusativ.	40	Урок 46. Множина запозичених іменників	96
Урок 19. Präsens Passiv	42	Урок 47. Сильне відмінювання іменників та жіноче відмінювання	98
Урок 20. Zustandspassiv	44	Урок 48. Слабка відміна іменників	100
Урок 21. Präteritum Passiv.	46	Урок 49. Відмінювання іменників у множині	102
Урок 22. Perfekt Passiv und Plusquamperfekt Passiv	48	Урок 50. Відмінювання власних назв	104
Урок 23. Futur 1 Passiv.	50	Урок 51. Відмінки. Nominativ й Akkusativ	106
Урок 24. Passiv з модальними дієсловами	52	Урок 52. Відмінки. Dativ	108
Урок 25. Безособовий пасив	54	Урок 53. Відмінки. Genetiv	110
Урок 26. Модальні дієслова können, dürfen (Präsens)	56	Урок 54. Ступені порівняння прикметників.	112
Урок 27. Модальні дієслова können, dürfen (Präteritum, Perfekt та Plusquamperfekt, Futur 1)	58	Урок 55. Відмінювання прикметників з означеним артиклем.	114
Урок 28. Модальні дієслова müssen, sollen (Präsens)	60		
Урок 29. Модальні дієслова müssen, sollen			

Урок 56. Відмінювання прикметників із неозначеним артиклем і присвійними займенниками в однині . . .	116	Урок 88. Зворотний порядок слів у простому реченні	180
Урок 57. Відмінювання прикметників без артиклів . .	118	Урок 89. Порядок слів у реченнях з додатками в Dativ та Akkusativ	182
Урок 58. Viel	120	Урок 90. Порядок слів у реченнях з обставинами й додатками	184
Урок 59. Субстантивація прикметників і Partizipien . .	122	Урок 91. Порядок слів у реченнях зі зворотними дієсловами	186
Урок 60. Особові займенники. Відмінювання особових займенників у Nominativ і Akkusativ	124	Урок 92. Порушення рамкової конструкції	188
Урок 61. Особові займенники. Відмінювання особових займенників у Nominativ і Dativ	126	Урок 93. Питальні речення	190
Урок 62. Присвійні займенники	128	Урок 94. Порядок слів у реченнях з однорідними членами.	192
Урок 63. Зворотні займенники	130	Урок 95. Порядок слів у складносурядних реченнях 1	194
Урок 64. Вказівні займенники	132	Урок 96. Порядок слів у складносурядних реченнях 2 . . .	196
Урок 65. Безособовий займенник es	134	Урок 97. Порядок слів у складнопідрядному реченні. . .	198
Урок 66. Питальні й відносні займенники	136	Урок 98. Парні сполучники “entweder... oder”, “weder... noch”, “mal... mal”, “sowohl... als auch”, “nicht nur... sondern auch”	200
Урок 67. Неозначений займенник man	138	Урок 99. З'ясувальні підрядні речення	202
Урок 68. Неозначені й заперечні займенники	140	Урок 100. Речення з dass або інфінітивна конструкція.	204
Урок 69. Кількісні числівники	142	Урок 101. Підрядні речення причини	206
Урок 70. Порядкові числівники	144	Урок 102. Підрядні речення часу (1)	208
Урок 71. Дробові й помножувальні числівники	146	Урок 103. Підрядні речення часу (2)	210
Урок 72. Вказівки часу (1)	148	Урок 104. Підрядні речення мети (damit)/ інфінітивна конструкція “um... zu”	212
Урок 73. Вказівки часу (2)	150	Урок 105. Означальні підрядні речення (1)	214
Урок 74. Прислівники	152	Урок 106. Означальні речення (2)	216
Урок 75. Прислівники місця	154	Урок 107. Підрядні речення умови	218
Урок 76. Займенникові прислівники	156	Урок 108. Підрядні речення наслідку	220
Урок 77. Прислівники способу дії з Dativ	158	Урок 109. Порівняльні речення (1)	222
Урок 78. Вживання інфінітива з часткою zu	160	Урок 110. Порівняльні речення (2) – je... desto	224
Урок 79. Вживання інфінітива без частки zu	162	Урок 111. Допустові речення	226
Урок 80. Інфінітив 1 та інфінітив 2	164	Урок 112. Питальні речення в якості підрядних	228
Урок 81. Конструкція haben/sein + zu + Infinitiv	166	Урок 113. Прийменники, які вживаються з Akkusativ (bis, durch, entlang, für, gegen, ohne, um)	230
Урок 82. Інфінітивні конструкції – „um... zu“, „ohne... zu“, „anstatt... zu“	168		
Урок 83. Partizip 1 та Partizip 1 + zu	170		
Урок 84. Partizip 2	172		
Урок 85. Поширене визначення	174		
Урок 86. Дієприкметникові звороти	176		
Урок 87. Порядок слів у простому реченні	178		

Урок 114. Прийменники, які вживаються з Dativ (ab, aus, außer, bei, dank, entgegen, gegenüber, gemäß, mit, nach, seit, von, zu, zufolge)	232
Урок 115. Прийменники місця з Akkusativ і Dativ	236
Урок 116. Прийменники місця з Dativ та Akkusativ	238
Урок 117. Прийменники місця	240
Урок 118. Прийменники часу	242
Урок 119. Найбільш поширені прийменники, які вживаються з Genitiv.	244
Урок 120. Дієслова з прийменниками (1)	246
Урок 121. Дієслова з прийменниками (2)	248
Урок 122. Дієслова з прийменниками (3)	250
Урок 123. Дієслова з прийменниками (4)	252
Урок 124. Дієслова з прийменниками (5)	254
Урок 125. Дієслова з прийменниками (6)	256
Урок 126. Дієслова з прийменниками (7)	258
Урок 127. Дієслова з прийменниками (8)	260
Урок 128. Дієслова з прийменниками (9)	262
Урок 129. Прикметники з прийменниками (1)	264
Урок 130. Прикметники з прийменниками (2)	266
Урок 131. Прикметники з прийменниками (3)	268
Урок 132. Прикметники з прийменниками (4)	270
Додаток 1	272
Додаток 2	277
Додаток 3	278
Додаток 4	278

УРОК 1. PRÄSENS ДІЄСЛІВ SEIN, HABEN

Haben, sein

<i>haben</i>		<i>sein</i>	
ich	habe	ich	bin
du	hast	du	bist
er/sie/es	hat	er/sie/es	ist
wir	haben	wir	sind
ihr	habt	ihr	seid
sie	haben	sie	sind
Sie	haben	Sie	sind

УРОК 1. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслово *haben* у правильній формі.

1. _____ du einen Computer?
2. Wir _____ ein neues Auto.
3. Ich _____ jetzt keine Zeit.
4. Mein Bruder _____ keine Kinder.
5. Wie viele Geschwister _____ du?
6. Du _____ ein sehr schönes Gesicht.
7. Ihr _____ keine Hoffnung.
8. _____ du kein Geld mehr?
9. Sven _____ zwei Kinder.
10. Wer _____ einen Kugelschreiber für mich?
11. Ihr _____ jeden Vormittag Deutschkurs.
12. Die Frau _____ eine gute Idee.

Вправа 2. Поставте дієслово *sein* у правильній формі.

1. Meine Tochter _____ von 8.00 bis 13.00 Uhr im Büro.
2. Ihr _____ verheiratet.
3. Ich _____ nicht dumm. Ich _____ klug.
4. Wo _____ der Schlüssel?
5. Sie _____ Schneiderin von Beruf.
6. _____ ihr aus China?
7. Ich _____ nicht verheiratet.
8. Wo _____ meine Tasche?
9. Sie _____ Freunde.
10. Meine Wohnung _____ im dritten Stock.
11. Er _____ Automechaniker.
12. Das Kind _____ noch sehr klein.
13. Er _____ Ukrainer.
14. Woher _____ du?
15. _____ Sie aus der Ukraine?

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. У мене два брати. Їм 25 і 28 років.
2. Хто Ви? Ви нова секретарка (die neue Sekretärin)?
3. Париж у Франції.
4. У вас є запитання?
5. Петро – холостяк. У нього є подружка.
6. У мене є книжки.
7. Я – продавець.
8. Петер безробітний.
9. У вас немає дітей (keine Kinder).
10. Ви одружені?
11. Ми вдома.
12. Ви сумні.
13. Діти смішні.
14. У Альберта багато планів.
15. Ми – українці.
16. Ми успішні.

УРОК 2. PRÄSENS СЛАБКИХ ДІЄСЛІВ

Präsens – це теперішній час дієслова, який означає дію, що відбувається у даний момент. Дієслова в *Präsens* отримують такі закінчення:

<i>особа</i>	<i>однина</i>	<i>множина</i>
1.	-e	-(e)n
2.	-(e)st	-(e)t
3.	-(e)t	-(e)n
ввічлива форма -(e)n		

Слабкі дієслова не міняють кореневу голосну й отримують закінчення відповідно до зразка:

ich	sag-e	wir	sag-en
du	sag-st	ihr	sag-t
er/sie/es	sag-t	sie	sag-en
		Sie	sag-en

Ich studiere an der Uni. – Я вчуся в університеті.

Ihr stellt Fragen. – Ви ставите запитання.

Слабкі дієслова, корінь яких закінчується на *-d, -t, -chn, -dn, -ffn, -gn, -dm, -tm*, отримують у 2-й та 3-й особах однини і в 2-й особі множини закінчення *-est, -et*:

Du arbeitest heute gut. – Ти працюєш сьогодні добре.

Er arbeitet heute auch gut. – Він працює сьогодні також добре.

Ihr arbeitet heute sehr gut. – Ви працюєте сьогодні дуже добре.

Якщо корінь дієслова закінчується на *-s, -ß, -x, -z*, то *s* у закінченні *-st* 2-ї особи однини випадає:

Grüßt du auch den Lehrer? – Ти також вітаєш учителя?

УРОК 2. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслова в правильній формі в Präsens.

1. Was (machen) Sie am Wochenende?
2. Du (malen) sehr gern.
3. Ich (lernen) Deutsch.
4. Wo (wohnen) du?
5. Die Mutter (öffnen) das Fenster.
6. Die Kinder (spielen) Fußball.
7. Ihr (beobachten) und dann (diskutieren) das Geschehene.
8. Was (machen) Sie heute Abend?
9. Das Buch (kosten) 10 Euro.
10. Herr Müller (arbeiten) bei Siemens.
11. Du (brauchen) nicht heute zu kommen.
12. Ich (wohnen) ständig in Kyjiw.
13. (studieren) Anna an der Uni oder an der pädagogischen Hochschule?
14. (lernen) ihr das Alphabet?
15. Wir (besuchen) das Museum.
16. Mein Mann (reservieren) den Tisch.
17. Mein Onkel (kontrollieren) alle Rechnungen.
18. (holen) ihr das Paket von der Post?
19. Meine Kinder (putzen) die Wohnung.
20. Peter (fragen) mich immer.
21. Ihr (warten) auf den Bus.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Тобі сьогодні потрібна машина?
2. Наскільки добре ти малюєш картини?
3. Ти танцюєш дуже добре. – Дякую, ти танцюєш теж дуже добре.
4. Ви працюєте дуже погано.
5. Я живу в Німеччині.
6. Я запитую й Ерик відповідає на запитання.
7. Що ти там говориш?
8. Ти тут відкриваєш вікно?
9. Я збираю марки, а мій друг збирає листівки.
10. Майже всі студенти ходять із задоволенням у походи.
11. Ви сьогодні проведете наших гостей!
12. Чому ти так уважно розглядаєш цього чоловіка?
13. Через рік ми закінчуємо школу.
14. Ти із задоволенням подорожуєш на південь?
15. Я вчу німецьку мову. Моя подруга вчить французьку мову.
16. Ти вчиш вірш напам'ять?
17. Що ти робиш на вихідні?
18. Пан Майєр живе у Франкфурті.
19. Що робить Петер сьогодні ввечері?
20. Ви купуєте книгу?
21. Скільки коштує лінійка?
22. Ти часто граєш у теніс?
23. Я люблю слухати класичну музику.

УРОК 3. PRÄSENS СИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

Сильні дієслова на відміну від слабких дієслів можуть змінювати кореневу голосну: **a→ä, o→ö, au→äu, e→i** або **ie**: schlafen – schläft, lesen – liest:

ich	schlafe	lese	wir	schlafen	lesen
du	schläfst	liest	ihr	schlaft	lest
er/sie/es	schläft	liest	sie	schlafen	lesen
			Sie	schlafen	lesen

Список найбільш уживаних сильних дієслів

nehmen	du	nimmst	er	nimmt
fahren	du	fährst	er	fährt
sprechen	du	sprichst	er	spricht
befehlen	du	befiehst	er	befiehlt
halten	du	hältst	er	hält
essen	du	isst	er	isst
sehen	du	siehst	er	sieht
vergessen	du	vergisst	er	vergisst
empfehlen	du	empfehlst	er	empfieht
treten	du	trittst	er	tritt
laufen	du	läufst	er	läuft

Wissen

ich	weiß	wir	wissen
du	weißt	ihr	wisst
er/sie/es	weiß	sie	wissen
		Sie	wissen

УРОК 3. ВПРАВИ

Вправа 1. Провідмініуйте такі дієслова.

Nehmen, sprechen, fahren, sehen, essen, betreten, vergessen, laufen, gefallen, wissen, geben, halten.

Вправа 2. Поставте дієслова в правильній формі.

1. Ich (nehmen) ein Buch und mein Freund (nehmen) ein Heft.
2. Warum (fahren) Maria nach Deutschland? (fahren) ihr auch?
3. Wir (sprechen) Deutsch. (sprechen) du auch Deutsch?
4. Ich (geben) ein Wörterbuch, was (geben) du?
5. Der Student (halten) einen Kugelschreiber in der Hand. (halten) ihr Bücher?
6. Was (essen) du gern? – Ich (essen) Spagetti gern.
7. Was (vergessen) du immer? Ihr (vergessen) nichts. Peter (vergessen) auch nichts.
8. (sehen) du mich gut? – Ja, ich (sehen) dich gut.
9. Ich (betreten) den Seminarraum. Wer (betreten) den Seminarraum?
10. (fahren) du nach Frankreich? Ich (fahren) auch nach Frankreich. Und ihr, wohin (fahren) ihr?
11. Mein Sohn (laufen) schnell. Ich (laufen) auch schnell.
12. (schlafen) du gut? (schlafen) ihr auch gut?
13. (gefallen) dir das Buch?
14. Hoffentlich (gefallen) ich Maria.
15. Was (lesen) Peter gern? – Ich (wissen) nicht, ich (lesen) Krimis gern.
16. (wissen) ihr schon alles? – Nein, wir (wissen) nichts.
17. Welche Bücher (lesen) du gern?
18. (Tragen) du bitte die Koffer ins Haus?
19. Was (essen) du zum Frühstück? – Ich (essen) normalerweise Cornflakes.
20. Michael (fahren) dieses Wochenende in die Schweiz.
21. Der Bus (halten) an der Haltestelle.
22. (sprechen) du Französisch oder Spanisch?
23. Am Montag (sehen) wir einen Videofilm.
24. Was (tragen) du im Winter? – Ich (tragen) eine Jacke und warme Socken.
25. Im Seminarraum (geben) es eine Leinwand.

Вправа 3. Перекладіть запитання німецькою та дайте відповідь на них.

1. Стаття подобається Моніці?	9. Хто забуває слова?
2. Що є в аудиторії (im Seminarraum)?	10. О котрій годині (um wie viel Uhr) заходить Анка до кімнати?
3. Що ми даємо Яні?	11. Коли ти їдеш до Франкфурта? Коли твої батьки їдуть до Берліна?
4. Ти береш цей підручник?	12. Ти міцно спиш? Твої діти теж міцно сплять?
5. Ви розмовляєте французькою? Клаус розмовляє українською?	13. Ти швидко бігаєш? Твої друзі теж швидко бігають?
6. Де зупиняється автобус?	14. Що ти тут береш?
7. Що ти любиш їсти? Що люблять їсти твої друзі?	
8. Ти бачиш олівець?	

УРОК 4. PRÄTERITUM (HABEN, SEIN, WERDEN)

Haben

ich	hatte	wir	hatten
du	hattest	ihr	hattet
er/sie/es	hatte	sie	hatten
		Sie	hatten

Sein

ich	war	wir	waren
du	warst	ihr	wart
er/sie/es	war	sie	waren
		Sie	waren

Werden

ich	wurde	wir	wurden
du	wurdest	ihr	wurdet
er/sie/es	wurde	sie	wurden
		Sie	wurden

Die Touristen waren müde
und kehrten ins Hotel zurück.

УРОК 4. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслова *haben, sein, werden* в правильній формі *Präteritum*.

1. Wir _____ im Sommer in Berlin.
2. Gestern Morgen um 6 Uhr _____ ich noch im Bett.
3. Unser Chef _____ schon hier.
4. Wo _____ du am Montagvormittag um 10 Uhr?
5. Ich _____ jung.
6. Im Juli _____ wir Ferien.
7. Gestern Abend _____ meine Eltern um 20 Uhr im Park.
8. Am Sonntagnachmittag _____ wir im Café.
9. Ihr _____ viel zu tun.
10. Es _____ heiß.
11. Warum _____ die Blätter bunt?
12. Sara _____ großes Glück.
13. Lisa _____ krank letzte Woche.
14. Was für ein Tag? _____ gestern.
15. Am Montag _____ ich keinen Gitarrenunterricht.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою.

1. Учора я був хворий, у мене був сильний головний біль (starke Kopfschmerzen).
2. В останні дні був сильний вітер (windig), тому ми були увесь час вдома.
3. Ми вчора були у кіно, а де були ви?
4. Вас останнім часом ніколи не буває вдома, що ви робили?
5. Учора й позавчора у тебе не було часу на мене.
6. Ми всі вчилися в університеті й стали успішними людьми (erfolgreiche Fachleute).
7. Мій брат дуже добре знав фізику (sich in Physik kennen), тому він став інженером.
8. Ви були вчора цілий день вдома, чи не так?
9. На вулиці (draußen) похолоднішало (kalt werden), листя на деревах (die Blätter an den Bäumen) пожовкло (gelb werden).
10. Він був старий.
11. Коли у вас вчора було тренування з футболу?
12. У нього була перерва.
13. У Свена не було зошита.
14. У вас була книга та зошит.
15. Де ти вчора була?
16. Ви були готові допомогти.
17. Скільки грошей в тебе було?
18. Стало холодно.
19. Ми були стривожені.
20. У дітей не було домашніх завдань.
21. Ти хворів взимку?
22. Ви вже були в цьому готелі?
23. Раніше у Ганса був собака.
24. Вчитель був хворий.
25. Чому ти вчора був злий?
26. Вчора у Марії не було грошей.
27. У вас не було часу.
28. Ми були вдома.
29. Вчора у Христини боліло горло.

УРОК 5. PRÄTERITUM СЛАБКИХ ДІЄСЛІВ

Präteritum – це форма минулого часу, що вживається у розповідях та оповіданнях про події, які відбувалися у минулому.

1. Слабкі дієслова утворюють *Präteritum* від основи дієслова з додаванням суфікса *-te* й особових закінчень:

Особа (Person)	Однина (Singular)	Множина (Plural)
1.	–	-(e)n
2.	-(e)st	-(e)t
3.	–	-(e)n
Ввічлива форма –(e)n		

ich	sag–te	wir	sag–te–n
du	sag–te–st	ihr	sag–te–t
er/sie/es	sag–te	sie	sag–te–n
		Sie	sag–te–n

2. Слабкі дієслова, основа яких закінчується на *-t, -d, -m, -n*, одержують закінчення *-(e)te*:

ich	arbeit–ete	wir	arbeit–ete–n
du	arbeit–ete–st	ihr	arbeit–ete–t
er/sie/es	arbeit–ete	sie	arbeit–ete–n
		Sie	arbeit–ete–n

3. Слабкі дієслова не змінюють у *Präteritum* кореневу голосну. Особлива група слабких дієслів, такі як *kennen, nennen*, змінюють у *Präteritum* кореневу голосну:

ich	kann–te	wir	kann–te–n
du	kann–te–st	ihr	kann–te–t
er/sie/es	kann–te	sie	kann–te–n
		Sie	kann–te–n

УРОК 5. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслова у правильній формі *Präteritum*.

1. In der Stadt (vermissen) das Mädchen das Meer sehr.
2. Die Familie (wohnen) im Zentrum Kyjiws.
3. Mit vierzehn Jahren (probieren) das Mädchen ihr erstes Bier.
4. Kaum etwas in seinem Leben (machen) Sinn.
5. Der Junge (sammeln) Briefmarken.
6. Das Mädchen (aufräumen) ihre Wohnung.
7. Ihre Mutter (schleppen) sie zum Zahnarzt.
8. Die Studenten (pflanzen) Bäumchen.
9. Der Nachbar (reparieren) mein Bügeleisen.
10. Alle meine Freunde (tanzen) in der Disko.
11. Die Lehrer (loben) den Studenten für seinen Fleiß.
12. Peter (arbeiten) im Garten.
13. Die Feuerwehr (retten) die Katze vom Baum.
14. Er (machen) die Hausaufgaben am Schreibtisch.
15. Ich (frühstücken) gut und kräftig.
16. In dem kleinen Laden an der Ecke (kaufen) ich mir ein Kleid.
17. Den ganzen Tag (bummeln) die Touristen durch die Stadt.
18. Thomas (schenken) mir viele Bücher.
19. Frida (wohnen) damals in Hamburg.
20. Ich (suchen) nach dem Schlüssel.
21. Meine Mutter (erzählen) mir Märchen.
22. Sven schon als Kind (malen) tolle Bilder.
23. Ihr (absolvieren) die Schule erfolgreich.

Вправа 2. Дайте відповідь на запитання.

Was machtet ihr gestern?

- Ich:* ein Gedicht lernen.
Irina: Briefe verschicken.
Mark: Geige spielen.
Sebastian: in der Turnhalle turnen.
Heidi: eine rote Jacke stricken.
Sven: sein Zimmer aufräumen.
Natascha: mit ihren Freunden tanzen.
Eva und Dirk: das deutsch-ukrainische Wörterbuch suchen.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ми мандрували Німеччиною.
2. Мої батьки купили машину.
3. На кого ти чекав?
4. Мій тато багато ходив у походи.
5. Я танцював усю ніч.
6. Ми вирішили проблему.
7. Він завжди із задоволенням рахував у школі.
8. Кулька морозива коштувала 1 євро.
9. Моя мама відчинила мені двері.
10. Минулого року я відвідав багато міст.
11. Вчора я прибрала квартиру.

УРОК 6. PRÄTERITUM СИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

Сильні дієслова не мають у **Präteritum** суфікса, вони утворюють **Präteritum** шляхом зміни голосних у корені слова. У 1-й та 3-й особах однини у дієслів відсутні закінчення:

ich	kam	wir	kam-en
du	kam-st	ihr	kam-t
er/sie/es	kam	sie	kam-en
		Sie	kam-en

Gestern buk ich einen Kuchen. – Вчора я спік пиріг.

Сильні дієслова, корінь яких закінчується на -s, -ss, -ß, -z, -ts, -sch, мають у 2-й особі однини -e- перед закінченням: du ass(e)st, du las(e)st.

УРОК 7. PERFECT (1)

Perfekt – це форма минулого часу, яка вживається у бесідах, у діалогах, тому *Perfekt* називають розмовним часом.

Утворюється *Perfekt* за такою схемою:

haben/sein + Partizip II
(у *Präsens*)

Ich habe alle Fenster geputzt. – Я помив усі вікна.

Ich bin früh aufgestanden. – Я рано встав.

Partizip II слабких дієслів утворюється так:

ge + основа дієслова + (e)t

sagen – sagte – gesagt machen – machte – gemacht

Partizip II сильних дієслів утворюється так:

ge + основа дієслова + en

sprechen – sprach – gesprochen stehen – stand – gestanden

У дієсловах з відокремлюваними префіксами префікс *ge-* ставиться між префіксом дієслова та його коренем: *ingestiegen, aufgemacht*.

Префікс *ge-* відсутній:

1) у дієсловах з невідокремлюваними префіксами: *erzählt, beschrieben*;

2) у дієсловах з суфіксами *-ieren*: *studiert, gratuliert*.

При повному запереченні в реченнях (якщо заперечується дія дієслова) *nicht* ставиться перед *Partizip II*:

Sie haben heute **nicht** gearbeitet. – Вони сьогодні не працювали.

але: Sie haben heute **nicht viel** gearbeitet (часткове заперечення). – Вони сьогодні небагато працювали.

Порядок слів у реченнях з *Perfekt*

У розповідних реченнях відмінювані дієслова *haben/sein* займають другу позицію, а *Partizip II* займає останню позицію.

	<i>haben/sein</i>		<i>Partizip II</i>
Hans	hat	seinen Fotoapparat	mitgebracht
Gestern	sind	wir zusammen	spaziergegangen

Sie haben heute viel gearbeitet. – Вони сьогодні багато працювали.

УРОК 7. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення в *Perfekt*.

Haben

- Wir lernen und arbeiten viel. Wo kaufst du diese Zeitschrift? Antwortest du auf alle Fragen? Ich mache keine Fehler. Ich warte lange auf dich. Zeichnest du diese Blume? Ich spiele mit meinen Freunden Ball.
- Warum betrachtetest du das Schaufenster so aufmerksam? Ich besteige den Berg. Dieser Film gefällt mir nicht. Wann besprichst du dieses Problem mit ihm?
- Warum studiert deine Freundin so lange? Wozu gratulierst du seiner Frau? Natascha promoviert endlich.
- Was isst du zu Mittag? Leider liest er keine Gedichte von Heine. Nach dem Spaziergang schlafen wir gut. Das Mädchen gießt die Blumen. Ich verabschiede mich von meinen Freunden. Hilft dir dein Freund?
- Schaltest du das Licht ein? Wann siehst du dir diesen Film an? Warum rufst du mich nicht an? Der Junge räumt einmal pro Jahr sein Zimmer auf.

Sein

- Mit wem fährst du nach Lemberg? Kommt jemand zu dir? Geht ihr zu Fuß nach Hause? Ich gehe früh ins Bett. Ich gehe ins Kino. Die alte Dame stürzt schwer.
- Wem beegnest du im Theater? Wachst du wieder früh auf?
- Ihr geht spazieren. Ich stehe um 6 Uhr auf. Wann kehrt dein Bruder zurück? Unsere Familie zieht in die neue Wohnung ein. Der Zug fährt um 7 Uhr ab. Ich schlafe früh ein.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою в *Perfekt*.

Haben

1. Я взяла книгу.	7. Дірк ніс книгу в сумці додому.
2. Ми говорили німецькою на занятті.	8. Що ти любила їсти в Італії? – Мені подобалося їсти спагеті.
3. Ми купили щось попити і поїсти.	9. Там ми всі пили каву і грали в карти.
4. Я дав Яні словник.	10. Пізніше в четвер увечері я нічого не робив.
5. Ти вчора добре спала?	11. На озері ми зробили пікнік.
6. Студент тримав ручку в руці.	

Sein

1. Я вчора залишився вдома.	7. Мої батьки вчора прийшли в гості.
2. Мій швагер поїхав до Ірландії.	8. Мій шкільний друг потім став актором.
3. Мій дід ще ніколи не літав.	9. Я пробіг 400 метрів за 50 секунд.
4. Моя подружка вже пішла додому.	10. Сьогодні я пізно прокинулася.
5. Я була у Берліні.	11. Дитина вилізла на дерево.
6. Ціни на бензин різко піднялися.	12. Мій друг вчора повернувся з відпустки.

УРОК 8. PERFECT (2)

Із *haben* утворюють *Perfekt*

- 1) перехідні дієслова (дієслова, які можуть мати прямий додаток): fragen, machen, hören;
- 2) неперехідні дієслова: stehen, gefallen;
- 3) всі зворотні дієслова: sich waschen, sich beschäftigen, sich erholen;
- 4) всі модальні дієслова: wollen, können, dürfen, sollen, mögen, müssen.

Із *sein* *Perfekt* утворюють:

неперехідні дієслова, які означають рух або зміну стану: <i>fahren, kommen, gehen, fallen, fliegen, laufen, zurückkehren, rennen, wandern, springen, klettern, steigen, reisen, aufwachen, auswandern, wachsen, einschlafen, aufblühen, entstehen, sterben, ertrinken, erstickten, umkommen</i> та ін.	дієслова: <i>sein, werden, folgen, begegnen, gelingen, misslingen, geschehen, bleiben, passieren, explodieren, landen, starten, verbrennen</i>
Ich bin gekommen. – Я прийшов. Er ist aufgestanden. – Він встав.	Was ist passiert? – Що сталося? Er ist ihr auf der Straße begegnet. – Вона зустріла його на вулиці. Wir sind im Theater gewesen. – Ми були в театрі.

Дієслова з *haben* та *sein*

schlafen	Ich bin eingeschlafen. – Я заснув.	Ich habe gut geschlafen. – Я добре виспався.
fahren	Ich bin nach Hause gefahren. – Я поїхав додому.	Ich habe das Auto selbst gefahren. – Я сам водив машину.
fliegen	Mein Freund ist gestern geflogen. – Мій друг вчора літав (на літаку).	Der Pilot hat das Flugzeug nach Frankfurt geflogen. – Пілот вів літак на Франкфурт.
biegen	Das Auto ist um die Ecke gebogen. – Машина повернула за рогом.	Ich habe den Ast gebogen. – Я зігнула гілку.
frieren	Der See ist gefroren. – Озеро замерзло.	In diesem Winter haben wir noch nicht gefroren. – Цієї зими ми ще не мерзли.
reißen	Das Kabel ist entzwei gerissen. – Кабель розірваний посередині.	Die Kinder haben dem Nikolaus die Geschenke aus der Hand gerissen. – Діти вихопили подарунки з рук Миколая.
reiten	Wir sind über das Feld geritten. – Ми скакали верхи через поле.	Er hat den schnellsten Esel geritten. – Він їхав верхи на найшвидшому ослі.
schwimmen	Ich bin über den Fluss geschwommen. – Я переплив річку.	Ich habe 1000 Meter geschwommen. – Я пропливла 1000 метрів.
stoßen	Wir sind auf Erdöl gestoßen. – Ми натрапили на нафту.	Beim Fußball haben sie mich gestoßen. – Під час футболу вони мене штовхнули.
treten	Eva ist ins Zimmer getreten. – Ева зайшла до кімнати.	Der Esel hat mich getreten. – Осел вдарив мене.
ziehen	Wir sind in eine Kleinstadt gezogen. – Ми переїхали до маленького міста.	Der Zahnarzt hat den Zahn gezogen. – Дантист вирвав зуб.

УРОК 8. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте *haben* або *sein*.

1. Ich _____ gut und gern getanzt.
2. Wann _____ Sie heute aufgestanden?
3. Wir _____ bei meinem Onkel in Berlin geblieben.
4. Danach _____ wir im Kino einen Film gesehen.
5. Gerhard _____ seinen Urlaub im Sommer gehabt.
6. Gestern _____ ich einen ganz netten Mann kennengelernt.
7. Plötzlich _____ ich ihm im Supermarkt begegnet.
8. Gestern _____ wir nicht zum Unterricht gegangen.
9. Es _____ bei uns stark geregnet.
10. Wir _____ lange geblieben und wir _____ spät nach Hause gekommen.
11. Gestern _____ er zu Hause gewesen.
12. Ich _____ im Bett geblieben und ich _____ nur an ihn gedacht.

Вправа 2. Побудуйте речення в *Perfekt*.

1. Er (sich bedanken) für das Geschenk.	9. Wann (kaufen) ihr diese Zeitschriften?
2. Ich (schreiben) den Brief schnell.	10. Sonntag (reisen) wir an einen See in Northeim.
3. Wir (ankommen) zu früh im Büro.	11. Leider (verstehen) wir nicht alles.
4. Um wie viel Uhr (beginnen) das Konzert?	12. Wann (aufwachen) du heute Morgen?
5. Die Blumen (aufblühen).	13. Was (vergessen) du in Deutschland?
6. Dieter war so süß, er (mitbringen) mir Blumen.	14. Dann (sein) wir in einem Restaurant und (essen) italienisch.
7. Petra (warten) lange auf die Gäste.	
8. Maria (besuchen) ihre Tante in München.	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Маріанна посварилася з Клаусом.	10. Де ви вийшли (з автобуса)?
2. Ми відвідали всі визначні пам'ятки міста (alle Sehenswürdigkeiten der Stadt).	11. Ви були на стадіоні?
3. Ти написав вправу?	12. Чому ти так довго був в інституті?
4. Я шукав свої квитки, але, на жаль, не знайшов.	13. Сьогодні всі бутони (die Blütenknospe) розквітнули.
5. Що будемо робити? Вона не з'явилася (sich melden).	14. Я сьогодні прокинувся рівно о сьомій годині ранку.
6. Я попрощався зі своїми друзями.	15. Поїзд прибув до Києва рівно о десятій годині.
7. Директор саме (gerade) виїхав (abreisen) зі своєю секретаркою.	16. Я вийшов на вокзалі.
8. Дитина впала в річку (der Fluss) і потонула.	17. О 9-й годині він мене знову привіз додому.
9. Я сьогодні поїхав на роботу на метро.	18. Я годину допомагав йому, оскільки я також знаю англійську.

УРОК 9. FUTUR I ТА II

Утворюється **Futur I** за такою схемою:

werden + Infinitiv (im Präsens)	
ich werde	wir werden
du wirst	ihr werdet
er/sie/es wird	sie werden
	Sie werden

Futur I вживається:

1) для означення дії, яка відбудеться в майбутньому:

Wir werden viel arbeiten. – Ми будемо багато працювати.

Ich werde das selbst machen. – Я сам це зроблю.

2) для вираження припущення відносно майбутнього часу:

Klaus wird bestimmt denken, dass ich ihn vermisse. – Клаус буде напевно думати, що я сумую за ним.

Er wird sicherlich dieses Auto kaufen. – Він обов'язково купить цю машину.

3) для вираження вимоги виконати дію:

Du wirst jetzt die Hausaufgabe machen! – Ти зробиш зараз домашнє завдання!

Du wirst jetzt dein Zimmer aufräumen! – Ти зараз прибереш свою кімнату!

Дуже часто Futur I заміняє Präsens в значенні майбутнього часу. Для цього в реченні повинні бути точні вказівки часу, такі як: im Sommer, in diesem Jahr, um 2 Uhr і так далі:

In dieser Woche fahre ich ans Meer. – На цьому тижні я їду на море.

Er kommt in 2 Minuten zurück. – Він повернеться за 2 хвилини.

Futur II – служить для вираження дії, що передує іншій дії в майбутньому.

Утворюється **Futur II** за такою схемою:

werden + Infinitiv Perfect (im Präsens)	
ich werde gelesen haben	wir werden gelesen haben
du wirst gelesen haben	ihr werdet gelesen haben
er/sie/es wird gelesen haben	sie werden gelesen haben
	Sie werden gelesen haben

Komm um 20 Uhr! Zu dieser Zeit werde ich die Arbeit beendet haben. – Приходь о 20-й годині! До цього часу я вже закінчу роботу.

Вживається ця форма вкрай рідко, а заміняє її Perfekt:

Порядок слів у реченні з Futur

		2 позиція		кінець речення
Futur I	Er	wird	mir bestimmt	helfen.
Futur II	Sie	wird	das Problem selbst	gelöst haben.

УРОК 9. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслово в правильній формі Futur I.

1. In diesem Jahr (fahren) wir für 2 Monate nach Deutschland.
2. Der Student hat sich zur Prüfung nicht vorbereitet. Er (schaffen) die Prüfung wohl nicht.
3. Wir (erholen) uns in der Turkey gut.
4. Karin ist sehr verliebt. Sie (heiraten) Ihren Freund wohl bald.
5. Es zieht sich immer mehr zu. Es (regnen) heute noch.
6. Heute Abend (gehen) ich mit meinen Freunden spazieren.
7. Du (zurückgeben) mir sofort das Geld!
8. Wir (machen) uns mit diesem Thema unbedingt vertraut.
9. Ihr (entschuldigen) euch sofort bei Herrn Böse!
10. In der nächsten Woche (feiern) ich meinen Geburtstag.
11. Mein Freund (aufgeben) endlich das Rauchen. Das hat er mir versprochen.
12. Peter (machen) nach der Schule eine Ausbildung.
13. Morgen (tanzen) ich viel.
14. Herr Müller (gehen) bald in Rente. Er ist schon 64.
15. Ich (sein) jetzt immer lieb. Das verspreche ich dir.
16. Der Patient ist sehr schwer erkrankt. Wahrscheinlich (überleben) er das nicht.
17. Ab morgen (machen) ich eine Diät. Ich bin einfach zu dick.

Вправа 2. Перекладіть запитання у Futur I та дайте на них відповідь.

1. Коли ти прийдеш в кафе?	6. Коли ви підете до церкви?
2. Що ти будеш їсти сьогодні ввечері?	7. Хто буде прати штани?
3. З ким ви зустрінетесь наступного тижня?	8. Коли закінчиться цей семестр?
4. Що вона завтра вдягне?	9. Де ти будеш спати цієї ночі?
5. Де він буде жити наступного року?	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи Futur.

1. Вони житимуть в готелі.
2. Ми знову поїдемо до Одеси і там добре відпочинемо.
3. Цього року ми разом поїдемо в гори й будемо там кататися на лижах.
4. Як він буде жити далі без своєї родини?
5. За 2 роки я поїду до Німеччини й буду шукати там місце роботи.
6. Сьогодні ввечері ми з колегами підемо в музей.
7. Завтра приїжджає мій брат з Берліна, ми заберемо його з вокзалу о 18:00.
8. Ми обов'язково здійснимо цю навколосвітню подорож разом.
9. Я завтра не буду дуже рано вставати.
10. Я так радію подорожі; я прямо зараз пакуватиму валізу.
11. Коли ти подаватимеш заяву на одержання закордонного паспорта?
12. Я не буду вибачатися перед нею!
13. Ви там добре проведете час.
14. Негайно йди гуляти із собакою!
15. За годину ти вже прибереш у кімнаті!

УРОК 10. PLUSQUAMPERFEKT

Plusquamperfekt – складна часова форма, яка утворюється за тією ж схемою, що й **Perfekt**, тільки дієслова **haben** і **sein** вживаються в **Präteritum**:

haben/sein + Partizip II
(в **Präteritum**)

ich hatte gelesen	wir hatten gelesen
du hattest gelesen	ihr hattet gelesen
er/sie/es hatte gelesen	sie hatten gelesen
	Sie hatten gelesen
ich war gewesen	wir waren gewesen
du warst gewesen	ihr wart gewesen
er/sie/es war gewesen	sie waren gewesen
	Sie waren gewesen

Plusquamperfekt – виражає минулий час і означає дію, що передує іншій дії в минулому. Дієслово, що позначає дію в минулому, яка відбулася пізніше, вживається в **Präteritum**.

1 (дія) Plusquamperfekt + 2 (дія) Präteritum

Ich sprach gut deutsch, weil ich in Deutschland gelebt hatte. – Я добре розмовляв німецькою мовою, тому що жив у Німеччині.

Als die Familie aus dem alten Haus
ausgezogen war, feierten die Gespenster
ein Fest.

Telegram : @deutschergram

УРОК 10. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслово в правильній формі.

1. Nachdem wir das Museum (besuchen), (gehen) wir nach Hause.
2. Nachdem wir uns möglichst viel an der frischen Luft (bewegen), (können) wir weiter an dem Projekt arbeiten.
3. Nachdem die Ärztin dem Patienten (helfen), (können) der arme Mann wieder atmen.
4. Als die Studenten die Kontrollarbeit (schreiben), (sammeln) der Lehrer ihre Hefte.
5. Nachdem ich an dieser Diskussion (teilnehmen), (können) ich nicht sprechen.
6. Nachdem sie (verschlafen), (kommen) sie zu spät zum Unterricht.
7. Als die Familie aus dem alten Haus (ausziehen), (feiern) die Geister ein Fest.
8. Nachdem ich sie (kennen lernen), (korrespondieren) ich noch 5 Monate mit ihr.
9. Nachdem Anna den Eilzug (verpassen), (sitzen) sie auf dem Koffer und (weinen).
10. Nachdem das Volk ihn zum Präsidenten (wählen), (vergessen) er alle seine Versprechen.
11. Nachdem alle Mitarbeiter sich (äußern) und am "runden Tisch" (teilnehmen), (können) wir dieses Problem lösen.
12. Nachdem er mit der Familie auf den Campingplatz (kommen), (erkundigen) er sich nach den Preisen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Поїзд уже пішов, коли ми прийшли на вокзал.
2. Мій друг подзвонив мені вчора й розповів мені цю історію після того, як його дружина дозволила йому це зробити.
3. Після того, як бізнесмени домовилися, вони підписали договір про співробітництво.
4. Після того, як відбувся цей нещасний випадок, я поїхав на роботу не на трамваї, а пішов пішки.
5. Після того, як мати насварила дітей, вони поводитися дисципліновано.
6. Він повторив ще раз усе, що він уже сказав.
7. Після того, як наш шеф довідався про всі свіжі новини й нові цифри фінансових звітів з ранкових газет, він хотів нас усіх звільнити.
8. Після того, як дівчина попрощалася з гостями, вона сіла до потягу й поїхала.
9. Після того, як ми подивилися цей спектакль, ми ще довго обмінювалися один з одним думками й враженнями.
10. Після того, як ми купили квитки, ми спакували валізи.
11. Прошло п'ять років з того часу, як друзі знову зустрілися.
12. Після того, як він відсвяткував день народження, квартира була брудна.
13. Друзі пішли додому тільки після того, як вони проспівали всі українські пісні, які знали.
14. Прочитавши лист, він пішов на пошту.
15. Уже після того, як він пішов, йому спало на думку рішення.
16. Коли він відпочив, він знову взявся за роботу.
17. Після того, як він упав, йому боліла ліва нога.
18. Два роки тому переїхали Клаус та Петра в район, де вони раніше навчалися.
19. На вечірку прийшло більше людей, ніж ми очікували.
20. Коли розтанув лід, діти більше не могли кататися на ковзанах.
21. Ми більше не могли згадати вокабуляр, який ми так старанно вчили.
22. Він тільки вчора отримав листа, якого мені з відпустки написав.
23. Коли вечірка вже по-справжньому була в повному розпалі, ми вже пішли.
24. Ми переночували в готелі, який нам порадив Бернд.

УРОК 11. ДІЄСЛОВА З ВІДОКРЕМЛЮВАНИМИ Й НЕВІДОКРЕМЛЮВАНИМИ ПРЕФІКСАМИ. СКЛАДЕНІ ДІЄСЛОВА

Дієслова з відокремлюваними префіксами

Дієслова з відокремлюваними префіксами – це дієслова, в яких префікси відокремлюються від кореня в *Präsens*, *Präteritum* і *Plusquamperfekt*. Вони ставляться в самий кінець речення у *Präsens* і *Präteritum*. При утворенні *Partizip II* у *Perfekt* і *Plusquamperfekt* між відокремлюваним префіксом та коренем ставиться префікс *ge-*.

На відокремлювані префікси падає наголос. До відокремлюваних префіксів належать: *ab-*, *an-*, *auf-*, *aus-*, *bei-*, *ein-*, *fest-*, *hin-*, *her-*, *los-*, *mit-*, *vor-*, *weg-*, *zu-*, *zurück-*, *zusammen-* та інші.

Ich rufe meinen Freund an. (*Präsens*) – Я дзвоню моєму другові.

Ich rief meinen Freund an. (*Präteritum*) – Я дзвонив моєму другові.

Ich habe meinen Freund angerufen. (*Perfekt*) – Я подзвонив моєму другові.

Ich hatte meinen Freund angerufen. (*Plusquamperfekt*) – Я дзвонив моєму другові.

Дієслова з невідокремлюваними префіксами

Дієслова з невідокремлюваними префіксами – це дієслова, в яких префікс не відокремлюється від кореня. Це такі префікси, як: *be-*, *ge-*, *er-*, *ver-*, *ent-*, *emp-*, *miss-*, *zer-*, на які не падає наголос і які ніколи не відокремлюються.

Ich verstehe diesen Gedanken. (*Präsens*) – Я розумію цю думку.

Ich verstand diesen Gedanken. (*Präteritum*) – Я зрозумів цю думку.

Ich habe diesen Gedanken verstanden. (*Perfekt*) – Я зрозумів цю думку.

Ich hatte diesen Gedanken verstanden. (*Plusquamperfekt*) – Я зрозумів цю думку.

Складені дієслова

У німецькій мові поряд з дієсловами з префіксами, які відокремлюються, є група дієслів, які називають складними дієсловами. Перша частина складних дієслів так само відокремлюється, як і відокремлювані префікси.

прикметник + дієслово	іменник + дієслово	дієслово + дієслово
bekannt sein	Amok laufen	baden gehen
bekannt werden	Auto fahren	bestehen bleiben
besser gehen	Bankrott gehen	bleiben lassen
blass sein	Eis laufen	fahren lassen
blass werden	Fahrrad fahren	hängen bleiben
blau sein	Maschine schreiben	kennen lernen
da sein	in Not sein	laufen lassen
dabei sein	Pleite gehen	lieben lernen
gesund sein	Probe fahren	liegen lassen
hier sein	Rad fahren	ruhen lassen
fest halten	Recht behalten	sausen lassen
frei sprechen	Recht bekommen	schätzen lernen
krank sein	Schuld haben	sitzen bleiben
laut reden	Staub saugen	sitzen lassen
leicht fallen	Fußball spielen	spazieren fahren
sauber schreiben	Tennis spielen	spazieren gehen
schwer nehmen		stecken bleiben
weg sein		stehen bleiben
zu sein		

Ich fahre Rad. – Я їду на велосипеді.

Wir gehen baden. – Ми йдемо купатися.

Er ist weg. – Його немає.

УРОК 11. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте дієслова в правильній формі в *Präsens*.

1. Der Zug (abfahren) pünktlich nach Hamburg.	14. Niemand (hinausgehen) jetzt aus dem Raum.
2. Die Forscher (entdecken) einen neuen Saturnmond.	15. Der Zug (losfahren) jeden Moment.
3. Luisa (anmachen) das Licht in der Küche.	16. Der Präsident (empfangen) seine Gäste aus Deutschland.
4. Der Tote (hinterlassen) seine Frau und 8 Kinder.	17. (mitkommen) du heute Abend?
5. Warum (aufmachen) du im Winter immer das Fenster?	18. Meine Tante (nachtrauern) ihrem verstorbenen Mann keine Träne.
6. Der Künstler (ausstellen) seine neuen Werke in Paris.	19. Die Frauen (vorbereiten) schon den ganzen Tag die Party.
7. Die Frau (gebaren) eineiige Zwillinge.	20. Ein Ölfleck (weggehen) nicht mehr so schnell.
8. Hoffentlich (einbrechen) das Kind auf der Eisfläche nicht.	21. Der Fremde (vergnügen) sich mit dem Geld seiner Frau.
9. Der Schüler (heimfahren) jeden Tag mit dem Bus.	22. Eines Tages (begegnen) du deinem Traummann.
10. Peter (zerlegen) den Motor seines Motorrades.	23. Wann (zurückfahren) wir endlich nach Bremen?
11. Trudchen (hinfallen) auf dem glatten Eis.	24. Meine Frau (zunehmen) jeden Monat 1–2 kg.
12. (Erkennen) du mich auf diesem Foto? Da war ich noch ein Baby.	
13. Der Radfahrer (missachten) die Vorfahrt.	

Вправа 2. Перекладіть запитання німецькою мовою та дайте на них відповідь.

1. Кому телефонує сьогодні твоя сестра?	11. Що ти одягаєш?
2. Кого ти забираєш увечері?	12. Ти прибираєш у квартирі?
3. Що відкривають дослідники?	13. Що Свен записує?
4. Ти знімаєш піжаму?	14. Коли ти відпочиваєш?
5. Ми йдемо в кіно. Підеш з нами?	15. Хто тебе запрошує в гості?
6. Коли ти прокидаєшся? Коли прокидається твій чоловік?	16. Що ти сьогодні готуєш?
7. Коли ти заходиш в аудиторію?	17. Хто любить дивитися телевізор?
8. Що ти починаєш?	18. Коли буде проходити обговорення?
9. З ким ти знайомишся?	19. Ти береш свого друга з собою в кіно?
10. Що ти на сьогодні запланувала?	20. Ти впізнаєш мою сестру?

УРОК 12. ПРЕФІКСИ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ВІДОКРЕМЛЮВАНИМИ Й НЕВІДОКРЕМЛЮВАНИМИ

Префікси *unter-, wieder-, durch-, um-, wider-, über-, voll-* можуть бути як відокремлюваними, так і невідокремлюваними. Якщо на префікс падає наголос, то він відокремлюється:

Der Hund holt den Ball wieder. – Собака приносить м'яч.

Die Frauen gehen mit Geld nicht besonders gut um. – Жінки не дуже добре поводяться з грошми.

Якщо ж на префікс не падає наголос, то він не відокремлюється:

Wir wiederholen täglich grammatikalische Regeln. – Ми щодня повторюємо граматичні правила.

Der Chef umgeht heute diese Frage. – Шеф обходить сьогодні це запитання.

У дієслів з відокремлюваними префіксами значення префікса зберігається.

Дієслова з невідокремлюваними префіксами одержують нові значення:

	Дієслова з відокремлюваним префіксом	Дієслова з невідокремлюваним префіксом
<i>um</i>	Sie geht um das Haus um. – Вона обходить будинок	Sie umgeht das Problem. – Вона обходить проблему.
<i>durch</i>	Das Wasser dringt durch die Schuhe durch. – Вода потряпляє до взуття.	Durchdenken Sie diese Idee! – Продумайте цю ідею!
<i>über</i>	Wir gehen zum nächsten Punkt unserer Tagesordnung über. – Ми переходимо до наступного питання порядку денного.	Ich überlege mir das alles noch einmal. – Я обміркую ще раз усе це.
<i>unter</i>	Die Sonne geht unter. – Сонце сідає.	Wir unterbrechen sie nicht. – Ми її не перебиваємо.
<i>wieder</i>	Heute bekomme ich das Buch wieder. – Сьогодні я отримую назад книгу.	Ich wiederhole alles. – Я все повторюю.
<i>voll</i>	Tanken Sie voll! – Залийте повний бак!	Er vollbrachte Wunder. – Він творив дива.
<i>wider</i>	Das spiegelt die heutige Situation wider. – Це відображає сьогоднішню ситуацію.	Du widersprichst mir immer! – Ти завжди мені суперечиш!

Список найбільш уживаних дієслів

Дієслова з відокремлюваним префіксом	Дієслова з невідокремлюваним префіксом
durchbrechen – проламувати	durchbrechen – порушувати (закон)
übergehen – переходити	durchschauen – переглядати, перевіряти
überlaufen – збігати (про молоко)	durchsuchen – обшукувати
übertreten – переходити (в іншу організацію)	überführen – викривати
umbringen – убивати	übergehen – пропускати, не помічати
umfahren – наїжджати на когось, щось	überlegen – обмірковувати
umgehen – обходитися з кимсь, чимсь	überraschen – дивувати
umstellen – переставляти	überschreiten – переходити (кордон), перевищувати
untergehen – заходити (про сонце)	übersehen – недогледіти, пропускати, не помічати
unterkommen – улаштуватися	übertragen – транслювати
untertauchen – зникати, пірнати	übertreten – порушувати (закон)
voll tanken – заправляти повний бак бензину	umfahren – об'їжджати
wegwerfen – викидати	unterbrechen – перебивати
weiterführen – вести далі, продовжувати	sich unterhalten – розмовляти
widerspiegeln – відображати	unterlassen – втрачати, не робити, не виконувати
wiederholen – приносити назад	unternehmen – вживати заходів
	unterschlagen – привласнювати (чужі гроші)
	unterschreiben – підписувати

Дієслова з відокремлюваним префіксом	Дієслова з невідокремлюваним префіксом
	unterstreichen – підкреслювати untersuchen – досліджувати vollbringen – здійснювати widersprechen – суперечити wiederholen – повторювати

УРОК 12. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте дієслова в *Präsens*.

1. Beide Geschäftspartner (unterschreiben) den Vertrag über die Zusammenarbeit.
2. Ich (überraschen) meine Frau mit einem Blumenstrauß.
3. Wir (sich unterhalten) mit unseren Kollegen aus der "Firma Rostok".
4. Der Vater ist gestorben und der Sohn (übernehmen) sein Geschäft.
5. Der Professor hält die Vorlesung und Sie (unterbrechen) ihn.
6. Das Kind (umarmen) seine Eltern fest und winkt ihnen zum Abschied.
7. Der Lehrer prüft die Klausuren, aber er einige Fehler (übersehen).
8. Das (widersprechen) dem, was wir gelernt haben.
9. Seine Äußerungen (widerspiegeln) seine Weltanschauung.
10. Die Polizei (umstellen) das Haus, in dem sich der Dieb aufhielt.
11. Das Make-up (unterstreichen) die Schönheit ihres Gesichts.
12. Die bedeutende Sammlung des Verstorbenen (übergehen) in den Besitz des Museums.
13. Ein Gespenst (umgehen) im Schloss.

Вправа 2. Побудуйте речення в *Perfekt*.

1. Wir (unternehmen) lange nichts mehr!
2. Das Schiff (untergehen) im Pazifischen Ozean.
3. Meine Familie (unternehmen) einen Ausflug ins Grüne.
4. Du (überraschen) mich mit deinen Fremdsprachenkenntnissen.
5. Die Sonne (untergehen) als wir heimfahren.
6. Ich (umschalten) das Fernsehprogramm, weil es nichts taugte.
7. Beim Einrichten der Wohnung (umstellen) wir alle Möbel.
8. Der Arzt (untersuchen) heute Vormittag alle Patienten.
9. Er (untertauchen) im Ausland.
10. Sie (übertreten) zum katholischen Glauben.
11. Der Feind (durchbrechen) durch unsere Linien.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я обережно обїхав перешкоди на дорозі.
2. Поліція обшукала не тільки квартиру, але й сад навколо будинку.
3. По телевізору транслиувався футбольний матч.
4. Він добре обміркував своє рішення залишити цю організацію.
5. Злочинець переховувався від поліції у великому місті.
6. У машини відмовили гальма, й вона вїхала в дерево.
7. Підтримуйте один одного в різних ситуаціях!
8. Обвинувачуваний вбив свого друга і цим самим порушив закон.
9. Підкресліть у тексті всі незнайомі слова і вивчіть їх!
10. Студенти повторили всі правила перед іспитом.
11. Ця людина знову перебила презентатора.
12. Після смерті батьків будинок переходить у власність дітей.
13. Він розбиває цеглу.
14. Агов, дивися уважніше, молоко збігло!
15. Діти, повторіть всі граматичні правила ще раз!
16. Обміркуйте гарно цю думку!
17. Ця розповідь відображає життя аристократії у XIX столітті.
18. Мати ходить навколо будинку.
19. Поліція розслідує цю справу.

УРОК 13. ЗВОРОТНІ ДІЄСЛОВА

ich	wasche mich	wir	waschen uns
du	wäschst dich	ihr	wascht euch
er/sie/es	wäscht sich	sie	waschen sich
		Sie	waschen sich

Ich wasche mich. – Я вмиваюся.

Існує багато дієслів, які не вживаються без **sich**: sich erholen, sich aufregen, sich freuen, sich beeilen, sich interessieren, sich wenden, sich bewegen, sich gewöhnen, sich fühlen, sich ärgern, sich verabschieden, sich unterhalten, sich erinnern, sich nähern, sich beschäftigen та ін.

У деяких зворотних дієслів, які мають ще один додаток в **Akkusativ**, зворотний займенник **sich** вживається в **Dativ**:

Ich wasche mir die Hände. – Я мию собі руки.

Ich putze mir die Zähne. – Я чищу собі зуби.

Деякі дієслова вживаються з **sich** у **Dativ**: **sich ansehen, sich aneignen, sich einbilden, sich notieren, sich merken, sich überlegen, sich anschaffen, sich vornehmen, sich anhören, sich vorstellen, sich leisten** та ін.

ich	notiere mir	wir	notieren uns
du	notierst dir	ihr	notiert euch
er/sie/es	notiert sich	sie	notieren sich
		Sie	notieren sich

Kannst du dir das leisten? – Ти можеш це собі дозволити?

Überleg es dir mal. – Подумай над цим.

Ich kann mir das nicht vorstellen. – Я не можу це собі уявити.

Порядок слів у реченнях із зворотними дієсловами

Просте речення

У простому реченні **sich** вживається після дієслова:

Wir beeilen **uns** zur Versammlung. – Ми поспішаємо на збори.

У запитанні **sich** вживається перед підметом, якщо він виражений іменником:

Interessiert **sich** Dirk für Geschichte? – Дірк цікавиться історією?

Якщо у запитанні підмет виражений займенником, то **sich** ставиться після підмета:

Rasierst du **dich** täglich? – Ти голишся щодня?

УРОК 13. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте зворотні дієслова в правильній формі.

1. Die Kinder (sich waschen) morgens und abends.
2. Wann (sich kämmen) du?
3. Wir (sich schminken) jeden Morgen.
4. Wir (sich treffen) um 5 Uhr.
5. Mein Vater (sich rasieren) jeden Tag.
6. Wir (sich waschen) täglich.
7. Ich (sich ausruhen) am Vormittag.
8. (sich rasieren) ihr täglich?
9. Meine Tochter (sich freuen) über den Brief.
10. Mein Sohn (sich freuen) auf die Ferien.
11. Wir (sich anziehen) warm.
12. Wir (sich unterhalten) lange über Kultur.
13. Wir (sich sehen) jetzt selten.
14. Ich (sich setzen) auf den Stuhl und mein Mann (sich setzen) in den Sessel.
15. Der Vater (sich beeilen) heute.

Вправа 2. Перекладіть запитання німецькою мовою та дайте на них відповідь.

1. Коли Ви миєтесь?	9. Твоя сестра добре почувається?
2. Хто робить макіяж?	10. Ви сідаєте (sich setzen) на диван (auf das Sofa)?
3. Чому ти поспішаєш?	11. Ти радієш словнику?
4. Ти розчісуєшся кожного ранку?	12. Як ти почуваєшся?
5. Як часто ви зустрічаєтесь?	13. Ти радієш подорожі до Німеччини?
6. Студенти розмовляють про літературу?	14. Коли ти одягаєшся?
7. Коли ти відпочиваєш?	15. Ви часто бачитесь?
8. Твій чоловік голиться щодня?	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я голюся. Я голю собі ноги.
2. Тато, мамо, будь ласка, не турбуйтеся (sich Sorgen machen). Мамо, будь ласка, не турбуйся. Будь ласка, пані Шмідт, не хвилюйтеся.
3. Я мию (baden) собі ноги.
4. Діти чистять собі зуби. Ти чистиш собі зуби.
5. Ти вмиваєшся. Ти вмиваєш собі обличчя.
6. Будь ласка, Альфред та Марія, сідайте за стіл. Будь ласка, пане Шмідт, сідайте за стіл. Будь ласка, Альфред, сядь за стіл.
7. Марія розчісується. Марія розчісує собі волосся.
8. Я одягаюся. Я одягаю собі туфлі.
9. Ти роздягаєшся. Ти знімаєш із себе куртку.
10. Марія фарбується. Марія підфарбовує собі очі.

УРОК 14. ПЕРЕХІДНІ Й НЕПЕРЕХІДНІ ДІЄСЛОВА, ЯКІ ВАЖКО РОЗРІЗНЯТИ

Перехідні дієслова, які позначають дію, вимагають доповнення в *Akkusativ*. Обставина місця передається прийменником із додатком в *Akkusativ*, що відповідає на запитання куди? (*wohin?*)

Неперехідні дієслова означають результат дії. Обставина місця передається прийменником із додатком у *Dativ*, що відповідає на запитання де? (*wo?*)

Перехідні слабкі дієслова	Неперехідні сильні дієслова
<i>hängen – hängte – hat gehängt</i> Die Mutter hat den Regenmantel in die Garderobe gehängt. – Мама повісила плащ до шафи.	<i>hängen – hing – hat gehangen</i> Das Bild hat an der Wand gehangen. – Картина висіла на стіні.
<i>legen – legte – hat gelegt</i> Das Mädchen hat die Bluse auf das Bett gelegt. – Дівчина поклала блузку на ліжку.	<i>liegen – lag – hat gelegen</i> Die Bluse hat auf dem Bett gelegen. – Блузка лежала на ліжку.
<i>stellen – stellte – hat gestellt</i> Ich habe das Buch aufs Regal gestellt. – Я поставив книгу на полицю.	<i>stehen – stand – hat gestanden</i> Das Buch hat auf dem Regal gestanden. – Книга стояла на полиці.
<i>setzen – setzte – hat gesetzt</i> Die Mutter setze das Kind an den Tisch. – Мати посадила дитину за стіл.	<i>sitzen – saß – hat gesessen</i> Das Kind saß an dem Tisch. – Дитина сиділа за столом.
<i>löschen – löschte – hat gelöscht</i> Die Feuerwehrmänner haben das Feuer gelöscht. – Пожежники загасили вогонь.	<i>erlöschen (erlischt) – erlosch – ist erloschen</i> Das Feuer ist erloschen. – Вогонь згас.
<i>senken – senkte – hat gesenkt</i> Der Geschäftsmann hat die Preise gesenkt. – Бізнесмен знизив ціни.	<i>sinken – sank – ist gesunken</i> Die Preise sind gesunken. – Ціни впали.
<i>sprengen – sprengte – hat gesprengt</i> Die Terroristen haben das Flugzeug gesprengt. – Терористи підірвали літак.	<i>springen – sprang – ist gesprungen</i> Er ist aus dem Sattel gesprungen. – Він вистрибнув із сідла.
<i>versenken – versenkte – hat versenkt</i> Das U-Boot hat das Schiff versenkt. – Підводний човен потопив корабель.	<i>versinken – versank – ist versunken</i> Er ist in Gedanken versunken. – Він замислився.
<i>verschwenden – verschwendete – hat verschwendet</i> Inge hat wieder ihr Geld verschwendet. – Інга знову розтринькала гроші.	<i>verschwinden – verschwand – ist verschwunden</i> Das Geld ist verschwunden. – Гроші зникли.
<i>ertränken – ertränkte – hat ertränkt</i> Er hat seine Sorgen im Alkohol ertränkt. – Він топив свої проблеми в алкоголі.	<i>ertrinken – ertrank – ist ertrunken</i> Der Junge ist im Fluss ertrunken. – Хлопець потопився в річці.
<i>(sich) steigern – steigerte – hat gesteigert</i> Die Firma hat den Umsatz gesteigert. – Фірма збільшила оборот.	<i>steigen – stieg – ist gestiegen</i> Der Umsatz ist enorm gestiegen. – Оборот значно збільшився.
<i>stecken – steckte – hat gesteckt</i> Der Student hat das Buch in den Rucksack gesteckt. – Студент запхав книгу в рюкзак.	<i>stecken – steckte (stak) – hat gesteckt</i> Das Buch hat im Rucksack gesteckt. – Книга була покладена в рюкзак.

fällen – fällte – hat gefällt

Die Waldarbeiter haben Bäume gefällt. – Лісоруби різали дерева.

fallen – fiel – ist gefallen

Die Bäume sind langsam zu Boden gefallen. – Дерева потихеньку падали на землю.

УРОК 14. ВПРАВИ**Вправа 1. Виберіть відповідне дієслово і поставте його в Perfekt.**

1. Die Kinder (sitzen/setzen) sich auf das Sofa. Der alte Mann (sitzen/setzen) etwas in der Sonne.
2. Er (ertränken/ertrinken) seinen Kummer in Alkohol. Er (ertränken/ertrinken) beim Baden im Atlantik.
3. Wohin (stehen/stellen) du meine Vase? Deine chinesische Vase (stehen/stellen) wie immer auf dem Tischchen.
4. Der Sportler (sprengen/springen) 1m 70cm weit. Die Partisanen (sprengen/springen) die Brücke.
5. Dein Hemd (hängen (t)/hängen (i)) hier schon seit 3 Tagen! Mein Vater (hängen (t)/ hängen (i)) das Bild an die Wand.
6. Warum weinst du? – Mein Hund (verschwenden/ verschwinden)! Meine Freundin (verschwenden/ verschwinden) zu viel Geld für ihre Klamotten.
7. Deine Katze (liegen/ legen) wieder auf meinem Schreibtisch. Das Mädchen (liegen/ legen) ihre Bluse auf den Tisch.
8. Der Preis von Handys (senken/ sinken) von Jahr zu Jahr. Der Junge (senken/ sinken) verschämt den Kopf.
9. Die Touristen (versenken/ versinken) bis zu den Knien im Schnee. Während eines Seegefehtes (versenken/ versinken) die Flotte mehrere feindliche Schiffe.
10. Meine Liebe zu Katrin (löschen/ erlöschen). Wir (löschen/ erlöschen) unseren Durst.
11. (steigern/ steigen) du schon einmal bei einer Auktion? Der Ballon (steigern/steigen) immer höher.
12. (stecken (t)/ stecken (i)) der Schlüssel im Schloss gesteckt? Die Mutter (stecken (t)/stecken (i)) das kranke Kind ins Bett.
13. Sie (fallen/ fällen) und hat sich das Bein gebrochen. Jemand (fallen/ fällen) hier alle Bäume _____.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. За допомогою цього засобу будь-яка пляма (jeder Fleck) негайно ж зникне.
2. Моя мати поставила винні келихи на стіл.
3. Мій дідусь говорить, що його любов до бабусі ніколи не згасне.
4. Моя сестра вивісила білизну на мотузку.
5. Чому ти знизив ціни у своєму магазині?
6. Острів зник у морі після виверження вулкану.
7. Жінка впала на землю.
8. Юнак хоче сидіти за столом біля свого батька.
9. Я засинаю, загаси свічки!
10. Ця картина вже 5 років висить у моїй кімнаті.
11. Я поклав футболку до шухляди.
12. Сонце заховалося за хмарами.
13. Діти сіли перед телевізором.
14. Як цей корабель міг потопити танкер?
15. Коли ми прийшли на пляж, наш друг засмагав на сонці.
16. Це було так гарно: з каменю з'явилися іскри.
17. Вона витрачає все, що заробляє.
18. Я повісила дзеркало у своїй кімнаті.
19. Ми сиділи на килимі.
20. Вона накинула шаль на плечі.

УРОК 15. ДІЄСЛОВА З ФОРМАМИ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ ДІЄСЛІВ

Слабкі дієслова	Сильні дієслова
(sich) bewegen – bewegte – hat bewegt Die Klavierspielerin hat die Finger flink bewegt. – Піаністка швидко рухала пальцями. Seine Hilfsbereitschaft hat mich bewegt. – Мене зворушила його готовність допомогти.	bewegen – bewog – hat bewogen Die Krankheit hat ihn zur Änderung der Lebensweise bewogen. – Хвороба змусила його змінити спосіб життя.
gären – gärte – hat gegärt Unter den Fans hat es gegärt. – Між фанатами панувало хвилювання.	gären – gärte/ gor – hat/ ist gegoren Der Saft hat in der Flasche gegoren. – Сік у пляшці забродив. Der Saft ist gegoren. Er ist nicht mehr zum Trinken. – Сік заправ. Його не можна більше пити.
schaffen – schaffte – hat geschafft Ich habe es geschafft. – Мені це вдалося.	schaffen – schuf – hat geschaffen Der Dichter hat einen historischen Roman geschaffen. – Поет написав історичний роман.
(sich) scheren – scherte – hat geschert (ugs.) Er hat sich nie um andere Leute geschert. – Він ніколи не турбувався про інших людей.	scheren – schor – hat geschoren Sie hat den Hund geschoren. – Вона підстригла собаку.
schleifen – schleifte – hat geschleift Der Jäger hat seine Beute nach Hause geschleift. – Мисливець приніс свої трофеї додому.	schleifen – schliff – hat geschliffen Er hat sein ganzes Leben Scheren geschliffen. – Усе своє життя він нагострював ножиці.
senden – sendete – hat gesendet Diesen Film hat man schon mehrmals gesendet. – Цей фільм уже багато разів трансливали.	senden – sandte – hat gesandt Ich habe dir gerade einen Brief gesandt. – Я тобі саме вислав листа.
wachsen – wachste – hat gewachst Wir haben die Skier gründlich gewachst. – Ми ретельно покрили лижі воском.	wachsen – wuchs – ist gewachsen Das Kind ist schnell gewachsen. – Дитина швидко виросла.
wiegen – wiegte – hat gewiegt Die Mutter hat ihr Kind in den Armen gewiegt. – Мама колисала дитину на руках. Er hat sich in falscher Sicherheit gewiegt. – Даремно він почувався в повній безпеці.	wiegen – wog – hat gewogen Die Mutter hat ihr Kind regelmäßig gewogen. – Мати регулярно зважувала дитину. Das Kind hat fünf Kilogramm gewogen. – Дитина важила п'ять кілограмів.
schwellen – schwelte – hat geschwellt Der Wind hat die Segel geschwellt. – Вітер напнув вітрила.	schwellen – schwoll – ist geschwollen Seine Wange ist (an)geschwollen. – Його щока набрякла.
erschrecken (erschreckt) – erschreckte – hat erschreckt Der Wolf hat die Touristen erschreckt. – Вовк налякав туристів.	erschrecken (erschrickt) – erschrak – ist erschrocken Die Touristen sind vor dem Wolf erschrocken. – Туристи налякані вовком.

УРОК 15. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслово в *Perfekt*.

1. erschrecken Sein Gesicht _____ mich _____. Sie _____ vor einer Spinne _____. Ich _____ bei dieser Nachricht _____.
2. schwellen Nach dem Bienenstich _____ die Hand an _____. Der Regen _____ den Fluss an _____. Der Fluss _____ an _____.
3. bewegen Er _____ die Gegenstände mit dem Willen _____. Die Arbeitsatmosphäre in der Firma _____ mich zur Kündigung _____. Der Film _____ mich _____.
4. gären Der Most _____ zu lange _____. Im Volk _____ es _____, seit Bier teuer wurde.
5. schaffen Wir sind für einander wie _____. Der Chef _____ für uns unerträgliche Arbeitsbedingungen _____. Er _____ es nicht _____, sie anzurufen.
6. scheren Er _____ sich den Bart _____. Sie _____ sich nie um die Umwelt _____. Zweimal im Jahr hat man die Bergschafe _____.
7. schleifen Das Kind _____ seine Mappe hinter sich her _____. Ihre Zunge _____ besonders _____. Wer _____ diese Schere _____?
8. senden Den Glückwunsch _____ wir schon am Freitag _____. Ein Fernsehspiel _____ man _____. Er hat das entsprechende Formular ausgefüllt und an die Behörde _____. Man _____ die Serie jeden Tag _____.
9. wachsen Du _____ mir ans Herz _____. Man _____ das Parkett gründlich _____. Die Pflanze _____ fast nicht _____.
10. wiegen Der Zug _____ die Reisenden sanft in den Schlaf _____. Der Fischer _____ den Karpfen _____. Der Karpfen _____ fast drei Kilogramm _____.

Вправа 2. Побудуйте такі речення в *Präteritum*.

1. Der Maler schafft ein neues Gemälde.
2. Ich sende eine Ansichtskarte an meine Großeltern.
3. Der Großvater wiegt das Kind in der Wiege.
4. Der Bauer schleift die Äste bis zu seinem Hof.
5. Er schafft das Studium nicht.
6. Die Rundfunkstation sendet die Wettervorhersage.
7. Die Verkäuferin wiegt das Fleisch.
8. Der Meister schleift die alte Schere.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Юнак важив майже 90 кілограмів.	8. Обережно! Сокира добре загострена.
2. Тісто довго бродило.	9. Кримінальний фільм транслювали пізно ввечері.
3. Він як створений для домашньої роботи.	10. Перукар гарно мене підстриг.
4. Раптова смерть улюбленого актора вразила багато людей.	11. Злочинець втік у безпечне місце.
5. До цвинтаря рухалася велика колона людей.	12. Він взагалі не цікавився нашими проблемами.
6. Цей малюнок Рембрандт створив у 1642 році.	13. Я щойно зважився. З завтрашнього дня сідаю на дієту.
7. Мати годину колихала в руках дитину.	

УРОК 16. ДІЄСЛОВА З ДОДАТКОМ В AKKUSATIV

Управління – одна з форм зв'язку слів у реченні. Вона характерна для дієслова, іменника і прикметника.
Управління дієслів означає, що певні дієслова вимагають певного відмінка.

Дієслова з додатком в *Akkusativ*:

1. Більшість німецьких дієслів вживаються з додатком в *Akkusativ*.

Ich besuche meine Freunde. – Я відвідую своїх друзів.

Sie gießt die Blumen. – Вона поливає квіти.

2. Деякі безособові дієслова вимагають в якості підмета безособовий займенник *es* і додаток в *Akkusativ*, у більшості випадків вживається займенник в *Akkusativ*. За ним, звичайно, слідує підрядне речення зі сполучником *dass* або інфінітивна конструкція:

Es ärgert mich, dass Peter sich immer verspätet. – Мене сердить те, що Петро завжди запізнюється.

Es langweilt mich den ganzen Tag die Bücher zu lesen. – Мені нудно цілий день читати книжки.

3. Більшість дієслів з невідокремлюваними префіксами, найчастіше з *be-*, *zer-*, *ver-*:

Ich besuche meine Eltern jede Woche. – Я щотижня відвідую батьків.

Er hat seine Wohnung verkauft. – Він продав свою квартиру.

4. зворот *es gibt* і дієслово *haben* як самостійне дієслово:

Hier gibt es keinen Stuhl. – Тут немає стільця.

Wir haben ein Haus. – У нас будинок.

Деякі дієслова вживаються з двома додатками в *Akkusativ*. Найважливішими з них є: *kosten*, *lehren*, *nennen*, *schellen*, *schimpfen*.

Ich nenne Maria meine beste Freundin. – Я називаю Марію своєю найкращою подругою.

Mir scheint, dass Herr Mücke wieder sein Taschengeld verspielt hat.

УРОК 16. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення в *Präteritum* і *Perfekt*.

1. Die Lehrerin/ befragen/ das Wörterbuch.
2. Der Lärm/ aufregen/ ihn.
3. Er/ aussuchen/ schon/ alle Taschen/ nach dem Schlüssel.
4. Der Kellner/ bedienen/ einen gut gekleideten Mann.
5. Meine Tante/ haben/ gestern/ einen Herzanfall/ und/ ich/ holen/ den Arzt.
6. Der Arzt/ fühlen/ mein Puls.
7. Ich/ schimpfen/ Peter/ einen Feigling.
8. Ich/ spüren/ das Wetter/ in allen Knochen.
9. Der alte Mann/ verteidigen/ sein Vermögen.
10. Wir/ wünschen/ unsere Nachbarn/ einen guten Morgen.
11. Die Kinder/ werfen/ den Lehrer/ ins Wasser.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Моя подруга здає квартиру в центрі. 2. Це мене так сердить, що твій чоловік постійно порушує правила гарної поведінки. 3. Поводься нормально, не можна перебивати старших! 4. Письменник нарешті опублікував свою книгу. Я такий радий. 5. Ти можеш намазати трохи масла на мій хліб? 6. Ми повинні втішити нашу подругу, її кішка зникла. 7. Ця країна розірвала дипломатичні стосунки з багатьма країнами. 8. Вона була такою дурною, що навіть протокол не могла скласти. 9. Через біль я не можу ступити на ногу. 10. Нам потрібно обов'язково усунути це непорозуміння. 11. Хто буде здійснювати контроль над фірмою? 12. У мого батька був час, і він провів мене до школи. 13. Мій батько поставив пастку. Що буде з бідною мишкою? 14. На жаль, політик не міг відповісти на наші запитання. 15. Фірма кур'єрської торгівлі поставляла товари.	16. Перехожий показав дорогу. 17. Ця робота цілком поглинає людину. 18. Ми спекли гарний пиріг для нашої мами. 19. Ти видаєшся такою блідою, підфарбуйся трохи. 20. Я не впізнала свого племінника, він постарів, і в нього виростло черево. 21. Мені нудно цілий день лежати на пляжі. 22. Це дратує мене – проводити так багато часу з твоїми дітьми. 23. Мій друг побажав гарного дня. 24. Я прибираю свою кімнату. 25. Петер замовив книгу в Інтернеті. 26. Мій дідусь регулярно приймає ліки. 27. Механік ремонтує авто. 28. Студент читає книгу. 29. Марія отримала місце для навчання у сфері медицини. 30. Ми купуємо новий килим. 31. Дітям потрібні нові туфлі. 32. Я їм яблуко. 33. У мого брата стався нещасний випадок. 34. Анна п'є апельсиновий сік. 35. Я загубила ключ.

УРОК 17. ДІЄСЛОВА З ДОДАТКОМ У DATIV

jemandem abraten – відрадити когось	jemandem imponieren – комусь імпонувати
jemandem absagen – відмовляти комусь	jemandem kondolieren – комусь висловлювати співчуття
jemandem ähneln – бути схожим на когось	jemandem kündigen – когось звільнити
jemandem angehören – комусь належати	jemandem lauschen – когось уважно слухати
jemandem anhängen – чіпляти комусь	jemandem liegen (etwas) – зачіпати когось
sich jemandem anschließen – приєднуватися до когось	jemandem missglücken (etwas) – комусь не вдаватися
jemandem antworten – комусь відповідати	jemandem misslingen – комусь не вдаватися
jemandem applaudieren – комусь аплодувати	jemandem misstrauen – комусь не довіряти
jemandem assistieren – комусь допомагати	jemandem nachgeben – уступати комусь
jemandem ausfallen (etwas) – забувати	sich jemandem nähern – наближатися до кого
jemandem ausgehen (etwas) – закінчуватися в когось	jemandem nützen – допомагати комусь
jemandem ausweichen – уникати когось	jemandem passen (etwas) – комусь підходити
jemandem begegnen – випадково зустріти когось	jemandem raten – комусь радити
jemandem befehlen – наказувати комусь	jemandem reichen – простягнути комусь
jemandem beitreten – погоджуватися з кимсь	jemandem schaden – комусь шкодити
jemandem danken – комусь дякувати	jemandem schmecken (etwas) – комусь смакувати
jemandem dienen – комусь служити	jemandem stellen – з'явитися до когось за викликом (до суду, наприклад)
jemandem drohen – комусь загрожувати	jemandem trauen – вірити комусь
jemandem einfallen – приходити на розум	jemandem trotzen – противитися комусь
jemandem entfliehen – втекти від когось	jemandem unterliegen – бути враженим кимось
jemandem entgegengehen – йти на зустріч до когось	sich jemandem unterordnen – підкорятися комусь
jemandem entgegen – вислизати від когось	jemandem unterstehen – підкорятися комусь
jemandem erwidern – комусь заперечувати	jemandem vertrauen – довіряти комусь
jemandem fehlen – комусь бракувати	jemandem verzeihen – прощати когось
jemandem folgen – комусь слідувати	jemandem weichen – уступати комусь
sich jemandem fügen – комусь покорятися	jemandem widersprechen – комусь суперечити
jemandem gefallen – комусь подобатися	jemandem widerstehen – комусь пручатися, протистояти
jemandem gegenüber sitzen – сидіти навпроти когось	jemandem zuhören – слухати когось
jemandem gehorchen – комусь коритися	jemandem zuraten – порадити комусь
jemandem gehören – комусь належати	jemandem zureden – умовляти когось
jemandem gelingen (etwas) – комусь вдаватися	jemandem zuschauen – дивитися на когось
jemandem genügen – комусь вистачати	jemandem zustehen – належати комусь
jemandem gratulieren – когось поздоровляти	jemandem zürnen – сердитися на когось
jemandem grauen (vor etwas) – когось боятися	jemandem zuvorkommen – когось випереджати
jemandem grollen – гніватися на когось	
jemandem helfen – комусь допомагати	

Im Theater begegnete ich **meinem Freund**, den ich so lange nicht gesehen habe/hatte. – В театрі я випадково зустрів свого друга, якого давно не бачив.

Das Kleid gefällt **meiner Tochter** nicht. – Моїй дочці не подобається сукня.

УРОК 17. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Дитина схожа на свою маму.
2. Чому ти не відповідаєш вчителю?
3. Вчора я зустрів свого друга.
4. Підтримай мене.
5. Стосовно цієї проблеми мені нічого не спадає на думку.
6. Моя подруга іде нам назустріч.
7. Петер вступив в організацію охорони природи.
8. Я дякую йому.
9. Будь ласка, іди за мною непомітно.
10. Мені вдався пиріг.
11. Мені цього достатньо.
12. Книга тобі належить?
13. Діти коряться батькам.
14. Подорож навколо світу піде тобі на користь.
15. Моя дружина не вірить мені.
16. Моя мама завжди мені допомагає.
17. Мої колеги вітають мене з днем народження.
18. Ця жінка подобається мені.
19. Чим я можу Вам служити?
20. Петер погрожував нам і з нашої останньої сварки постійно уникає мене.
21. Йому дуже бракує його померлої жінки.
22. Я випадково зустрівся зі своїм другом і його дружиною в універсамі.
23. Я привітав свого друга з днем народження.
24. Жінка літнього віку подякувала мені й моєму другу за допомогу.
25. Директор звільнив секретарку.
26. Я не дозволю вам розпоряджатися мною!
27. Йому не вистачає терпіння, він не може вислуховувати людей до кінця.
28. Поліцейський гнівався, тому що злодій втік від нього.
29. Я не підкорюся цьому королю незалежно від того, що він зі мною зробить.
30. Я заборонив своєму синові виходити кілька днів.
31. Вибач мене, будь ласка, але я не можу заперечувати своєму шефові.
32. Публіка аплодувала в захваті молодому співаку опери.
33. Я не зміг встояти перед спокусою забрати в нього яблуко.
34. Мені недостатньо тільки раз на місяць ходити в кіно.
35. Його собака слідує за ним скрізь; добре мати таку тварину вдома.
36. Ми його вмовили.
37. Ця робота йому не до душі.
38. Він хотів купити цю гарну ділянку землі, але я його випередив.
39. У захваті діти дивилися на фокусника.
40. Вона мовчки слухала дискусію.
41. Матеріал протистоїть високим температурам.
42. Це суперечить здоровому глузду.
43. Ми можемо довіряти його словам?
44. Відомство підкоряється Міністерству внутрішніх справ.
45. Занадто жирна їжа шкодить здоров'ю.
46. Уряд піддався під тиском громади.
47. Вона не довіряла незнайомцю.
48. Йому імпонує, що вона така мужня.

УРОК 18. ДІЄСЛОВА З ДОДАТКОМ У DATIV ТА AKKUSATIV

abgewinnen – домагатися чогось від когось
abgewöhnen – відчувати когось від чогось
abkaufen – купувати щось у когось
abnehmen – прийняти щось у когось
absprechen – комусь у чомусь відмовляти
androhen – загрожувати комусь чимсь
angewöhnen – привчати когось до чого
anlasten – звалювати щось на когось
anvertrauen – довіряти щось комусь
ausziehen – комусь щось знімати
antworten – відповідати комусь на щось
bedeuten – дати комусь щось зрозуміти
befehlen – комусь щось наказувати
beibringen – когось чомусь вчити
beichten – сповідатися комусь у чомусь
bekannt geben – повідомляти щось комусь
berichten – повідомляти щось комусь
bescheinigen – засвідчувати щось комусь
beschreiben – описувати щось комусь
besorgen – діставати комусь щось
borgen – давати щось комусь у борг
empfehlen – радити комусь щось
erklären – пояснювати комусь щось
erlauben – дозволяти комусь щось
eröffnen – відкривати комусь щось
erzählen – розповідати комусь щось
genehmigen – дозволяти комусь щось
gestatten – дозволяти комусь щось
gestehen – зізнаватися комусь у чомусь
gewähren – виконувати комусь щось
gönnen – бажати комусь щось
glauben – вірити комусь у чомусь
klarmachen – пояснити комусь щось
leihen – давати комусь щось у борг
liefern – поставляти комусь щось
melden – повідомляти комусь щось
missgönnen – заздрити комусь у чомусь
mitteilen – повідомляти комусь щось

nachrufen – щось комусь кричати вслід
nachschicken – посилати вслід щось комусь
nehmen – відібрати щось у когось
passieren – комусь пропускати щось
raten – радити комусь щось
reichen – вистачати комусь чогось
sagen – сказати щось комусь
schenken – подарувати щось комусь
schicken – посилати щось комусь
schreiben – писати щось комусь
überbringen – передавати щось комусь
überlassen – залишати когось на щось
untersagen – забороняти щось комусь
unterstellen – підкоряти когось чомусь
veranschaulichen – робити щось комусь наочним
verbieten – забороняти щось комусь
verdanken – бути вдячним комусь за щось
vererben – заповісти щось комусь
verleiden – псувати щось комусь
vermieten – здавати в оренду щось комусь
verschaffen – дістати щось комусь
verschreiben – приписувати щось комусь
versprechen – обіцяти щось комусь
verübeln – ображатися за щось на когось
verwehren – забороняти комусь щось
vorlegen – пред'являти щось комусь
vorlesen – читати вголос щось комусь
vorstellen – представляти когось комусь
widmen – присвячувати щось комусь
wünschen – бажати щось комусь
zeigen – показувати щось комусь
zubilligen – дозволяти комусь щось
zugestehen – поступитися комусь чимось
zusagen – обіцяти щось комусь
zutrauen – очікувати щось від когось
zuwerfen – кидати щось комусь
zurückerstatten – відшкодувати комусь щось
zurückzahlen – повертати комусь щось

Wir teilen den Freunden die Nachrichten mit. – Ми повідомляємо новини друзям.
 Der Dichter widmet seiner Muse dieses Gedicht. – Поет присвячує цей вірш своїй музі.

УРОК 18. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ти вже повідомила батьків про своє рішення?
(Perfekt)
2. Дитина з гордістю читала вголос своїм батькам казку. (Perfekt)
3. Ти можеш пообіцяти мені золотий ланцюжок на Різдво?
4. Неймовірно! Він виграв у лотерею, і тепер всі його друзі й знайомі заздрять його везінню. Навіть його родичі заздрять.
5. Мій друг дістав мені квитки в театр.
6. Фірма з виробництва меблів доставила клієнтові червоний диван.
7. Дозвольте мені скористатися цією нагодою й описати мою ідею.
8. Злий хлопчисько забрав у дітей м'яч.
9. Ти послала своїм батькам вітальну листівку?
10. Дама підставила своїй подрузі щоку для поцілунку.
11. Я не можу собі уявити, як це роблять.
12. Марія зобов'язана своєю роботою гарним стосункам її матері з шефом компанії.
13. Мені приємно співпрацювати з такими розумними людьми.
14. Бандити купили мовчання свідка.
15. Передай своїй мамі привіт від мене!
16. Ти дозволила своїй дочці курити?
17. Мій сусід позичив мені свій пилосос, тому що мій зламався.
18. Смішний танець дитини викликав у нас посмішку.
19. Я тебе ненавиджу, ти позбавив мене всякої надії побачити її знову.
20. Вона бажає мені всього найкращого.
21. Поштар приносить мені пакунок від моїх батьків.
22. Я можу порадити тобі хороший готель.
23. Мій друг позичає мені свій велосипед.
24. Мій брат дарує своїй сестрі книгу на день народження.
25. Моя мама надсилає моєму брату пакунок з продуктами.
26. Хтось вкрав у мене комп'ютер.
27. Він пообіцяв одружитися на своїй подружці.
28. Тато забороняє дітям паління цигарок.
29. Він присвятив вірш другу.
30. Дідусь розповідає історію онукам.
31. Він носить їй валізу.
32. Він пояснив мені недвозначно свою точку зору.
33. Мама дає пляшку дитині.
34. Він їм детально / до останньої деталі описав перебіг нещасного випадку.
35. Я гадаю, що дозволю собі ще одне пиво.
36. Я пишу мамі листа.
37. Він бажає своїй подружці гарної подорожі.
38. Я знайду собі незабаром нову роботу.
39. Вчитель пояснює школярам німецьку граматику.
40. Можу я тобі лишити дітей на вихідні?
41. Зніми свої туфлі!
42. Я сказав йому свою думку.
43. Він хоче довірити свою хвору дружину одному спеціалісту.
44. Мій лікар прописав мені ліки від кашлю.
45. Я показую місто своїм друзям.
46. Вона відплатила йому за його зраду.
47. Гід показав нам усе місто.

УРОК 19. PRÄSENS PASSIV

Passiv утворюється від перехідних дієслів, які мають додаток в *Akkusativ*.

Passiv має 6 часових форм, але шоста форма – *Futur II Passiv* – майже не використовується.

Präsens Passiv утворюється таким чином:

werden + Partizip II
(у *Präsens*)

Ich werde angerufen. – Мені дзвонять.

ich	werde angerufen	wir	werden angerufen
du	wirst angerufen	ihr	werdet angerufen
er/sie/es	wird angerufen	sie	werden angerufen
		Sie	werden angerufen

При утворенні *Passiv* зазвичай не називається дійова особа:

Der Kranke wird heute untersucht. – Хворий обстежується сьогодні.

Але якщо уточнюють, ким виконується дія, то в цьому випадку вживають прийменник *von*:

Der Kranke wird vom Arzt untersucht. – Хворий обстежується лікарем.

Якщо ж вказується причина або посередник дії, то вживається прийменник *durch*:

Ich werde durch den Lärm geweckt. – Мене будить шум.

У німецькій мові *Passiv* уживається частіше, ніж в українській.

Порядок слів у простому реченні *Präsens Passiv*

	werden		Partizip II
Alle Mitarbeiter	werden	vom Pressesprecher	informiert
Der Verkehr	wird	durch Schneestürme	unterbrochen

Порядок слів у складнопідрядному реченні в *Präsens Passiv*

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	Підмет		<i>Partizip II</i>	<i>werden</i>
Ich weiß,	dass	dieser Student	von den Lehrern	gelobt	wird
Er sagt,	dass	das Kind	durch den Lärm	geweckt	wird

УРОК 19. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте *Präsens Passiv*.

1. Der Schüler (fragen) vom Lehrer.
2. Das Haus (bauen) in der Stadtmitte.
3. Viel Geld (sparen) in der Firma.
4. Die Teilnehmer der Delegation (begrüßen) von uns.
5. Die Gäste (bedienen) im Restaurant höflich.
6. Viele Angebote (machen) von uns unseren Partnern.
7. Viele Waren (herstellen) in diesem Jahr.

Вправа 2. Перетворіть активну форму в пасивну.

1. Der Arzt operiert den Patienten.
2. Die Mutter schickt dem Sohn einen Brief.
3. Ich lese das Buch gern.
4. Die Menschen kaufen täglich verschiedene Zeitungen und Zeitschriften.
5. Der Bildhauer malt auch manchmal Bilder.
6. Ich gebe heute Briefe und Telegramme auf.
7. Ich frage einen Fremden nach dem Weg.
8. Der Professor aus Konstanz hält heute Abend an unserer Universität eine Vorlesung.
9. Der Direktor löst die Probleme der Firma.
10. Ich lade meine Mitarbeiter zur Party ein.
11. Der Lärm weckt mich täglich.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою в пасиві.

1. На околиці міста ремонтується маленький будинок.
2. У лікарні щодня приймають 20 хворих.
3. В Україні Президент обирається народом строком на 5 років.
4. Малярія переноситься малярійним комаром.
5. Ці важливі документи підписуються директором фірми або його заступником.
6. Кажуть, хворий оперується головним лікарем.
7. Останнім часом у нашому місті споруджується багато пам'яток видатним людям.
8. Питання до іспиту готуються викладачем.
9. Книги цього знаменитого автора перекладаються всіма мовами світу.
10. Мати говорить, що Марка поважають і цінують.
11. наших клієнтів завжди обслуговують чемно.
12. У кухні чиститься картопля.
13. У нашій країні утискається вільна думка.
14. Завтра ввечері знову відкриють оперний театр.
15. Ці щеплення рекомендуються деякими лікарями.
16. Пацієнтів оперують хірурги.
17. Свідка опитує адвокат.
18. Запасні деталі привозяться постачальниками.
19. Нашого поштаря вкусила вівчарка.
20. Пропозиція відхиляється комісією.
21. Цей проект критикується вами.
22. Помилку знайшов спеціаліст.
23. Товари першої допомоги розподіляться Червоним хрестом.
24. Пана Цайсіга образив пан Кноль.

УРОК 20. ZUSTANDSPASSIV

Утворення Zustandspassiv

sein (у необхідній формі) + *Partizip II*

Zustandspassiv:**Präsens:**

Der Tisch ist gestrichen. – Стіл пофарбований.

Präteritum:

Der Tisch war gestrichen. – Стіл був пофарбований.

Perfekt:

Der Tisch ist gestrichen gewesen. (рідко вживається) – Стіл був пофарбований.

Zustandspassiv, на відміну від **Passiv**, позначає не процес дії, а його результат.

Порівнюємо:**Passiv (процес)**

Der Laden wird geöffnet. – Магазин відкривається.

Der Brief wird geschrieben. – Лист пишеться.

Zustandspassiv (факт)

Der Laden ist geöffnet. – Магазин відкритий.

Der Brief ist geschrieben. – Лист написаний.

УРОК 20. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворіть Zustandspassiv.

Приклад: Straße – zwei Tage – sperren: Die Straße ist zwei Tage gesperrt.

1. Betten – noch nicht – machen	6. Kette – gut – verstecken
2. Tür – frisch – streichen	7. Kaffee – sehr fein – mahlen
3. Museum – seit drei Wochen – wiedereröffnen	8. See – völlig – zufrieren
4. Wohnung – komplett – modernisieren	9. Alles – vollständig – vorbereiten
5. Lehrer – sehr – überraschen	10. Berge – mit Schnee – bedecken

Вправа 2. Утворіть Zustandspassiv.

Приклад: Wasch bitte die Nase! – Aber die ist doch schon gewaschen!

1. Spül bitte die Teller!	4. Räum bitte das Schlafzimmer auf!
2. Verschließ bitte die Tür!	5. Koch bitte das Essen!
3. Öffne bitte das Fenster!	6. Pack bitte das Geschenk ein!

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Посуд миється. Посуд помитий.	14. Одяг прасується. Одяг випрасуваний.
2. План виконаний. План виконується.	15. Кімната прибирається. Кімната прибрана.
3. Речі запаковуються. Речі запаковані.	16. Речі заносяться до хімчистки. Речі занесені до хімчистки.
4. Вікна закриваються. Вікна закриті.	17. Килим пилюється. Килим пропилососений.
5. Квіти поливаються. Квіти политі.	18. Ліжка застеляються. Ліжка застелені.
6. Телевізор ремонтується. Телевізор поремонтований.	19. Виконується домашнє завдання. Домашнє завдання виконане.
7. Стіл накривається. Стіл накритий.	20. Підлога підмітається. Підлога підметена.
8. Сходи протираються (wischen). Сходи протерті.	21. Слова повторюються. Слова повторені.
9. Таксі викликається. Таксі викликане.	22. Лікарняний виписують. Лікарняний виписаний.
10. Туфлі чистяться. Туфлі почищені.	23. Сорочки перуть у пральній машині. Сорочки випрані у пральній машині.
11. Робиться рентген ноги. Зроблено рентген ноги.	24. Текст перекладений. Текст перекладається.
12. Вірші української поетеси перекладаються німецькою мовою. Вірші української поетеси перекладені німецькою мовою.	25. Вікно миється. Вікно помите.
13. Потерпілим очищують рани. Потерпілим очистили рани.	

УРОК 21. PRÄTERITUM PASSIV

Präteritum Passiv утворюється за допомогою дієслова **werden** у **Präteritum** і **Partizip II** смислового дієслова:

werden + Partizip II
(у Präteritum)

Ich wurde angerufen. – Мені подзвонили.

ich	wurde angerufen	wir	wurden angerufen
du	wurdest angerufen	ihr	wurdet angerufen
er/sie/es	wurde angerufen	sie	wurden angerufen
		Sie	wurden angerufen

Ich wurde heute vom Chef angerufen. – Мені сьогодні подзвонив шеф.

Während der Versammlung wurden viele Probleme gelöst. – На зборах було вирішено багато проблем.

Українською мовою **Passiv** може передаватися активним або пасивним станом. Під час перекладу необхідно звертати увагу на те, як звучить обраний варіант українською.

Порівняйте:

Das Haus wurde 1 Jahr gebaut. – Будинок будувався 1 рік.

Das Haus wurde 1975 gebaut. – Будинок був побудований у 1975 році.

Der Student wurde vom Professor gefragt. – Професор опитав студента. Студент був опитаний професором.

Der Student wurde vom Professor gefragt

УРОК 21. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворить *Präteritum Passiv* із *Präsens Passiv*.

1. Ich werde von meinem Freund angerufen.
2. Das Theaterstück wird bis zum letzten Platz ausverkauft.
3. Warum wirst du immer von deiner Mutter kontrolliert?
4. Der Opa wird durch den Lärm geweckt.
5. Der Brief und zwei Telegramme werden geschickt.
6. Mir wird das Buch angeboten.

Вправа 2. Перетворить активну форму в пасивну.

1. Der Programmierer installierte den Computer.
2. Wann haben dich deine Freunde zum letzten Mal besucht?
3. Alle Hörer lasen dieses Buch.
4. Der Arzt untersuchte heute einen schwerkranken Patienten.
5. Der Verkäufer empfahl ganz moderne Sachen.
6. Der Direktor entließ viele Arbeiter.
7. Der Student schrieb den Brief.
8. Das Mädchen bestellte die Bücher in der Bibliothek.

Вправа 3. Побудуйте пасив у *Präteritum*.

Приклад: die Gäste – warten: Auf die Gäste wurde gewartet.

1. die Arbeit – beginnen.
2. deine Meinung – rechnen.
3. das Atomkraftwerk – protestieren.
4. das Problem – diskutieren.
5. die Idee – nachdenken.
6. dieser Fehler – hinweisen.
7. Ruhe – bitten.
8. der Witz – lachen.
9. die Beschuldigung – reagieren.
10. der Termin – denken.
11. die Hausaufgaben – anfangen.
12. Hilfe – hoffen.
13. die Gesetze – verstoßen.
14. die Theorie – zweifeln.
15. die Politiker – schimpfen.
16. die Fragen – antworten.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи при цьому *Präteritum Passiv*.

1. Цього року було звільнено багато робітників.
2. Нашими фахівцями було укладено кілька договорів.
3. Усі товари були замовлені раніше.
4. Багато праць цього письменника було перекладено іноземними мовами.
5. Батьки були поінформовані сусідами про вчинки (die Vergehen) сина.
6. Нарешті забрали водійське посвідчення у постійно п'яного водія таксі.
7. Батькові часто заважали працювати.
8. Усі товари були доставлені клієнтам із фірми кур'єрської торгівлі (das Versandhaus).
9. Діти прибрали квартиру.
10. Підлеглі часто запитували шефа про підвищення зарплати (die Gehaltserhöhung).
11. Програму передавали (übertragen) по радіо.
12. Зустріч була відкладена на два дні.
13. Мене вчора запросили на святкування дня народження.
14. Професор із Німеччини читав лекцію.
15. Батько приготував обід.
16. Сьогодні було оголошено про зниження податків (die Steuersenkung) на 10 %.
17. Будинок був зруйнований бомбами.
18. Праворадикальний декан був звільнений з університету.
19. Охоронець (der Leibwächter) завжди носив сумку пані прем'єр-міністра.
20. У студента вкрали новий комп'ютер.
21. Був скоєний напад на магазин біля школи й викрадено товарів на 10 000 євро.

УРОК 22. PERFEKT PASSIV UND PLUSQUAMPERFEKT PASSIV

Perfekt Passiv

Perfekt Passiv утворюється за допомогою дієслова *werden* у *Perfekt* та *Partizip II* відмінюваного дієслова, але в *Perfekt Passiv* і *Plusquamperfekt Passiv* дієслово *werden* в *Partizip II* не має префікса *ge-*:

ich	bin geschützt worden	wir	sind geschützt worden
du	bist geschützt worden	ihr	seid geschützt worden
er/sie/es	ist geschützt worden	sie	sind geschützt worden
		Sie	sind geschützt worden

Plusquamperfekt Passiv

Plusquamperfekt Passiv утворюється за допомогою дієслова *werden* у *Plusquamperfekt* та *Partizip II* відмінюваного дієслова:

ich	war geschützt worden	wir	waren geschützt worden
du	warst geschützt worden	ihr	wart geschützt worden
er/sie/es	war geschützt worden	sie	waren geschützt worden
		Sie	waren geschützt worden

Порядок слів у простому реченні з *Perfekt Passiv* і *Plusquamperfekt Passiv*

	<i>sein</i> в необхідній формі		<i>Partizip II</i>	<i>worden</i>
Ich	bin	gestern	befragt	worden
Ich	war		untersucht	worden

Порядок слів у складнопідрядному реченні з *Perfekt Passiv* і *Plusquamperfekt Passiv*

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		<i>Partizip II</i>	<i>worden</i>	<i>sein</i>
Ich weiß,	dass	dieser Student	von den Lehrern	gelobt	worden	ist
Er sagte,	dass	es	schon	geschrieben	worden	war

Die heutige Premiere ist mit großem Erfolg gefeiert worden.

УРОК 22. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворить *Perfekt Passiv* i *Plusquamperfekt Passiv*.

1. Zeitungen und Zeitschriften werden gut verkauft.
2. Alle Studenten werden in den Seminaren und Übungen gefragt.
3. In dem Artikel werden Vor- und Nachteile des Reisens per Anhalter diskutiert.
4. Unsere weiße Maus ist weg und sie ist erst jetzt vermisst.
5. Die enormen Investitionen werden nur durch höhere Steuern finanziert.
6. Die heutige Premiere wird mit großem Erfolg gefeiert.
7. Die internationale Messe in Hannover wird von vielen Geschäftsleuten besucht.
8. Solche Berufe, wie Mechaniker und Schlosser werden gewöhnlich von Männern ausgeübt.
9. Das Arbeitsverhältnis wird durch die Kündigung des Arbeitnehmers beendet.
10. Die Waren werden von dem Unternehmen geliefert.

Вправа 2. Утворить *Perfekt Passiv*.

1. In der Hauptstraße (bauen) viele neue und moderne Hochhäuser und Warenhäuser.
2. Der Neuling (begrüßen) in der Firma kalt.
3. Die Kinokarten (einlösen) im Voraus von meinen Freunden.
4. Der Salesmanager (entlassen) von dem Direktor der Firma.
5. Die Telefonate (führen) von der Sekretärin.
6. Man sagt, dass Rezept dem Patienten vom Internisten (ausstellen).
7. Erika sagt, dass Haus von einem berühmten Designer (einrichten).
8. Nicht alle Erzeugnisse (absetzen) auf dem Markt gut.
9. Das Essen im Restaurant (bezahlen) von mir.
10. In unserem Team Kreativität sehr ernst (nehmen).

Вправа 3. Утворить *Perfekt Passiv*.

1. der Termin – verschieben	6. der Wagen – waschen
2. der Schatz – entdecken	7. das Spiel – verlieren
3. die Messer – schleifen	8. die Instruktionen – lesen
4. der Fehler – finden	9. die Zelte – aufschlagen
5. der Konflikt – vermeiden	10. der Vertrag – unterschreiben

Вправа 4. Утворить пасив минулого часу.

Приклад: der Kollege – danken: Dem Kollegen ist gedankt worden.

1. der Journalist – antworten	8. die Gegner – drohen
2. der Experte – widersprechen	9. der Sänger – applaudieren
3. die Verletzten – helfen	10. das Gespräch – lauschen
4. das Gesetz – zustimmen	11. der Student – gratulieren
5. der Junge – glauben	
6. der Spezialist – vertrauen	
7. der Photograph – verzeihen	

УРОК 23. FUTUR 1 PASSIV

Futur 1 Passiv утворюється за допомогою дієслова *werden* у *Präsens* і *Partizip II* смислового дієслова та інфінітива дієслова *werden*:

ich	werde gefragt werden	wir	werden gefragt werden
du	wirst gefragt werden	ihr	werdet gefragt werden
er/sie/es	wird gefragt werden	sie	werden gefragt werden
		Sie	werden gefragt werden

Порядок слів у простому реченні у *Futur 1 Passiv*

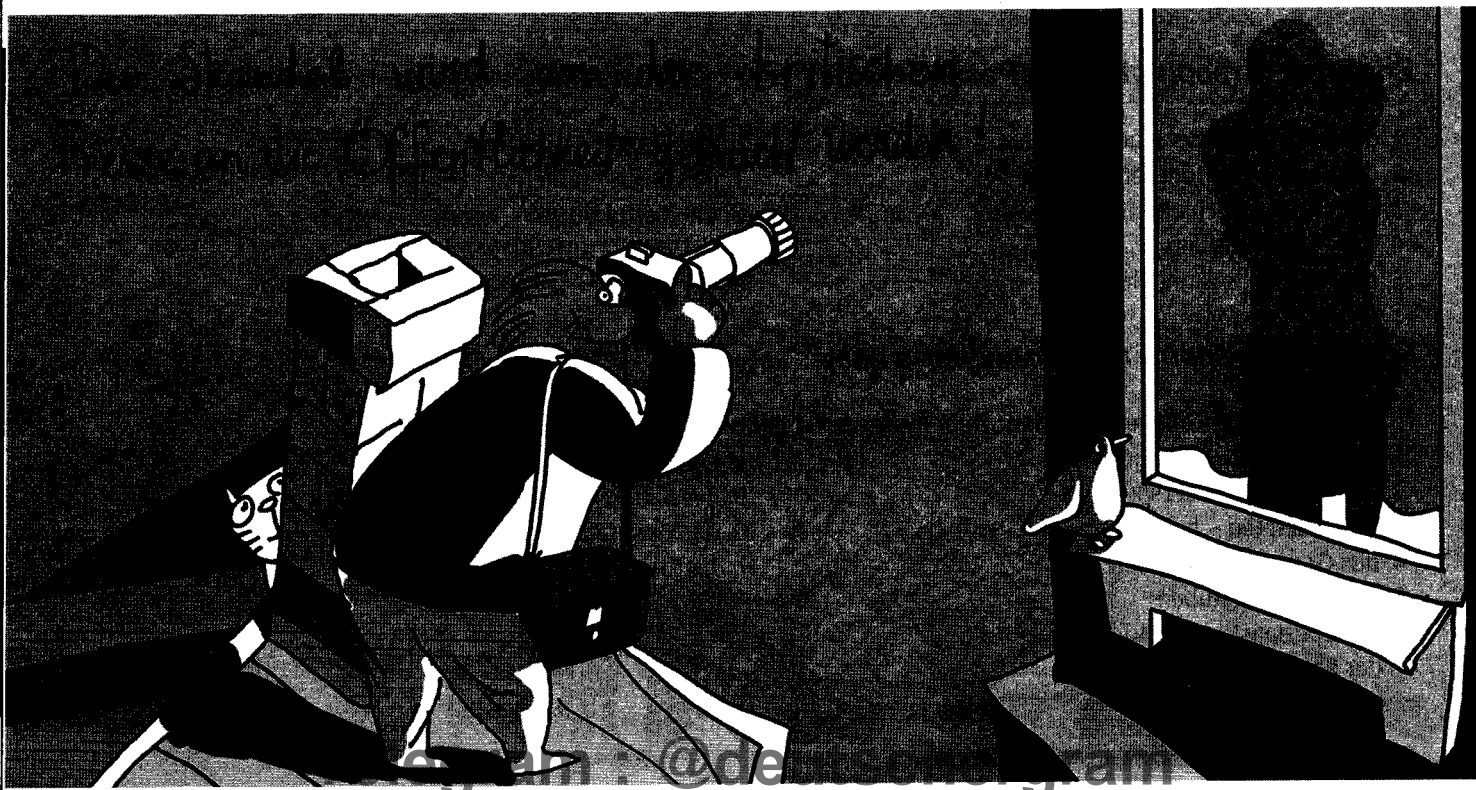
підмет	<i>werden</i> у необхідній формі		<i>Partizip II</i>	<i>werden</i>
Mein Auto	wird	bald	repariert	werden

Das Buch wird von allen Studenten gelesen werden. – Книга буде прочитана всіма студентами.

Порядок слів у складнопідрядному реченні у *Futur 1 Passiv*

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		<i>Partizip II</i>	<i>werden</i>	<i>werden</i> в необхідній формі
Der Lehrer sagt,	dass	die Arbeit	heute	gemacht	werden	wird

Der Handwerker sagt, dass unser Auto schon morgen repariert werden wird. – Робітник каже, що наша машина вже завтра буде поремонтована.

УРОК 23. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворить Futur 1 Passiv.

1. das Formular – ausfüllen.
2. ein besseres Resultat – erreichen.
3. diese Verordnung – abschaffen.
4. die Studenten – informieren.
5. alle Fragen – beantworten.
6. das Wichtigste – erledigen.
7. die Schulden – begleichen.
8. die Aufgabe – erledigen.
9. der Fall – klären.
10. die Informationen – weitergeben.

Вправа 2. Складіть речення в Futur 1 Passiv.

1. Bald (veranstalten) noch ein Konzert.
2. Bald (operieren) unser Hund von der Tierärztin.
3. Bald (aufstellen) von unseren Sportlern ein Rekord.
4. Bald (abhalten) in unserer Abteilung eine Versammlung.
5. Bald (korrigieren) die Übersetzung.
6. Bald (reparieren) der Kühlschrank.
7. Bald (verfilmen) die Geschichte unserer Liebe.
8. Bald (aufführen) das neue Stück in unserem Theater.
9. Morgen (besprechen) diese Frage.
10. Morgen in der Stunde (wiederholen) die Grammatik.
11. In einem Monat (starten) die Rakete.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Незабаром книги відомого українського письменника будуть перекладені численними європейськими мовами.
2. Незабаром Південний полюс буде підкорений українською експедицією.
3. Завтра наша квартира буде пофарбована й прибрана.
4. Мій друг говорить, що завтра його собака буде підстрижений.
5. Кажуть, що в нашому університеті буде організована культурна програма для студентів-іноземців.
6. Не хвилюйся: вже через годину закінчиться святкове засідання, і ми зможемо поговорити!
7. Мій чоловік натякає, що наші речі тільки завтра заберуть з хімчистки.
8. Незабаром у нашій країні проводитиметься нова політика.
9. Завтра після вистави буде обговорюватися гра акторів.
10. Незабаром мені будуть присвячені всі вірші мого чоловіка.
11. Через тиждень ця робота буде виконана, і ми зможемо одержати свої гроші.
12. Коли буде виправлений переклад цього тексту?
13. Робітник говорить, що паркет буде укладений тільки наступного місяця.
14. Це завдання буде підраховано без обчислювальної машинки.
15. Я сумніваюся, що на це запитання буде коли-небудь відповідь.
16. Невдовзі будуть опубліковані результати цього дослідження.
17. Найближчим часом у цьому басейні будуть плюскатися й пірнати.
18. Коли нарешті мені буде куплена нова машина?
19. Мою шафу завтра відремонтують.
20. Це плаття куплять післязавтра.

УРОК 24. PASSIV З МОДАЛЬНИМИ ДІЄСЛОВАМИ

Порядок слів у простому реченні

Präsens

підмет	модальне дієслово в необхідній формі	Partizip II	werden
Das Museum	muss	erreicht	werden.

Präteritum

підмет	модальне дієслово в необхідній формі	Partizip II	werden
Das Museum	musste	erreicht	werden.

Perfekt

підмет	haben у необхідній формі	Partizip II	werden	модальне дієслово
Das Museum	hat	erreicht	werden	müssen.

Plusquamperfekt

підмет	haben у необхідній формі	Partizip II	werden	модальне дієслово
Das Museum	hatte	erreicht	werden	müssen.

Порядок слів у складнопідрядному реченні

Präsens

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		Partizip II	werden	модальне дієслово в необхідній формі
Es war klar,	dass	das Buch	jetzt	gelesen	werden	muss.

Präteritum

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		Partizip II	werden	модальне дієслово в необхідній формі
Es war klar,	dass	das Buch	gestern	gelesen	werden	musste.

Perfekt

1,5 мм	Підрядне речення						
	сполучник	підмет		haben у необхідній формі	Partizip II	werden	модальне дієслово
Es war klar,	dass	das Buch	gestern	hat	gelesen	werden	müssen.

Plusquamperfekt

Головне речення	Підрядне речення						
	сполучник	підмет		haben у необхідній формі	Partizip II	werden	модальне дієслово
Es war klar,	dass	das Buch	gestern	hatte	gelesen	werden	müssen

УРОК 24. ВПРАВИ

Вправа 1. Перетворіть активну форму в пасивну, а потім побудуйте складнопідрядні речення: *Ich weiß, dass...*

1. Die Mutter muss das kranke Kind pflegen.	6. Man hat die Menschen auf der Straße befragen können.
2. Man darf hier die Straße nicht überqueren.	7. Peter hat die Reisenden zum Bahnhof bringen sollen.
3. Der Student konnte die Diplomarbeit nicht verteidigen.	8. Mein Freund musste mein Auto unbedingt versichern.
4. Man hat das Gepäck zum Zug tragen müssen.	
5. Der Polizist musste das Auto anhalten.	

Вправа 2. Побудуйте *Passiv Präsens* з модальними дієсловами.

1. die Qualität – kontrollieren – sollen.	9. das Programm – nicht – ändern – können.
2. das schmutzige Wasser – filtern – müssen.	10. der Politiker – nicht – provozieren dürfen.
3. das Geld – gut – verstecken – müssen.	11. das Wohnzimmer – aufräumen – müssen.
4. diese Leute – unterstützen – müssen.	12. der Tisch – decken – müssen.
5. die Studenten – gründlich – beraten – wollen.	13. die Zeitungen – nicht – wegwerfen – dürfen.
6. der Vertrag – verlängern – müssen.	14. die Schuhe – putzen – müssen.
7. der Fehler – korrigieren – können.	15. die Hausaufgaben – heute – machen – können.
8. der Wagen – abschleppen – müssen.	

Вправа 3. Перекладіть речення, вживаючи пасив із модальними дієсловами.

1. Я сподіваюся, що цей словник можна використовувати у перекладах.
2. Це зрозуміло, що виставку потрібно відвідати сьогодні або завтра.
3. Чому збори повинні бути проведені (durchführen) саме на цьому тижні?
4. Я сподіваюся, що мою машину вже відремонтували.
5. Стіл повинен був бути накритий півгодини тому.
6. Я радий, що мого друга змогли прийняти на нову роботу (einstellen).
7. Очікується, що всі телефонні розмови з німецькими партнерами перекладатимуться мною.
8. Я впевнена, що нашою командою буде вигадана нова свіжа ідея.
9. У цю квартиру не дозволяється входити, тому що вона вже продана.
10. Він сказав, що потрібно ще прибрати квартиру й спакувати валізи.
11. Ми боялися, що будівництво нового торгового дому на центральній площі може бути заборонене.
12. Мій друг стверджує, що дитину можна було врятувати.
13. Очевидно, що книгу треба було прочитати ще минулого місяця.
14. Лікар знав, що пацієнта необхідно було терміново оперувати.
15. Це складне питання можна зараз обговорити на зборах.
16. Я шкодую, що довелося його звільнити. Це була не його провина.
17. Необхідно забрати й поремонтувати телевізор.

УРОК 25. БЕЗОСОБОВИЙ ПАСИВ

Безособовий пасив утворюється від перехідних дієслів; він уживається, коли не зазначено ні об'єкт, ні суб'єкт дії. Безособовий пасив виражає тривалий процес:

Es wird im Saal gesungen. – У залі співають. (Невідомо, хто співає).

Hier wird viel getanzt. – Тут багато танцюють.

Дієслово *werden* уживається з безособовим займенником *es* у 3-й особі однини. У реченнях із прямим порядком слів *es* стоїть на першому місці:

Es wird hier gespielt. – Тут грають.

При зворотному порядку займенник *es* пропускається:

Hier wird gespielt. – Тут грають.

Речення з безособовим пасивом можуть замінятися реченнями з *man*:

Порівняйте:

Es wird sonntags nicht gearbeitet. – У неділю не працюють.

Man arbeitet sonntags nicht. – У неділю не працюють.

УРОК 25. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворіть безособовий пасив там, де це можливо.

1. Man verspricht viel, aber man hält das Wort nicht.
2. Man lernt fleißig in der Schule.
3. Man diskutierte in der Versammlung heftig.
4. Man rief ihn heute zweimal an.

Вправа 2. Замініть речення з прямим порядком слів на речення із зворотним порядком слів і навпаки.

1. Es wurde heute viel und lustig gefeiert.
2. Es wird im Zimmer geraucht.
3. Im Juni wurde gebadet und in der Sonne gelegen.
4. Am Wochenende wurde Sport getrieben.
5. Es wird hier gescherzt und gelacht.
6. Es wurde lange über die Gesetzesänderung diskutiert.
7. Im Stadion wird täglich Fußball gespielt.
8. Es wird sonntags nicht gearbeitet.
9. Auf der Bühne wird im Chor gesungen.
10. Es wird im Nebensaal getanzt.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи безособовий пасив там, де можливо.

1. Ти знаєш, коли і як у Китаї святкується Новий рік?
2. Я знаю нашого нового колегу, тому що мені його сьогодні вранці представили.
3. Мені сьогодні жодного разу не подзвонили.
4. У Києві щороку будується багато висотних будинків, торговельних центрів та офісів.
5. У Ганновері щорічно проводяться ярмарки й виставки, на які приїжджають бізнесмени з усього світу.
6. Сьогодні на уроці багато говорили про культуру України.
7. Сьогодні в нашому університеті лекції читатимуться англійською мовою.
8. Мені запропонували піти до кінотеатру.
9. Її застерігали від поїздки за місто, але вона зробила по-своєму.
10. Більшість магазинів у нашому місті відчиняються о 10^ї ранку, а зачиняються о 20^ї годині.
11. Нещодавно було встановлено, що люди почувають себе краще, коли посміхаються.
12. На нашому новому стадіоні постійно тренуються.
13. Мені повідомили, що потрібно підписати документи.
14. Нам передали, що сьогодні відбудеться важлива зустріч.
15. Мені не допомогли, хоча я сказала, що в мене багато роботи і я можу не встигнути все зробити.
16. На вечірці їли, пили, сміялися, співали народні пісні й танцювали.
17. На річці багато купаються й пірнають.
18. У сусідній кімнаті обговорюється новий фільм.
19. У цій кімнаті палять.
20. Говорили багато, але невідомо, чи слово буде триматися.
21. У нашій групі завжди багато сміються.
22. Увечері багато займалися спортом.

УРОК 26. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА KÖNNEN, DÜRFEN (PRÄSENS)

Модальні дієслова не вживаються самостійно, а тільки з інфінітивом без *zu*.

Können / dürfen відмінюються в теперішньому часі таким чином:

ich	kann	darf
du	kannst	darfst
er/sie/es	kann	darf
wir	können	dürfen
ihr	könnt	dürft
sie	können	dürfen
Sie	können	dürfen

Können

können – “вміти”, “могти”, “мати можливість”:

Ich kann hier Kleidung zu günstigen Preisen kaufen. – Я можу купити тут одяг за невисокими цінами.

Wir können uns am Meer gut erholen. – Ми можемо гарно відпочити на морі.

Kannst du Tennis spielen? – Ти можеш грати в теніс?

Dürfen

a) *dürfen* – дозвіл якоїсь дії:

Kinder dürfen heute im Garten spielen. – Дітям сьогодні можна грати в саду.

Sie dürfen nicht ohne Mantel auf die Straße gehen. – Їм не можна йти на вулицю без пальт.

b) *dürfen* – заборона (завжди із запереченням)

Man darf hier nicht rauchen. – Тут не можна курити.

Man darf nicht lange in der Sonne liegen. – Не можна довго загоряти.

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами können / dürfen

	2 позиція		кінець речення
	модальне дієслово		інфінітив без <i>zu</i>
Ich	kann	gut Klavier	spielen.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами können / dürfen

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Er weiß,	dass	ich	Deutsch	sprechen	kann.
Sag ihm,	dass	er	hier nicht	bleiben	darf.

УРОК 26. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте модальні дієслова в правильній формі.

1. Ich (können) heute lange schlafen und einfach nichts tun.
2. Der Arzt (können) dem Kranken nicht helfen.
3. (Dürfen) wir in diesem Raum rauchen?
4. (Dürfen) ich Sie fragen?
5. (Können) Sie die Aufgabe noch einmal wiederholen?
6. (Dürfen) dieser Zuhörer dem Redner widersprechen?
7. Der Angeklagte (können) dem Richter seine Unschuld beweisen.
8. Die Trockenheit (können) den Blumen schaden.
9. Man (dürfen) zum Unterricht nicht zu spät kommen.

Вправа 2. Підставте в речення дієслова können або dürfen.

1. _____ Sie mir helfen, bitte?
2. Die Kinder _____ auf die Straße gehen.
3. Hier _____ man nicht laut sprechen.
4. In der Prüfung _____ man nicht abschreiben.
5. Ich _____ Ihre Bitte unserem Vorgesetzten ausrichten.
6. Viele Kinder _____ gut Schach spielen.
7. _____ Sie mir sagen, wo die nächste Bushaltestelle ist?
8. In den USA _____ junge Leute Alkohol erst ab 21 Jahren trinken.
9. Ich _____ den Sport nicht treiben. Das hat mir der Arzt gesagt.
10. Ich _____ dir nicht helfen.
11. Die Kinder _____ heute früher nach Hause gehen. Der Lehrer hat es erlaubt.
12. Wir _____ jeden Tag 50 neue Wörter lernen.
13. Ich _____ heute nicht einkaufen gehen, denn ich habe keine Zeit.
14. Ich gehe in die Bibliothek. _____ du mitkommen?
15. Man _____ im Deutschunterricht keinen Krimi lesen.
16. _____ ihr mir bitte helfen? Ich verstehe die Aufgabe nicht.
17. Ich _____ heute lange schlafen und einfach nichts tun.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я можу добре грати в теніс.
2. Мій друг вільний сьогодні ввечері, й ми можемо піти погуляти.
3. Що Ви можете сказати про роботу наших фахівців?
4. Я можу переночувати у твоєї тітки? Боюсь, що тобі не можна залишитися.
5. Тут не можна палити! Тобі теж не можна тут палити!
6. Пацієнтові дозволено сьогодні виходити на вулицю.
7. Сьогодні я можу відпочити і почитати газети й журнали.
8. Ви можете поміряти мені тиск?
9. Я можу почекати менеджера з персоналу в цій кімнаті?
10. Він говорить, що не може тебе зрозуміти.
11. Ти не можеш зараз ходити в спортклуб, у тебе мало часу.
12. Вона знає, що я можу його запитати про це.
13. Шкода, що ви не можете нас відвідати.
14. Мені не можна пити каву, лікар мені це забороняє.
15. Я можу допомогти тобі з танцями.
16. Я знаю, що тобі не можна мені це розповідати.
17. Марко запитує, чи ми можемо ще раз зустрітися з ним.
18. Я не можу сам поремонтувати свою машину.

УРОК 27. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА KÖNNEN, DÜRFEN (PRÄTERITUM, PERFECT TA PLUSQUAMPERFEKT, FUTUR 1)

Können

	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	konnte	habe gekonnt	hatte gekonnt	werde können
du	konntest	hast gekonnt	hattest gekonnt	wirst können
er/sie/es	konnte	hat gekonnt	hatte gekonnt	wird können
wir	konnten	haben gekonnt	hatten gekonnt	werden können
ihr	konntet	habt gekonnt	hattet gekonnt	werdet können
sie	konnten	haben gekonnt	hatten gekonnt	werden können
Sie	konnten	haben gekonnt	hatten gekonnt	werden können

Dürfen

	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	durfte	habe gedurft	hatte gedurft	werde dürfen
du	durftest	hast gedurft	hattest gedurft	wirst dürfen
er/sie/es	durfte	hat gedurft	hatte gedurft	wird dürfen
wir	durften	haben gedurft	hatten gedurft	werden dürfen
ihr	durftet	habt gedurft	hattet gedurft	werdet dürfen
sie	durften	haben gedurft	hatten gedurft	werden dürfen
Sie	durften	haben gedurft	hatten gedurft	werden dürfen

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами können/dürfen в Präteritum

	2 позиція		кінець речення
	модальне дієслово		інфінітив без zu
Ich	konnte	gut Klavier	spielen

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами können/ dürfen в Präteritum

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет		інфінітив без zu	модальне дієслово
Du weißt,	dass	ich	die Hausaufgabe nicht	machen	konnte
Sag ihm,	dass	er	hier nicht	rauchen	durfte

Ich weiß, dass er das machen konnte. – Я знаю, що він міг це зробити.

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами können/dürfen в Perfekt/Plusquamperfekt

підмет	haben		інфінітив без zu	модальне дієслово
Er	hat	uns	besuchen	können
Sie	hat	das nicht	fragen	dürfen

Wir haben das selbst machen **können**. – Ми могли це зробити самі.

Ich habe nicht viel essen **dürfen**. – Я не могла (не було дозволено) багато їсти.

**Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами
können/dürfen в Perfekt/Plusquamperfekt**

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		haben	інфінітив без zu	модальне дієслово
Ich glaube,	dass	er	uns gestern	hat	besuchen	können
Es war schade,	dass	Klaus	uns nicht	hatte	besuchen	dürfen

В підрядних реченнях допоміжне дієслово *haben* стоїть перед двома інфінітивами.

Ich denke, dass sie das nicht hat machen können. – Я думаю, що їй не можна було цього робити.

УРОК 27. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте модальні дієслова *können* й *dürfen* в *Präteritum* й *Perfekt*.

1. Ich (trinken) keinen Kaffee, weil der Arzt mir das verbat.
2. Ich verstehe jetzt, dass ich mich auf ihn nicht (verlassen).
3. Im Saal war es so laut, dass die Gäste einander nicht (hören).
4. Das Kind (gehen) allein in den Park.
5. Die Patienten des Krankenhauses (empfangen) nur bis 21 Uhr Besuch.
6. Sabine wollte mit der Freundin ausgehen, aber sie (erreichen) sie telefonisch nicht.
7. Die alte Dame (überqueren) nicht die Straße.
8. Der Kranke (einnehmen) nicht 3 mal pro Tag Beruhigungstabletten.
9. Warum (bringen) du uns nicht zum Flughafen?
10. Ich (reden) stundenlang mit dem Professor über die Dissertation.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою в *Präteritum*.

1. Він міг пізніше взяти участь у семінарі.
2. У дитинстві йому дозволялося грати з друзями після обіду.
3. Ми могли майже все робити у тітки.
4. Мені не дозволяли грати з іншими дітьми.
5. Ви могли допомогти їй заповнити анкету.
6. Він говорить, що ти міг так зухвало говорити з директором.
7. Він говорить, що, на жаль, він не міг нам допомогти.
8. Він стверджує, що тобі не можна було зустрічатися з Еріком.
9. Він говорить, що вчителі не змогли навчити його цьому.
10. Петер говорить, що не зміг поінформувати власника будинку.
11. Можна було дорікнути тільки племіннику.
12. Петер говорить, що не міг поремонтувати праску.
13. Політикові не можна було брехати людям.
14. Влітку ми могли провести відпустку на Північному морі.
15. В музеї не можна було фотографувати.
16. Минулого місяця його подружка не могла готувати.
17. На цій заправці не можна було купити булочки.
18. Нам не можна було пити алкоголь.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою в *Perfekt*.

1. Дівчина могла допомогти дітям.
2. Хлопчиків не можна було вчора читати.
3. Він міг відмовитися від своїх планів.
4. Він не міг засуджувати її.
5. Діти могли довше грати в нас.
6. Він говорить, що не зміг нас відвідати.
7. Лікар говорить, що нам не можна було повідомляти пацієнтові цю новину.
8. Мати говорить, що я ще вчора міг прибрати в кімнаті.
9. Друг говорить, що я йому відразу міг сказати правду.
10. Шкода, що ви не можете з'їхати зі своєї квартири.
11. Мій тато говорить, що мені не можна було йти на дискотеку зі Свенном.
12. Він думає, що я не могла донести рюкзак до автобуса.

УРОК 28. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА MÜSSEN, SOLLEN (PRÄSENS)

Відмінюються *müssen, sollen* в теперішньому часі таким чином:

ich	muss	soll
du	musst	sollst
er/sie/es	muss	soll
wir	müssen	sollen
ihr	müsst	sollt
sie	müssen	sollen
Sie	müssen	sollen

Müssen

Модальне дієслово *müssen* означає:

a) необхідність в силу обставин або внутрішнього переконання:

Ich muss viel und hart arbeiten. – Я повинен багато й старанно працювати.

b) зовнішній примус:

Die Mutter arbeitet und ich muss ihr helfen. – Мати працює, і я повинен їй допомагати.

c) категоричну вимогу з боку третьої особи. Якась дія повинна бути обов'язково виконана, незалежно від бажання виконуючого:

Wir müssen alle Bücher in der Bibliothek abgeben. – Ми повинні здати всі книги в бібліотеку.

d) *müssen* + *nicht* = *brauchen* + *nicht*:

Ich muss nicht (brauche nicht) zur Arbeit gehen. – Мені не потрібно йти на роботу.

Sollen

Модальне дієслово *sollen* позначає:

1. Повинність, що впливає з прохання іншої особи:

Du sollst mehr Obst essen. – Тобі слід їсти більше фруктів.

2. Прохання може бути виконане, а може й не бути (в силу якихось обставин), що відповідає українському варіанту "потрібно", "треба":

Ich soll zur Vorlesung. – Мені потрібно на лекцію. (Але можу й не піти.)

Du sollst zur Untersuchung kommen. – Тобі варто пройти обстеження. (Лікар сказав.)

3. Вживається в запитаннях:

Soll ich das abschreiben? – Мені це списати?

4. Закон, принцип, заповідь:

Du sollst nicht toten! – Ти не повинен вбивати!

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами *müssen/sollen* у теперішньому часі

	2 позиція		кінець речення
	модальне дієслово		інфінітив без <i>zu</i>
Ich	muss	meinem Freund	helfen

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами *müssen/sollen* у теперішньому часі

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет		інфінітив без zu	модальне дієслово
Er weiß,	dass	ich	Deutsch	lernen	muss
Sag ihm,	dass	er	das nicht	sagen	soll

УРОК 28. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте *müssen* або *sollen*.

- Ich _____ mich gut auf die Prüfung vorbereiten.
- Der Fahrer _____ seinen Führerschein abgeben.
- Der Schüler _____ sich bei der Lehrerin entschuldigen.
- Wir _____ noch zum Freund ins Krankenhaus gehen.
- _____ ich den Vertrag erarbeiten?
- Wie _____ man sich in der Öffentlichkeit bewegen?
- Zweimal pro Tag _____ der Kranke Tabletten einnehmen.
- Alle Familienangehörigen _____ sparen, um ein großes und modernes Haus zu kaufen.
- Ich brauche einen Kredit und deswegen _____ ich jeden Tag zu den Banken laufen.
- Der Gruppenleiter sagt, wir _____ in einer Stunde zurückkehren.
- Jeder _____ auf die Wünsche anderer eingehen.
- Ich _____ dir sagen, dass du dieses Problem selbst so schnell wie möglich aus der Welt schaffen kannst.
- Auf Wiedersehen! Ich _____ jetzt leider gehen.
- Man _____ keine Drogen nehmen.
- Sie _____ sofort zur Polizei kommen!
- Kinder, ihr _____ etwas essen, damit ihr bei Kräften bleibt.
- Diese Beispiele _____ Ihnen helfen, den Gebrauch der Modalverben zu verstehen.
- Du _____ jetzt gehen, sonst verpasst du noch deinen Zug.
- Der Schüler _____ täglich seine Hausaufgaben machen, wenn er Deutsch lernen will.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Вам потрібно спробувати гомеопатію.
- Тобі не потрібно сьогодні платити за фотоапарат.
- Нам варто вчасно подати заяву.
- Тобі не потрібно зараз годувати собаку.
- Йому потрібно нам негайно дати відповідь.
- Ви повинні негайно забрати лист.
- З нежитем і кашлем варто йти до лікаря.
- Я повинна піклуватися про дитину.
- Ти повинна їсти багато фруктів та овочів.
- Я знаю, що потрібно вести конспект під час лекцій.
- Ви говорите, що вам потрібно їхати на таксі.
- Мати говорить, що я повинна негайно йти додому.
- Мій друг думає, що мені не потрібно його обманювати.
- Вчителька говорить, що я завтра повинна складати іспит.
- Шкода, що ви зараз повинні йти додому.
- Єва погладшала. Я думаю, їй потрібно займатися спортом.
- Лікар сказав, що Ви не повинні палити?
- Ти не повинен завтра спізнитися.
- Водій говорить, що мені не потрібно з ним розмовляти. Це заборонено.
- Ти повинен надіслати своїй господарці повідомлення про звільнення.
- Мені залишити телевізор твоєї подрузі?
- Міністр повинен взяти на себе відповідальність.
- Тобі варто довіряти своїм дітям.
- Мій брат хворий, він повинен залишитися вдома.
- Йому це краще знати.

УРОК 29. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА MÜSSEN, SOLLEN (PRÄTERITUM, PERFEKT ТА PLUSQUAMPERFEKT, FUTUR)

Müssen

	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	musste	habe gemusst	hatte gemusst	werde müssen
du	musstest	hast gemusst	hattest gemusst	wirst müssen
er/sie/es	musste	hat gemusst	hatte gemusst	wird müssen
wir	mussten	haben gemusst	hatten gemusst	werden müssen
ihr	musstet	habt gemusst	hattet gemusst	werdet müssen
sie	mussten	haben gemusst	hatten gemusst	werden müssen
Sie	mussten	haben gemusst	hatten gemusst	werden müssen

Sollen

	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	sollte	habe gesollt	hatte gesollt	werde sollen
du	solltest	hast gesollt	hattest gesollt	wirst sollen
er/sie/es	sollte	hat gesollt	hatte gesollt	wird sollen
wir	sollten	haben gesollt	hatten gesollt	werden sollen
ihr	solltet	habt gesollt	hattet gesollt	werdet sollen
sie	sollten	haben gesollt	hatten gesollt	werden sollen
Sie	sollten	haben gesollt	hatten gesollt	werden sollen

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами *müssen/sollen* в Präteritum

	2 позиція		кінець речення
	модальне дієслово		інфінітив без zu
Ich	sollte	es ihr gleich	sagen.

Ich sollte den Brief sofort beantworten. – Мені потрібно було відразу відповісти на лист.
Ich musste mich gestern festlich anziehen. – Я повинна була вчора святково одягтися.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами *sollen/müssen* в Präteritum

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет		інфінітив без zu	модальне дієслово
Du weiß,	dass	ich	gestern die Hausaufgabe nicht	machen	sollte.
Sag ihm,	dass	er	diesen Bericht in der letzten Woche	schreiben	musste.

Ich weiß, dass er das gestern machen musste. – Я знаю, що він повинен був це зробити вчора.

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами *müssen* та *sollen* в Perfekt/Plusquamperfekt

підмет	<i>haben</i>		інфінітив без zu	модальне дієслово
Er	hat	uns	besuchen	sollen
Sie	hat	das nicht	fragen	müssen

Sie haben sich zur Prüfung viel besser vorbereiten sollen. – Вам слід було краще підготуватися до іспиту.
 Sie hat ihm die Wahrheit nicht sagen müssen. – Вона не повинна була говорити йому правду.

**Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами
 sollen/müssen в Perfekt/Plusquamperfekt**

Головне речення	Головне речення					
	сполучник	підмет		haben	інфінітив без zu	модальне дієслово
Ich glaube,	dass	er	uns gestern	hat	besuchen	sollen
Es war schade,	dass	Klaus	uns	hatte	ignorieren	müssen

Ich denke, dass sie das nicht hat machen sollen. – Я думаю, що їй не слід було цього робити.

УРОК 29. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте модальні дієслова *müssen, sollen* в *Präteritum* й *Perfekt*.

- Du sollst viel schlafen.
- Was soll ich ihm berichten?
- Er muss Kaffee holen
- Ich soll mein Wörterbuch abgeben.
- Rita muss Gebäck mitbringen.
- Ich soll meine Kinder mitnehmen.
- Ihr müsst heute früh aufstehen.
- Ich muss mit dem Bus zur Arbeit fahren.
- Wir müssen auf den Bus warten.
- Er soll sich gut ausschlafen.
- Er sagt, dass ich mein Haus umbauen soll.
- Ich weiß, dass ich mein Studium selbst finanzieren muss.
- Sie fragt, ob sie Obst mitbringen soll.
- Es tut mir leid, dass ihr 12 Stunden pro Tag arbeiten müsst.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою в *Präteritum*.

- Я повинен був їхати автобусом.
- Студентам необхідно прийти раніше за вчителя?
- Тобі треба було сидіти вдома й багато вчити?
- Ми повинні були відмовитися від своїх планів.
- Ви кажете, що вам вчора необхідно було сходити в кіно.
- Я знав, що повинен був мити посуд.
- Куди ви повинні здати пальто?
- Він сказав, що мені слід було купити квитки в кіно.
- Ти говориш, що повинен був прочитати цей роман.
- Мені слід було забрати м'яч у дітей.
- Я повинен був сказати правду моєму братові.
- Йенсу слід було принести назад книги.
- Свен повинен був поремонтувати свою машину.
- Вчора я повинен був зробити домашні завдання.
- Його дружина повнна була забрати авто.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою в *Perfekt*.

- Нам треба було заздалегідь купити ці книги.
- Ви повинні були зробити домашнє завдання.
- Мені слід було прийняти ліки.
- Я повинен був довго на тебе чекати.
- Тобі слід було раніше купити меблі.
- Я знаю, що тобі ще вчора треба було здати свою роботу.
- Ми думаємо, що нам слід було поїхати в Туреччину.
- Мати говорить, що вам слід було провести її на вокзал.
- Вона говорить, що йому раніше слід було це зрозуміти.
- Тобі треба було передати привіт своїй сім'ї.
- Мама говорить, що шефові слід було дати відповідь на це запитання.

УРОК 30. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА **WOLLEN, MÖGEN**

Wollen

	Präsens	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	will	wollte	habe gewollt	hatte gewollt	werde wollen
du	willst	wolltest	hast gewollt	hattest gewollt	wirst wollen
er/sie/es	will	wollte	hat gewollt	hatte gewollt	wird wollen
wir	wollen	wollten	haben gewollt	hatten gewollt	werden wollen
ihr	wollt	wollte	habt gewollt	hattet gewollt	werdet wollen
sie	wollen	wollten	haben gewollt	hatten gewollt	werden wollen
Sie	wollen	wollten	haben gewollt	hatten gewollt	werden wollen

Mögen

	Präsens	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	mag	mochte	habe gemocht	hatte gemocht	werde mögen
du	magst	mochtest	hast gemocht	hattest gemocht	wirst mögen
er/sie/es	mag	mochte	hat gemocht	hatte gemocht	wird mögen
wir	mögen	mochten	haben gemocht	hatten gemocht	werden mögen
ihr	mögt	mochtet	habt gemocht	hattet gemocht	werdet mögen
sie	mögen	mochten	haben gemocht	hatten gemocht	werden mögen
Sie	mögen	mochten	haben gemocht	hatten gemocht	werden mögen

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами *wollen* та *mögen* в *Präsens* та *Präteritum*

	2		кінець речення
	модальне дієслово		інфінітив без <i>zu</i>
Ich	will	gut Klavier	spielen
Ich	wollte	das nicht	besprechen

Ich will einen Roman von Kant lesen. – Я хочу прочитати роман Канта.

Peter mag dieses Parfum. – Петеру подобаються ці парфуми.

Ich mochte eine neue Brille kaufen. – Я хотів би купити нові окуляри.

Ich wollte diese Frage nicht beantworten. – Я не хотіла відповідати на це запитання.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами *wollen* та *mögen* в *Präsens* та *Präteritum*

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Er weiß,	dass	ich	Deutsch	lernen	will
Sag ihm,	dass	er	selbst hier nicht	bleiben	wollte!

Порядок слів у простих реченнях з модальними дієсловами *wollen* та *mögen* у *Perfekt*

підмет	<i>haben</i>		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Er	hat	mir	helfen	wollen

Die Mutter hat das Kind in den Kindergarten bringen wollen. – Мама хотіла завести дитину в дитячий садок.
N.B! Ehrlich, ich habe es nicht gewollt! – Чесно, я не хотів цього!

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з модальними дієсловами в *Perfekt/Plusquamperfekt*

Головне речення	Головне речення					
	сполучник	підмет		<i>haben</i>	інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Ich glaube,	dass	er	uns nie	hat	besuchen	wollen
Es war schade,	dass	Klaus	mir das nicht	hatte	sagen	wollen

УРОК 30. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте модальне дієслово *mögen* у правильній формі.

- Hans _____ Kaffee, und ich _____ Tee.
- Das Telefon klingelt so spät, wer _____ es sein?
- Alle _____ diesen Schauspieler.
- _____ ihr solche Filme?
- Wir _____ sie sehr gern.
- Was? _____ du dieses Parfüm nicht?
- Sven und Katrin _____ Kinder nicht.

Вправа 2. Поставте модальне дієслово *mögen* у *Konjunktiv 2 Präsens*.

- Ich _____ bitte ein Kilo Wurst.
- _____ du mit mir ins Kino gehen?
- _____ ihr Eis essen?
- Er _____ nicht allein in diesem Schloss bleiben.
- Wir _____ Sie heute besuchen.
- Peter und Eva _____ alle Sehenswürdigkeiten dieser Stadt sehen.

Вправа 3. Поставте модальне дієслово *wollen* у правильній формі *Präsens, Präteritum* і *Perfekt*.

- Ich _____ ins Kino gehen.
- Er _____ an dieser Demonstration teilnehmen.
- Wir _____ niemanden beleidigen.
- _____ ihr mit uns Ski laufen?
- Wir _____ alle Beweise vernichten.
- Sie _____ mich vom Bahnhof abholen.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Я не люблю яблука й не хочу обговорювати це з тобою.
- Регіна, хочеш ще один шматок торта? – Ні, дякую, я вже наїлася.
- Діти хотіли допомогти батькові.
- Тобі подобається моє нове плаття? Я хочу надягти його сьогодні ввечері.
- Він говорить, що він раніше хотів піти додому.
- Хочеш розповісти про своїх батьків? – Ні, не хочу.
- Франк говорить, що не хотів образити мої почуття.
- Діти, ви хочете гуляти?
- Кіра каже, що вона хотіла завтра вирушити в дорогу.
- Я його не люблю й не хотіла його бачити.
- Хтось стукає у двері. Хто це може бути?
- Я хочу довірити сусідці дивитися за квітами.
- Шкода, що вона не хотіла показати нам фотографії з відпустки.
- Ти хотів би піти на екскурсію зі своєю сім'єю?
- Я б дуже хотіла полетіти на Місяць. Це моє велике бажання.
- Ерік хоче одружитися зі своєю подругою, але вона не хоче.
- Ти хотів би щось поїсти? – Ні, дякую, я не хочу їсти.
- Мені не подобається мій новий колега. Мені також не подобається з ним співпрацювати.
- Ви б краще хотіли випити пива чи вина?

УРОК 31. LASSEN

До модальних дієслів належить дієслово *lassen*:

	Präsens	Präteritum	Perfekt	Plusquamperfekt	Futur 1
ich	lasse	ließ	habe gelassen	hatte gelassen	werde lassen
du	lässt	ließst	hast gelassen	hattest gelassen	wirst lassen
er/sie/es	lässt	ließ	hat gelassen	hatte gelassen	wird lassen
wir	lassen	ließen	haben gelassen	hatten gelassen	werden lassen
ihr	lasst	ließt	habt gelassen	hattet gelassen	werdet lassen
sie	lassen	ließen	haben gelassen	hatten gelassen	werden lassen
Sie	lassen	ließen	haben gelassen	hatten gelassen	werden lassen

Дієслово *lassen* вживається в значенні “залишати”, “дозволяти”:

Lass mich in Ruhe. – Облиш мене у спокої.

Er ließ seine Katze auf dem Sofa liegen. – Він дозволив своїй кішці лежати на дивані.

Lass mich essen! – Дай мені поїсти.

Дієслово *lassen* може також вживатися у значенні “можна”:

Diese Aufgabe lässt sich lösen. – Завдання можна вирішити.

Dieses Auto lässt sich reparieren. – Цю машину можна поремонтувати.

УРОК 31. ВПРАВИ

Вправа 1. Складіть речення з *lassen*.

Приклад: *Ich – nicht – betrügen (Präteritum) Ich ließ mich nicht betrügen.*

1. Ich – vom Flughafen – abholen (*Präsens*).
2. Du – alles – genau – erklären (*Präsens*).
3. Er – nicht – auf den Arm nehmen (*Präteritum*).
4. Ich – die Waschmaschine – nach Hause – liefern (*Präteritum*).
5. Du – nicht – aus der Ruhe bringen (*Präsens*).

Вправа 2. Трансформуйте речення за зразком.

Приклад: *Der Schrank ist nicht abschließbar. Der Schrank lässt sich nicht abschließen.*

1. Dieses Verb ist nicht trennbar.
2. Dieses Material ist gut formbar.
3. Diese Faktoren sind berechenbar.
4. Dieser Apparat ist zerlegbar.
5. Dieser Plan ist nicht durchführbar.
6. Die Ursachen sind feststellbar.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Куртка брудна. Ти повинен її почистити. – Гаразд, я почищу її. 2. Шеф примушує нас брати участь у конференції. 3. Після уроків учнів примушують прибирати класну кімнату. 4. Вчитель наказує школярам ще раз прочитати текст. 5. Залиш мене, будь ласка, у спокої! 6. Він залишає свою машину на парковці. 7. Дозволь нам піти! 8. Не пускай дітей з брудним взуттям до будинку. 9. Я хочу підстригтися. 10. Ця сукня добре переться. 11. Залиште ваші пальта тут у коридорі! 12. Це завдання можна вирішити. 13. Я загубив свою картку ЕС. Я повинен замовити (<i>ausstellen</i>) нову. 14. Дайте йому поспати! 15. Батьки дозволяють своїм дітям ходити до театру.	16. Юнак іде до перукаря і підстригає коротко волосся. 17. Твоє волосся занадто довге, ти повинен його підстригти. 18. Катрін шиє собі ще одну сукню. 19. Лікар наказує хворому приймати ліки тричі на день. 20. Тато приїжджає з Німеччини, і його сім'я дозволяє йому детально розказати про свою подорож. 21. Я неохоче дозволяю моєму чоловіку керувати авто. 22. Давайте не будемо втрачати час! 23. Я залишаю книгу вдома лежати. 24. Ми залишаємо наші валізи в камері схову. 25. Це можна послухати. 26. Мій велосипед зламався. Мені потрібно його поремонтувати. 27. Мені потрібно поремонтувати годинник. 28. Залиште всі ваші турботи! 29. Цей прилад можна поремонтувати.

УРОК 32. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА ДЛЯ ВИРАЖЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОЇ ОЦІНКИ ВИСЛОВЛЕННЯ

Побудова простого речення

	Модальне дієслово		Partizip 2	haben/sein
Mein Freund	kann	die Prüfung	bestanden	haben
Es	darf	nicht	passiert	sein

können

Er kann uns falsch verstanden haben. – Він, можливо, неправильно зрозумів нас.
 Er kann bei seiner Freundin gewesen sein. – Він, можливо, був у своєї подруги.

dürfen

Es darf nicht passiert sein. – Це не повинно було статися.

müssen

Er muss sich ein neues Auto gekauft haben. – Він, мабуть, купив нову машину.
 Er muss zu seiner Tante gefahren sein. – Він, мабуть, поїхав до своєї тітки.

mögen

Er mag dein Telegram nicht bekommen haben. – Він, можливо, не одержав твою телеграму.

sollen

Sie soll deine Nachricht ignoriert haben. – Вона, як стверджують/як відомо/як передавали в новинах, проігнорувала твоє повідомлення.

wollen

Der Angeklagte will den Zeugen nicht gesehen haben. – Обвинувачуваний стверджує, що не бачив свідка.
 (висловлення є недоведеним твердженням)

Порядок слів у складнопідрядному реченні

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		Partizip 2	haben/sein	модальне дієслово
Ich habe Angst,	weil	er	mich	gesehen	haben	kann

Ich vermute, dass er dieses Buch gelesen haben kann. – Я припускаю, що він, можливо, прочитав цю книгу.
 Sie denkt, dass er uns wahrscheinlich nicht bemerkt haben soll. – Вона думає, що він, мабуть, нас не помітив.

УРОК 32. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте модальні дієслова у правильній формі.

1. Die Temperatur (sollen) auf minus 2 Grad (sinken).
2. Er (können) seine Freundin nicht (verstehen).
3. Er (sollen) viel Geld für die Medikamente (ausgeben).
4. Er (wollen) eine hässliche Frau (heiraten).
5. Er (können) über Weihnachten bei den Eltern (sein).
6. Er sagt, dass er am Morgen nicht pünktlich (sein) (wollen).
7. Ich habe gehört, dass der Schriftsteller angeblich sein Leben in diesem Roman (beschreiben) (sollen).
8. Die Frau behauptet, dass ein Irrtum (passieren) (sollen).
9. Die Journalistin berichtet, dass dieser Politiker sein Vermögen an eine Hilfsorganisation (verschenken) (sollen).
10. Ich weiß, dass sie sich (aufregen) (können).
11. Ich vermute, dass sie sich wieder (streiten) (können).
12. Ich vermute, dass er dieses Buch (lesen) (können).

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою:

1. Можливо, він це стверджував.
2. Я припускаю, що він тут часто бував.
3. Можливо, він мене бачив. Він знає, що я тут можу бувати.
4. Можливо, сьогодні вночі там було не дуже холодно.
5. Я неспокійна, тому що він, можливо, поговорив з моєю дочкою.
6. Тітка могла помилково взяти твою сумку.
7. Він говорить, що я могла загубити книгу по дорозі.
8. Він, можливо, вже забув тебе.
9. Він стверджує, що він мені не довіряв (wollen).
10. Водій, мабуть, втратив контроль над машиною.
11. Мати, мабуть, вже помила й погодувала дитину.
12. Ймовірно, ця країна закопала радіоактивні відходи в землю.
13. Вона говорить, що, ймовірно, юнак заповнив анкету (sollen).
14. Він думає, що вона, можливо, сховалася у шафі.
15. Вона говорить, що її дочка, можливо, в університеті.
16. Студент говорить, що, мабуть, викладач не розуміє його проблем.
17. Я припускаю, що вона, можливо, все письмово пояснила.
18. Я думаю, що, ймовірно, твій друг вкрав мій золотий ланцюжок.
19. Він стверджує, що вона хоче за нього заміж (wollen).
20. Я чула, що Інга, ймовірно, звільнилася.
21. Викладачка говорить, що письменниця, ймовірно, писала в п'ятнадцятому сторіччі.
22. Я припускаю, що він, можливо, написав цього листа.

УРОК 33. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА З ДВОМА ІНФІНІТИВАМИ

Побудова простого речення з двома інфінітивами в *Präsens* й *Präteritum*

	модальне дієслово		2 інфінітив без <i>zu</i>	1 інфінітив без <i>zu</i>
Ich	kann	jetzt nicht	schlafen	gehen
Ich	konnte	Sie nicht	weinen	sehen

Побудова простого речення з двома інфінітивами в *Perfekt*

	<i>haben</i> в потрібній формі		2 інфінітив без <i>zu</i>	1 інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Ich	habe	sie mich nicht	rufen	hören	können
Der Mann	hat	mit mir nicht	stehen	bleiben	dürfen

Побудова складнопідрядного речення з двома інфінітивами в *Präsens* й *Präteritum*

Головне речення	Підрядне речення					
	сполучник	підмет		2 інфінітив без <i>zu</i>	1 інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Ich weiß,	dass	sie	sich	scheiden	lassen	will
Ich weiß,	dass	er		essen	gehen	wollte

Побудова складнопідрядного речення з двома інфінітивами в *Perfekt*

Головне речення	Підрядне речення						
	сполучник	підмет		<i>haben</i> в потрібній формі	2 інфінітив без <i>zu</i>	1 інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Ich weiß,	dass	er	sie	hat	scheiden	lassen	wollen

УРОК 33. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з модальними дієсловами в Präsens, Präteritum й Perfekt.

1. Ich helfe meinem Freund seinen Koffer packen (wollen).
2. Die Kinder hören die Feuerwehr kommen (können).
3. Meine besten Freunde lassen sich scheiden (wollen).
4. Wir gehen heute eine neue Wohnung suchen (müssen).
5. Das Mädchen hilft der Mutter das Geschirr spülen (wollen).
6. Das Auto bleibt nicht in der Mitte der Straße stehen (dürfen).
7. Meine Freundin hilft mir meinen Schlüssel suchen (müssen).
8. Ich sehe die Kinder im Garten spielen (können).
9. Die Lampe ist kaputt. Ich gehe den Elektriker bestellen (müssen).
10. Ich helfe meinem Mann unsere Wohnung aufräumen (können).
11. Ich lasse mir einen neuen Anzug machen (wollen).
12. Ich sehe die Jungen den Tisch decken (können).

Вправа 2. Побудуйте складнопідрядні речення з модальними дієсловами з вправи 1 у Präsens і Perfekt.

Er sagt, dass...

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Наш дах поламаний. Моєму чоловіку треба йти і лізти на драбину.
2. Моя подруга хоче покласти килими у своїй квартирі.
3. Я не можу дивитися, як плачуть жінки.
4. Мені потрібно поремонтувати фотоапарат. Він зламався.
5. Я хочу побачити, як мій друг зварить мені каву.
6. Жінкам не можна довго залишатися в цій кімнаті.
7. Мати не хотіла дозволити, щоб її син пішов.
8. Вона могла допомогти мені готувати.
9. Чоловік хотів поставити нові двері.
10. Я не могла піти поінформувати свого друга.
11. Тобі не можна було змушувати своїх клієнтів чекати.
12. Я знаю, що вона хоче пошити нову сукню.
13. Він говорить, що ми не зможемо сьогодні піти поїсти разом.
14. Петер стверджує, що він повинен завжди допомагати своїй дружині готувати.
15. Він знає, що ніхто не повинен дозволяти використовувати себе.
16. Я знаю, що він хотів піти купити квитки з нами.
17. Вона каже, що Свен тільки хотів допомогти їй віднести сумку до автобуса.
18. Мій чоловік говорить, що нам треба було покрити дах.
19. Свідок каже, що міг бачити, як двоє чоловіків у чорному ввійшли в магазин.
20. Я знаю, що мій друг хоче розлучитися.
21. Я хочу пошити собі нове пальто.

УРОК 34. IMPERATIV

Imperativ – наказовий спосіб дієслова.

Imperativ має 4 форми вживання:

1 форма

Для утворення 1-ї форми дієслово ставиться в другу особу однини, закінчення *-st* відкидається.

У слабких дієсловах може додаватися закінчення *-e*. Закінчення *-e* обов'язкове, якщо основа дієслова закінчується на *-d, -t, -n, -m*:

du machst	st _____ →	Mach (e)!	die Übung!	Роби вправу!
du grüßt	st _____ →	Grüß (e)!	deine Eltern!	Передай привіт своїм батькам!

Сильні дієслова не мають закінчення *-e*:

du gibst	st _____ →	Gib!	Gib das Buch her!	Дай сюди книгу!
du siehst	st _____ →	Sieh!	mal!	Подивись!
du fährst	st _____ →	Fahr (e)!	mit uns!	Їдь з нами!

2 форма

Звертання до групи осіб, з якими ми спілкуємося на "ти".

Дієслово утворюється як друга особа множини:

ihr sagt	ihr _____ →	Sagt!	Скажіть!
ihr lauft	ihr _____ →	Lauft!	Біжіть!
ihr habt	_____ →	Habt!	Майте!
ihr seid	_____ →	Seid	Будьте!

3 форма

Ввічливе звернення до однієї або декількох осіб:

Sie malen	_____ →	Malen Sie!	Малюйте!
Sie lesen	_____ →	Lesen Sie!	Читайте!
Sie haben	_____ →	Haben Sie!	Майте!
Sie sind	_____ →	Seien Sie!	Будьте!

4 форма

Запрошення до дії:

wir fragen	_____ →	Fragen wir!	Давайте запитано!
wir gehen	_____ →	Gehen wir!	Пішли!
wir lesen	_____ →	Lesen wir!	Давайте почитано!

УРОК 34. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте всі види наказового способу цих дієслів.

Tanzen, spielen, sagen, lernen (Deutsch), übersetzen (den Text), nehmen (das Buch), fahren (nach London), schlafen (fest), lesen (die Aufgabe), sprechen (Deutsch), essen (die Äpfel), halten, sein (nett), vergessen (das nicht), eintreten (in den Seminarraum), laufen (schnell), aufstehen, mitnehmen (ihn), anrufen (ihn), anfangen, einladen (ihn), vorbereiten (den Bericht), sich waschen, sich ausruhen, sich anziehen, kennen lernen (das Mädchen).

Вправа 2. Побудуйте речення у наказовому способі.

1. (Wiederholen) bitte! (Sie)	10. (Lesen) die letzte Lektion! (Sie)
2. (Sprechen) nicht alle auf einmal! (ihr)	11. Mutti, (nehmen) dieses kleine Geschenk von mir! (du)
3. (Sprechen) nicht zu schnell! (du)	12. (Lesen) nicht so laut! (du)
4. (Tyrannisieren) deine kleine Schwester nicht! (du)	13. (Singen) nicht so laut! (du)
5. (Herumstehen) nicht in der Tür! (du)	14. (Machen) doch weiter! (du)
6. (Sich hinsetzen) gerade! (ihr)	15. (Zugehen)! (du)
7. (Zeigen) mir das Heft! (du)	16. (Sich machen) Notizen! (Sie)
8. (Machen) keinen Unfug auf der Treppe! (du)	17. (Nehmen) eine Kreide! (du)
9. (Korrigieren) den Text! (Sie)	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Розбуди (wecken) мене о сьомій годині ранку!
2. Приходьте (vi) завтра всі до мене на вечірку (zu meiner Party)!
3. Не забувайте нас і приїжджайте знову влітку (im Sommer)!
4. Підпишіть (unterschreiben), будь ласка, тут!
5. Будьте ласкаві, покажіть мені свій паспорт (der Pass)!
6. Діти, мийте руки і йдіть спати!
7. Давайте підемо сьогодні у кіно або у театр!
8. Михайле, ти йдеш дуже швидко. Іди повільніше (langsam)!
9. Візьми свої бутерброди!
10. Зробіть (vi) перерву й пообідайте!
11. Петер і Ганна, підійдіть до дошки!
12. Відкрий книгу і читай текст! А ти пиши вправу!
13. Покладіть ваші зошити на стіл і вийдіть (verlassen) з класу!
14. Сядь за стіл і їж акуратно (sauber)!
15. Діти, попрощайтеся (sich verabschieden)! Ми йдемо додому.
16. Умийся, прийми душ, зачешися й одягайся.
17. Поставте книги на полицю, повісьте порт'єри на вікно, поставте вазу на стіл, помийте посуд (das Geschirr spülen), підметіть (fegen) підлогу, а потім йдіть гуляти!
18. Розмовляйте на уроці тільки німецькою мовою!
19. Вставай, поквася (sich beeilen), вже восьма година.
20. Прибери у кімнаті, застели ліжко і помий посуд.

УРОК 35. KONJUNKTIV 1

У *Präsens Konjunktiv* сильні й слабкі дієслова мають суфікс *-e* й особисті закінчення, 1-а і 3-тя особа закінчень не мають. У *Präsens Konjunktiv* не відбувається зміна кореневої голосної.

Порівняльна таблиця відміни слабких і сильних дієслів
у *Präsens Indikativ* і *Präsens Konjunktiv*

	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.
ich	frage	frage	fahre	fahre	sehe	sehe
du	fragst	fragest	fährst	fahrest	siehst	sehest
er	fragt	frage	fährt	fahre	sieht	sehe
wir	fragen	fragen	fahren	fahren	sehen	sehen
ihr	fragt	fraget	fahrt	fahret	seht	sehet
sie	fragen	fragen	fahren	fahren	sehen	sehen

Порівняльна таблиця відміни дієслів *haben, sein, werden*
у *Präsens Indikativ* і *Präsens Konjunktiv*

	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.
ich	habe	habe	bin	sei	werde	werde
du	hast	habest	bist	sei(e)st	wirst	werdest
er	hat	habe	ist	sei	wird	werde
wir	haben	haben	sind	seien	werden	werden
ihr	habt	habet	seid	seiet	werdet	werdet
sie	haben	haben	sind	seien	werden	werden

Порівняльна таблиця відмінювання модальних дієслів
у *Präsens Indikativ* й *Präsens Konjunktiv*

	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.	Ind.	Konj.
ich	kann	könne	darf	dürfe	will	wolle
du	kannst	könnest	darfst	dürfest	willst	wollest
er	kann	könne	darf	dürfe	will	wolle
wir	können	können	dürfen	dürfen	wollen	wollen
ihr	könnt	könnet	dürft	dürfet	wollt	wollet
sie	können	können	dürfen	dürfen	wollen	wollen

Präsens Konjunktiv вживається:

1) для вираження здійсненого бажання: Es lebe die Freundschaft! – Хай живе дружба!

2) для вираження вказівок, в основному в науковій і технічній літературі, в рецептах: Man beachte. – Звернути увагу на ...

3) в гіпотезах: Der Winkel ABC sei gleich 60°. – Кут ABC рівний 60°;

4) при перетворенні прямої мови в непряму: Er sagt: „Ich kann es machen“. – Er sagt, er könne es machen. Sie sagt: „Sie fährt morgen nach Zschytyomyr“. – Sie sagt, sie fahre morgen nach Zschytyomyr.

УРОК 35. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте Konjunktiv 1.

1. Es (leben) die Unabhängigkeit der Ukraine!
2. Man (mischen) alle Komponenten.
3. (mögen) der Frieden in der ganzen Welt siegen!
4. Der Durchmesser des Kreises (sein) 18 cm.
5. Man (beachten) die Regeln.
6. Man (sich merken) die Ausnahmen aus dieser Regel.
7. Man (nehmen) 3 Glas Mehl, 2 Eier, 1 Glas Wasser und (verrühren) alles.
8. Man (stellen) die Mischung kalt.
9. Er sagt, er (kommen) sofort.

Вправа 2. Побудуйте Konjunktiv 1.

1. „Eine wichtige Voraussetzung dafür ist der Zukauf von Unternehmen, die Schlüsselpositionen in ihren Märkten besitzen.“
2. „Das bessere Image bei Kunden, Lieferanten und Banken macht die AG auch für qualifizierte Mitarbeiter interessanter.“
3. „Die erste Studie zeichnet ein dramatisches Bild.“
4. „Gut 60% der Sitzungen werden von 80% ihrer Teilnehmer als ineffizient und unproduktiv eingeschätzt.“
5. „Besprechungen sind eine gute Gelegenheit, Führungsqualitäten unter Beweis zu stellen.“
6. „Visualisierung soll wie Werbeplakate wirken.“
7. „Man hebt die Punkte heraus, an die sich die Zuhörer auch nach dem Gespräch noch erinnern sollen.“

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи Konjunktiv 1.

1. Мати каже, що реальність однак виглядає інакше.
2. Менеджер стверджує, що команда – це група людей зі здібностями, які доповнюють один одного, які переслідують одну мету, за досягнення якої кожний несуть відповідальність.
3. Працівник стверджує, що кожний на фірмі переслідує свою мету.
4. Хай панує дружба між народами!
5. Вона говорить, що йде в гості до своєї тітки.
6. Газета повідомляє, що більшої частини лісів загрожує поступове вимирання через кислотні дощі.
7. Диктор повідомляє, що деякі частини Австралії переживають катастрофічну посуху.
8. Йорк сказав учителеві, що він хоче вибачитися й піти додому.
9. Лікар говорить пацієнтові, що він повинен закрити рот і дихати носом.
10. Пацієнт запитують лікаря, як довго він повинен приймати ліки.

УРОК 36. KONJUNKTIV 2 ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ СИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

Сильні дієслова утворюють Konjunktiv 2 теперішнього часу шляхом додавання таких закінчень до основи дієслова в Präteritum:

ich	-e	wir	-en
du	-est	ihr	-et
er/ sie/ es	-e	sie	-en
		Sie	-en

ich	bliebe	wir	blieben
du	bliebest	ihr	bliebet
er/ sie/ es	bliebe	sie	blieben
		Sie	blieben

Кореневі голосні дієслів з *a, o, u* приймають Umlaut *ä, ö, ü*:

ich	käme	führe	schwöre
du	kämest	führest	schwörest
er/sie/es	käme	führe	schwöre
wir	kämen	führe	schwören
ihr	kämet	führet	schwöret
sie	kämen	führen	schwören
Sie	kämen	führen	schwören

Haben, sein i werden у Konjunktiv 2 теперішнього часу

ich	hätte	wäre	würde
du	hättest	wärest	würdest
er/sie/es	hätte	wäre	würde
wir	hätten	wären	würden
ihr	hättet	wäret	würdet
sie	hätten	wären	würden
Sie	hätten	wären	würden

УРОК 36. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворіть форму Konjunktiv 2 теперішнього часу.

ich			
treffen	bleiben	haben	kommen
empfehlen	stehen	sein	lesen
schlafen	sitzen	nehmen	trinken

Вправа 2. Утворіть форму Konjunktiv 2 теперішнього часу.

ich	du	er	wir	ihr	sie
werden	fahren	vergessen	bleiben	gewinnen	essen
wissen	verlieren	schreiben	kommen	erschrecken	halten
schieben	singen	genießen	schreien	spinnen	treffen

Вправа 3. Утворіть форму Konjunktiv 2 теперішнього часу за зразком.

Приклад: Maria ist so faul. – Wenn Maria etwas fleißiger wäre!

1. Es ist so dunkel in dem Zimmer.
2. Peter singt so laut.
3. Ich weiß nicht die Antwort.
4. Die Hausaufgaben sind so schwierig.
5. Es ist so kalt.
6. Karin hat keine Freunde.

Вправа 4. Утворіть форму Konjunktiv 2 теперішнього часу.

1. _____(wissen) ich doch ihre Telefonnummer!
2. _____(sein) das Buch nicht so teuer, (werden) ich es kaufen.
3. Es _____(sein) besser, wenn du nach Hause (gehen).
4. Wenn mein Mann zu meinem Geburtstag (kommen), (werden) ich mich freuen.
5. Wenn ich Sven fragen (werden), (werden) er mir von seinem Experiment erzählen.
6. _____(kommen) Sie heute Abend!
7. _____(sein) das Wetter gut, (gehen) ich ins Schwimmbad.
8. Wenn wir jetzt Ferien (haben)!
9. _____(geben) es keinen Computer, was (werden) du machen?
10. Auch wenn du mich um Hilfe (bitten), (werden) ich dir nicht helfen.
11. (lesen) sie mehr Bücher, (wissen) sie mehr.
12. Ich (werden) jetzt gern in ein nettes Cafe gehen.
13. (geben) es mehr Arbeitsplätze, könnten die Studenten einen Job finden.
14. Ich (haben) gern einen Sportwagen.
15. Ich (sein) gern auf Hawaii.
16. Wenn er mich zu seiner Party (einladen), (kommen) ich gern.
17. Wenn meine Mutter heute einen Kuchen (bringen)!
18. Wenn er sich nicht so kindisch bei meinen Eltern (benehmen)!
19. (sein)das Meer wärmer, dann (schwimmen) ich öfter.
20. (haben) ich so einen Körper wie du, (werden) ich mich nicht schämen.
21. (sein) mein Sohn jetzt gesund, (werden) er mit mir spielen.
22. Wenn das Wetter gut (sein), könnten wir in den Garten gehen.
23. Wenn ich nur dieses Auto (haben)!
24. (sein) das Lied schön, (werden) ich es singen.
25. (haben) ich etwas Zeit, (werden) ich etwas Schach spielen.

УРОК 37. KONJUNKTIV 2 ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ (СЛАБКІ ДІЄСЛОВА, МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА, ВИНЯТКИ)

Konjunktiv 2 теперішнього часу слабких дієслів збігається з формами *Präteritum Indikativ*. Кореневі голосні не приймають *Umlaut*:

ich	lernte	wir	lernten
du	lernstest	ihr	lerntet
er/sie/es	lernte	sie	lernten
		Sie	lernten

Модальні дієслова в Konjunktiv 2 теперішнього часу

ich	könnte	dürfte	müsste	möchte
du	könntest	dürftest	müsstest	möchtest
er/sie/es	könnte	dürfte	müsste	möchte
wir	könnten	dürften	müssten	möchten
ihr	könntet	dürftet	müsstet	möchtet
sie	könnten	dürften	müssten	möchten
Sie	könnten	dürften	müssten	möchten

Винятки:

1. Неправильні дієслова *kennen*, *nennen*, *brennen*, *rennen*, *senden*, *wenden* мають у *Konjunktiv 2* теперішнього часу слабку форму:

ich	kennte	wir	kennten
du	kenntest	ihr	kenntet
er/sie/es	kennte	sie	kennten
		Sie	kennten

2. Дієслова *denken*, *bringen*, *wissen* приймають у *Konjunktiv 2* теперішнього часу *Umlaut*:

ich	dächte	brächte	wüsste
du	dächtest	brächtest	wüsstest
er/sie/es	dächte	brächte	wüsste
wir	dächten	brächten	wüssten
ihr	dächtet	brächtet	wüsstet
sie	dächten	brächten	wüssten
Sie	dächten	brächten	wüssten

УРОК 37. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворить форму теперішнього часу Konjunktiv 2.

ich			
können	sollen	mögen	bringen
sagen	nennen	müssen	denken
arbeiten	malen	studieren	zeigen

Вправа 2. Утворить форму теперішнього часу Konjunktiv 2.

ich	du	er	wir	ihr	sie
beherrschen	können	denken	arbeiten	rennen	nennen
machen	lernen	heiraten	lernen	sollen	senden
warten	müssen	spielen	bringen	mögen	dürfen

Вправа 3. Побудуйте речення в Konjunktiv 2 теперішнього часу.

- Wenn er nicht so faul wäre, (können) er viel bessere Leistungen erzielen.
- Wäre es nicht so dunkel, (können) er diese elegante Frau sehen.
- Wenn ich das Diktat ohne Fehler schreiben (können)!
- Wenn du besser (aufpassen), (müssen) ich nicht alles dreimal sagen.
- Wenn mir mehr Geld zur Verfügung (stehen), (brauchen) ich für diese Firma nicht arbeiten.
- Wenn Eva aufmerksamer schreibe, (machen) sie weniger Fehler.
- Wenn ich den Termin so einfach verschieben (können), würde ich es machen.
- Am liebsten wäre er jetzt im Urlaub, dann (müssen) er nicht arbeiten und (können) sein Leben genießen.
- Hätten wir Geld, (lernen) wir Deutsch.
- Ich würde gerne an der Uni Konstanz studieren.
- Wäre der Fernseher nicht kaputt, (können) wir uns einen Film ansehen.
- Wärest du fleißiger, (können) du diesen Job bekommen.
- Wenn ich den Job bekommen würde, dann (verdienen) ich mehr Geld.
- Wenn ich nur mitfahren (können)!
- Wenn er doch schneller (arbeiten)!
- Wenn meine Freundin mir etwas Geld ausleihe, dann (können) ich mein Problem lösen, wenigstens kurzfristig.
- Wenn er noch bliebe, (können) wir eine Tour machen.
- Wenn ich Geld hatte, (kaufen) ich mir ein Auto.
- Wenn ich die Möglichkeit hätte, (können) ich meiner Schwester helfen.
- Wenn ich begabt wäre, (können) ich lernen Klavier spielen.
- Wenn das Kind doch (spielen).
- Maria (können) eine berühmte Pianistin werden, wenn sie fleißiger (üben).
- Wenn sie doch diese e-mail (schicken)!
- Wenn es stark (schneien), (können) wir Ski fahren.
- Wenn es nicht (regnen), gingen wir spazieren.
- Wenn sie mir doch das Kleid (kaufen)!
- Wenn der Handwerker doch den Schaden (reparieren)!
- Wenn Peter eine Brille trüge, (brauchen) er seine Augen nicht so anzustrengen.
- Wenn er doch seine Vokabel (lernen)!
- Wenn der Lehrer doch nicht so viel (fragen)!

УРОК 38. KONJUNKTIV 2 ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ В РЕЧЕННЯХ З НЕРЕАЛЬНОЮ УМОВОЮ

Konjunktiv 2 теперішнього часу вживається для позначення нереальної дії теперішнього часу.

Порядок слів у простих реченнях з **Konjunktiv 2** теперішнього часу

У реченнях без **wenn** дієслово ставиться на перше місце; якщо речення починається на **wenn**, то дієслово стоїть наприкінці речення:

Wäre ich reich! = Wenn ich reich wäre! – Якби я був багатим!

Könnte er kommen! = Wenn er kommen könnte! – Якби він міг прийти!

Würde er sich doch nicht verspäten! = Wenn er sich doch nicht verspäten würde! – Якби він не спізнювався!

Hätte ich jetzt Zeit! = Wenn ich jetzt Zeit hätte! – Якби в мене зараз був час!

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з **Konjunktiv 2** теперішнього часу

Підрядне речення				Головне речення		
сполучник	підмет		Konjunktiv 2 Präsens	Konjunktiv 2 Präsens	підмет	
Wenn	ich	die Möglichkeit nach Paris fahren	hätte,	besuchte	ich	gern meine Tante dort.

або:

Підрядне речення				Головне речення			
сполучник	підмет		Konjunktiv 2 Präsens	würden (у необхідній особі)	підмет		інфінітив без zu
Wenn	es	jetzt nicht so kalt	wäre,	würde	ich	gern	ausgehen.

Wenn ich die Möglichkeit nach Paris fahren hätte, würde ich es gern machen. – Якби в мене була можливість поїхати до Парижу, я б із задоволенням це зробив.

Wenn ich mich jetzt nicht beeile, könnte ich dieses Problem besprechen. – Якби я зараз не поспішав, я б міг обговорити цю проблему.

Wenn es jetzt nicht so kalt wäre, würde ich gern ausgehen. – Якби зараз не було так холодно, я б із задоволенням вийшов на вулицю.

або:

Підрядне речення			Головне речення			
Konjunktiv 2 Präsens	підмет		Konjunktiv 2 Präsens	підмет		
Hätte	ich	Zeit,	führe	ich		mit meiner Familie ans Meer.

або:

Підрядне речення			Головне речення			
Konjunktiv 2 Präsens	підмет		würden (у необхідній особі)	підмет		
Wäre	sie	hier,	würde	sie		mir die Wahrheit sagen.

Hätte ich Zeit, führe ich mit meiner Familie ans Meer. – Якби в мене був час, я б поїхав із моєю сім'єю на море.
Sprache der Professor nicht so schnell, könnte ich ihn verstehen. – Якби професор не говорив так швидко, я б міг його зрозуміти.

Wäre sie hier, würde sie mir die Wahrheit sagen. – Якби вона була тут, вона б сказала мені правду.

УРОК 38. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення в *Konjunktiv 2* теперішнього часу.

1. (haben) wir mehr Zeit, (können) wir nach Paris fahren.
2. (sein) es nicht so traurig, (können) man lachen.
3. Wenn du deine Prüfung nicht ablegen (können), was (werden) du machen?
4. Wenn ich genug Geld (haben), (werden) ich ein neues Auto kaufen.
5. Du (können) einen günstigeren Preis für den Teppich erreichen, wenn du weiter verhandeln (werden).
6. (sein) es nicht so spät, (werden) ich bei dir vorbeikommen.
7. Die Menschen (sein) glücklich, wenn es keinen Krieg (geben).
8. Wenn er klug (sein), (verkaufen) er seine Aktien jetzt nicht.
9. Wenn Sofia keine Allergie (haben), (können) sie Milch trinken.
10. Ich (werden) sofort antworten, wenn Elke (schreiben).
11. Wenn er ein Auto (haben), (müssen) er nicht mit dem Zug fahren.
12. Wenn du unbedingt wieder Prinz sein (möchten), (könnten) du die alte Hexe vielleicht um Hilfe bitten. – Das habe ich doch schon gemacht... Und der Preis ist unakzeptabel! Ich (müssen) für meine Freiheit die alte Hexe küssen! Aber ich habe meine Grenzen!
13. Wenn du großzügig (sein), (bezahlen) du mein Essen.
14. Wenn es nicht regnen (werden), (können) wir mit dem Rad fahren.
15. Wenn wir doch nach Hause gehen (dürfen)
16. Wenn Maria tolerant (sein), (akzeptieren) sie andere Meinungen.
17. Wenn sie doch die Zeitung (bringen)!

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Якби ти знав усі граматичні правила, ти б не робив стільки помилок.
2. Якби я не був таким втомленим, я б пішов із вами в кіно.
3. Якби я був на твоєму місці, я б відхилив запрошення.
4. Якби внесок (die Einlage) цього клієнта становив (sich belaufen) 50 000 євро, він би собі дозволив купити цей будинок.
5. Якби в мене було більше часу, я б міг відпочити й розслабитися.
6. Якби в неї не була така суха шкіра, їй не треба було б використовувати стільки крему.
7. Якби цієї зими не панувала така холоднеча, ми б могли більше гуляти.
8. Якби в нас було більше часу, нам не треба було б бігти (hetzen) на поїзд.
9. Якби апарат не був з дефектами, мені б не треба було його зараз ремонтувати.
10. До якого театру ви б пішли, якби приїхали до Берліну?
11. Якби зараз не було так пізно, ми б не пішли спати.
12. Якби в тебе був фотоапарат, ми б змогли сфотографувати цю смішну білку.
13. Я б із задоволенням поїхав до Франції!
14. Якби текст не був таким складним, я б зміг перекласти його без словника.
15. Якби ми були зацікавлені, ми б взяли участь у дискусії.
16. Якби в пасажира не було квитка, він мав би заплатити 20 євро штрафу.
17. Було б набагато краще, якби він переймався своїми іспитами.
18. Якби мій чоловік знав про ці проблеми, він би мені допоміг!
19. Якби я виграв в лотерею мільйон євро!
20. Якби в неї був крем, вона б ним скористалася.
21. Якби Каріна була вищою, вона б грала в баскетбол.
22. Якби він не витрачав стільки грошей, вона б не була така люта.
23. Якби Петер був амбітний, він би вже був шефом фірми.
24. Якби Марія мала більше розважливості, вони б ще були разом.

УРОК 39. KONJUNKTIV 2 МИНУЛОГО ЧАСУ (1)

Konjunktiv 2 минулого часу утворюється за допомогою допоміжних дієслів *haben* або *sein* у **Konjunktiv 2** (*hätten, wären*) й **Partizip II** основного дієслова:

ich	hätte gemacht	wäre gekommen
du	hättest gemacht	wärest gekommen
er/sie/es	hätte gemacht	wäre gekommen
wir	hätten gemacht	wären gekommen
ihr	hättet gemacht	wäret gekommen
sie	hätten gemacht	wären gekommen
Sie	hätten gemacht	wären gekommen

1. Konjunktiv 2 минулого часу вживається в реченнях з *“beinahe”, “fast”, “um ein Haar”* – ледь не.
 Beinahe hätte ich mich für einen sehr wichtigen Termin verspätet. – Я ледь не спізнився на важливу зустріч.
 Beinahe hätte ich mich zur Unterrichtsstunde verspätet. – Я ледь не спізнився на урок.
 Fast wäre ich im Geschäft hingefallen. Ein Idiot hat Öl ausgegossen. – Я ледь не впав у магазині. Якийсь ідіот пролив олію.

2. Konjunktiv 2 минулого часу вживається для позначення нереальної дії, що відбувалася в минулому (звичайно вказується час виконання дії або висловлюється жаль щодо здійсненої чи не здійсненої дії).
 Wäre er gestern gekommen! – Якби він приїхав учора!

Порядок слів у простих реченнях із Konjunktiv 2 минулого часу

Hätten / wären (у необхідній формі)	підмет		Partizip II
Hätte	ich	gestern das Buch	gekauft!

Wäre es gestern nicht so kalt gewesen! – Якби вчора було не так холодно!

wenn	підмет		Partizip II	hätten / wären (у необхідній формі)
Wenn	ich	gestern nicht	gefehlt	hätte!

Wenn ich letzten Sommer in den Süden gefahren wäre! – Якби я минулого літа поїхала на південь!

Порядок слів у простих реченнях із модальними дієсловами в Konjunktiv 2 минулого часу

hätten (у необхідній формі)	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Hätte	ich	gestern	kommen	können!

Hätte meine Frau dann sein Angebot annehmen wollen! – Якби тільки тоді моя дружина захотіла прийняти його пропозицію!

сполучник	підмет		hätten (у необхідній формі)	інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Wenn	ich	gestern	hätte	kommen	können!

Wenn meine Frau sein Angebot hätte annehmen wollen! – Якби тільки моя дружина захотіла прийняти його пропозицію!

УРОК 39. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте Konjunktiv 2 минулого часу.

ich			
kommen	sprechen	umziehen	bringen
wissen	fahren	arbeiten	denken
gehen	malen	studieren	lesen

Вправа 2. Побудуйте Konjunktiv 2 минулого часу.

ich	du	er	wir	ihr	sie
sagen	kommen	haben	gehen	schreiben	bestellen
fragen	lachen	vorschlagen	nehmen	anrufen	überlegen
sein	sprechen	fahren	putzen	zurückkommen	vorschreiben

Вправа 3. Побудуйте речення в Konjunktiv 2 минулого часу.

1. Wenn ich dieses Auto nicht (kaufen)!
2. (passieren) es nicht!
3. Beinahe (verspäten) er sich zu einer Verabredung
4. Beinahe (fallen) die alte Dame
5. Ich (machen, können) diese Arbeit genauso gut wie er.
6. Mein Bruder (helfen, sollen) den Eltern.
7. Wir (besprechen, können) dieses Thema.
8. (kommen) er gestern rechtzeitig!
9. Dieser Student (sein, können) aufmerksamer.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Тобі варто було б тоді краще доглядати дитину.
2. Якби я тільки не припустилася цієї помилки!
3. Ти могла б сама застелити ліжко.
4. Вона така неуважна (zerstreut), що ледве не загубила свою валізу.
5. Якби ми тільки взяли таксі!
6. Я ледве не сказала йому всю правду.
7. Ти міг би вчора помити посуд!
8. Якби я тільки міг тобі допомогти!
9. Ми ледь не спізналися на потяг, тому що будильник не задзвонив.
10. Я ледь не завалив цей іспит, бо завдання були занадто складні.
11. Я ледь не впав на сходах: хтось кинув на підлогу бананову шкірку.
12. Якби минулого місяця в мене було більше часу!
13. Якби тільки ми могли добре говорити німецькою мовою в Німеччині!
14. Якби я багато читав у школі!
15. Якби тільки цей сайт не був закритий!
16. Якби тільки Ганна змогла вчора до нас прийти!
17. Ах, якби ж я тільки минулого разу купила сукню.
18. Шкода, що я не побачила феєрверк!
19. Ах, якби я трошки раніше вийшла!
20. Якби ж то в нас було багато грошей!
21. Якби ж тільки він не забув!
22. Якби ж то він краще написав контрольну роботу!
23. Якби ж то школяр не був лінивим!
24. Якби ж то нам можна було піти додому!
25. Якби ж то я купив машину!

УРОК 40. KONJUNKTIV 2 МИНУЛОГО ЧАСУ (2)

Порядок слів у складнопідрядних реченнях із Konjunktiv 2 минулого часу

Підрядне речення					Головне речення			
сполучник	підмет		Partizip II	<i>hätten/ wären</i> (у необхідній формі)	<i>hätten/ wären</i> (у необхідній формі)	підмет		Partizip II
Wenn	er	nicht im Lotto	gespielt	hätte	hätte	er	nicht 3 Millionen	gewonnen

Wenn er nicht Lottogespielt hätte, hätte er nicht 3 Millionen gewonnen. – Якби він не грав у лото, він би не виграв 3 мільйони.

або:

Підрядне речення				Головне речення			
<i>hätten / wären</i> (у необхідній формі)	підмет		Partizip II	<i>hätten / wären</i> (у необхідній формі)	підмет		Partizip II
Hättest	du	mit ihm	gehandelt	hättest	du	einen günstigeren Preis	erreicht

Hättest du mit ihm gehandelt, hättest du einen günstigeren Preis erreicht. – Якби ти з ним поторгувалася, ти б отримала кращу ціну.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях із модальними дієсловами в Konjunktiv 2 минулого часу

Підрядне речення						Головне речення				
сполучник	підмет		<i>hätten</i> (у необхідній формі)	інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово	<i>hätten</i> (у необхідній формі)	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Wenn	er	nicht im Lotto	hätte	spielen	dürfen	hätte	er	nicht 3 Mio.	gewinnen	können

Wenn er nicht im Lotto hätte spielen dürfen, hätte er nicht gewinnen können. – Якби йому не можна було грати в лото, він не зміг би виграти.

або:

<i>hätten / wären</i> (у необхідній формі)	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово	<i>hätten</i> (у необхідній формі)	підмет		інфінітив без <i>zu</i>	модальне дієслово
Hättest	du	mit ihm	handeln	dürfen,	hätten	wir	einen günstigeren Preis	erreichen	können

Hättest du mit ihm handeln dürfen, hätten wir einen günstigeren Preis erreichen können. – Якби тобі можна було з ним торгуватися, ми б одержали кращу ціну.

УРОК 40. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення в *Konjunktiv 2* минулого часу.

1. Wenn du nicht (vergessen), meinen Lottoschein abzugeben, würden wir jetzt Millionäre.	Kind nicht.
2. (trinken) mein Freund nicht so viel Schnaps, (haben) er keinen Unfall.	6. Wenn wir das Taxi (nehmen), (ankommen) wir nicht so spät am Bahnhof.
3. Wenn ich deine Adresse (haben), (besuchen, können) ich dich.	7. (abholen) er mich vom Bahnhof, (nehmen, brauchen) ich das Taxi nicht.
4. (sagen) Maria die Wahrheit, (passieren) es nicht.	8. (essen) er nicht den verdorbenen Fisch, (werden) es ihm nicht schlecht.
5. (stechen) er den Finger nicht, (schreien) er wie ein	9. (lieben) er mich, (schenken) er mir ein Auto.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Якби я прийшов вчасно, я б не пропустив це цікаве обговорення. (wenn)	16. Якби він учора прийшов, ми б попередили його про торнадо.
2. Якби не було паніки, злодії не втекли б із магазину непоміченими.	17. Якби я тоді не провалила іспит! (wenn)
3. Якби лікарі доклали більше зусиль, він би не помер від хвороби. (wenn)	18. Якби в мене був твій номер телефону, я б змогла тобі подзвонити. (wenn)
4. Якби йому не треба було їхати у справах, він би взяв участь в обговоренні.	19. Якби не було так пізно, ми б не пішли спати. (wenn)
5. Якби вона мене запросила, я би прийшов на день народження.	20. Якби я бачила фільм, я б змогла взяти участь у дискусії.
6. Якби ти сказав відразу, що прийдеш о сьомій годині, я б не хвилювався.	21. Якби він прийшов вчасно, ми могли б почати роботу.
7. Якби він учора вживав менше алкоголю, у нього б зараз не боліла голова. (wenn)	22. Якби лікар не втрутився, пацієнт помер би.
8. Якби ти вибачився, вона б не пішла скривдженою з вечірки.	23. Він би зі мною привітався, якби він мене впізнав.
9. Якби текст не був таким складним, мені б не довелося перевіряти так багато слів за словником.	24. Якби Пауль не запізнився на автобус, йому б не довелося бігати цілий день.
10. Якби ти не порушив правила руху, поліція б тебе не зупинила. (wenn)	25. Якби ж то я тоді не подзвонила Гюнтеру!
11. Якби я знала про твої плани, я б тебе поредила про небезпеку.	26. Якби ти його запросив, він би прийшов.
12. Якби ти раніше подбав про свої іспити, ти б не одержав погану оцінку. (wenn)	27. Якби я отримав стипендію, я міг би більше грошей заощадити на навчання.
13. Вони повинні були б закінчити цю роботу до сьогодні.	28. Якби я народився в Берліні, я міг би говорити німецькою.
14. Якби Ви прийшли вчора, моя асистентка змогла б Вам надати всю необхідну інформацію.	29. Якби у мене була кредитна картка, я міг би купити багато речей.
15. Якби ми змогли взяти таксі, ми б не спізнилися на збори.	30. Якби я поїхав до Лондону, я мусив би витратити більше грошей.
	31. Якби ж то я краще підготувався до іспиту!
	32. Якби ж ти тільки ввічливіше поведився!
	33. Якби ж то ми швидше бігли!

УРОК 41. НЕРЕАЛЬНІ ПОРІВНЯЛЬНІ РЕЧЕННЯ

1. Одночасні дії:

Порядок слів у реченнях із сполучником *als ob*

Головне речення			Підрядне речення			
підмет	присудок		сполучник <i>als ob</i>	підмет		дієслово в <i>Konjunktiv 2</i> теперішнього часу
Sie	spricht	mit ihrem Hund	als ob	er	sie	verstünde

Sie spricht mit ihrem Hund, als ob er sie verstünde. – Вона говорить із собакою, наче пес її розуміє.
 Sie trägt einen warmen Mantel, als ob es jetzt Winter wäre. – Вона носить тепле пальто, немов зараз зима.

Порядок слів у реченнях із сполучником *als*

Головне речення				Підрядне речення		
підмет	присудок		сполучник <i>als</i>	дієслово в <i>Konjunktiv 2</i> теперішнього часу	підмет	
Sie	spricht	mitihrem Hund	als	verstünde	er	sie

Sie spricht mit ihrem Hund, als verstünde er sie. – Вона говорить із собакою, наче пес її розуміє.
 Sie trägt einen warmen Mantel, als wäre es jetzt Winter. – Вона носить тепле пальто, немов зараз зима.

2. Неодночасні дії:

Порядок слів у реченнях із сполучником *als ob*

Головне речення			Підрядне речення				
підмет	присудок		сполучник <i>als ob</i>	підмет		<i>Partizip II</i>	<i>hätten / wären</i> (у необхідній формі)
Er	sah	so schlecht aus	als ob	er	10 km	gelaufen	wäre

Er sieht so aus, als ob er 10 km gelaufen wäre. – Він виглядає так, немов пробіг 10 км.
 Sie fühlt sich, als ob sie einen Stein verschluckt hätte. – Вона почуває себе так, немов проковтнула камінь.

Порядок слів у реченнях зі сполучником *als*

Головне речення			Підрядне речення				
підмет	присудок		сполучник <i>als</i>	<i>hätten / wären</i> (у необхідній формі)	підмет		<i>Partizip II</i>
Sie	sieht	soaus	als	wäre	sie	10 km.	gelaufen

Er sieht so aus, als wäre er 10 km gelaufen. – Він виглядає так, немов пробіг 10 км.
 Sie fühlt sich, als hätte sie einen Stein verschluckt. – Вона почуває себе так, немов проковтнула камінь.

УРОК 41. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте порівняльні речення.

1. Sie benimmt sich, als ob sie (nicht verstehen).
2. Das Mädchen sieht so aus, als ob es (weinen).
3. Deine Frisur sieht so aus, als ob du deine Haare seit Ewigkeiten nicht (schneiden).
4. Die Touristen sehen so aus, als ob sie einen Geist im Schloss (sehen).
5. Männer tun oft so, als ob die Frauen nicht Auto (fahren, können).
6. Wenn Eva die Maus gesehen hätte, hätte sie so geschrien, als ob es ein Monster (sein).
7. Der Professor legt so wenig Wert auf seine Kleidung, dass er manchmal so aussieht, als ob er ein Bettler (sein).
8. Der Chef sprach mit seinen Abgeordneten, als ob sie kleine Kinder (sein).
9. Sie war so festlich angezogen, als ob sie zur Hochzeit (gehen).

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Після моєї відповіді вона зробила таку гримасу, наче хотіла заплакати.
2. Моя мама стільки нам приготувала, начебто ми цілий тиждень нічого не їли.
3. Він знову й знову ставить це запитання, мовби він іще вчора знав відповідь.
4. Ти так говориш, немов я тебе не попереджала про це.
5. Ти поводишся, немовби ти в перший раз повинна це робити.
6. Вона виглядає такою наляканою, ніби вона боїться чогось такого, що ми не бачимо.
7. Він дивиться на дівчину так, немов би він закохався в неї з першого погляду.
8. У мене було відчуття, наче я давно знаю цю сім'ю.
9. Ти мені про це так розповідаєш, немов це щось нове для мене.
10. Вона так пишалася своїм сином, немов він зробив щось особливе.
11. Село виглядало так, наче тут уже кілька років нікого не було.
12. Відтоді як вона виграла гроші, вона проходить повз мене, ніби я не існую.
13. Вона розповідає про свою поїздку до цього містечка так, наче це всім цікаво.
14. Його секретарка поводить так, начебто вона королева Англії.
15. Пані Н. робить вигляд, наче з нею не відбувся неприємний інцидент.
16. Мій друг так на мене кричав, ніби я зламав його машину.
17. Марко був по-справжньому у гніві. Він виглядав так, немов зараз вибухне.
18. Мої колеги говорять про мене так, немов я якась ідіотка.
19. Кішка зашипіла так, немов дядько Павло знову наступив їй на хвіст.
20. Собака гавкав так, наче він забув, що я його вранці пригощав ковбасою.
21. Дівчина говорила так голосно, ніби в неї погано зі слухом.
22. Дитина зробила таку гримасу, немов вона ось-ось розплачеться.
23. Хлопець був таким веселим, наче нічого не сталося.
24. Мені здалося, нібито я вже бачив цього чоловіка.
25. Село виглядало так дивно, немов там ніхто не живе.
26. Дівчина дивиться на мене так, наче вона мене не впізнає.
27. Його брат має такий вигляд, нібито він сумний.
28. Твоя тітка так говорить, нібито вона підготувала промову.
29. Він сьогодні має такий вигляд, нібито він не спав цілу ніч.
30. Нова колега веде себе так, нібито вона найкраща.
31. Коли я скаржусь моєму шефу, він поводить так, нібито він мене не чує.
32. Марія пахне так, ніби впала до пляшечки парфумів.
33. Петер поводить так, нібито він один на світі.
34. Мій шеф говорить так, нібито ми недолюбі.
35. Карін говорить так, нібито вона знає все.

УРОК 42. ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ

У німецькій мові іменник вживається з артиклем.

Артикль буває означений (*der, die, das*) і неозначений (*ein, eine, ein*) і виражає рід, число й відмінок іменника: *der Vater* – чоловічий рід, *die Frau* – жіночий рід, *das Kind* – середній рід.

Вживання означеного артикля

Означений артикль вживається перед:

1) іменниками, які означають предмети, факти, відомі слухачу:

Ich muss mit **dem** Chef sprechen. (зрозуміло, що зі своїм безпосереднім шефом). – Мені потрібно поговорити з шефом.

Ich komme **am** Montag zurück (зрозуміло, що йдеться про найближчий понеділок). – Я повернуся в понеділок.

Der Student Petrenko kommt an **die** Tafel. – Студент Петренко йде до дошки.

2) іменниками, які позначають предмет або явище, єдине у своєму роді:

Die Sonne scheint hell (сонце одне). – Сонце світить яскраво.

3) предметами, які вже згадувалися, й тому зрозуміло, про що саме йде мова:

Ich habe ein Buch gekauft. **Das** Buch ist sehr spannend/ interessant. – Я купив книгу. Книга дуже цікава.

4) прикметниками у найвищому ступені порівняння:

Das ist **die** interessanteste Zeitschrift für mich. – Для мене це найцікавіший журнал.

Вживання неозначеного артикля

Неозначений артикль вживається:

1) перед предметами, невідомими слухачам, предметами, які згадуються вперше:

Ich gebe dir **ein** Heft. – Я даю тобі зошит.

Wir haben **eine** Vorlesung besucht. – Ми відвідали лекцію.

2) після дієслів *haben, brauchen*, звороту *es gibt*:

Hinter dem Haus gibt es **einen** Garten. – За будинком є сад.

3) у складному іменному присудку:

Sie ist **eine** gute Wirtin. – Вона гарна господарка.

Es klopft. Öffne die Tür,
denn ich will nicht aufstehen!

УРОК 42. ВПРАВИ**Вправа 1. Вставте означений артикль.**

1. _____ Vater findet _____ Buch nicht.
2. _____ Bücher sind klein.
3. _____ Professorin schreibt _____ Brief.
4. Ich öffne _____ Buch, _____ Tür und _____ Fenster.
5. Hat _____ Bruder _____ Zeitung?
6. _____ Zimmer ist sehr groß.
7. _____ Auto ist neu.
8. Max hat _____ Buch und _____ Stift.
9. Wo sind _____ Kinder?
10. Wo ist _____ Schreibtisch?
11. Ich sehe _____ Sofa.
12. Wir hören _____ Studenten.
13. _____ Mutter lernt Englisch.
14. Herr und Frau Schmidt verstehen _____ Film.

Вправа 2. Вставте неозначений артикль.

1. Peter möchte _____ Hamburger.
2. Der Junge sucht _____ Kugelschreiber.
3. Ich suche _____ Stuhl und _____ Tasche.
4. Wir kaufen _____ Fahrrad.
5. Ich lese _____ Buch.
6. Peter ruft _____ Taxi.
7. Maria kennt _____ gutes Restaurant.
8. Petra holt _____ Stift.

Вправа 3. Поставте необхідні артикли.

1. _____ Seminarraum ist nicht sehr groß.
2. _____ Stuhl ist kaputt.
3. Martina hat _____ Buch, _____ Tisch und _____ Lampe.
4. _____ Student und _____ Studentin haben _____ Deutschkurs um 7 Uhr abends.
5. _____ Mann kauft _____ Stuhl nicht.
6. Mein Vater schreibt _____ Brief.
7. Heute habe ich _____ Stift dabei.
8. _____ Bücher sind sehr alt.
9. Inge hat _____ Buch.
10. Woher kommt _____ Onkel?
11. Deine Eltern haben _____ Enkelkind.
12. Das ist kein Füller, das ist _____ Stift!
13. Wo finde ich _____ Seminarraum?
14. Wir brauchen _____ Buch, _____ Uhr, _____ Bett und _____ Stuhl.
15. Meine Schwester besucht morgen _____ Psychiater.
16. Gibt es _____ Fehler im Text?
17. Hast du _____ Tante oder _____ Onkel?
18. _____ Sohn spielt Basketball.
19. Wir sehen _____ Tafel, _____ Schreibtisch und _____ Fenster im Seminarraum.
20. Im Schlafzimmer gibt es _____ Bett, _____ Kleiderschrank, _____ Sessel.
21. Gibt es noch _____ Frage?
22. Heute gibt es _____ Übersetzung.

УРОК 43. ВІДСУТНІЙ АРТИКЛЬ

Відсутній артикль

1) У назвах міст, країн, континентів, осіб:

Kyjiw ist eine schöne Stadt. – Київ – гарне місто.

Ich will nach Deutschland reisen. – Я хочу поїхати до Німеччини.

Sofia ist die Tochter von Olga. – Софія – дочка Ольги.

Але: власні імена вживаються з означеним артиклем, коли перед ними є означення, виражене прикметником або іменником у **Genitiv**:

der berühmte Schiller, der Goethe der Weimarer Zeit, das alte Kyjiw, das Kyjiw der zwanziger Jahre, der liebe Gott.

Винятки: назви деяких країн і континентів вживаються з означеним артиклем:

der Libanon, der Sudan, (der) Iran, (der) Irak, (der) Jemen, die Bundesrepublik Deutschland, die Schweiz, die Türkei, die Antarktis, die Niederlande, die Vereinigten Staaten von Amerika, die USA, die UdSSR.

2) перед назвами речовин та перед абстрактними іменниками:

Man muss noch Fleisch und Brot kaufen. – Треба купити ще м'яса та хліба.

Die Halskette ist aus Gold. – Ланцюжок із золота.

Ich brauche Erholung. – Мені потрібен відпочинок.

Er liest das Buch mit Vergnügen. – Він читає книгу із задоволенням.

Але: якщо іменники, які означають якусь речовину, уточнюються означенням або обставиною, то вони вживаються з означеним артиклем:

das verdorbene Fleisch, die Luft in diesem Zimmer.

3) коли іменники, які є іменною частиною присудка, позначають професію, національність, належність до партії, релігії:

Ich bin Ukrainerin. – Я українка.

Wir sind Christen. – Ми християни.

Er ist Lehrer. – Він – учитель.

Але: іменник вживається з артиклем, якщо він має при собі означення, виражене прикметником:

Ich bin **eine** gute Lehrerin. – Я гарна вчителька.

Das ist **der** bekannte Professor Müller. – Це відомий професор Мюллер;

4) перед іменниками після даних про міру, вагу, кількість:

Ich trinke ein Glas Wasser. – Я випиваю склянку води.

Ich kaufe ein Kilo Fisch. – Я купую кілограм риби.

5) у багатьох прислів'ях та сталих виразах:

Ende gut, alles gut. – Усе добре, що добре кінчається.

6) у деяких випадках, коли перед іменниками стоять прийменники *ohne, zu, nach, vor* й інші:

ohne Arbeit, ohne Hoffnung;

zu Ostern, zu Weihnachten;

zu Fuß gehen, zu Besuch kommen, zu Boden fallen, zu Mittag essen;

nach Feierabend, vor Beginn, nach Ende.

7) з множиною:

Ich habe Freunde. – У мене друзі. Wir lesen Zeitungen. – Ми читаємо газети. Stellen Sie Fragen. – Поставте запитання.

УРОК 43. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте означений, неозначений або нульовий артикль.

1. _____ Student schreibt _____ Satz an _____ Tafel.
2. Ich habe zu _____ Hause _____ Computer.
3. Glauben Sie an _____ Gott?
4. Meine Tante hat _____ Deutschen geheiratet.
5. Ich habe _____ Laster. Ich rauche _____ Zigaretten.
6. _____ neue Roman _____ jungen Schriftstellers hat mir gut gefallen.
7. Mein neuer Freund ist _____ Arzt von Beruf.
8. _____ Berlin – ist _____ Hauptstadt Deutschlands.
9. Zum Frühstück trinke ich gewöhnlich _____ Tasse Tee und esse _____ belegte Brötchen mit _____ Wurst und _____ Käse.
10. Ich habe _____ Buch noch nicht gelesen.
11. _____ Kyjiw ist _____ Hauptstadt _____ Ukraine; _____ schöne Kyjiw ist _____ schönste Stadt _____ Landes.
12. _____ Allah ist _____ Gott _____ Islams.
13. In diesem Jahr fahren wir in _____ Schweiz Schi laufen.
14. Ich habe viel über _____ berühmten Schiller gelesen.
15. Ich bin _____ Lehrerin und muss gestehen, dass ich _____ gute Lehrerin bin.
16. _____ offizielle Name von _____ Holland ist _____ Niederlande.
17. Ist deine Halskette aus _____ Gold?
18. _____ heutige Kyjiw kann _____ Touristen viel bieten.
19. Geben Sie mir _____ Kilo _____ Fleisch, und _____ Flasche _____ Bier.
20. _____ Papier wird aus _____ Holz hergestellt.
21. _____ neue Nachbarin ist _____ nette Frau. Sie ist _____ Lehrerin. Sie kommt aus _____ Berlin.
22. _____ Deutschland liegt in _____ Europa.
23. _____ schüchterne Gerd ist in _____ wunderschöne Gerda verliebt.
24. Gestern hatte ich _____ Halsschmerzen. _____ Arzt gab mir _____ Tabletten gegen _____ Schmerz.
25. Was möchten Sie trinken? – Ich hätte gerne _____ Tasse _____ Tee. Kann ich auch noch _____ Glas _____ Wasser haben?
26. _____ Hans aus _____ Haus gegenüber ist in _____ Gerda verliebt.
27. _____ Julia will _____ Deutsch lernen. Sie kommt aus _____ England.
28. _____ Sandra ist _____ starke Frau. Ich bewundere ihre Ausdauer und Geduld.
29. _____ Herr Schmitz von nebenan ist _____ Arzt von _____ Frau Müller.
30. Aus welchem Stoff ist _____ Kleid genäht? – _____ Kleid ist aus _____ Seide.
31. _____ Brauerei braut jeden Tag 10.000 Liter _____ Bier.
32. Mein Schreibtisch ist aus _____ Holz.
33. Wer _____ Kinder haben will, der sollte viel _____ Geld, _____ Zeit und _____ Geduld mitbringen.
34. _____ Pedro ist _____ Spanier, aber er spricht gut _____ Deutsch.
35. Dort steht _____ Auto. Dort stehen _____ Autos.
36. _____ Paul ist _____ Ukrainer. Er ist _____ Arzt von _____ Beruf.
37. _____ Liebe macht blind.
38. Ohne _____ Hilfe konnte _____ Schüler _____ Aufgabe nicht lösen.
39. Hast du _____ Stift für mich? Hast du _____ Stifte für mich?
40. Guten Tag, _____ Frau Müller.
41. Auf der Party gibt es _____ Bier, _____ Cola und _____ Säfte.

УРОК 44. РІД ІМЕННИКІВ

Для правильного вживання іменників у реченні необхідно знати артикль іменника. У німецькій мові в іменника три роди: чоловічий (*der Mann*), жіночий (*die Frau*) і середній (*das Kind*). У більшості випадків необхідно вчити артикль слова, тому що роди іменників у німецькій та українській мовах не збігаються: *der Kugelschreiber* – ручка (ж.р.), *der Bleistift* – олівець (ч. р.), *die Tafel* – дошка (ж.р.), *das Haus* – будинок (ч. р.).

Що стосується живих істот, то тут роди часто збігаються в обох мовах: *der Mann* – *die Frau*, *der Vater* – *die Mutter*, *der Sohn* – *die Tochter*, *der Held* – *die Heldin*, *der Löwe* – *die Löwin*, *der Wolf* – *die Wölfin*, *der Hahn* – *die Henne*, *der Kater* – *die Katze*.

Молоді особи й зменшувальні іменники мають, як правило, середній рід: *das Mädchen*, *das Baby*, *das Büchlein*.

Чоловічий рід мають:

- 1) напрямки світу, пори року, місяці й дні тижня: *der Norden*, *der Süden*, *der Westen*, *der Osten*, *der Winter*, *der Frühling*, *der Sommer*, *der Herbst*, *der September*, *der Sonntag*;
- 2) назви опадів: *der Regen*, *der Schnee*, *der Hagel*, *der Nebel*, *der Frost*;
- 3) назви марок машин і поїздів: *der Mercedes*, *der BMW*;
- 4) більшість назв безалкогольних і алкогольних напоїв: *der Kakao*, *der Wodka*.

Винятки: *die Limonade*, *die Cola*, *das Bier*.

Іменники чоловічого роду мають суфікси: *-er*, *-ler*, *-ner*, *-el*, *-ling*, *-ist*, *-ant*, *-ent*, *-et*, *-eur*, *-ier*, *-är*, *-ismus*, *-ich*, *-ig*, *-s*, *-and*, *-ast*, *-iker*, *-ikus*, *-or*: *der Schüler*, *der Student*, *der Sekretär*, *der Motor*, *der Poet*, *der Gärtner*, *der Löffel*, *der Ingenieur*, *der Teppich*, *der König*, *der Schnaps*, *der Doktorand*, *der Phantast*, *der Fanatiker*, *der Aktionär* (але: *das Militär*).

Середній рід мають:

- 1) назви готелів, кінотеатрів: *das Hilton*, *das Kosmos*;
- 2) назви букв: *das A*, *das Z*;
- 3) країни, міста й континенти з означенням: (*das*) *schöne Italien*, (*das*) *wunderschöne Kyjiw*. Винятки: *der Iran*, *der Irak*, *der Sudan*, *der Jemen*, *die Schweiz*, *die Slowakei*, *die Türkei*, *die Mongolei*, *die Ukraine*, *die Niederlande* (множина);
- 4) метали й хімічні елементи: *das Eisen*, *das Blei*, *das Helium*;

Винятки: *der Stahl*, *der Schwefel*, *der Wasserstoff*;

5) сімейства тварин: *das Pferd*, *das Kalb*, *das Huhn*;

6) дробові: *das Viertel*, *das Drittel*;

7) назви фізичних одиниць виміру: *das Pfund*, *das Volt*.

Іменники середнього роду мають суфікси: *-chen*, *-lein*, *-um*, *-ment*, *-al*, *-le*, *-icht*, *-tel*, *-tum*, *-eau*, *-ett*, *-in*, *-ing* (eng.), *-ma*: *das Häuschen*, *das Büchlein*, *das Museum*, *das Parlament*, *das Signal*, *das Mariele*, *das Dickicht*, *das Drittel*, *das Eigentum*, *das Niveau*, *das Amulett*, *das Benzin*, *das Dressing*, *das Asthma*.

Також до іменників середнього роду належать:

- 1) іменники із префіксом *ge-* і суфіксом *-(d)e*: *das Gemälde*, *das Gebäude*;
- 2) субстантивовані іменники: *das Leben*, *das Essen*.

Жіночий рід мають назви:

- 1) кораблів і літаків: *die Titanic*, *die Antonow*, *die Boeing*, *die Queen Elizabeth II*;
  - 2) річок, якщо слово двоскладове. Якщо слово односкладове або багатоскладове, то назви річок мають, як правило, чоловічий рід: *die Elbe*, *der Rhein*, *der Dnepr*, *der Orinoko*;
  - 3) дерев, квітів, фруктів: *die Eiche*, *die Tulpe*, *die Banane*, *die Mango*;
- Винятки: *der Apfel*, *der Pfirsich*, *das Veilchen*, *das Vergissmeinnicht*;

4) субстантивовані іменники, що позначають розмір і певну величину: die Breite.

Іменники жіночого роду мають суфікси: *-in, -ung, -heit, -keit, -schaft, -ei, -ie, -ik, -ion, -tion, -tät, -ur, -a, -ade, -age, -aille, -aise, -ance, -äne, -anz, -elle, -ette, -euse, -(i)enz*: die Industrie, die Politik, die Freiheit, die Lehrerin, die Linguistik, die Union, die Kultur, die Revolution, die Kamera, die Ballade, die Garage, die Kanaille, die Mayonnaise, die Renaissance, die Fontäne, die Arroganz, die Frikadelle, die Bankette, die Fritteuse, Friseurin, die Audienz.

Також до іменників жіночого роду належать субстантивовані числівники: die Eins, die Zwei.

Рід складного іменника визначається за останнім словом у його складі: *die Hausaufgabe*.

Рід скорочення визначається по групі слів, з якого воно складається: die BRD – **die Bundesrepublik** Deutschland, die GUS – **die Gemeinschaft** Unabhängiger Staaten der DGB – **der** Deutsche Gewerkschaftsbund.

У німецькій мові є ряд іменників, які вживаються з різними родами й мають різні значення:

der Band (том) – das Band (стрічка), der Kiefer (щелепа) – die Kiefer (сосна), der Leiter (керівник) – die Leiter (драбина), der Moment (момент, мить) – das Moment (момент, фактор), der See (озеро) – die See (море), die Steuer (податок) – das Steuer (кермо), das Schild (вивіска) – der Schild (щит).

УРОК 44. ВПРАВИ

Вправа 1. Визначть рід іменників.

Museum, Industrie, Sozialist, Schnee, Politik, Heldentum, Löffel, Freundschaft, Büchlein, Norden, Kleinigkeit, Montag, Aktivität, Frühling, Held, Tawrija (Auto), Nebel, Hilton, Antifaschist, Motor, Parlament, Lektüre, Mädchen, Baby, Gemälde, Teppich, Löwin, Bottich, Bitterkeit, Kranich, Etikett, Rettich, Drittel, Audienz, Parkett, Kursive, Sklerose, Büro, König, Käfig, Honig, Werbung, Tablett, Pfennig, Hearing, Däumling, Fäustling, Frikadelle, Bückling, Höflichkeit, Vitalität, Bronchitis, Schmetterling, Balance, Phlegma, Fremdling, Arrangement, Zwilling, Prüfling, Achtung, Schnaps, Klaps, Wäldchen, Knicks, Toilette, Ethik, Schwips, Marmelade, Konfirmant, Doktorand, Informant, Proband, Kulisse, Qualität, Plateau, Habilitand, Segment, Aspirant, Medaille, Brillant, Zigarette, Dialektik, Adjutant, Rosette, Kanonade, Musikant, Eitelkeit, Konsonant, Foliant, Feuchtigkeit, Aktionär, Kommissionär, Eleganz, Station, Karikatur, Arthritis, Parlamentär, Schöpfung, Engagement, Freundin, Prominenz, Lyrik, Legionär, Dynast, Mantisse, Banalität, Training, Phantast, Phantasie, Abonnement, Fruchtbarkeit, Gymnasiast, Amateur, Kundschaft, Ingenieur, Friseur, Likör, Bildung, Etiket, Heldentum, Student, Konsument, Wäserlein, Bombardement, Botanik, Blondine, Referent, Offizier, Amulett, Plenum, Jägerei, Grenadier, Etage, Clearing, Kavalier, Plauderei, Shaping, Syntagma, Bankier, Mandarine, Reduktion, Aquarium, Eskalation, Kapazität, Pinzette, Routinier, Reformation, Realität, Studentin, Christentum, Kleinigkeit, Conferencier, Distanz, Polonaise, Eigentum, Fanatiker, Dressing, Paradigma, Blindheit, Kolonie, Mechanik, Faktotum, Bäckerei, Grafiker, Abszisse, Fakultät, Wägelchen, Verwandtschaft, Mechaniker, Offensive, Tuberkulose, Dosis, Phlegmatiker, Kabine, Oxydation, Büffet, Lehrerin, Petting, Krankheit, Philharmoniker, Tablette, Statistik, Viertel, Mathematiker, Fundament, Herrschaft, Klima, Flüssigkeit, Physiker, Album, Dokument, Friseurin, Mayonnaise, Morelle, Gremium, Eigenschaft, Bildung, Dribbling, Idealismus, Achtung, Meeting, Olympiade, Zitadelle, Realismus, Marseillaise, Volkstum, Argument, Kapitalismus, Faulheit, Dogma, Nahrung, Arroganz, Ballade, Fanatismus, Organismus, Asthma, Stadium, Optimismus, Renaissance, Doping, Alternative, Furunkulose, Egoismus, Frauchen, Anarchist, Antagonist, Thema, Fleischerei, Artist, Kindheit, Experiment, Entschlossenheit, Historie, Jurist, Universität, Rachitis, Appartement, Geographie, Intelligenz, Pietist, Fräulein, Analyse, Natur, Optimist, Dimension, Plasma, Pianist, Faktum, Schöpfung, Bilanz, Prägnanz, Hornist, Courage, Ballett, Klarinetist, Quartett, Fassade, Motor, Maschine, Kalkulation, Nephritis, Defensive, Jogging, Masseurin, Glorie, Regulator, Frequenz, Mathematik, Lotterie, Existenz, Garage, Niveau, Akademie, Balletteuse, Analyse, Materie, Totalisator, Qualifikation, Neuritis, Politik, Bagatelle, Kündigung, Konsequenz, Vitrine, Explosion, Instrument, Basis, Katalysator, Rarität, Tendenz, Musik, Pigment, Facette, Rektor, Einheit, Kalorie, Exzellenz, Ringlein, Margarine, Shopping, Freundschaft, Datum, Folie, Fluidum, Dublette, Bücherei, Komma, Direktive, Neurose.

УРОК 45. МНОЖИНА НЕЗАПОЗИЧЕНИХ ІМЕННИКІВ

Найпоширеніші суфікси множини:

a) -e для іменників чоловічого й середнього роду: der Tag – die Tage;

b) -(e)n для іменників жіночого роду: die Bluse – die Blusen;

c) -er для багатьох іменників середнього роду й деяких іменників чоловічого роду: das Kind – die Kinder, der Mann – die Männer.

Іменники чоловічого роду, що мають у множині суфікси **-e** й **-er**, одержують **Umlaut** кореневого голосного, іменники середнього роду не одержують **Umlaut**: der Zahn – die Zähne, der Wald – die Wälder, das Jahr – die Jahre.

Іменники жіночого роду із суфіксом множини **-(e)n** не одержують **Umlaut**: die Bluse – die Blusen.

Ряд односкладових іменників жіночого роду одержують у множині суфікс **-e** й **Umlaut** кореневого голосного: die Wand – die Wände, die Hand – die Hände, die Nacht – die Nächte.

Іменники чоловічого й середнього роду з суфіксами **-er**, **-el**, **-en** й середнього роду з суфіксами **-e** (при наявності префікса **ge-**), **-chen** і **-lein**, не одержують у множині суфікса. Множина таких іменників визначається артиклем. Деякі з таких іменників одержують **Umlaut**: das Gebirge – die Gebirge, der Hammer – die Hämmer, das Tischchen – die Tischchen. Два іменники жіночого роду утворюють множину за цим же зразком, тобто без суфікса, але з **Umlaut**: die Mutter – die Mütter, die Tochter – Töchter.

Деякі групи іменників мають у множині суфікс **-(e)n**:

1) іменники чоловічого роду з суфіксом -e в однині: der Genosse – die Genossen, der Name – die Namen, der Gedanke – die Gedanken, der Buchstabe – die Buchstaben, der Junge – die Jungen;

2) такі іменники: der Mensch – die Menschen, der Held – die Helden, der Hirte – die Hirten, der Narr – die Narren, der Bär – die Bären, der Staat – die Staaten, der Strahl – die Strahlen, der Bauer – die Bauern, der Nachbar – die Nachbarn, der See – die Seen.

В іменників з суфіксом **-in** подвоюється літера **n** перед суфіксом множини **-en**: die Studentin – die Studentinnen.

В іменників з суфіксом **-nis** подвоюється буква **s** перед суфіксом множини **-e**: das Ereignis – die Ereignisse.

Тільки однину мають назви речовин й абстрактні іменники: die Butter, die Milch, der Fleiß, das Lesen.

Деякі іменники вживаються тільки у множині: die Masern, die Alpen, die Ferien.

Подвійні форми множини

das Wort	die Worte – слова мови die Wörter – окремі слова
die Bank	die Bänke – лавки die Banken – банки як установи
der Stock	die Stöcke – палиці die Stockwerke – поверхи
der Rat	die Räte – ради як адміністративні одиниці die Ratschläge – поради
der Strauß	die Strauße – страуси die Sträuße – букети

УРОК 45. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворіть множину таких іменників.

1. der Brief, der Freund, der Tisch, der Weg, der Dialog, der Vokal, der Sekretär;
2. der Arzt, der Ball, der Baum, der Fluss, der Saal, der Gast, der Sohn, der Stuhl, der Kopf, der Satz;
3. der Tag, der Monat, der Laut, der Stoff, der Abend, der Punkt, der Hund, der Schuh;
4. der Genosse, der Russe, der Junge, der Name, der Buchstabe, der Gedanke;
5. der Narr, der Mensch, der Staat, der Strahl, der Held, der See, der Nachbar, der Hirt;
6. der Mann, der Rand, der Wurm, der Reichtum, der Wald, der Strauch, der Gott;
7. der Vater, der Bruder, der Vogel, der Apfel, der Garten, der Wagen, der Mantel, der Koffer, der Fehler, der Arbeiter;
8. der Seemann, der Fachmann;
9. das Bild, das Dorf, das Fach, das Haus, das Buch, das Lied, das Kind, das Land;
10. das Jahr, das Heft, das Werk, das Meer, das Spiel, das Diktat, das Papier, das Plakat, das Zitat;
11. das Bett, das Ohr, das Herz, das Insekt, das Hemd, das Auge, das Verb, das Interesse;
12. das Lager, das Mittel, das Kissen, das Mädchen, das Büchlein, das Gebirge, das Gemälde;
13. die Schule, die Regel, die Tür, die Zahl, die Uhr, die Stunde, die Zeitung, die Blume, die Frau, die Schwester;
14. die Schülerin, die Studentin, die Lehrerin;
15. die Bank, die Nacht, die Hand, die Maus, die Wand, die Stadt, die Kraft, die Macht, die Nuss, die Kuh;
16. die Mutti, die Kamera, die Oma;
17. die Mutter, die Tochter;
18. der Aspirant, der Marxist, der Patriot, der Student, der Paragraph, der Soldat;
19. der Professor, der Traktor;
20. der Klassizismus, der Typus;
21. der Klub, der Chef, der Anorak, der Sputnik, der Gummi, der Boulevard;
22. das Museum, das Stadion, das Drama, das Datum, das Thema;
23. das Labor, das Auto, das Hotel, das Sofa, das Atelier, das Kino, das Komma, das Cafe.

Вправа 2. Визначіть артикль іменників та утворіть їх множину.

Teppich , Buch, Spezialist, Tochter, Monat, Reichtum, Oma, Stuhl, Tag, Schwierigkeit, Haus, Brot, Strecke, Zeit, Meer, Wald, Kaninchen , Kind, Mann, Mechanismus, Schere, Schülerin, Herz, Flüchtling, Stück, Lehrerin, Gott, Hand, Hose, Lehrer, Ohr, Maus, Straße, Auge, Party, Nacht, Park, Bett, Tafel, Lied, Klub, Junge, Brille.

УРОК 46. МНОЖИНА ЗАПОЗИЧЕНИХ ІМЕННИКІВ

Запозичені іменники чоловічого роду з суфіксами **-ant, -ent, -ist, -graph, -ot, -at** одержують у множині суфікс **-en**: der Praktikant – die Praktikanten, der Student – die Studenten, der Marxist – die Marxisten, der Paragraph – die Paragraphen, der Patriot – die Patrioten, der Potentat – die Potentaten.

Запозичені іменники чоловічого роду з суфіксами **-eur, -ier** та **-al** одержують у множині суфікс **-e**: der Ingenieur – die Ingenieure, der Brigadier – die Brigadiere, der General – die Generäle.

Запозичені іменники чоловічого роду з суфіксом **-or** одержують у множині суфікс **-en**, при цьому наголос переміщується з кореня на суфікс **-or**: der Rektor – die Rektoren.

Запозичені іменники середнього роду одержують у множині суфікс **-e**: das Plakat – die Plakate.

В іменників із суфіксом **-um** суфікс **-um** змінюється на суфікс **-en**: das Album – die Alben, das Studium – die Studien.

Деякі запозичені іменники середнього й чоловічого родів одержують у множині суфікс **-s**: der Klub – die Klubs, der Park – die Parks, das Hotel – die Hotels.

Запозичені іменники жіночого роду одержують у множині суфікс **-en**: die Fakultät – die Fakultäten.

УРОК 46. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте множину таких іменників.

1. der Aspirant, der Marxist, der Patriot, der Student, der Paragraph, der Soldat.
2. der Professor, der Traktor.
3. der Klassizismus, der Typus.
4. der Klub, der Chef, der Anorak, der Sputnik, der Gummi, der Boulevard.
5. das Museum, das Stadion, das Drama, das Datum, das Thema.
6. das Labor, das Auto, das Hotel, das Sofa, das Atelier, das Kino, das Komma, das Cafe.

Вправа 2. Побудуйте множину таких іменників.

Adverb, Album, Aquarium, Atlas, Auditorium, Datum, Dogma, Drama, Genus, Globus, Gymnasium, Kaktus, Kapital, Kasus, Klima, Konto, Kursus, Lexikon, Material, Mineral, Modus, Partizip, Praxis, Prinzip, Risiko, Stadion, Studio, Tempus, Thema, Typus = Typ, Zentrum, Index, Praktikum, Komma, Solo, Visum.

Вправа 3. Визначте артикль іменника й утворіть його множину.

Klavier, Junge, Mädchen, Laborant, Plakat, Fakultät, Ball, Hammer, Gehirn, Schluss, Hotel, Schwein, Konto, Irrtum, Regel, Bibel, Biss, Land, Ente, Interesse, Held, Bummel, Duschvorhang, Bluse, Volk, Bademantel, Spagetti, Esszimmermöbel, Computer, Kind, Fernsehsessel, Herz, Fernglas, Nummer, Fahrrad, Hut, Ei, Batterie, Anzug, Bett, Graf, Apparat, Bügeleisen, Gerät, Buch, Gasherd, Mango, Fisch, Fotoalbum, Student, Instrukteur, Accessoire, Arzneimittel, Kinderuhr, Wochenende, Tag, Arbeit, Professor, Datum, Geheimnis.

УРОК 47. СИЛЬНЕ ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ТА ЖІНОЧЕ ВІДМІНЮВАННЯ

1. До сильного відмінювання іменників відносяться всі іменники середнього роду (крім *das Herz*) і більшість іменників чоловічого роду.

2. Ознакою сильного відмінювання є закінчення *-es* або *-s* у *Genetiv* однини:

a) закінчення *-es* одержують односкладові іменники або іменники, які закінчуються на *-s*, *-ß*, *-x*, *-st*, *-tz*, *-z*, *-zt*: *des Arztes*, *des Fuchses*, *des Grubes*;

b) закінчення *-s* одержують багатоскладові іменники: *des Vaters*, *des Lehrers*, *des Mädchens*;

N.	der Arzt	der Lehrer	das Mädchen
G.	des Arztes	des Lehrers	des Mädchens
D.	dem Arzt	dem Lehrer	dem Mädchen
A.	den Arzt	den Lehrer	das Mädchen

c) слова іноземного походження, які закінчуються на *-us*, *-os*, *-ismus*, не мають закінчень у *Genetiv*: *des Globus*, *des Humanismus*, *des Kosmos*.

3. Ознакою жіночого відмінювання є відсутність закінчень у всіх відмінках однини:

N.	die Lehrerin	die Mutter
G.	der Lehrerin	der Mutter
D.	der Lehrerin	der Mutter
A.	die Lehrerin	die Mutter

N.B.! Всі іменники (незалежно від роду) одержують у множині *Dativ* закінчення *-(e)n*: *den Lehrern*, *den Ärzten*.

УРОК 47. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте словосполучення за зразком.

Приклад: Spielzeug – Kind: das Spielzeug des Kindes

1. Lösung – Rätsel.	15. Wirkung – Mittel.
2. Ursache – Streit.	16. Direktor – Firma.
3. Eltern – Mutter.	17. Schönheit – Natur.
4. Titel – Buch.	18. Traum – Mädchen.
5. Dach – Haus.	19. Leben – Mann.
6. Geruch – Suppe.	20. Folgen – Entscheidung.
7. Leiter – Amt.	21. Gedicht – Dichter.
8. Nummer – Auto.	22. Kleid – Bewerberin.
9. Mitglieder – Bündnis.	23. Klang – Musik.
10. Farbe – Tasche.	24. Bürger – Staat.
11. Möbel – Büro.	25. Kern – Problem.
12. Grund – Konflikt.	26. Tür – Museum.
13. Heimatstadt – Chef.	27. Worte – Liebe.
14. Frau – Arzt.	

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Хто водій машини?
2. Я даю другові моєї сестри книгу.
3. Чому ти не розповідаєш сину свого друга всю правду?
4. Як самопочуття твоєї сестри?
5. Я оглядаю жінку мого дядька.
6. Я вітаю тебе зі здійсненням твоєї мрії!
7. Це іграшка дитини.
8. Яке ім'я дитини?
9. Це пуловер брата.
10. Коли Марія зайшла до ванни, на вмивальнику лежала щелепа дідуся.
11. Я питаю свого сина, чи він готовий.
12. Я б з радістю побачив пару фото твоєї відпустки.
13. Сабіна дарує своїй дочці цукерки та листівку.
14. Він адвокат актриси.
15. Мої колеги не розуміють сенс слова.
16. Це результат моєї роботи.
17. Це душа чоловіка.
18. Фасон сукні мені дуже подобається.

УРОК 48. СЛАБКА ВІДМИНА ІМЕННИКІВ

Особливістю слабкої відміни є закінчення **-en** у всіх відмінках, крім **Nominativ**:

N.	der Prinz	der Journalist	der Affe
G.	des Prinzen	des Journalisten	des Affen
D.	dem Prinzen	dem Journalisten	dem Affen
Akk.	den Prinzen	den Journalisten	den Affen

До слабкої відміни іменників належать тільки іменники, які позначають істот чоловічого роду:

1) із закінченням **-e**: der Knabe, der Junge, der Bulle, der Angsthase, der Bote, der Bube, der Bursche, der Erbe, der Experte, der Gatte, der Heide, der Insasse, der Junge, der Junggeselle, der Knabe, der Kollege, der Kommilitone, der Komplize, der Kunde, der Laie, der Neffe, der Riese, der Sklave, der Zeuge;

2) **односкладові іменники**: der Hirt, der Prinz, der Graf, der Mensch, der Herr, der Bär, der Zar, der Held;

3) **національності**: der Afghane, der Baske, der Brite, der Bulgare, der Chinese, der Däne, der Franzose, der Grieche, der Ire, der Jude, der Jugoslawe, der Kroat, der Kurde, der Mongole, der Pole, der Russe, der Schotte, der Türke, der Ungar;

Виятки: der Deutsche, ein Deutscher (**відмінюється** як прикметник); die Deutsche, eine Deutsche; **Pl.:** die Deutschen/Deutsche.

4) **тварини**: der Affe, der Bär, der Bulle, der Coyote, der Drache, der Hase, der Falke, der Fink, der Löwe, der Ochse, der Rabe, der Schimpanse;

5) **іменники з суфіксами -and, -ant, -ent**: der Absolvent, der Agent, der Assistent, der Astronaut, der Demonstrant, der Diamant, der Dirigent, der Doktorand, der Elefant, der Emigrant, der Konsonant, der Konsument, der Lieferant, der Musikant, der Student, der Präsident, der Produzent;

6) **іменники з суфіксами -oge, -ad, -at**: der Automat, der Biologe, der Bürokrat, der Diplomat, der Gynäkologe, der Kamerad, der Kandidat, der Pädagoge, der Soldat, der Soziologe;

7) **іменники з суфіксом -ist**: der Autist, der Christ, der Egoist, der Idealist, der Journalist, der Kapitalist, der Kommunist, der Polizist, der Sozialist, der Spezialist, der Terrorist, der Tourist;

8) **іменники з суфіксами -loge, -soph, -graph, -ik**: der Philosoph, der Biologe, der Katholik.

Сюди ж відносяться іменники, які позначають неживі істоти з такими ж суфіксами: der Automat – des Automaten, der Obelisk – des Obeliskens, der Diamant – des Diamanten, der Paragraph – des Paragraphen, der Planet – des Planeten, der Komet – des Kometen.

Всі іменники слабкої відміни одержують у множині закінчення **-(e)n**: der Herr – die Herren, der Präsident – die Präsidenten.

Закінчення **-n** одержують такі іменники: der Herr, der Nachbar, der Bauer, der Ungar.

N.	der Herr
G.	des Herrn
D.	dem Herrn
A.	den Herrn

УРОК 48. ВПРАВИ

Вправа 1. Закінчіть речення.

1. Die Arbeit (der Student) ...
2. Die Sprache (der Jugoslawe) ...
3. Ich sehe (dieser Junge) ...
4. Gewöhnlich erzähle ich (der Kollege) ...
5. Versuche und Forschungen (dieser Biologe) ...
6. Ich halte die Sicht (der Journalist) für ...
7. Ich habe heute (unser Kunde) ...
8. Die Geburt (der Elefant) ...

Вправа 2. Поставте іменники в правильну форму.

1. Das Schreiben ist an (Herr) Müller adressiert.
2. Die Geschichte (dieser Kollege) ist allen bekannt.
3. Wir schenken (der Junge) das Buch.
4. Die Haut (das Kind) ist so zart.
5. Die Firma schickt Geräte an (ihr Kunde).
6. Der Direktor hat mit mir für heute Nachmittag (ein Termin) vereinbart.
7. Der Fuchs frisst (der Hase).
8. Die Abgeordneten wenden sich mit diesem Brief an (der Präsident).
9. Der Wagen (der Student) fuhr gegen den Baum.
10. Die Belastung (die Natur) ist in letzter Zeit spürbar.
11. Die Fabrik liefert (die Firma) die Ware.
12. Der Sohn ähnelt (der Opa) sehr.
13. Der Jäger hat (der Bär) verfolgt.
14. Ich bin (der Neffe) zufällig auf der Straße begegnet.
15. Ich danke (der Nachbar) herzlich für seine Hilfe.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я не хочу розмовляти з цим паном.
2. Ти тут бачиш філософа? – Я ні!
3. Мої батьки часто відвідують викладача.
4. Це був жарт солдата.
5. Президент відповідає журналісту.
6. Власник годує бика.
7. Досвідчений лікар показує експерименти своєму колезі.
8. Мій шеф відповідає нашому клієнту, що його замовлення вже виконано.
9. Я питаю студента, чи навчання цікаве.
10. Ведмідь переслідує мавпу.
11. З таким прізвиськом він може багато досягнути.
12. Я дав хорошу пораду студенту.
13. Із зародка з'являється дитина.
14. Відвідувач зоопарку фотографує лева.
15. Бджола кусає молодого хлопця.
16. Це чоловік віри.
17. Ти чуєш стукіт мого серця?
18. Без свободи ми не можемо далі жити.
19. Суддя опитує свідка.
20. Я побачив зайця.
21. Поліцейський арештовує демонстранта.

УРОК 49. ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ У МНОЖИНІ

У множині всі іменники відмінюються однаково. Іменник в *Dativ* множини одержує закінчення *-n*; іменники, які вже мають суфікс *-n*, не одержують закінчення *-n*.

N.	die Freunde	Kinder	Frauen
G.	der Freunde	Kinder	Frauen
D.	den Freunden	Kindern	Frauen
Akk.	die Freunde	Kinder	Frauen

Іменники з закінченням *-s* множини не одержують закінчення *-n* у *Dativ*: die Autos – den Autos, mit allen Kameras.

УРОК 49. ВПРАВИ

Вправа 1. Дайте відповіді на такі запитання, використовуючи множину.

1. Wen begrüßt der Lehrer? (der Student, die Studentin)
2. Wem erklärt die Lehrerin die Regel? (der Hörer)
3. Wem applaudieren die Zuschauer? (der Schauspieler)
4. Wem gratulieren Sie? (der Professor, der Kollege)
5. Wem widmet der Schriftsteller seinen Roman? (der Flieger)
6. Wer betritt den Saal? (der Arzt, die Ärztin)
7. Wer bewundert die Stadt? (der Tourist, der Schüler)
8. Was braucht das Land? (der Kosmonaut, der Arbeiter, der Ingenieur, der Wissenschaftler)
9. Wessen Arbeiten werden mit dem Staatspreis ausgezeichnet? (der Wissenschaftler, der Schriftsteller, der Journalist)
10. Wem verkaufst du deine Bücher? (das Kind)
11. Wessen Briefe beantwortest du? (die Frau)
12. Wem schenkst du deine Bücher? (der Bruder, die Schwester)
13. Wem helfen die Mäzene? (der Arme, der Künstler)

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою:

1. Діти, читайте книги цього письменника!
2. Які університети й вищі навчальні заклади ти відвідав?
3. Що твій шеф зробив зі своїми новими машинами?
4. У Лондоні я бачив усі парки, окрім цього.
5. У співака немає бажання відповідати на всі листи його фанатів.
6. Ми поздоровляємо близнючок з їхнім днем народження.
7. Чому глядачі не аплодують акторам?
8. Діти дарують своїм матерям власноручно виготовлені подарунки.
9. Нашій фірмі терміново потрібні електрики, робітники, водогінники.
10. Ти поговорила з жителями цього будинку?
11. Пацієнт дякує лікарям і медсестрам за їхню уважність.
12. Чії книги читаються із задоволенням?
13. Я сказав батькам правду, але вони мені не повірили.
14. Ти був на всіх весіллях своїх друзів?
15. Забудь цього хлопця, ти не можеш подобатися всім людям.
16. Режисер присвятив свій фільм відомим архітекторам.
17. Там лежать книги, які нам потрібні.
18. Я не знаю інших співаків, які так добре співають.
19. Ти прочитав всі оповідання цього автора?
20. Всі міста України дуже гарні. Але моє улюблене місто – Київ.
21. Мати подарувала своїм дочкам нові плаття.
22. Викинь ці газети, ти все одно не будеш їх читати.

УРОК 50. ВІДМІНЮВАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ

N.	Petrenko	Natascha	Kyjiw	England
G.	Petrenkos	Nataschas	Kyjiws	Englands
D.	Petrenko	Natascha	Kyjiw	England
Akk.	Petrenko	Natascha	Kyjiw	England

Heines Gedichte – die Gedichte Heines
Kyjiws Straßen – die Straßen Kyjiws

Якщо власна назва складається з декількох слів, то тільки останнє слово одержує закінчення **-s**: Johann Wolfgang Goethes Werke.

Якщо перед власною назвою стоїть прикметник, то **-s** не ставиться: die Gedichte des jungen Schewchenko, die Geschichte des alten England.

Якщо власна назва закінчується на **-s, β , z, x**, то **Genetiv** звичайно змінюється на **von + Dativ**: die Straßen von Paris, „Das Kapital“ von Marx.

Якщо перед власною назвою стоїть титул або посада, то **-s** не ставиться: die Rede des Professors Müller, але Professor Müllers Rede.

Якщо географічні назви вживаються з означеним артиклем, то змінюється відмінок, вживання **-s** у **Genetiv** факультативно:

N.	die Schweiz	der Rhein
G.	der Schweiz	des Rhein(s)

D.	der Schweiz	dem Rhein
A.	die Schweiz	den Rhein

УРОК 50. ВПРАВИ

Вправи 1. Дайте відповіді на запитання, вживаючи *Genetiv*, де можливо, за зразком:
Hast du den Roman „Der Vorleser“ von B. Schlink gelesen? – Ja, ich habe B. Schlinks Roman gelesen.

1. Hast du den Hund von Maria Petrenko gesehen?
2. Hast du die Tragödie „Maria Stuart“ von Friedrich Schiller gelesen?
3. Hast du etwas über das neue Buch von Professor Marx gehört?
4. Hast du die Oper „Figaros Hochzeit“ von Wolfgang Amadeus Mozart gehört?
5. Hast du dir die Filme von Туквер angesehen?

Вправи 2. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи *Genetiv*, де можливо.

1. Столиця України – Київ, а столиця Німеччини – Берлін.
2. Які музеї Дрездена ви знаєте?
3. Який музей Парижа відвідують усі туристи?
4. Я грала з кішкою професора Никончука.
5. На якій річці розташована столиця Франції?
6. Ці студенти не прочитали „Капітал“ Маркса.
7. У своїй книжці науковець описує історію України.
8. Ти відвідав усі галереї Берліна?
9. Я в захваті від віршів Тараса Шевченка.
10. Студент прочитав вірш Лесі Українки.
11. Гори Швейцарії приваблюють (anziehen) туристів з усіх країн.
12. Промова викладачки нас вразила.
13. Собака Макса знову напаскудив (pinkeln) на наш газон (der Rasen). Я це ненавижду!
14. Ти читав роман Еріха Марії Ремарка?
15. Багато країн Європи не мають кордонів.
16. Які музеї Мілана ви знаєте?
17. Я вирішив навчатися тільки в столиці Англії.
18. Жарти Анни-Марії нервують мене.
19. Біограф Мадонни написала багато цікавого (viel Interessantes) про її життя.
20. Статтю науковця Незабудька можна прочитати в цьому журналі.
21. Олівці Наталки були скрізь.
22. Ми пройшлися по вулицях Парижа й згадали свою молодість.
23. Ти хіба не знаєш, що вода Рейна брудна і в ній не можна купатися?
24. Повітря Праги навіяло (wecken) приємні спогади (angenehme Erinnerungen).

УРОК 51. ВІДМІНКИ. *NOMINATIV* Й *AKKUSATIV*

У німецькій мові чотири відмінки: *Nominativ*, *Genitiv*, *Dativ*, *Akkusativ*.

У *Nominativ* іменник відповідає на запитання *Wer?* – Хто? *Was?* – Що?

В *Akkusativ* іменник відповідає на запитання *Wen?* – Кого? *Was?* – Що?

Відмінювання іменників у *Nominativ* і *Akkusativ* з означеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N. <i>Wer? Was?</i>	der (<i>dieser</i>) Freund	die (<i>diese</i>) Frau	das (<i>dieses</i>) Buch
A. <i>Wen? Was?</i>	den (<i>diesen</i>) Freund	die (<i>diese</i>) Frau	das (<i>dieses</i>) Buch
Множина			
N. <i>Wer? Was?</i>	die (<i>diese</i>) Freunde	die (<i>diese</i>) Frauen	die (<i>diese</i>) Bücher
A. <i>Wen? Was?</i>	die (<i>diese</i>) Freunde	die (<i>diese</i>) Frauen	die (<i>diese</i>) Bücher

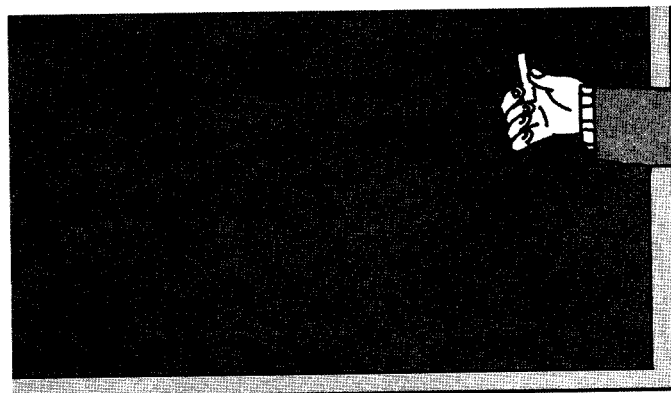
Займенники *jeder* (*jedes, jede*) – кожний (кожне, кожна) *jener* (*jenes, jene*) – той (те, та), відмінюються як означений артикль.

Відмінювання іменників у *Nominativ* і *Akkusativ* з неозначеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N. <i>Wer? Was?</i>	ein (<i>kein</i>) Freund	eine (<i>keine</i>) Frau	ein (<i>kein</i>) Buch
A. <i>Wen? Was?</i>	einen (<i>keinen</i>) Freund	eine (<i>keine</i>) Frau	ein (<i>kein</i>) Buch
Множина			
N. <i>Wer? Was?</i>	keine Freunde	keine Frauen	keine Bücher
A. <i>Wen? Was?</i>	keine Freunde	keine Frauen	keine Bücher

Відмінювання особових займенників у *Nominativ* і *Akkusativ*

N.	A.	N.	A.
ich	mich	wir	uns
du	dich	ihr	euch
er	ihn	sie	sie
sie	sie	Sie	Sie
es	es		

УРОК 51. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте іменники в *Akkusativ*.

1. Ich kenne (dieser Student, diese Frau, dieser Herr, dieses Mädchen, dieser Mann, der Junge).
2. Ich habe (kein Kugelschreiber, kein Buch, kein Heft, kein Lineal, kein Bleistift).
3. Wir übersetzen (dieser Satz, diese Übung, dieser Text, dieses Märchen, diese Erzählung).
4. In diesem Zimmer gibt es (ein Tisch, ein Stuhl, ein Bett, ein Teppich, ein Sofa, eine Lampe).
5. Mein Freund versteht (dieser Satz, diese Aufgabe, diese Regel).
6. Ich habe (ein Freund, eine Freundin).
7. Hast du (ein Vater, eine Mutter, ein Bruder)?

Вправа 2. Поставте відповідні займенники.

1. Meine Mutter versteht meine Frage nicht. Ich erkläre _____ ihr.
2. Meine Tante wohnt in Odessa. Ich besuche _____ morgen.
3. Kommt ihr heute? Wir erwarten _____.
4. Wie findest du meine neue Tasche? – Ich finde _____ sehr schön.
5. Kennen Sie meinen Bruder? – Nein, ich kenne _____ nicht.
6. Meine Freunde wohnen in diesem Haus. Kennst du _____?
7. Wie findest du meine zwei neuen Stühle? – Ich finde _____ hässlich.
8. Ich bin heute zu Hause. Besuchst du _____?
9. Siehst du das Haus da? Wie findest du _____?
10. Hast du meinen Computer irgendwo (десь) gesehen? Ich kann _____ nicht finden. Übrigens, ich kann meine Wörterbücher auch nicht finden. Weißt du zufällig, wo _____ sind?
11. Mein Freund gibt mir seinen Kugelschreiber. Ich nehme _____.
12. Wo ist mein Stift? Ach, da ist _____.
13. Klaus und Helena, wann kommt _____ denn?
14. Wir begrüßen Herrn Bergmann und er begrüßt _____.
15. Der Computer ist viel zu teuer. Ich kaufe _____ nicht.
16. Ich habe sieben Geschwister. _____ wohnen alle zu Hause.
17. Herr Wassermann, kennen _____ schon meinen Bruder, Alex? – Ja, ich kenne _____.
18. Wie findest du meinen Schreibtisch? – Ich finde _____ zu modern.
19. Sven, diesen Mantel kaufe ich für _____.
20. Mein Freund und ich sind sehr traurig. Ihr besucht _____ nie.
21. Meine Lehrerin erklärt die Hausaufgabe. Aber ich verstehe _____ nicht.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я люблю мою кицьку, а вона любить мене.
2. Мій друг і я часто ходимо разом у кіно (ins Kino), але він ніколи (nie) не ходить у кіно один (allein).
3. Мартін, ти мене більше (mehr) не кохаєш?
4. Ти знаєш мою сестру? Її звали Ліза.
5. Ми бачимо її в класі (im Klassenzimmer).
6. Наступного тижня (nächste Woche) ми тебе відвідаємо.
7. Ви його не знаєте?
8. Чому ви мене не розумієте?
9. Запитайте нас, будь ласка!
10. Йорк, я вже бачу тебе.
11. Вона вас незабаром відвідає.
12. Моя сестра та я їдемо завтра (morgen) додому (nach Hause).
13. Я вас завтра (morgen) відвідаю.

УРОК 52. ВІДМІНКИ. DATIV

Відмінювання іменників у *Nominativ* і *Dativ* з означеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N.	der (dieser) Freund	die (diese) Frau	das (dieses) Buch
D.	dem (diesem) Freund	der (dieser) Frau	dem (diesem) Buch
Множина			
N.	die (diese) Freunde	die (diese) Frauen	die (diese) Bücher
D.	den (diesen) Freunden	der (dieser) Frauen	den (diesen) Büchern

Відмінювання іменників у *Nominativ* і *Dativ* з неозначеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N.	ein (kein) Freund	eine (keine) Frau	ein (kein) Buch
D.	einem (keinem) Freund	einer (keiner) Frau	einem (keinem) Buch
Множина			
N.	keine Freunde	keine Frauen	keine Bücher
D.	keinen Freunden	keinen Frauen	keinen Büchern

Іменники множини одержують в *Dativ* закінчення -(e)n.Відмінювання особових займенників у *Nominativ* і *Dativ*

Nominativ	Akkusativ	Nominativ	Akkusativ
ich	mir	wir	uns
du	dir	ihr	euch
er	ihm	sie	ihnen
sie	ihr	Sie	Ihnen
es	ihm		

Liebe Oma, wir gratulieren dir herzlich
zum Geburtstag und wünschen
dir (persönlich) viel Glück!

УРОК 52. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте іменники в дужках у *Dativ*.

1. Der Vater schenkt (der Sohn, die Tochter, die Frau, die Geschwister) Geschenke.
2. Der Direktor dankt (die Ingenieure, die Arbeiter) für gute Arbeit.
3. Ich begegnete gestern (eure Freunde, eure Freundin, euer Bruder) im Kino.
4. Ich gratuliere (der Kollege, das Mädchen, die Schwester, die Eltern) zur Einzugsfeier.
5. Ich gebe (der Student, mein Kind, die Freunde, meine Bekannten) diese Bücher.
6. Ich erkläre (mein Onkel, meine Tante) die Steuern.
7. Der Kellner bringt (die Gäste, das Mädchen) die Karte.
8. Josef kauft (die Mutter, die Eltern) Blumen.
9. Die Bibliothekarin gibt (der Professor, der Student) die Bücher.
10. Die Verkäuferin zeigt (der Mann, der Kunde) einen Pullover.
11. Die Mutter gibt (das Kind, die Tochter, der Sohn) eine Banane.
12. Die Lehrerin diktiert (die Studenten, die Schüler) einen Text.

Вправа 2. Поставте іменники в *Dativ*.

1. Der Kellner bringt (der Vater) die Karte.
2. Max kauft (seine) Freundin Blumen.
3. Die Verkäuferin zeigt (der Kunde) einen Pullover.
4. Zwischen (die Autos) suchte ich nach (eine Parklücke).
5. Die Lehrerin diktiert (die Studenten) einen Text.
6. Die Bibliothekarin gibt (der Professor) die Bücher.
7. Der Junge versteckt sich hinter (eine Mülltonne).
8. Die Mutter gibt (das Kind) eine Banane.
9. Ich schenke (meine Frau) einen Lippenstift.
10. Nach (der Unterricht) treffen wir uns im Café.
11. Die Oma gibt (das Kind) einen Kuss.
12. Sie dankt (die Frau) für ihre Hilfe.

Вправа 3. Поставте займенники в *Dativ*.

1. Das Auto gehört (*sie*).
2. Max glaubt (*ich*) nicht.
3. Ich stimme (*du*) zu.
4. Peter dankt (*er*).
5. Die Freunde haben (*ihr*) zugehört.
6. Kommt ihr mit (*wir*) ins Restaurant?

Вправа 4. Поставте правильні присвійні займенники в *Dativ*.

1. Du sitzt auf seinem (*er*) Stuhl.
2. Hängen an (*sie*) Wand viele Bilder?
3. In (*ihr*) Haus wohnt eine Opernsängerin.
4. Sie will mit (*du*) Freunden eine Radtour machen.
5. Max vertraut (*er*) Gefühl.

Вправа 5. Поставте присвійні займенники в *Dativ*.

1. Am Abend gehen wir zu (unser) Großeltern.
2. In (mein) Kleiderschrank gibt es viel Platz.
3. Wir haben bei (ihr) Mutti gearbeitet.
4. Von (sein) Haus bis zu (unser) Haus sind es vierzig Minuten zu Fuß.
5. Mit (mein) Brille sehe ich besser als ohne.

УРОК 53. ВІДМІНКИ. GENETIV

У Genetiv іменник відповідає на запитання *Wessen?* – Чий?

Відмінювання іменників у Nominativ і Genetiv з означеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N. Wer? Was? G. Wessen?	der (dieser) Freund des (dieses) Freundes	die (diese) Frau der (dieser) Frau	das (dieses) Buch des (dieses) Buches
Множина			
N. Wer? Was? G. Wessen?	die (diese) Freunde der (dieser) Freunde	die (diese) Frauen der (dieser) Frauen	die (diese) Bücher der (dieser) Bücher

Іменники чоловічого роду в Genetiv мають закінчення *-(e)s* або *-(e)n*. Всі іменники середнього роду мають в Genetiv закінчення *-(e)s*. В іменників жіночого роду закінчення відсутні.

Відмінювання іменників у Nominativ і Genetiv з неозначеними артиклями

Однина			
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
N. Wer? Was? G. Wessen?	ein (kein) Freund eines (keines) Freundes	eine (keine) Frau einer (keiner) Frau	ein (kein) Buch eines (keines) Buches
Множина			
N. Wer? Was? G. Wessen?	keine Freunde keiner Freunde	keine Frauen keiner Frauen	keine Bücher keiner Bücher

Hast du die neuen Bücher deines Freundes gesehen? – Ти бачила нові книги твого друга?
 Einer meiner Freunde besucht dich diese Woche. – Один з моїх друзів відвідає тебе на цьому тижні.

УРОК 53. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте іменник у Genitiv.

1. Der kleine Zeiger (die Uhr) ist auf der 9.
2. Die Tapferkeit (der Tiger) ist allen bekannt.
3. Das Leben (der Mensch) ist umfangreich.
4. Das Outfit (die Bewerberin) zum Vorstellungsgespräch ist passend.
5. Die Bremsen (das Auto) haben versagt.
6. Die Einrichtung (das Zimmer) ist ganz modern.
7. Die Passagiere haben von der Verspätung (der Zug) sofort erfahren.
8. Ich gebe dir das Lehrbuch (der Lehrer). Bring es mir morgen zurück!
9. Die Folgen (diese Entscheidung) sind wichtig.
10. Alle Seiten (das Buch) sind nummeriert.
11. Das Gedicht (dieser Dichter) finde ich toll.

Вправа 2. Закінчіть речення.

1. Die Aufgabe (der Direktor) ...
2. Das Kleid (das Mädchen) ...
3. Das Dach (das Haus) ...
4. Die Farbe (die Tasche) ...
5. Alle Bürger (der Staat) ...
6. Die Möbel (das Büro) ...
7. Die Kenntnisse (der Schüler) ...

Вправа 3. Поставте іменники та займенники в Genitiv.

1. Hier stehen die Schuhe (mein Vater) und (meine Mutter).
2. Die Fragen (der Lehrer) überraschen mich immer.
3. Einer (meine Freunde) will mir nicht helfen.
4. Die Einrichtung (alle Zimmer) ist wunderschön.
5. Eine (meine Schwester) hat wieder unser Bügeleisen kaputt gemacht.
6. Viele (seine Briefe) habe ich beantwortet.
7. Ich habe gestern die Wohnung (mein Kollege) gesehen.
8. Das Auto (mein Chef) sieht sehr teuer aus.
9. Die Gäste haben alle Sehenswürdigkeiten (unsere Stadt) besichtigt.
10. Die Katze (meine Eltern) ist weggelaufen.
11. Ist das der Computer (dein Mitbewohner)?
12. Ich gehe zu dem Haus (mein Freund).
13. Ich kenne die Namen (deine Freunde) nicht.
14. Ich ging auf die Party (meine Schwester) und (ihr Mann).
15. Der Mann (meine Tante) ist sehr nett.
16. Ich kann das Buch (mein Bruder) nicht finden.
17. Ich habe die Adresse (die Lehrerin) vergessen.
18. Dort sind die Schuhe (mein Mutter).

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я думаю, варто змінити обставу квартири.
2. Я вже прочитала лист твого брата й поклала його назад у конверт.
3. На сторінках книжок я завжди роблю позначки олівцем.
4. Батьки моєї подруги завжди їй допомагають.
5. Експерт дав поради всім співробітникам нашого відділу.
6. Ціна квитка на літак дуже висока.

УРОК 54. СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ

Форма вищого ступеня порівняння прикметників утворюється за допомогою суфікса *-er*, форма найвищого ступеня – за допомогою суфікса *-st*:

schön – schöner – am schönsten

klug – klüger – am klügsten

У формі найвищого ступеня порівняння суфікс *-est* приєднується до прикметників, які закінчуються на *-d, -t, -s, -ß, -sch, -z*:

frisch – frischer – am frischesten

breit – breiter – am breitesten

Більшість односкладових прикметників з *a, o, u* одержують *Umlaut* у вищому і найвищому ступенях порівняння:

kalt – kälter – am kältesten

kurz – kürzer – am kürzesten

Не одержують *Umlaut* усі двоскладові прикметники й такі односкладові прикметники: *falsch, froh, klar, rasch, schlank, stolz, stumpf, zart* і т. д.:

mutig – mutiger – am mutigsten

schlank – schlanker – am schlanksten

Такі прикметники утворюють ступені порівняння не за правилами:

gut – besser – am besten

nah – näher – am nächsten

hoch – höher – am höchsten

groß – größer – am größten

viel – mehr – am meisten

gern – lieber – am liebsten

Якщо прикметник у вищому ступені стоїть перед іменником, то він має суфікс *-er* і закінчення прикметника, а в найвищому ступені порівняння – суфікс *-st* і закінчення прикметника:

Ich habe ein **bess-er-es** Auto als du gekauft. – Я купив кращу машину, ніж ти.

Das ist der **interessant-est-e** Film, den ich mir angesehen habe. – Це найцікавіший фільм із тих, що я бачив.

Часто для посилення вищого ступеня вживаються слова: *viel, noch*:

Dieses Buch ist viel interessanter als jenes. – Ця книга набагато цікавіша, ніж та.

Es ist noch wichtiger. – Це ще важливіше.

Kyjiw ist viel kleiner als New York. – Київ набагато менший за Нью-Йорк.

Також існують особливі форми, що закінчуються на *-stens*: вони вживаються тільки, як прислівники:

höchstens – якнайбільш, не більш як, bestens – краще за все, meistens – принаймні, wenigstens – здебільшого, mindestens – як мінімум, zumindest – щонайменш.

Зверніть увагу на такі прикметники:

а) прикметники, які закінчуються на *-isch*: neidisch – neidischer – am neidischsten, heimisch – heimischer – am heimischsten;

б) прикметники, утворені від *Partizip I*: bedeutend – bedeutender – am bedeutendsten;

с) прикметники, утворені від *Partizip II* слабких дієслів, що закінчуються на *-ert, -elt, -tet*: begeistert – begeisterter – am begeistertsten;

д) прикметники, які закінчуються на *-er* або *-el*, мають особливі форми: dunkel – dunkler – am dunkelsten, teuer – teurer – am teuersten, edel – edler – am edelsten.

УРОК 54. ВПРАВИ

Вправа 1. Утворіть форми вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників.

Neu, alt, jung, interessant, stark, gut, kurz, groß, viel, hoch, langweilig, neidisch, dunkel, teuer, edel.

Вправа 2. Утворіть форми вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників.

1. Ich kenne ihn (gut) als ich kenne dich.
2. Mutti hat mir (viel) Geld als dir gegeben.
3. (gut) wäre es, wenn wir jetzt diese wichtige Frage besprechen könnten.
4. Dieses Gebäude ist (hoch) als jenes.
5. Jetzt spreche ich Deutsch (gut) als meine Schwester.
6. Diese Witze sind (lustig).
7. In diesem Zimmer ist es meiner Meinung nach (dunkel).
8. Elsa läuft (schnell) als Rudi, aber Gertrud läuft (schnell).
9. Mein Haus ist (groß) als dein Haus.
10. Im Juli ist es hier (heiß) als im Juni, aber im August ist es (heiß).
11. Mein Bruder weiß (viel) als ich, aber meine Schwester weiß (viel).
12. Februar ist (kalt) als Januar.
13. Ins Theater gehen wir (gern) als in die Oper, aber ins Kino gehen wir (gern).
14. Dieses Buch ist viel (interessant).
15. In meinem Zimmer ist es (dunkel) als in deinem, aber in Evas Zimmer ist es (dunkel).
16. Wer läuft (schnell) in deiner Klasse?
17. Eine Flöte spielt (laut) als eine Violine, aber eine Trompete spielt (laut).
18. Ich bin arm. Du hast (viel) Geld als ich.
19. Im Sommer ist es bei uns (schön) als im Winter, aber im Herbst ist es (schön).
20. Martin ist freundlich, aber nicht so freundlich wie Franz. Julia ist (freundlich) als Franz.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Моя машина їде найшвидше.
2. Німецька менш складна, ніж українська.
3. Ти розумніший за мене.
4. Німецька приносить більше задоволення, ніж латина.
5. Ти вродливіша за мене.
6. У мене більше грошей, ніж у тебе.
7. Вона досить твердоголова. Гадаю, я розумніша.
8. Я вважаю хімію цікавішою за математику, але німецька – найцікавіша.
9. Лондон давніший за Житомир. Київ – найдавніший.
10. Моцарт відоміший за Шумана. Але Бетховен – найвідоміший (композитор).
11. Франц більш організований, ніж Мартін. Також Франц організованіший, ніж Юлія. Мартін не такий організований, як Юлія.
12. Ви можете мені сказати, як чимнайшвидше дістатися до поліції?
13. Німецька легша за китайську. Іспанська – найлегша.
14. Усі кандидати кваліфіковані, але Франц менш кваліфікований, ніж Мартін. Юля – трохи кваліфікованіша від Мартіна.
15. Рузвельт був авторитетнішим від Клінтона. Лінкольн був найавторитетнішим.
16. "БМВ" дорожча від "Мерседеса". "Порше" – найдорожча (машина).
17. Цей фільм подобається мені найбільше з усіх.
18. Що ви більше за все любите робити? – Мандрувати.

УРОК 55. ВІДМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ

Прикметник з означеним артиклем відмінюється за слабкою відміною:

число	відмінок	ч. р.	ж. р.	с. р.
однина	N. G. D. Akk.	der neu-e Mantel des neu-en Mantels dem neu-en Mantel den neu-en Mantel	die neu-e Bluse der neu-en Bluse der neu-en Bluse die neu-e Bluse	das neu-e Kleid des neu-en Kleides dem neu-en Kleid das neu-e Kleid

	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
Однина			
N.	Pauls neuer Freund	Pauls neue Freundin	Pauls neues Haus
G.			
D.	Pauls neuem Freund	Pauls neuer Freundin	Pauls neuem Haus
Akk.	Pauls neuen Freund	Pauls neue Freundin	Pauls neues Haus
Множина			
N.	Pauls neue Freunde	Pauls neue Freundinnen	Pauls neue Häuser
G.			
D.	Pauls neuen Freunden	Pauls neuen Freundinnen	Pauls neuen Häusern
Akk.	Pauls neue Freunde	Pauls neue Freundinnen	Pauls neue Häuser

Такі ж закінчення мають прикметники після:

Dieser, dieses, diese; Pl.: diese

Dieser neue Kugelschreiber gefällt mir nicht. – Мені не подобається ця нова ручка.

Jener, jenes, jene; Pl.: jene

Hast du jenes neue Gebäude gesehen? – Ти бачив той новий будинок?

Solcher, solches, solche; Pl.: solche

Solcher dumme Fehler darf dir nicht noch einmal passieren! – Ти більше не можеш дозволити собі припуститися такої дурної помилки!

Jeder, jedes, jede; Pl.: jede

In jedem Buch kannst du diese interessante Aufgabe finden. – У кожній книжці ти можеш знайти це цікаве завдання.

Welcher, welches, welche; Pl.: welche

Welchen neuen Mantel willst du kaufen? – Яке нове пальто ти хочеш купити?

Derjenige, dasjenige, diejenige; Pl.: diejenigen

Derjenige kluge Student, der diesen Brief geschrieben hat, soll sich melden. – Той розумний студент, що написав цей лист, повинен з'явитися.

Derselbe, dasselbe, dieselbe; Pl.: dieselben

Jeden Tag sehe ich dasselbe graue Zimmer. – Щодня я бачу цю ж саму сіру кімнату.

Mancher, manches, manche; Pl.: manche

Mancher alte Mann hat einen Krückstock. – В якогось старого чоловіка є милиця.

число	відмінок	ч.р.	ж. р.	с. р.
множина	N. G. D. Akk.	die neu-en Mäntel der neu-en Mäntel den neu-en Mänteln die neu-en Mäntel	die neu-en Blusen der neu-en Blusen den neu-en Blusen die neu-en Blusen	die neu-en Kleider der neu-en Kleider den neu-en Kleidern die neu-en Kleider

Такі ж закінчення мають прикметники у множині після присвійних займенників і після *alle, beide, manche, welche, keine*:

Meine neuen Bücher sind da. – Мої нові книжки тут.
 Ich habe keine grünen Hemden. – У мене немає зелених сорочок.

NB! Зверніть увагу на такі прикметники.

- 1) із закінченням **-el**: dunkel – die dunkle Kammer, edel – ein edler Wein, nobel – ein nobler Mann;
- 2) із закінченням **-er**: sauer – der saure Wein, teuer – ein teures Schmuckstück, bitter – ein bitterer Geschmack;
- 3) прикметники із закінченням **-a** не змінюються: das rosa Hemd, das lila Kleid;
- 4) прикметники, утворені від назви міст, мають закінчення **-er**. Вони не змінюються і завжди пишуться з великої літери: die Kyjiwer U-Bahn, der Stuttgarter Hauptbahnhof.

УРОК 55. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні закінчення прикметників.

1. Wie konntest du diese (schwarz) Katze in der (dunkel) Straße sehen?
2. Ohne jene (mutig) Frau hätte ich dein Leben nicht gerettet.
3. Welches (neu) Wörterbuch willst du für dieses (nett) Mädchen kaufen?
4. Ich bin heute wegen des (alt) Mannes gekommen.
5. Jeden Abend gehe ich mit diesem (komisch) Hund spazieren.
6. Solche (wichtig) Probleme kann man ohne den Direktor nicht besprechen.
7. Beide (neu) Studenten sind nicht zur Versammlung gekommen.
8. Diesen (sauer) Apfel kann ich nicht essen. Hast du einen süßeren?
9. Ich werde dir alle meine (antik) Bücher schenken.
10. Man kann dieses (uralt) Auto nicht mehr fahren.
11. Welche (neu) Bücher haben dir am besten gefallen?
12. Ich will diesen (kalt) Kaffee nicht trinken.
13. Sie sitzt in dem (neu) Auto.
14. Wir sind mit unseren (gut) Freunden gefahren.
15. In allen (groß) Städten gibt es eine U-Bahn.
16. Ich habe den (langweilig) Film nicht bis zum Ende gesehen.
17. Ich habe mich der (neu) Nachbarin vorgestellt.
18. Die Großmutter hat den (klein) Enkelkindern Geschenke mitgebracht.
19. Sie spielt nicht gern mit meinen (klein) Kindern.
20. In der (neu) Wohnung haben wir viel mehr Platz.
21. Die (alt) Frau sieht das (rot) Auto.
22. Hast du schon das (neu) Lied von Ruslana gehört?
23. Das (grün) Fahrrad mit dem (weiß) Sattel gehört mir.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Хто купив це гарне плаття й ці прекрасні туфлі?
2. Замість дорогого сірого пальта я купила цей золотий ланцюжок. Як він тобі подобається?
3. Через мою маленьку доньку я знову спізнаюся на роботу. Боюся, що це не сподобається моєму новому шефові.
4. З цією немолодою дамою дуже складно працювати.
5. Щодня в магазині я бачу одне й те ж саме (dasselbe) недоброзичливе обличчя продавчині. Я ще ніколи не бачив, щоб вона посміхалася.
6. Я повідомила всім новим студентам, що в нас завтра контрольна.
7. Мене завжди захоплювало київське метро: воно таке гарне й чисте.
8. Що тобі подарувати на день народження? Ти хочеш це рожеве чи це червоне плаття?
9. Я поклав свої нові книжки на жовтий стіл у кутку.
10. Попри свої тісні туфлі, я станцювала один танець зі Свенном.
11. Я нічого не маю проти цього нового працівника.
12. Я б тобі не радила купувати цей дорогий автомобіль.
13. Ми пішли додому цією темною вулицею.
14. Той фіолетовий будинок був побудований у 1925 році.
15. З цією розумною людиною приємно розмовляти про все.
16. Мої нові друзі ще жодного разу не запрошували мене до себе додому.
17. На вечірку прийшли ті ж самі іноземні студенти, яких ми бачили сьогодні в їдальні.
18. Цей привабливий чоловік працює в дорогому ресторані на розі вулиці.
19. Кожна молода жінка добре виглядає, якщо вона вдягається за останньою модою.

УРОК 56. ВІДМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ІЗ НЕОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ І ПРИСВІЙНИМИ ЗАЙМЕННИКАМИ В ОДНИНІ

Прикметники з неозначеним артиклем мають такі закінчення:

число	відмінок	ч. р.	ж. р.	с. р.
однина	N.	ein neu-er Mantel	eine neu-e Bluse	ein neu-es Kleid
	G.	eines neu-en Mantels	einer neu-en Bluse	eienes neu-en Kleides
	D.	einem neu-en Mantel	einer neu-en Bluse	einem neu-en Kleid
	Akk.	einen neu-en Mantel	eine neu-e Bluse	ein neu-es Kleid

Ich kann dir ein interessantes Buch empfehlen, wenn du willst. – Я можу порадити тобі цікаву книжку, якщо ти хочеш.

Möchtest du dir einen neuen Film ansehen? – Ти хотів би подивитися новий фільм?

Такі закінчення мають прикметники після присвійних займенників у однині і *kein*.

Закінчення прикметників після присвійних займенників у однині

число	відмінок	ч. р.	ж. р.	с. р.
однина	N.	mein alt-er Mann	meine jung-e Frau	mein klein-es Kind
	G.	meines alt-en Mannes	meiner jung-en Frau	meines klein-en Kindes
	D.	meinem alt-en Mann	meiner jung-en Frau	meinem klein-en Kind
	Akk.	meinen alt-en Mann	meine jung-e Frau	mein klein-es Kind

Hast du mein neues Programm gesehen? – Ти бачив мою нову програму?

Dein neues Buch hat mich sehr beeindruckt. – Мене дуже вразила твоя нова книжка.

Закінчення прикметників із *kein*

число	відмінок	ч. р.	ж. р.	с. р.
однина	N.	kein alt-er Mann	keine jung-e Frau	kein klein-es Kind
	G.	keines alt-en Mannes	keiner jung-en Frau	keines klein-en Kindes
	D.	keinem alt-en Mann	keiner jung-en Frau	keinem klein-en Kind
	Akk.	keinen alt-en Mann	keine jung-e Frau	kein klein-es Kind

Ich brauche keine alte Lampe. – Мені не потрібна стара люстра.

Kein intelligenter Mensch wird diese Zeitschrift lesen. – Жодна розумна людина не стане читати цей журнал.

УРОК 56. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні закінчення прикметників.

- Nach einer (klein) Pause können wir unsere Arbeit fortsetzen.
- Es ist gefährlich einen (zerbrochen) Spiegel zu Hause zu haben.
- Wo kann ich mein (kaputt) Auto reparieren lassen?
- Außer einem (bunt) Kopftuch konnte ich ihr leider nichts anbieten.
- Statt eines (freundlich) Gesichtes habe ich eine (sauer) Miene gesehen.
- Es macht Spaß gegen einen (stark) Gegner zu kämpfen.
- Ich habe diesen Brief von einer meiner (alt) Freundinnen erhalten.
- Für einen (gut) Zweck kann ich viel Geld ausgeben.
- Ich will eine (zuverlässig) Frau heiraten, die mir auch treu sein wird.
- Gestern habe ich ein (neu) Auto gekauft. Ich werde es dir heute zeigen.
- Wegen ihrer (krank) Mutter konnte sie nicht in den Urlaub fahren.
- Trotz seines (frech) Benehmens haben wir ihm diesen Job angeboten.
- Ich studiere an einer (ukrainisch) Universität.

Вправа 2. Поставте закінчення та артиклі в правильній формі.

- Mit (ein) interessant _____ Bericht, für (ein) schön _____ Erlebnis, ohne (ein) freundlich _____ Gruß, außer (ein) klein _____ Fehler, während (ein) gefährlich _____ Fahrt, mit (ein) tüchtig _____ Angestellten, gegen (ein) stärker _____ Gegner, von (ein) älter _____ Arbeiter, mit (ein) zuverlässig _____ Kollegen, außer (ein) alt _____ Computerprogramm, statt (ein) freundlich _____ Wortes, (ein) höflich _____ Mensch, wegen (ein) schwer _____ Unfalls, infolge (ein) leicht _____ Verletzung, mit (ein) hilfsbereit _____ Studenten, mit (ein) klein _____ Pause, für (ein) gut _____ Zweck, infolge (ein) stark _____ Sturms, (ein) intelligent _____ Junge, wegen (ihr) frech _____ Bemerkung, trotz (unser) wiederholt _____ Frage, dank (sein) interessant _____ Bericht, trotz (sein) unfreundlich _____ Briefes, dank (ihr) hoh _____ Rechnung.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Під час нашої тривалої подорожі я бачила багато цікавого.
- Що ви зробили з вашою чорною кішкою? Ви віддали її вашій старенькій бабусі?
- Де моя вчорашня газета? Я поклав її на цей стілець.
- Куди ти поставив мій старий велосипед? Я ніде не можу його знайти.
- Ніхто не знав відповіді на це запитання, крім однієї розумної дівчини.
- Незважаючи на його неприязне зауваження, вона залишилася в кімнаті.
- Я бачила одну дуже гарну сукню в магазині.
- Завтра я зустрічаюся з моєю молодшою сестрою. Ми йдемо разом у кіно.
- Де я можу купити німецько-український словник?
- Боюся, що ти купив несправний телевізор.
- Мені не потрібен новий велосипед. Я хочу знайти свій старий.
- Я не зрозуміла жодного слова з його довгої промови.
- Я купила пральну машину-автомат. Тепер я зможу зекономити багато часу.
- Викинь свій старий будильник. Ти знову проспав збори.
- Через важку аварію дівчина місяць перебувала у лікарні.
- Це не дуже гарна ідея – йти сьогодні в гості до наших друзів.
- На щастя, мені не потрібна нова машина.
- Нарешті моя дружина купила електричну кавоварку (die Kaffeemaschine).
- Крім маленької дитини, усім туристам сподобалася екскурсія.
- Вихована людина ніколи б не поставила таке безглузде запитання.
- Я купила рожеве плаття для моєї маленької доньки.
- Нещодавно київський вокзал реставрували.

УРОК 57. ВІДМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ БЕЗ АРТИКЛІВ

Якщо прикметник уживається без артикля, то він відмінюється за сильною відміною.

Звичайно за сильною відміною відмінюються речовинні іменники, які позначають матеріали й рідини: *Butter, Milch, Fleisch* і т. п., а також абстрактні іменники: *Liebe, Mut, Hoffnung* тощо:

число	відмінок	ч. р.	с. р.	ж. р.
однина	N.	gut-er Kaffee	gut-es Wasser	gut-e Torte
	G.	gut-en Kaffees	gut-en Wassers	gut-er Torte
	D.	gut-em Kaffee	gut-em Wasser	gut-er Torte
	Akk.	gut-en Kaffee	gut-es Wasser	gut-e Torte

Такі ж закінчення мають прикметники після: *etwas, viel, wenig, genug, mancherlei*, а також після *manch, welch* (якщо в них немає закінчень):

Ich habe etwas kaltes Bier getrunken. – Я трохи випив холодного пива.

Du sollst nicht so viel kaltes Wasser trinken. – Тобі не слід пити так багато холодної води.

Число	Відмінок	ч. р.	ж. р.	с. р.
множина	N.	gut-e Männer	gut-e Frauen	gut-e Kinder
	G.	gut-er Männer	gut-er Frauen	gut-er Kinder
	D.	gut-en Männern	gut-en Frauen	gut-en Kindern
	Akk.	gut-e Männer	gut-e Frauen	gut-e Kinder

Такі ж закінчення мають прикметники після неозначених числівників: *einige, viele, mehrere, wenige*, після *zwei, drei* і т. д.:

In diesem Lande habe ich viele schöne Gebäude gesehen. – У цій країні я побачив багато гарних будинків.

Ich werde gern zwei saftige Äpfel essen. – Я із задоволенням з'їм два соковиті яблука.

N.B.! Auf dem Tisch steht eine Flasche (N.) roter Wein (N.). – На столі стоїть пляшка червоного вина.
Ich kaufe eine Flasche (Akk.) roten Wein (Akk.). – Я купую пляшку червоного вина.

УРОК 57. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні закінчення прикметників.

1. Ich trinke gerne (rot) Wein. Was trinkst du gern?	14. (Deutsch) Brot schmeckt immer gut.
2. Kannst du mir bitte eine Tasse (heiß) Tee geben? Ich bin so unterkühlt.	15. Wir können hier (frisch) Käse kaufen.
3. Vergiss nicht (frisch) Brot zu kaufen!	16. (Klein) Kinder sind immer freundlich.
4. Möchtest du ein Glas (erfrischend) Limonade?	17. Im Gasthof Luitpold gibt es (originell) Musik.
5. Heute isst man weniger (heiß) Suppe als früher.	18. (Stark) Kaffee schmeckt besser mit (kalt) Milch.
6. Hast du etwas (warm) Milch?	19. Mein Vater darf (fett) Fleisch nicht essen.
7. Ich habe mit vielen (neu) Mitarbeitern gesprochen.	20. Ich möchte (arm) Leuten helfen.
8. Diese Kette ist aus (rein) Gold.	21. (Jung) Mann, was machst du da?
9. Ich habe viele (interessant) Museen in Florenz gesehen.	22. Ich möchte viele (schnell) Autos haben.
10. Mir gefällt nur in (rein) Wasser zu schwimmen.	23. Er trinkt gern (heiß) Tee mit (frisch) Honig.
11. Ein Glas (kalt) Sekt wird dich nicht umbringen.	24. Wir essen (heiß) Suppe mit (gekocht) Fleisch.
12. Zwei (neu) Bücher liegen auf dem Schreibtisch.	25. Einige (faul) Studenten haben nichts gelernt.
13. Was schmeckt dir besser: (warm) oder (kalt) Bier?	26. Hier finden wir (bayrisch) Spezialitäten.
	27. (Jung) Studentin sucht (neu) Mitbewohnerin.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ти п'єш чорну каву з цукром чи без?
2. Що ти купила в магазині? Я купила свіжий хліб, свіже молоко, копчене сало і зелений чай.
3. Я зараз на дієті й тому можу їсти тільки пісне м'ясо й сир.
4. На столі стояла пляшка білого вина. Де вона?
5. Діти слухали вчителя з великою увагою.
6. Ти хочеш трохи свіжого кефіру?
7. Тобі подобається свіжа випічка?
8. Ми взяли з собою в кіно багато маленьких дітей із нашого будинку.
9. Я прочитав дві цікаві газети.
10. Батьки дивляться на дитину з великою любов'ю.
11. Необхідно ознайомитися (sichvertrautmachen) з багатьма новими правилами!
12. У холодильнику повинна стояти пляшка свіжого пива й пляшка мінеральної води.
13. Якщо тобі щось потрібно, я з великою радістю тобі допоможу.
14. Цікаво, чи в цьому кафе є справжній фруктовий сік (frischgepresst)?
15. У місті ще є багато гарних будинків.
16. Якщо в команді чимало розумних молодих людей, тоді можна багато чого досягти.
17. Я зовсім змерз. Дай мені чашку гарячого чаю!
18. Я такий голодний. Дай мені трохи свіжого чорного хліба.
19. Я познайомився з багатьма цікавими людьми.

УРОК 58. VIEL

Viel як артикль

Зазвичай *viel* як артикль не має закінчення; прикметник змінюється за сильною відміною.

	однина			множина
	ч. р	ж. р	с. р	
N.	viel alter Wein	viel kalte Milch	viel altes Holz	viele alte Weine
G.	viel alten Weines	viel kalter Milch	viel alten Holzes	vieler alter Weine
D.	viel altem Wein	viel kalter Milch	viel altem Holz	vielen alten Weinen
Akk.	viel alten Wein	viel kalte Milch	viel altes Holz	viele alte Weine

Viel після артикля

	однина			множина
	ч. р	ж. р	с. р	
N.	der viele kalte Regen	die viele frische Butter	das viele schöne Glück	die vielen jungen Väter
G.	des vielen kalten Regens	der vielen frischen Butter	des vielen schönen Glücks	der vielen jungen Väter
D.	dem vielen kalten Regen	der vielen frischen Butter	dem vielen schönen Glück	den vielen jungen Vätern
Akk.	den vielen kalten Regen	die viele frische Butter	das viele schöne Glück	die vielen jungen Väter

УРОК 58. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте закінчення, де потрібно.

1. viel _____ alt _____ Wein.
2. in viel _____ alt _____ Geschäften einkaufen.
3. der viel _____ alt _____ Weinen.
4. viel _____ verschieden _____ Bilder.
5. mit viel _____ teuer _____ Parfüm.
6. ohne viel _____ alt _____ Wein.
7. statt viel _____ alt _____ Blusen.
8. mit viel _____ alt _____ Freundinnen.
9. viel _____ rein _____ Wolle.
10. durch viel _____ neu _____ Kollegen.
11. viel _____ kalt _____ Milch.
12. viel _____ alt _____ Häuser.
13. statt viel _____ kalt _____ Milch.
14. mit viel _____ alt _____ Brot.
15. viel _____ schön _____ Frauen.
16. wegen viel _____ alt _____ Häuser.
17. viel _____ alt _____ Dach.
18. wegen viel _____ alt _____ Holzes.
19. für viel _____ alt _____ Holz.
20. statt viel _____ alt _____ Weines.
21. mit viel _____ alt _____ Häusern.
22. die viel _____ jung _____ Mütter.
23. die viel _____ frisch _____ Butter.
24. für die viel _____ frisch _____ Butter.
25. ohne viel _____ kalt _____ Milch.
26. mit den viel _____ schön _____ Freundinnen.
27. für viel _____ alt _____ Holz.
28. mit viel _____ alt _____ Holz.
29. statt der viel _____ schön _____ Frauen.
30. für die viel _____ alt _____ Mütter.
31. mit der viel _____ frisch _____ Butter.
32. ohne viel _____ alt _____ Häuser.
33. das viel _____ schön _____ Glück.
34. der viel _____ kalt _____ Regen.
35. statt der viel _____ frisch _____ Butter.
36. durch den viel _____ kalt _____ Regen.
37. für das viel _____ schöne _____ Glück.
38. mit der viel _____ frisch _____ Milch.
39. viel _____ neu _____ Talente.
40. die viel _____ Freiheit.
41. viel _____ weiß _____ Mehl.
42. dem viel _____ schön _____ Glück.
43. meine viel _____ alt _____ Onkel.
44. mit dem viel _____ kalt _____ Regen.
45. durch viel _____ aufmerksam _____ Publikum.
46. statt des viel _____ schön _____ Glücks.
47. statt des viel _____ warm _____ Regens.

УРОК 59. СУБСТАНТИВАЦІЯ ПРИКМЕТНИКІВ І PARTIZIPIEN

Прикметники й **Partizip** можуть легко субстантивуватися: der Kranke, der Fremde, der Reisende.
 Субстантивовані прикметники й **Partizip**, які позначають людей, мають чоловічий або жіночий рід:
 ein Deutscher – eine Deutsche   ein Bekannter – eine Bekannte

Субстантивовані прикметники (Substantivierte Adjektive)

	однина			множина
	чоловічий рід	жіночий рід	середній рід	
N.	der Alte	die Neue	das Schöne	die Fremden
G.	des Alten	der Neuen	des Schönen	der Fremden
D.	dem Alten	der Neuen	dem Schönen	den Fremden
Akk.	den Alten	die Neue	das Schöne	die Fremden

Субстантивовані Partizipien (Substantivierte Partizipien)

	однина			множина
	чоловічий рід	жіночий рід	середній рід	
N.	ein guter Bekannter	eine gute Bekannte	etwas Verlorenes	keine betrunkenen Fremden
G.	eines guten Bekannten	einer guten Bekannten	trotz etwas Verlorenen	keiner betrunkenen Fremden
D.	einem guten Bekannten	einer guten Bekannten	aus etwas Verlorenem	keinen betrunkenen Fremden
Akk.	einen guten Bekannten	eine gute Bekannte	für etwas Verlorenes	keine betrunkenen Fremden

Субстантивовані прикметники й **Partizipien**, які позначають абстрактні поняття, мають середній рід:
 das Neue, das Schöne, das Gelesene.

Субстантивовані прикметники й **Partizipien** відмінюються як прикметники:

der Kranke – ein Kranker – diese Kranken,   der Bekannte – ein Bekannter – diese Bekannten

Субстантивовані прикметники й **Partizipien** мають після слова *alles* закінчення *-e* і після слів *etwas*, *nichts*, *viel*, *wenig* закінчення *-es*: alles Gute, etwas Gutes, nichts Neues, wenig Interessantes.

Список найбільш уживаних субстантивованих прикметників і Partizip

Іменники, утворені від прикметників	Іменники, утворені від Partizip I	Іменники, утворені від Partizip II
der Adlige – дворянин der Arbeitslose – безробітний der Bekannte – знайомий der Blinde – сліпий der Blonde – блондин der Deutsche – німець der Kranke – хворий der Lahme – паралітик der Rothaarige – рудий der Schuldige – винуватець der Farbige – кольоровий der Fremde – чужинець der Geizige – жаднюга der Gesunde – здоровань der Heilige – святий der Jugendliche – підліток	der Abwesende – відсутній der Anwesende – присутній der Auszubildende – учень виробничого навчання der Heranwachsende – молода людина der Leidtragende – людина в скорботі der Reisende – мандрівник der Überlebende – людина, яка вижила в якійсь катастрофі der Vorsitzende – голова	der Angeklagte – підсудний der Angestellte – службовець der Beamte – службовець der Behinderte – інвалід der Betrogene – обманутий der Betrunkene – п'яний der Gefangene – ув'язнений der Gelehrte – учений der Geschiedene – розлучений der Verheiratete – одружений der Verletzte – поранений der Verliebte – закоханий der Verlobte – заручений der Verstorbene – небіжчик der Vorgesetzte – начальник

Іменники, утворені від прикметників	Іменники, утворені від Partizip I	Іменники, утворені від Partizip II
der Taubsumme – глухонімий der Tote – мрець der Verwandte – родич der Weise – мудрець der Weiße – білий		

УРОК 59. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні закінчення.

- Dieser Angestellt_____ ist ein alter Bekannt_____ meiner Eltern. Meine Eltern haben viele Bekannt_____.
- Ein Unbekannt_____ fragte uns nach dem Weg zum Platz der Unabhängigkeit. Wir erklärten dem Unbekannt_____, wie er am besten dorthin fahren kann.
- Die Alt_____ dankte dem jungen Mann, der ihr seinen Platz angeboten hat.
- Einst kam ein junger Virtuos_____ zu Franz Liszt.
- Jugendlich_____ unter 16 Jahren haben keinen Zutritt ins Kino.
- Wir waren zu dritt am Tisch: ein Angestellt_____, ein Gelehrt_____ und ein Busfahrer.
- Die Folgen des Unfalls war sehr traurig: ein Tot_____ und fünf Verletzt_____.
- Die Trauernde_____ weinten in der Kirche.
- Der Gefangen_____ ist in Verzweiflung geraten.
- Der Betrunken_____ hat laut Lieder gesungen.
- Du willst sagen, dass dieser Intellektuell_____ dein fünfter Mann ist?

Вправа 2. Поставте правильні закінчення.

- Der Klüger_____ gibt nach.
- Darüber streiten sich die Gelehrt_____.
- Zu viel des Gut_____ ist auch nicht gut.
- Das sieht doch ein Blind_____.
- Unter den Blind_____ ist der Einäugig_____ König.
- Die Dumm_____ sterben nicht aus.
- Ich will es von Nah_____ betrachten.
- Ein sonderbar_____ Heilig_____ war im Zimmer.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Жаднюга – це людина, яка по можливості нікому нічого не хоче давати зі свого майна.
- Розлучений – це людина, яка офіційно розриває свій шлюб.
- Лідер партії був на зборах на заводі.
- Людина, що пережила цю катастрофу, була глибоко вражена.
- Багато бездомних отримують допомогу від мера міста.
- Моя сестра вийшла заміж за темношкірого.
- Мудрець повинен бути розумним та мати життєвий досвід.
- Заручені щасливо цілувалися.
- І де я бачив цю руду?
- Святий – це людина, яка жила за Божими законами.
- Ми маємо одного інваліда в нашому класі, нещасний має багато проблем зі сходами.
- Важкопораненого доставили до лікарні на гелікоптері.
- Глуха сиділа спокійно перед телевізором і нічого не чула.
- Небіжчик був близьким родичем мого друга.
- Закохані бігли вздовж узбережжя річки.
- Хворому якраз зробили укол.
- Звинувачуваний не хотів визнавати своєї провини.
- Паралітик не міг рухатися і лежав сумно у своєму ліжку.
- П'яниця – це людина, яка п'є багато алкоголю.
- В нашому гуртожитку живуть 3 українці, німець, англієць та японець.
- Я ніколи не думав, що побачу стільки мандрівників у цьому селі.
- Я знаю багато анекдотів про блондинок.
- Одноокий виглядав загрозово у своєму піратському одязі.

УРОК 60. ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ. ВІДМІНЮВАННЯ ОСОБОВИХ ЗАЙМЕННИКІВ У **NOMINATIV** І **AKKUSATIV**

Особові займенники змінюються за особами:

ich	wir
du	ihr
er, sie, es	sie
	Sie

В *Akkusativ* займенник відповідає на запитання **Wen?** – Кого? **Was?** – Що?

Nominativ	Akkusativ	Nominativ	Akkusativ
ich	mich (мене)	wir	uns (нас)
du	dich (тебе)	ihr	euch (вас)
er	ihn (його)	sie	sie (їх)
sie	sie (її)	Sie	Sie (Вас)
es	es (його)		

Sei still! Peter bereitet sich auf seine Prüfungen vor!

УРОК 60. ВПРАВИ

Вправа 1. Замініть іменники на займенники.

1. Wir hören das Konzert. – Wir hören _____.
2. Ich sehe den Lehrer. – Ich sehe _____.
3. Besucht ihr die Familie? – Besucht ihr _____?
4. Ich frage die Lehrerin. – Ich frage _____.
5. Ich höre den Engländer. – Ich höre _____.
6. Er hat ein Buch. – Er hat _____.
7. Hast du den Stift? – Hast du _____?

Вправа 2. Дайте відповідь на запитання. Замініть іменники на займенники.

1. Hast du Peter und seine Freunde vor einem Jahr kennengelernt?
2. Habt ihr meinen Mann gesehen?
3. Hat er den Kindern das Märchen erzählt?
4. Hat er das Auto verkauft?
5. Hast du die Kette gefunden?

Вправа 3. Поставте відповідні займенники.

1. Meine Mutter versteht meine Frage nicht. Ich erkläre _____ ihr.
2. Meine Tante wohnt in Odessa. Ich besuche _____ morgen.
3. Kommt ihr heute? Wir erwarten _____.
4. Wie findest du meine neue Tasche? – Ich finde _____ sehr schön.
5. Kennen Sie meinen Bruder? – Nein, ich kenne _____ nicht.
6. Meine Freunde wohnen in diesem Haus. Kennst du _____?
7. Wie findest du meine zwei neuen Stühle? – Ich finde _____ hässlich.
8. Ich bin heute zu Hause. Besuchst du _____?
9. Siehst du das Haus da? Wie findest du _____?
10. Hast du meinen Computer irgendwo (десь) gesehen? Ich kann _____ nicht finden. Übrigens, ich kann meine Wörterbücher auch nicht finden. Weißt du zufällig, wo _____ sind?
11. Mein Freund gibt mir seinen Kugelschreiber. Ich nehme _____.
12. Wo ist mein Stift? Ach, da ist _____.
13. Klaus und Helena, wann kommt _____ denn?
14. Wir begrüßen Herrn Bergmann und er begrüßt _____.
15. Der Computer ist viel zu teuer. Ich kaufe _____ nicht.
16. Ich habe sieben Geschwister. _____ wohnen alle zu Hause.
17. Herr Wassermann, kennen _____ schon meinen Bruder, Alex? – Ja, ich kenne _____.
18. Wie findest du meinen Schreibtisch? – Ich finde _____ zu modern.
19. Sven, diesen Mantel kaufe ich für _____.
20. Mein Freund und ich sind sehr traurig. Ihr besucht _____ nie.
21. Meine Lehrerin erklärt die Hausaufgabe. Aber ich verstehe _____ nicht.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Вона шукає каблучку. Ти її бачив?
2. Незабаром ми відвідуємо наших родичів. Ви також їх відвідаєте?
3. Ти читав мою книгу? – Ні, я її не читав.
4. Я поставила свій рюкзак в куток. Ти бачив його?
5. Вона забула мобільний телефон. Вона забула його у вітальні.
6. Вона читає нам новини.

УРОК 61. ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ. ВІДМІНЮВАННЯ ОСОБОВИХ ЗАЙМЕННИКІВ У NOMINATIV І DATIV

Nominativ	Dativ	Nominativ	Dativ
ich	mir (мені)	wir	uns (нам)
du	dir (тобі)	ihr	euch (вам)
er	ihm (йому)	sie	ihnen (їм)
sie	ihr (їй)	Sie	Ihnen (Вам)
es	ihm (йому)		

УРОК 61. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте відповідний особовий займенник.

1. Ich brauche ein Wörterbuch. Geben Sie _____ ein Wörterbuch!
2. Das Kind bringt seiner Mutter seine Zeichnung. Sie gefällt _____. Sie lobt _____.
3. Wir haben heute viel zu tun. Helft _____!
4. Susi hat morgen Geburtstag. Schenkt _____ morgen ein Geschenk zum Geburtstag!
5. Peter ist krank. Wir besuchen _____ morgen und bringen _____ Apfelsinen und Saft.
6. Die Regel ist schwer für mich. Die Lehrerin erklärt _____ noch einmal.
7. Brauchst du morgen mein Auto? Ich gebe _____ mein Auto für vier Tage.
8. Peter und Inga, ich kaufe _____ ein Buch zum Geburtstag.
9. Mutti, wir sagen _____ die Wahrheit.
10. Peter hat eine Freundin. Er gibt _____ den Ring.
11. Kommst du mit _____? – Ja, liebe, Anna und Hans, ich komme mit _____.
12. Herr Müller, kann ich _____ eine Tasse Kaffee bringen?

Вправа 2. Замініть іменники в давальному відмінку на власні займенники.

1. Der Polizist zeigt der Frau den Weg.	8. Angela schickt ihrem Bruder eine Postkarte.
2. Pierre erklärt dem Freund das Problem.	9. Wir haben meiner Schwester zugehört. ihr → euch
3. Wir bringen den Freunden ein Geschenk.	10. Warum sagst du deiner Frau eigentlich dauernd die Unwahrheit? ihr → euch
4. Die Großeltern bringen dem Enkel ein Computerspiel.	11. Er glaubt den Politikern nicht. ich → mir
5. George gibt dem Kind ein Überraschungsei.	12. Sie dankt den Kollegen .
6. Anja schenkt dem Vater eine CD.	
7. Thomas gibt der Kellnerin Trinkgeld.	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Моя мама питає мене. Я відповідаю їй.
2. Брат каже: "Поясни мені, будь ласка, правило." Я пояснюю йому правило. Воно не дуже складне. Зараз мій брат усе розуміє.
3. Незабаром я напишу своєму другу. Він вже чекає на мого листа.
4. Він не розуміє нашого запитання, поясни йому його ще раз!
5. Тобі подобається цей журнал? Візьми і прочитай його.
6. Покажи мені свою ручку. О, вона дуже гарна. Вона мені дуже подобається.
7. Хто дає тобі ці книжки? – Мій друг дає їх мені.
8. Кому ти даруєш цю краватку? Ти даруєш її своєму чоловіку?
9. Я часто допомагаю моїм батькам, і вони допомагають мені також.
10. Ви мало вчите німецьку, тому Ви робите багато помилок.
11. Я даю словник своїй подрузі на 2 дні. Вона повертає (zurückgeben) мені його в суботу.
12. Як справи у Вашої дружини, Вашого брата, Ваших батьків?
13. Як у Вас справи? – Дякую, у мене все добре.
14. Як справи у його сестри? – Не дуже добре, вона зараз хвора.
15. Як справи в її брата? – У нього все добре.
16. Як справи у ваших друзів? – Дякую, у них все добре.
17. Як у тебе справи? – Дякую, чудово.

УРОК 62. ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ

У кожного особового займенника є свій присвійний займенник. Присвійні займенники відповідають на запитання *Wessen?* (чий, чия, чие)

ich	mein (мій)	wir	unser (наш)
du	dein (твій)	ihr	euer (ваш)
er	sein (його)	sie	ihr (їх)
sie	ihr (її)		
es	sein (його)		
		Sie	Ihr (Ваш)

Однина

	ч. р.	ж. р.	с. р.
N.	mein, euer Kugelschreiber	meine, euer Karte	mein, euer Haus
G.	meines, eueres Kugelschreibers	meiner, euerer Karte	meines, eueres Hauses
D.	meinem, euerem Kugelschreiber	meiner, euerer Karte	meinem, euerem Haus
Akk.	meinen, eueren Kugelschreiber	meine, euer Karte	mein, euer Haus

Множина

N.	meine, euer Kugelschreiber, Häuser, Karten
G.	meiner, euerer Kugelschreiber, Häuser, Karten
D.	meinen, eueren Kugelschreibern, Häusern, Karten
Akk.	meine, euer Kugelschreiber, Häuser, Karten

Auf meinem Tisch kann man viel Interessantes finden!

УРОК 62. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте відповідні присвійні займенники в необхідній формі.

1. Peter hat einen Freund. Das ist _____ Freund. Er besucht _____ Freund jede Woche.
2. Laura liest _____ Buch.
3. Das ist Klaus. _____ Freunde heißen Karl und Josef.
4. Fritz hat ein Auto. Das ist _____ Auto. Er mag _____ Auto.
5. Sabine, ich sehe _____ Buch.
6. Kinder, seht ihr _____ Vater?
7. Ich heiße Martin und das ist _____ Bruder Hans.
8. Am Wochenende treffen wir _____ Freunde.
9. Herr Berger, haben Sie _____ Stift dabei?
10. Du hast einen Bleistift, ein Buch, ein Heft, einen Kugelschreiber. Das sind _____ Bleistift, _____ Buch, _____ Heft, _____ Kugelschreiber. Du gibst Maria _____ Bleistift, _____ Buch, _____ Heft und _____ Kugelschreiber.
11. Florian hört nicht auf _____ Professor.
12. Martin besucht heute _____ Schwester und _____ Mann.
13. Wir haben heute eine Unterrichtsstunde. _____ Lehrerin kommt.
14. Die Kinder lieben _____ Opa Frank.
15. Robert trinkt _____ Bier.
16. Frau Weiß hat eine Zeitschrift, das ist _____ Zeitschrift. Sie legt _____ Zeitschrift auf den Tisch.
17. Die Kinder sollen schnell kommen. _____ Abendessen wird kalt.
18. Ihr habt viele Bücher und Wörterbücher. Das sind _____ Bücher und Wörterbücher.
19. Das Kind hört auf _____ Mutter nicht.
20. Dieter hat eine Schwester und einen Bruder. Das sind _____ Schwester und _____ Bruder. Er besucht _____ Schwester und _____ Bruder.
21. Meine Freunde bringen _____ Hund mit.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Це твої тітка та дядько? – Ні, це мої друзі. На жаль, у мене немає тітки та дядька. 2. Де твої ручка та зошит? 3. Хто виправляє ваші помилки? – Наша вчителька виправляє їх. 4. Це її друг. Ви його знаєте? 5. Я беру свою книгу та свій олівець. Що ти береш? 6. У мого друга немає словника. Він бере мій словник. 7. Це Ваша газета? Ви її читаете? – Ні, це його газета. Я її зараз не читаю. 8. Вчитель бере мою роботу і читає її. 9. Вчителька пояснює правило ще раз, але я її не розумію. 10. Кого ви сьогодні відвідуєте? – Ми відвідуємо наших родичів. 11. Учитель питає цього студента? – Так, він питає його.	12. У тебе тут помилка. – Але я не бачу тут помилки. 13. На жаль, я бачу вас та ваших дітей зараз рідко. 14. Ви давно знаєте Анну? – Так, я знаю її, її чоловіка та її дітей вже 2 роки. 15. Мій друг відвідує нас сьогодні, ми чекаємо на нього та його дружину. 16. Я часто бачу Ваших дітей. Вони тут граються. 17. Тобі завтра потрібна та книга? – Ні, вона мені завтра не потрібна. 18. Ось її письмовий стіл. Тут лежать її зошити, книжки та ручки. 19. Ти часто бачиш Петра? – Так, я часто бачу його. 20. Незабаром приїдуть мої дідусь та бабуся. Я радію їх приїзду. 21. Я знаю її сина вже давно. Він тут працює.

УРОК 63. ЗВОРОТНІ ЗАЙМЕННИКИ

ich	wasche mich	wir	waschen uns
du	wäschst dich	ihr	wascht euch
er/sie/es	wäscht sich	sie	waschen sich
		Sie	waschen sich

Порядок слів у реченнях із зворотними займенниками

Просте речення

У простому реченні **sich** вживається після дієслова:

Wir beeilen **uns** zur Versammlung. – Ми поспішаємо на збори.

Існує багато дієслів, які не вживаються без **sich**: sich erholen, sich aufregen, sich freuen, sich beeilen, sich interessieren, sich wenden, sich bewegen, sich gewöhnen, sich fühlen, sich ärgern, sich verabschieden, sich unterhalten, sich erinnern, sich nähern, sich beschäftigen та ін.

У запитанні **sich** вживається перед підметом, якщо він виражений іменником:

Interessiert **sich** Dirk für Geschichte? – Дірк цікавиться історією?

Якщо у запитанні підмет виражений займенником, то **sich** ставиться після підмета:

Rasierst du **dich** täglich? – Ти голишся щодня?

У деяких зворотних дієслів, які мають ще один додаток в **Akkusativ**, зворотний займенник **sich** вживається в **Dativ**:

Ich wasche mich. – Я вмиваюся.

Ich wasche mir die Hände. – Я мию собі руки.

Ich putze mir die Zähne. – Я чищу собі зуби.

Деякі дієслова вживаються з **sich** у **Dativ**: **sich ansehen, sich aneignen, sich einbilden, sich notieren, sich merken, sich überlegen, sich anschaffen, sich vornehmen, sich anhören, sich vorstellen, sich leisten** та ін.

Kannst du dir das leisten? – Ти можеш це собі дозволити?

Überleg es dir mal. – Подумай над цим.

Ich kann mir das nicht vorstellen. – Я не можу це собі уявити.

УРОК 63. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте зворотний займенник у правильній формі.

1. Sie rasiert _____ die Beine.
2. Meine Schwester hält _____ mit Radfahren fit.
3. Ich wasche _____.
4. Ziehe _____ etwas Warmes an.
5. Wir putzen _____ die Zähne.
6. Du hast _____ verletzt.
7. Ich wasche _____ die Hände. Du föhnst _____ die Haare.
8. Er gönnt _____ eine Pause.
9. Ihr kämmt (bürstet) _____ die Haare.
10. Ich ziehe _____ einen warmen Pullover an.
11. Ich möchte _____ ein neues Fahrrad kaufen.
12. Achtet gut auf _____!
13. Dieses Jahr kann ich _____ keinen neuen Mantel leisten.
14. Wie oft rasierst du _____ die Beine?
15. Das kann ich _____ nicht denken.
16. Ihr müsst _____ noch die Zähne putzen!
17. Wir sehen _____ einen Film an.
18. Ich schäme _____ sehr.
19. Sie hat _____ die Hände gewaschen.
20. Hast du _____ verletzt?
21. Zieh _____ bitte die Schuhe aus!
22. Wir haben _____ alle furchtbar erkältet.
23. Ich wasche _____ schnell die Hände.
24. Der Mann wäscht _____.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я дивлюся фільм.
2. Ти повинен записати собі цей номер телефона.
3. Він чітко собі уявляє цю ситуацію.
4. Я мию собі руки, я розчісую собі волосся.
5. Ти собі купуєш новий костюм.
6. Він чистить собі зуби.
7. Моя мама зовсім втомлена. Їй треба лягти.
8. Публіці нудно.
9. До того як ти підеш спати, ти повинен надягнути сорочку та штани.
10. Діти гарно себе поводити.
11. Я не можу собі дозволити Феррарі.
12. Я заручився на вихідних з коханням моєї молодості.
13. Ми радіємо канікулам.
14. Ти хочеш купити собі морозиво?
15. Коли я був дитиною, я завжди ховався від діда Мороза.
16. Ви миєте собі руки перед їдою?
17. Він поранився.
18. Я замовляю собі сік.
19. Я не занотувала його номер телефона.
20. Вранці я приймаю душ, потім сушу феном собі волосся.
21. Ви подякували.
22. Пані Шой, сідайте, будь ласка!

УРОК 64. ВКАЗІВНІ ЗАЙМЕННИКИ

До вказівних займенників відносяться: *dieser, jener, (ein) solcher, derjenige, derselbe, es, der, die, das, selbst*.
Займенники *dieser, jener* відмінюються як означений артикль.

Вказівний займенник *solcher* вживається зазвичай в однині з неозначеним артиклем і відмінюється як прикметник після неозначеного артикля.

Ein solcher

Однина			
	ч. р	с.р	ж.р.
N.	ein solcher Mann	ein solches Kind	eine solche Frau
G.	eines solchen Mannes	eines solchen Kindes	einer solchen Frau
D.	einem solchen Mann	einem solchen Kind	einer solchen Frau
A.	einen solchen Mann	ein solches Kind	eine solche Frau

Неозначений артикль може стояти після займенника, в такому випадку форма *solch* не змінюється:

Solch ein

Однина				Множина
	ч. р	с.р	ж.р.	
N.	solch ein Mann	solch ein Kind	solch eine Frau	solche Filme
G.	solch eines Mannes	solch eines Kindes	solch einer Frau	solcher Filme
D.	solch einem Mann	solch einem Kind	solch einer Frau	solchen Filmen
A.	solch einen Mann	solch ein Bild	solch ein Bild	solch ein Bild

У вказівних займенниках *derjenige, derselbe* відмінюються обидві частини, перша частина відмінюється як означений артикль, друга як прикметник після означеного артикля:

Derjenige

Однина				Множина
	ч. р	с.р	ж.р.	
N.	derjenige	dasjenige	diejenige	diejenigen
G.	desjenigen	desjenigen	derjenigen	derjenigen
D.	demjenigen	demjenigen	derjenigen	denjenigen
A.	denjenigen	dasjenige	diejenige	diejenigen

Derselbe

Однина				Множина
	ч. р	с.р	ж.р.	
N.	derselbe	dasselbe	dieselbe	dieselben
G.	desselben	desselben	derselben	derselben
D.	demselben	demselben	derselben	denselben
A.	denselben	dasselbe	dieselbe	dieselben

Вказівні займенники відмінюються як означений артикль, тільки в *Genetiv* і в *Dativ* множині вони мають інші форми.

Der

Однина				Множина
	ч. р	с.р	ж.р.	
N.	der	das	die	die
G.	dessen	dessen	deren, derer	deren, derer
D.	dem	dem	der	denen
A.	den	das	die	die

Вказівний займенник *selbst* не змінюється.

УРОК 64. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте займенники в необхідній формі.

1. Mit (ein solcher) Mann solltest du nichts zu tun haben.
2. Das ist (diejenige) Bluse, die wir das letzte Mal im Geschäft gesehen haben.
3. Mit solch (ein) Freund braucht man keine Angst zu haben.
4. Das war (dasselbe) Monster, das uns auch neulich schon erschrocken hat.
5. Solch (ein) Film sollten sich Kinder in deinem Alter nicht ansehen.
6. Ich würde in (jenes Restaurant) nicht zum zweiten Mal essen gehen.
7. Solch (ein) Frau brauchst du keinen Rat zu geben.
8. An dieser Party haben wir (derjenige) Studenten (Pl.) wie immer gesehen.
9. Das ist (derselbe) Mann, über den wir gesprochen haben.
10. Ein (solch) Mann wie du sollte sich beim Sprechen mehr kontrollieren, man kann vieles falsch interpretieren.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Чоловік, чий собака сидів спокійно під столом, дав нам знак підійти. 2. Це та ж машина, яку ми бачили на виставці в Гамбурзі. 3. Доповідач розповідав про відомого письменника, його життя, його книги. 4. Дитина хоче все сама робити. Дуже смішно спостерігати за нею під час їди. 5. Я бачив сьогодні дівчину, якій ти подарував мою книжку. Вона посміхнулася мені, коли побачила мене. До речі, на ній було те ж плаття, що й минулого разу. 6. З такою дитиною, як твоя, немає ні хвилини спокою. 7. Той студент, схоже, не розуміє, що я його запитую. 8. Вчитель розповідає нам про космонавтів та їхні польоти. 9. Наші книжки стоять у тій самій шафі. 10. У такому величезному будинку я б не хотів жити. 11. Студенти, чиї успіхи були відзначені, одержали путівки в Словаччину. 12. Такі книги повинні обов'язково читатися студентами. 13. Я ходила з подругою та її дочкою в кіно. Ми дивилися той самий фільм, що був вчора в рекламі по телевізору. 14. Зараз ми говоримо не про ваші плани, а про плани нашої фірми.	15. Навіть професор не зміг відповісти на те запитання, яке ми поставили нашому вчителю. 16. Думка тих, хто не побоявся висловитися на цю тему, була важливою. 17. Журналістка, чия стаття нас так вразила, була сьогодні теж на прес-конференції. 18. З такою людиною нічого не страшно, вона завжди підтримає у важку хвилину. 19. Дівчина, чия кішка вп'ялася мені в руку, весело сміялася. 20. Ми підемо в той самий ресторан, що й минулого разу. 21. Собака, чий хазяїн сидить біля вікна, намагається вкусити мене. 22. Випадково я купила таку саму книгу, що й мій чоловік. 23. Ти сам винен у своїх нещастях! 24. Чоловік, в чиєму будинку я живу, лікар. 25. Ця іграшка цінніша за ту. 26. Ти щось чув про Тома та Ганну? – Я в них нещодавно був в гостях. 27. Ми можемо опублікувати картини тільки того, хто нам на це дав згоду. 28. Це все продукти того самого підприємства. 29. Я дам нагороду тому, хто знайде мою сумку. 30. На Герді той самий светр, що й вчора. 31. В який клуб підемо? У цей чи той? 32. Сьогодні не буде заняття. Том тобі не сказав? – Сказав, але я йому не повірив.

УРОК 65. БЕЗОСОБОВИЙ ЗАЙМЕННИК ES

Безособовий займенник *es* вказує на відсутність діючої особи.

Es вживається:

1) у безособових реченнях, які виражають явища природи: *Es regnet.* – Йде дощ. *Es schneit.* – Йде сніг. *Es donnert.* – Гримить грім.

2) у безособових реченнях, які виражають особистий стан: *Es geht mir gut.* – У мене все добре. *Es friert mich.* – Мене морозить.

3) у безособових реченнях, які позначають час: *Es ist 10 Uhr.* – 10 годин. *Es ist noch früh.* – Рано.

4) у безособових реченнях, які позначають відчуття: *Es schmeckt mir gut.* – Мені це смакує. *Es gefällt mir.* – Це мені подобається. *Es duftet hier nach Flieder.* – Тут пахне бузком.

5) у безособових реченнях, які позначають шум: *Es klopft.* – Стукають. *Es klingelt.* – Дзвонить (телефон). *Es läutet.* – Дзвонить (дзвінок). *Es raschelt.* – Шелестить.

6) у безособових реченнях, які позначають тему: *Es handelt sich um.* – Мова йде про. *Es hängt ab von.* – Це залежить від.

7) у усталених виразах: *Er hat es eilig.* – Він поспішає. *Sie nimmt es leicht.* – Вона легко це сприймає. *Sie meint es ernst.* – Вона серйозно це сприймає.

Es вживається в пасивних конструкціях:

Es wurde gelacht. – Сміялися.

Es darf hier nicht geraucht werden. – Тут не можна курити.

Es вживається також як корелят наступного підрядного речення або інфінітивної групи:

Es ist wunderbar, dass du uns heute besuchst. – Це прекрасно, що ти нас сьогодні відвідаєш.

Es tut mir leid, dass du mit uns nicht in den Urlaub fahren kannst. – Шкода, що ти не можеш поїхати з нами у відпустку.

Es ist normal, auch im Urlaub mal an den Job zu denken. – Це нормально, навіть у відпустці іноді думати про роботу.

Es ist nicht logisch, sich so zu benehmen. – Це нелогічно так поводитися.

УРОК 65. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть речення німецькою мовою з es

1. Як книжка? Вона чудова.
2. Він дочитав книжку до кінця й відклав її убік.
3. Мода для нього, неї (жінка) і неї (дитина) – це все.
4. Гримить грім.
5. Я чую, як хтось співає. Це, напевно, солдати.
6. Його мати працює з нами, це дуже працювита жінка.
7. Він, однак, сказав, що візьме участь, але це під сумнівом.
8. Впали перші краплі.
9. Жив колись король.
10. Добре, що ти знайшла час для нас.
11. Я відмовився повторювати все ще один раз.
12. Блимає блискавка, незабаром буде дощ.
13. Дзвонить дзвінок. Ми повинні поспішати.
Зараз прийде вчитель.
14. Стоп, на сьогодні досить.
15. Горить.
16. Морозить.
17. Зеленіє й цвіте.
18. Чути шерех.
19. Стукають у двері.
20. Морозить руки.
21. Мене викинуло на повороті.
22. Ніч.
23. Пізно.
24. Знову буде холодніше.
25. Незабаром у тебе справи будуть йти краще.
26. Сміялися.
27. Тут не можна палити.
28. Тут добре жити.
29. Приємно бачити тебе тут.
30. В нього найкращі наміри.
31. Я радий, що ти здоровий.
32. Він любить завжди суперечити.
33. Йому добре живеться.
34. Тут добре танцювати.
35. Сутеніє.
36. Не має сенсу тут працювати.
37. Він далеко зайшов.
38. Ще невідомо, чи він зможе прийти завтра.
39. Ще невідомо, кого він завтра приведе.
40. Коли приходить зима, стає дійсно холодно.
41. Йде дощ? – Щойно йшов сніг.
42. Дзвонять у двері.
43. Мені шкода.
44. Де тут є хороший ресторан?
45. Важливо робити домашні завдання.
46. Йде дощ. Холодно.
47. Сьогодні святкують.
48. Як у тебе справи? – Сьогодні в мене кепські справи.

УРОК 66. ПИТАЛЬНІ Й ВІДНОСНІ ЗАЙМЕННИКИ

До питальних займенників відносяться займенники *wer? was? welcher? was für ein?*
Займенники *wer, was* відмінюються таким чином:

N.	wer?	was?
G.	wessen?	–
D.	wem?	–
A.	wen?	was?

Займенники *welcher, welche, welches* відмінюються як означений артикль.
В займеннику *was für ein* відмінюється тільки остання частина, у множині в цього займенника форма *was für?*

До відносних займенників відносяться займенники *der, das, die, welcher, welches, welche, wer, was*.
Відносні займенник *der, das, die* відмінюються таким чином:

	Однина			Множина
N.	der	das	die	die
G.	dessen	dessen	deren	deren
D.	dem	dem	der	denen
A.	den	das	die	die

Примітка: Відмінювання відносного займенника *der, das, die* відрізняється від відмінювання вказівного займенника *der, das, die* тільки в Genetiv множини.

Відносні займенники *wer, was* відмінюють як питальні займенники.

Відносний займенник *welcher* застарів й вживається дуже рідко.

УРОК 66. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте необхідні питальні займенники.

1. _____ Buch liest du? Das ist ein Krimi.
2. _____ Buch liest du? Das ist ein sehr interessanter Abenteuerroman.
3. _____ Bücher sind in deinem Land beliebt?
4. _____ fragst du?
5. _____ Schriftsteller kannst du nennen?
6. _____ dankt der Lehrer für die Hilfe bei der Veranstaltung?
7. _____ Zeitschriften liest du gern?
8. _____ Buch hast du ausgeliehen?
9. _____ Hose hast du gekauft? – Eine graue.
10. Meine Tochter spricht zwei Sprachen. _____ Sprachen denn? – Sie spricht Englisch und Deutsch.
11. _____ ist denn mein Brief? – _____ Brief? – Auf dem Tisch.
12. _____ Film ist das? – Das ist ein Actionfilm.
13. _____ Geschichten hat Peter heute erzählt? – Er hat erzählt, dass er ein Auto gekauft hat.
14. _____ Handy hast du dir gestern gekauft, das Handy für 500 Euro oder für 300 Euro. – Das für 500 Euro.

Вправа 2. Поставте необхідні відносні займенники.

1. Der Schriftsteller, _____ Bücher ich so gerne lese, hielt in der letzten Woche einen Vortrag an unserer Universität.
2. Hast du heute den Studenten gesehen, _____ früher mit uns studiert hat?
3. Sieh dir den Film an, _____ unsere Lehrerin empfohlen hat.
4. Wird das Mädchen, _____ ich heute kennen gelernt habe, an mich denken?
5. Weißt du, _____ diesen Kollegen zum Geburtstag eingeladen hat?

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Найкраще сміється той, хто сміється останнім. 2. Письменник, чії романи особливо люблять студенти, опублікував нову книгу. 3. Яке пальто ти купила? Сіре чи чорне? 4. Дівчина, чий друг з'їв все у нас вдома, не могла від сорому очі підвести. 5. Це той професор, з яким ти вчора обговорював це питання? 6. Чий зошит ти взяла, щоб приготуватися до контрольної роботи? 7. Яку квартиру Ви цього разу купили? 8. Кому ви хочете поставити це запитання? – Я хочу поставити його чоловіку, який щойно стверджував, що життя на Марсі немає. 9. Який роман ти хочеш прочитати на цьому тижні? 10. Хлопці, чії рюкзаки лежали на підвіконні, грали спокійно в нарди.	11. Кому ти зробила послугу, від якої в мене ще довго буде голова боліти? 12. Мій друг, з яким я вчора в бібліотеці готувався до іспиту, раптово зник. Він не прийшов додому. 13. Ознайомтеся з проблемою, якій ми хочемо присвятити ці збори! 14. Дай мені книгу, яка лежить на столі! 15. Покажи мені газету, яку ти читаєш! 16. Дівчина, чиє ім'я ти назвав, живе навпроти мене. 17. Чоловік, чию книгу ти взяв, пішов купатися в море. 18. Діти, чії батьки грають у баскетбол, будують замок із піску. 19. На чій машині ти сьогодні їдеш? 20. Хлопець, чий брат мене вчора побив, сміється з мене.

УРОК 67. НЕОЗНАЧЕНИЙ ЗАЙМЕННИК **MAN**

Займенник *man* вживається, коли мова йде про особи, які не називають. Дієслово ставиться у 3-й особі множини:

Man schreibt mir oft. – Мені часто пишуть.

Man spricht hier nur Deutsch. – Тут говорять тільки німецькою мовою.

Вивчіть такі вирази:

man darf	можна (дозволено)
man darf nicht	не можна (заборонено)
man kann	можна
man kann nicht	не можна
man soll	слід
man soll nicht	не слід
man muss	потрібно
man muss nicht	не потрібно

Man darf hier nicht rauchen. – Тут не можна палити.

In diesem Land treibt man viel Sport!

УРОК 67. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть запитання та дайте відповіді на них.

1. Коли снідають у Німеччині?
2. Що їдять та п'ють на сніданок?
3. У Франції розмовляють італійською?
4. Що їдять та п'ють на обід?
5. Що їдять та п'ють на вечерю?
6. Що їдять на закуску?
7. Тут переходять через дорогу?
8. У залі грають на піаніно?
9. Тут не п'ють шампанське?
10. На уроці мови розмовляють тільки німецькою мовою?
11. Які іноземні мови вивчаються в університеті?
12. Де можна купити цей телевізор?

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Тут говорять тільки англійською.
2. Де продають виноград?
3. На тебе чекають внизу.
4. На сніданок переважно їдять бутерброди з сиром.
5. Де можна пообідати?
6. Треба довго чекати? – Ні, не треба довго чекати.
7. Тут можна палити? – Ні, тут не можна палити.
8. Треба сьогодні зробити переклад? – Так, шеф хоче цей переклад ще сьогодні до обіду.
9. У цьому ресторані можна завжди замовити добре вино (guten Wein).
10. Цю книжку не можна купити у Києві, її продають тільки у Берліні.
11. Можна взяти цю книгу? – Ні, не можна.
12. Можна мені сьогодні прийти? – Ні, не приходь сьогодні, у мене багато справ.
13. На цій фабриці працюють цілодобово.
14. Вранці п'ють каву з молоком чи без молока?
15. Перед сном не можна багато їсти.
16. На вечерю їдять тільки салат.
17. У цьому магазині можна купити овочі та фрукти.
18. Як накривають стіл на Новий рік? – Стіл накривають святково.
19. У Києві можна побачити багато цікавого.
20. Можна сходити до музею.
21. Можна переходити дорогу тільки на пішохідному переході.
22. Можна відвідати виставку.
23. Тут можна телефонувати.
24. Можна пройтися вулицями і милуватися будівлями та скверами.
25. Необхідно почекати на зупинці.
26. Тут можна випити кави і отримати щось поїсти.
27. Необхідно бути обережним.
28. Тут не можна кататися на велосипеді.
29. Тут можна отримати першу допомогу.
30. Необхідно більше ходити пішки.
31. Тут можна їхати тільки прямо.
32. Тут треба зупинитися.

УРОК 68. НЕОЗНАЧЕНІ Й ЗАПЕРЕЧНІ ЗАЙМЕННИКИ

До неозначених займенників відносяться *man, jemand, jeder, alle, einige, viele, etwas, einer*.

До заперечних займенників відносяться *niemand, nichts, keiner*.

Ці займенники не мають множини, за винятком *einer, keiner*, і не мають відмінкових закінчень або мають їх тільки частково.

Займенники *jemand, niemand* відмінюються таким чином:

N.	jemand	niemand
G.	jemandes	niemandes
D.	jemand(em)	niemand(em)
A.	jemand(en)	niemand(en)

У розмовному мовленні ці займенники зазвичай не мають закінчень.

Hast du jemand(en) gesehen? Nein, niemand(en). – Ти кого-небудь бачив? Ні, нікого.

Займенник *jeder* відмінюється як означений артикль.

Займенники *alle, einige, viele* відмінюються таким чином:

N.	alle	einige	viele
G.	aller	einiger	vieler
D.	allen	einigen	vielen
A.	alle	einige	viele

Займенники *etwas* й *nichts* не змінюються.

У розмовному мовленні займенники *einer, keiner* вживаються замість *jemand, niemand*. Вони відмінюють як означений артикль:

N.	einer	keiner
G.	eines	keines
D.	einem	keinem
A.	einen	keinen

Неозначений займенник *man* не має аналогії в українській мові. Він стоїть у *Nominativ* і вживається самостійно. Займенник *man* не перекладається на українську мову.

In diesem Land treibt man viel Sport. – У цій країні багато займаються спортом.

УРОК 68. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте займенники в необхідній формі.

1. Hast du (jemand) darüber befragt? Nein, noch (niemand).
2. (jeder) Schüler ist es klar, dass man viel studieren soll, um etwas im Leben erreichen zu können.
3. (keiner) von uns soll diese Vorlesung versäumen, sie ist sehr wichtig.
4. Ich habe Angst, dass (niemand) dir in dieser Situation helfen kann.
5. (einer) von meinen Freunden hat meiner Frau ein schönes Bild geschenkt.
6. (jeder) Frau und (jeder) Mann müssen sich pflegen, um gut auszusehen.
7. Ich werde (alle) erzählen, was du gemacht hast.
8. Wir haben (viel) neue Studenten bei dieser Veranstaltung kennen gelernt.
9. (jeder) Buch dieser Schriftstellerin war interessant.
10. (einer) der Bücher hat mir ganz gut gefallen. Ich habe es während eines Tages gelesen.
11. (alle) Wege führen nach Rom.
12. Wir müssen (einige) Minuten warten.
13. Leider wussten mehrere (nichts) davon.
14. (Jeder) kann mitmachen.
15. Am Wochenende sind wir bei (jemand) eingeladen.
16. Was hast du gesagt? – (nichts). Warum denkst du, dass ich (etwas) gesagt hätte? – Weil ich gehört habe, wie (jemand) etwas gesagt hat.
17. Er fragte (jemand), der Muttersprachler ist!

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ніхто не може стверджувати, що він знає все. 2. Ти бачила кого-небудь із наших знайомих на цій конференції? 3. Всі студенти, яким запропонували написати цю роботу, погодилися. 4. Викладачка принесла цю газету для одного з наших студентів. 5. Ніхто з нас не міг відповісти на запитання, поставлене професором. 6. Я всім у нашому відділі дала зрозуміти, що більше не збираюся за них всіх одна працювати. 7. Ти знову зробив дуже багато помилок у своєму диктанті! 8. Ніхто не міг зрозуміти, чому вона відмовилася від такої можливості вирушити у подорож навколо світу. 9. Ми сьогодні поговорили з одним із викладачів нашої групи. 10. Міг би хто-небудь з вас зробити доповідь на цю тему?	11. Нікому не запропонували взяти участь у цій науковій праці. 12. Ми саме обговорювали один із нових фільмів. 13. Можливо, хтось з вас хоче сходити в цей театр. 14. Всі ми захоплюємося однією з найгарніших картин цієї галереї. 15. Деякі студенти зробили домашнє завдання без помилок. 16. Я хочу всіх запросити прийти на моє весілля в суботу. 17. Хто-небудь знає щось про клімат в Африці? Ніхто? 18. Цей ланцюжок подарувала мені одна з моїх подружок. 19. Вчора я ні з ким не розмовляла після роботи. 20. Деяким моїм друзям я вже подарувала свої книжки. 21. Він повинен прийти з хвилини на хвилину. 22. Кожний коваль свого щастя. 23. Він ні з ким не дружить, але й не ворогує. 24. Ми не зустріли нікого знайомого. 25. Тут не палять.

УРОК 69. КІЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНИКИ

Всі числівники підрозділяються на порядкові й кількісні.
Кількісні числівники відповідають на запитання *wie viel?*

Кількісні числівники

1 – eins	11 – elf	21 – einundzwanzig	30 – dreißig
2 – zwei	12 – zwölf	22 – zweiundzwanzig	40 – vierzig
3 – drei	13 – dreizehn	23 – dreiundzwanzig	50 – fünfzig
4 – vier	14 – vierzehn	24 – vierundzwanzig	60 – sechzig
5 – fünf	15 – fünfzehn	25 – fünfundzwanzig	70 – siebzig
6 – sechs	16 – sechzehn	26 – sechsundzwanzig	80 – achtzig
7 – sieben	17 – siebzehn	27 – siebenundzwanzig	90 – neunzig
8 – acht	18 – achtzehn	28 – achtundzwanzig	
9 – neun	19 – neunzehn	29 – neunundzwanzig	
10 – zehn	20 – zwanzig		

100 – (ein) hundert	1000 – (ein) tausend
135 – (ein) hundertfünfunddreißig	1782 – (ein) tausendsiebenhundertzweiundachtzig
200 – zweihundert	2000 – zwei tausend
300 – dreihundert	3000 – drei tausend
400 – vierhundert	50453 – fünfzigtausendvierhundertdreiundfünfzig
543 – fünfhundertdreiundvierzig	1000000 – ein Million

Ein Bus, eine Straßenbahn, ein Kleid.

Правила вживання кількісних числівників

- 1) **Неозначені артиклі *ein, eine, ein* можуть вживатися як числівники:** Ich habe ein Kilo Trauben gekauft, nicht zwei. – Я купив один кілограм винограду, не два.
- 2) **Кількісний числівник *eins*, як самостійний числівник, має закінчення означеного артикля:** Nur einer von seinen 5 Söhnen war bereit ihm zu helfen. – Тільки один із його синів був готовий йому допомогти.
- 3) **Якщо числівник *ein* вживається з означеним артиклем, то він має закінчення прикметника після означеного артикля:** Nach dieser verrückter Hochzeit sprach der eine nicht mit dem anderen. – Після цього божевільного весілля ніхто ні з ким не говорив.
- 4) **Кількісні числівники *zwei* і *drei* змінюються тільки в *Genetiv* і *Dativ* (всі інші числівники до 999 999 не змінюються):** Wir begrüßten die Anwesenheit zweier ehemaliger Bundeskanzler. – Ми відзначили присутність другого колишнього бундесканцлера.
- 5) **Коли числівники вживаються як іменники, вони пишуться з великої літери:** Die Studentin bekam eine Fünf für ihre Arbeit. – Студента отримала п'ятірку за свою роботу.
- 6) **З великої літери пишуться також:** eine Million; zwei Millionen; eine Milliarde, -n; eine Billion, -en.
- 7) **Числівники з усталеним закінченням *-er* не змінюються:** Für den Automaten fehlt mir ein Zehner. – У мене не вистачає монети в 10 центів для автомату.

Приклади вживання кількісних числівників в усному мовленні:

- 1) **грошові суми:** 200 Euro (zweihundert Euro), 33.99 Euro (dreiunddreißig Euro neunundneunzig, 0.55 Euro (fünfundfünfzig Cent));
- 2) **температура:** 17° (siebzehn Grad Celsius), 0° (null Grad), +2° (zwei Grad plus), -2° (zwei Grad minus), 25,9° (fünfundzwanzig Komma neun Grad Celsius);

- 3) **арифметичні дії:** $2 + 2 = 4$ (zwei plus/ und zwei ist/gleich vier), $3 - 2 = 1$ (drei minus/ weniger zwei ist/ gleich eins), $3 \times 2 = 6$ (drei mal zwei ist/ gleich sechs), $12/3 = 4$ (zwölf dividiert/ geteilt durch drei ist/ gleich vier);
 4) **час:** 9.00 (neun Uhr), 9.45 (neun Uhr fünfundvierzig), 13.30 (dreizehn Uhr dreißig);
 5) **хронологічні дати:** im Jahre 33 v. Chr (dreiunddreißig vor Christus), im Jahre 1533 n. Chr (ein tausenddreißig nach Christus), 1854 (achtzehnhundertvierundfünfzig).

УРОК 69. ВПРАВИ

Вправа 1. Напишіть такі числівники.

1) 12; 2) 14; 3) 35; 4) 67; 5) 59; 6) 43; 7) 89; 8) 185; 9) 1.907; 10) 19.398; 11) 300.584; 12) 1.904.856; 13) 2.907.457.

Вправа 2. Напишіть такі грошові суми.

17,20   8,75   376,85   1934,23   875409, – 3906985,– Euro.

Вправа 3. Напишіть таку температуру.

23°, 0°, +4°, -21°, 24,5°

Вправа 4. Напишіть такі арифметичні дії.

$4 + 2 = 6$ $32 - 2 = 30$
 $7 \times 3 = 21$ $24 \times 3 = 8$

Вправа 5. Напишіть такі вказівки часу.

2.32; 15.30, 2.56; 19.45; 18.35; 14.15.

Вправа 6. Напишіть такі хронологічні дати.

Im Jahre 45. v. Chr.; im Jahre 23 v. Chr.; im Jahre 1523 n. Chr.; im Jahre 1467 n. Chr.; 1894, 1972, 2007, 1965, 1637.

Вправа 7. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Люди вітали промову другого канцлера.	13. Тільки сім студентів з тридцяти двох склали іспит.
2. Я народилася в 1975 році.	14. Сімнадцятий (трамвай) завжди спізнюється.
3. Студентка одержала двійку за роботу.	15. У неї дві машини, одна з них в ремонті.
4. Після наших зборів ніхто ні з ким не розмовляв.	16. Багато тисяч людей попрямували до центру міста.
5. Моя мати купила вчора кілограм апельсинів і два кілограми груш.	17. Це таємниця двох людей.
6. У цьому регіоні проживає близько 340.000 людей.	18. Я прочитав цю книгу у 2006.
7. Цей письменник написав тільки один роман.	19. У цій фірмі один не знає, що робить другий.
8. Стало холодно. Температура впала. Сьогодні +4.	20. Хорст – гордий батько трьох дітей.
9. Це був іспит двох студентів.	21. Петер знову отримав п'ятірку з німецької.
10. Я сьогодні відповів на сімнадцять листів.	22. Літні канікули тривають шість тижнів.
11. Автобус спізнювався на дванадцять хвилин.	23. Тільки один з десяти студентів був присутній.
12. Не приходь до півшостого!	24. Дві години.
	25. Дюжина яблук – це дванадцять яблук.

УРОК 70. ПОРЯДКОВІ ЧИСЛІВНИКИ

Порядкові числівники

Der erste	Der elfte	Der zwanzigste	Der dreißigste
Der zweite	Der zwölfte	Der einundzwanzigste	Der vierzigste
Der dritte	Der dreizehnte	Der zweiundzwanzigste	Der fünfzigste
Der vierte	Der vierzehnte	Der dreiundzwanzigste	Der hundertste
Der fünfte	Der fünfzehnte	Der zweihundertachtundzwanzigste	Der tausendste
Der sechste	Der sechzehnte		
Der siebte	Der siebzehnte		
Der achte	Der achtzehnte		
Der neunte	Der neunzehnte		
Der zehnte			

Правила вживання порядкових числівників

1. Порядкові числівники відповідають на запитання *der wievielte*.
2. Порядкові числівники записуються або цифрами з крапкою (der 2.), або буквами (der zweite), а вимовляються й читаються завжди з відповідним закінченням прикметника.
3. Порядкові числівники від 2 до 19 одержують суфікс *-t*, а з 20 – суфікс *-st*.
4. Порядкові числівники не мають закінчення в сполученні з прикметником у найвищому ступені порівняння: Die drittbesten Sportler waren aus Deutschland. – Три найкращих спортсмени були з Німеччини.
5. Не за правилами утворюються: der erste, der zweite, der dritte.

Приклади вживання порядкових числівників:

- 1) **дати:** Ich bin am fünften April 1974 geboren. – Я народився п'ятого квітня 1974 року. Der 1. Januar (der erste) ist ein Feiertag. – Перше січня – святковий день;
- 2) **королі:** Karl I (Karl der Erste) wurde im Jahr 800 zum Kaiser gekrönt. – Карл I коронувався Кайзером у 800 році. Unter Karl V (Karl dem Fünften) war das Land reich. – Під час правління Карла V країна була багатою;
- 3) **кількість людей у групах:** Zu meinem Geburtstag waren wir zu viert. – На мій день народження нас було четверо. Sie haben zu dritt das Zimmer betreten. – Вони втрійох зайшли до кімнати.

Sie haben
zu dritt
das Zimmer
betreten.

УРОК 70. ВПРАВИ

Вправа 1. Виконайте вправу за зразком.

Приклад: *eine 40-Watt-Birne – eine vierziger Birne.*
Eine Briefmarke für 60 Cents; ein fünf-Cent-Stück; ein
Tennispiel zu viert; ein Zimmer für zwei Personen; eine

100-Watt-Birne; ein Wein aus dem Jahr 2000; eine rüstige
Frau von 60 Jahren; eine Buskarte, mit der man 80 mal
fahren kann; ein Hundert-Euro-Schein.

Вправа 2. Назвіть таких королів.

Karl V; Ludvig XIV; Maximilian I; Katherine II; Ludwig XVI; Friedrich II; Friedrich Wilhelms I.

Вправа 3. Напишіть такі дати народження за зразком:

Приклад: *Ich bin (15.04.1976) geboren. – Ich bin am fünfzehnten April neunzehnhundertsechundsiebzig geboren.*

1. Ich bin (27.06.1974) geboren.
2. Meine Mutter ist (11.12.1951) geboren und mein Vater ist (2.07.47) geboren.
3. Meine Frau ist (12.09.1973) geboren.
4. Mein Sohn ist (13.08.1992) geboren und meine Tochter ist (29.02.2004) geboren.
5. Mein Hund ist (21.03.2006) geboren.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Яке сьогодні число? – Сьогодні 23 грудня.
2. Яке завтра число? – Завтра четверте квітня.
3. Сьоме січня – святковий день.
4. Я познайомився зі своєю подружкою 22 лютого 1998 року.
5. Яке було число? – Сьоме.
6. Я вже за двадцятим листом.
7. Її привітали як тисячного відвідувача.
8. Дірк, який стартував п'ятим, прийшов першим.
9. Вчитель уже сто разів пояснював тобі це.
10. Нас було шестеро на мій день народження.
11. Ти знаєш, коли коронували Карла першого?
12. Він так само погано живе зі своє третьою жінкою, як із першою й другою.
13. Під час гонки на конях він був другим, а його конкурент прийшов першим.
14. Сьогодні студент склав свій третій іспит.
15. Перші відвідувачі отримали найкращі місця, інші повинні були стояти.
16. Сьомого січня ми святкували Різдво четверо.
17. Шеф приїжджає четвертого квітня з відрадження.
18. Його друга дружина, на відміну від першої, не шила.
19. Коли Петро купив свою першу машину, він був щасливим.
20. Юля народилася 27 червня 1992 року.
21. П'ятого квітня я куплю нову машину.
22. Газета писала, що вже кожний десятий користувач інтернету – жертва обману.
23. Фаворит досягнув цілі тільки четвертим.
24. Яке завтра число? – Завтра друге квітня.
25. У кожного другого є мобільний телефон.
26. Сьогодні святкується сторіччя моєї свекрухи.
27. Сьогодні двадцять перше січня.

УРОК 71. ДРОБОВІ Й ПОМНОЖУВАЛЬНІ ЧИСЛІВНИКИ

1) Дробові числівники позначають частину цілого:

а) Половина цілого – *ein halb*:

Ein halb mal ein halb ist ein viertel. – Одна друга помножити на одну другу дорівнює одній четвертій.

Geben Sie mir ein halbes Kilo Kartoffeln. – Дайте мені півкіло картоплі.

Die Studenten müssen viereinhalb Kilometer laufen. – Студенти повинні бігати чотири з половиною кілометри.

Ich war eineinhalb Jahre in Deutschland. – Я був півтора року в Німеччині.

б) Всі інші числівники утворюються з порядкових числівників за допомогою суфікса *-tel* або *-stel* (вони не змінюються):

Ich gebe meinen Eltern ein Viertel meines Gehaltes. – Я даю четверту частину своєї зарплати моїм батькам.

Ein Fünftel der Einwohner in meinem Haus sind Türken. – Одна п'ята жителів у моєму будинку турки.

Die letzte Viertel Stunde war schrecklich. – Остання чверть години була жахливою.

2) Від порядкових числівників за допомогою суфікса *-ens* утворюються сурядні сполучники, які вживаються при перерахуванні: *erstens, zweitens, drittens*.

3) Від кількісних числівників утворюються прислівники й прикметники зі значенням множинних числівників. Вони відповідають на запитання *wie oft?* (як часто?) *wievielmal?* (скільки разів?).

Як прислівники вони утворюються за допомогою суфікса *-mal* і не змінюються, як прикметники числівники утворюються за допомогою суфікса *-malig* та відповідного закінчення прикметника:

Wir haben bei unseren Freunden sechsmal angerufen. – Ми шість разів телефонували нашим друзям.

Nach dreimaliger Behandlung war mein Vater wieder gesund. – Після триразового лікування наш батько був знову здоровий.

4) Множні числівники можуть утворюватися від кількісних числівників за допомогою суфікса *-fach*.

Вони можуть вживатися як прислівники (не змінюючись) і як прикметники (змінюючись): Das Fenster ist dreifach gesichert. – Вікно тричі укріплене. Man muss alle Unterlagen in dreifacher Ausfertigung vorlegen. – Необхідно надати всі документи в трьох екземплярах.

Типові числівники позначають різні способи й можливості. Вони утворюються від кількісних числівників за допомогою суфікса *-erlei* й не змінюються: Es gibt hunderterlei Möglichkeiten den Vater zu überzeugen. – Існує сто можливостей переконати батька.

5) **Mal:** Wir riefen ihn einmal, dann zum zweiten Mal, und am Abend zum dritten Mal an. – Ми подзвонили йому раз, потім другий раз і ввечері третій раз.

6) **Vielmals, mehrmals, oftmals:** Ich habe vielmals an dieser Diskussion teilgenommen. – Я багато разів брав участь у цій дискусії.

7) **Doppelt:** Wir müssen doppelt arbeiten, um dieses Auto kaufen zu können. – Нам потрібно вдвічі більше працювати, щоб заробити на цю машину.

Модель 1

Zweimal/dreimal... so viel /groß/ schön wie... – у два/три рази... більше ... ніж

Mein Auto kostet zweimal so viel wie das Auto meines Freundes. – Моя машина коштує вдвічі більше, ніж машина мого друга.

Die Bevölkerungsdichte in Poland ist sieben Komma dreimal so groß wie in Holland. – Населення Польщі у 7,3 разів більше за населення Голландії.

Модель 2

Ein Kilo/ein Kilometer... mehr/ weniger... als... – на кілограм/кілометр... більше/менше... , ніж

Meine Katze wiegt eineinhalb Kilo mehr als mein Hündchen. – Моя кицька важить на півтора кілограми більше, ніж мій песик.

УРОК 71. ВПРАВИ

Вправа 1. Прочитайте такі числа.

1/4; 1/3; 1/2; 1/6; 1½; 1,23; 2,4; 7,345; 5,8.

Вправа 2. Побудуйте речення за зразком:

Приклад: Dieses Buch ist (100) interessant _____ jenes Buch. – Dieses Buch ist hundertmal so interessant wie jenes.

1. Das Kind wiegt (2) viel _____ unser Hund.
2. Die Bevölkerungsdichte in Kyjiw ist (2,5) groß _____ Lemberg.
3. Mein Schwein ist (4,5) dick _____ das Schwein meines Nachbars.
4. Ich bin (20) schön _____ meine Rivalin.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Територія України складає близько однієї шостої території Росії, чи не так? 2. Київ вдвічі більший за Берлін, чи не так? 3. Щільність населення в Швейцарії майже на одну цілу вісім десятих більше щільності населення в Австрії. 4. Дружина хотіла третину майна свого чоловіка, але він був з цим не згодний, адже вона не працювала жодного дня у своєму житті. 5. Австрія вдвічі більша за Швейцарію. 6. Це яблуко вдвічі більше за те. 7. Моя зарплата на одну цілу три десятих більша за зарплату моєї дружини. 8. По-перше, ти повинен робити домашнє завдання, а, по-друге, ти повинен бути більш дисциплінованим. 9. Існує сотні можливостей чесно заробити гроші. 10. Мій будинок на одну цілу чотири десятих більше будинку мого друга. 11. Швейцарія складає біля однієї дев'ятої території Німеччини.	12. Моя кішка важить на півтора кіло більше за мого песика. 13. Остання чверть години була дійсно цікавою. 14. Я йому одного разу сказав, що він повинен повернути гроші, потім другого разу, потім третього, але це не допомагає. 15. Цюрих удвічі більший, ніж Базель. 16. Україна в п'ять разів більша за Молдову. 17. Моя бібліотека в чотири рази більша за бібліотеку мого колеги. 18. Я п'ять разів їздив до Швейцарії й тільки два рази до США. 19. Моя машина коштує в тринадцять разів більше за машину мого сусіда. 20. Ми повинні вдвічі більше працювати в саду на вихідних, якщо ми хочемо, щоб батько був задоволений нами. 21. Я розлучений, але я бачу моїх дітей кожні вихідні й віддаю їм одну чверть моєї зарплати. 22. Щільність населення в Україні на сім цілих три десятих більша, ніж в Росії.

УРОК 72. ВКАЗІВКИ ЧАСУ (1)

Час доби

der Morgen	am Morgen	morgens
der Vormittag	am Vormittag	vormittags
der Mittag	am Mittag	mittags
der Nachmittag	am Nachmittag	nachmittags
der Abend	am Abend	abends
die Nacht	in der Nacht	nachts
die Mitternacht	um Mitternacht	–

heute	Morgen	(früh)	Vormittag	Mittag	Abend	Nacht
morgen	–	x	x	x	x	x
übermorgen	–	x	x	x	x	x
gestern	x	x	x	x	x	x
vorgestern	x	x	x	x	x	x

Heute früh gehe ich in die Schule. – Сьогодні вранці я йду в школу.

Übermorgen vormittag bin ich schon zu Hause. – Післязавтра в обід я вже буду дома.

Um 4 Uhr abends kommt mein Freund. – О четвертій вечора приходить мій друг.

Дні тижня

der Montag	am Montag	montags
der Dienstag	am Dienstag	dienstags
der Mittwoch	am Mittwoch	mittwochs
der Donnerstag	am Donnerstag	donnerstags
der Freitag	am Freitag	freitags
der Samstag	am Samstag	samstags
der Sonntag	am Sonntag	sonntags
der Wochentag	Wochentage	werktags
das Wochenende	am Wochenende	–

der Tag – tagelang

die Woche – wochenlang

Am Montag besuche ich meinen Freund. – У понеділок я піду до свого друга. Sonntags arbeitet man nicht. – В неділю не працюють.

Місяці року

der Januar	im Januar	der Juli	im Juli
der Februar	im Februar	der August	im August
der März	im März	der September	im September
der April	im April	der Oktober	im Oktober
der Mai	im Mai	der November	im November
der Juni	im Juni	der Dezember	im Dezember

Im Juli habe ich Urlaub. – В липні у мене відпустка.

Часи року

der Frühling	im Frühling
der Sommer	im Sommer
der Herbst	im Herbst
der Winter	im Winter

das Jahr	jahrelang
das Jahrzehnt	jahrzentlang
das Jahrhundert	jahrhundertlang

УРОК 72. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте дієслова в необхідній формі та правильно вкажіть час дії.

- (вчора вранці) Herr Hüber ein Armband in einem Versandhaus (bestellen).
- (завтра вранці) Herr Hüber ein Armband in einem Versandhaus (bestellen).
- (позавчора ввечері) Anke ihren Geburtstag (feiern).
- (післязавтра ввечері) Anke ihren Geburtstag (feiern).
- (завтра опівдні) ich mit dem Flugzeug nach Spanien (fliegen).
- (вчора вночі) wir uns einen Horrorfilm (ansehen).
- (на вихідних) ich meinen Freund (besuchen).
- (в понеділок) ich das gesamte Gepäck fünf Stockwerke hoch (tragen).
- (по п'ятницях) wir Tennis (spielen).
- (весна) meine Lieblingsjahreszeit (sein).
- (зимою) man Schi und Schlittschuhe (laufen können).
- (вночі) ich die Hausaufgabe (machen).
- (у квітні) wir nach Frankreich (fahren).

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Післязавтра опівдні я їду на південь.
- Вчора ввечері я не користувався ліфтом.
- У червні та в січні студенти працюють більш за все.
- В мене день народження п'ятого грудня.
- Тижнями я чекала на нашу зустріч.
- В середу керівництво підприємства продало цей філіал.
- Восени діти знову йдуть до школи.
- Завтра вранці я хочу заплombувати зуба.
- На вихідні ми їдемо до лісу.
- Роками я вчив німецьку, поки навчився розуміти цю мову.
- Літом багато працівників хочуть мати відпустку.
- По четвергах та суботах я займаюся спортом.
- Позавчора опівдні я загубив своє водійське посвідчення.
- У вівторок Дірк змайстрував книжкову полицю.
- Опівночі ми вийшли з нічного клубу і пішли повільно додому.
- Я повинна скласти цей іспит в листопаді.
- Взимку сім'я втратила майже все при землетрусі.
- Тижнями я шукав свою сім'ю в лікарнях.
- Вчора ввечері ми домовилися, що підемо в кіно на вихідних.
- В неділю не працюють.
- Позавчора вранці вкрали мій велосипед.
- У червні, липні та серпні в мене літні канікули.
- Була зима, лежав глибокий сніг.
- Я сьогодні почуваюся недобре, тому що вчора не спав уночі.
- У понеділок п'яний водій наїхав прямо на нього.
- Одного вечора моя мама готує їжу, коли її син розповідає про свій урок німецької мови.
- Вона вчора по обіді була ще в нас.
- Ти хотіла б прийти до мене в середу по обіді?
- Я піду завтра вранці до міста.
- Вранці я їжджу на велосипеді на пошту.
- Зазвичай людина вночі більш втомлена, ніж опівдні.

УРОК 73. ВКАЗІВКИ ЧАСУ (2)

Дати

1998		Der erste Weltkrieg endete 1914 (neunzehnhundertvierzehn). = Der erste Weltkrieg endete im Jahre 1914 (neunzehnhundertvierzehn). – В 1914 році закінчилась війна.
1. Juli	Der wievielte ist heute? – Яке сьогодні число?	Heute ist der erste Juli. – Сьогодні 1-ше липня.
17.07.72	Den wievielten haben wir heute? – Яке сьогодні число?	Heute ist der siebzehnte Juli neunzehnhundertzweiundsiebzig. – Сьогодні 17 липня 1972.
17.07.72	Am wievielten bist du geboren? – Якого числа ти народився?	Ich bin am siebzehnten Juli neunzehnhundertzweiundsiebzig geboren. – Я народився 17 липня 1972.

Вказівки часу

Letzte (vorige) Woche = in der letzten (vorigen) Woche – минулого тижня, diese Woche = in dieser Woche – цього тижня, nächste Woche = in der nächsten Woche – наступного тижня

Letzter (voriger) Monat = im letzten (vorigen) Monat – минулого місяця, diesen Monat = in diesem Monat – цього місяця, nächsten Monat = in dem nächsten Monat – наступного місяця

Letztes (voriges) Jahr = im letzten (vorigen) Jahr – минулого року, dieses Jahr = in diesem Jahr – цього року, nächstes Jahr = im nächsten Jahr – наступного року

два тижні тому – (vor + D.) vor zwei Wochen

день тому – vor einem Tag

через два дні (in + D.) – in zwei Tagen

через тиждень – in einer Woche

diesen Abend – у цей вечір, сьогодні ввечері

dieses Jahr – цей рік; у цьому році

dieses Jahres – цього року

dieses Monats – цього місяця

vom 3. (Dritten) dieses (Monats) – від 3-го цього місяця (в листах)

Am 3. (Dritten) dieses (Monats) läuft die Frist ab. – 3-го числа цього місяця закінчується строк

dieser Tage – на днях

an diesem Abend – в цей вечір

an diesem Tag – в цей день

an diesen Tagen – в ці (певні) дні

in diesen Tagen – в ці дні (проміжок часу)

in dieser Zeit – в цей час, у теперішній час

nach der Zeit kommen – прийти з запізненням (пізніше домовленого часу)

morgen um diese Zeit – завтра (приблизно) в цей же час

von der Zeit an... – з цього часу..., з тих пір...

vor der Zeit – передчасно

zu der Zeit konnte ich nicht – тоді я не зміг

zu jeder Zeit – у будь-який час

zu nachtschlafender Zeit – в нічний час

zur Zeit (z. Z.) – в теперішній час

Час (за годинником)

- Wie spät ist es? 7 Uhr – Es ist sieben Uhr. –
 Котра година? – Сім годин.
 7.15 – Es ist (ein) Viertel nach sieben. =
 Es ist sieben fünfzehn.
 7.30 – Es ist halb acht. – Es ist sieben dreißig.
- 7.45 – Es ist (ein) Viertel vor acht. =
 Es ist sieben fünfundvierzig.
 8.25 – Es ist fünfundzwanzig Minuten nach acht.
 Es ist Punkt acht. – Зараз рівно восьма.

УРОК 73. ВПРАВИ

Вправа 1. Напишіть правильно час дії.

- (минулого тижня) habe ich nichts verdient.
- Ich bin (в 1972) geboren.
- (два тижні тому) musste Mark Strafe zahlen, weil er keinen Fahrerschein hatte.
- (цього вечора) will ich an einem Seminar teilnehmen.
- (сьогодні) ist (перше листопада).
- Der wievielte ist heute? Heute ist (двадцять сьоме серпня).
- (в останній час) bin ich viel in den Stadtpark gegangen.
- Jetzt ist es (двадцять п'ять хвилин на дванадцять).
- (зараз) kann ich mir kein Auto leisten.
- (в минулому році) hat unsere Familie in den USA gewohnt, (нещодавно) sind wir zurück in die Ukraine zurückgekehrt.
- Der Brief ist (від третього числа цього місяця).
- Ich bin (30 січня 1987) geboren.
- Jetzt ist es (за чверть шоста).
- Es ist (рівно вісім).

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Тиждень тому я невчасно прийшов на службу.
- О пів на шосту ми можемо зустрітися перед кінотеатром "Україна".
- За два дні я закінчую свою роботу і можу їхати до Англії.
- Сьогодні друге лютого. Мій друг святкує свій день народження; він народився у 1967 році.
- Цього року я хочу нарешті зіграти в лото.
- П'ятого числа цього місяця кінчається термін.
- Яке сьогодні число? Сьогодні двадцяте вересня.
- Місяць тому власник будинку поремонтував дах.
- За двадцять хвилин до шостої нарешті прийшов мій чоловік додому.
- Минулого року я важко працювала, як рабиня, але за декілька місяців я зможу відкрити свій власний магазин.
- Цього дня я хочу спокійно посидіти дома та подивитися телевізор.
- Нещодавно, а саме три дні тому, я познайомився з Інгою.
- Через тиждень я хочу ознайомитися з новими правилами.
- Минулого місяця я був у Нідерландах.
- Мій син народився 26 квітня 2006 року.
- У двадцять хвилин на першу пацієнту стало погано.
- Зараз я нічого не можу сказати по цій справі.
- Яке число в нас сьогодні? – Сьогодні в нас сімнадцяте березня.
- Цей лист від сьомого січня цього місяця.
- Як ти можеш терпіти його, він знову прийшов з запізненням!
- Цього року я хочу опублікувати свою книгу.
- Минулого тижня у мене була відпустка. Цього і наступного тижня я працюю.
- 6 місяців тому я приїхав до Німеччини.
- Тиждень тому у мене був день народження.
- За двадцять хвилин сьома.
- Минулими вихідними я багато працював. Цими вихідними я залишаюся вдома. Наступного тижня я їду на екскурсію до Штутгарта.
- Минулого року я був у Берліні. Цього року я був у Відні.

УРОК 74. ПРИСЛІВНИКИ

Прислівники не змінюються, вони вживаються з дієсловом і показують, як, де й коли відбувалася дія.

Прислівники часу

Прислівники часу вказують на те, коли, до якого часу, відколи, як довго відбувається дія.

Der Brieftrager ist vorgestern gekommen. – Листоноша приходив позавчора.

Сьогодення	heute, jetzt, nun, gerade, sofort, augenblicklich, gegenwärtig, heutzutage
Минуле	gestern, vorgestern, bereits, eben, soeben, vorhin, früher, neulich, kürzlich, inzwischen, unterdessen, einst, einmal, ehemals, jemals, seither, vorher, damals, anfangs
Майбутнє	morgen, übermorgen, bald, demnächst, nächstens, künftig, nachher, danach, später
Загальне	wieder, oft, oftmals, häufig, mehrmals, stets, immer, immerzu, zuerst, zuletzt, endlich, nie, niemals, morgens, mittags, abends, nachts, vormittags

В подібному значенні вживаються також вирази: nächste Woche, jeden Tag, voriges Jahr.

Прислівники способу дії

- 1) Прислівники способу дії показують, яким чином і з якою інтенсивністю відбувається дія: Er fragte mich unfreundlich. – Він запитав мене недружньо.
- 2) Прислівники способу дії надають висловленню певний відтінок, більшість з них вживається з іншими прислівниками:

посилюючі	sehr, besonders, außerordentlich, ungewöhnlich
послаблюючі	fast, kaum, beinahe, ganz, recht, einigermaßen, ziemlich
прислівники, що ставлять щось під сумнів	wohl, vielleicht, vermutlich, möglicherweise, wahrscheinlich, versehentlich
посилюючі	sicher, bestimmt, allerdings, natürlich, gewiss, folgendermaßen, tatsächlich, absichtlich, unbedingt
заперечливі	gar nicht, überhaupt nicht, keineswegs, keinesfalls, vergebens, umsonst

- 3) Прислівники способу дії можуть утворюватися за допомогою суфіксів:

- **weise**: normalerweise, dummerweise, glücklicherweise, verständlicherweise;
- **halber**: vorsichtshalber, umständehalber;
- **falls**: schlimmstenfalls, bestenfalls.

- 4) Прислівники **bald**, **gern**, **viel** можуть мати порівняльні ступені:

bald – eher – am ehesten
gern – lieber – am liebsten
viel – mehr – am meisten.

Прислівники місця

Прислівники місця вказують на те, де відбувається дія, куди або звідки вона спрямована.

Де?	da, dort, hier, außen, draußen, drinnen, drüben, innen, oben, unten, mitten, vorn, hinten, links, rechts
Куди?	dahin, dorthin, hierhin, hinaus, heran, hinein, herein, hinauf, herauf, hinunter, herunter, hinüber, herüber, aufwärts, abwärts, vorwärts, rückwärts, seitwärts, nach unten, nach oben
Звідки?	daher, dorthier, von unten, von draußen

УРОК 74. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть прислівники часу німецькою мовою.

- 1) миттєво; 2) в теперішній час; 3) в наші дні; 4) вже; 5) нещодавно; 6) позавчора; 7) тим часом; 8) в той же час; 9) колись; 10) з того часу; 11) раніше; 12) спочатку; 13) незабаром; 14) вранці; 15) потім; 16) ніколи; 17) часто; 18) постійно; 19) знову; 20) під кінець; 21) спочатку; 22) ніколи; 23) нарешті.

Вправа 2. Перекладіть прислівники способу дії німецькою мовою.

- 1) надзвичайно; 2) незвично; 3) задарма; 4) звичайно; 5) дарма; 6) можливо; 7) ймовірно; 8) наступним чином; 9) обов'язково; 10) помилково; 11) зовсім ні; 12) однак; 13) навмисно; 14) фактично; 15) у жодному разі.

Вправа 3. Перекладіть прислівники способу дії німецькою мовою.

- 1) туди; 2) сюди, всередину; 3) вниз (по річці); 4) через (на ту сторону); 5) через (на цю сторону); 6) нагору; 7) вперед; 8) назад; 9) в сторону; 10) тому; 11) назовні (йти); 12) вниз; 13) іззовні (йти); 14) поближче; 15) всередину; 16) у зворотному напрямку.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Костюм сидить більш-менш, але туфлі виглядають досить дешево.
- На щастя, я склав складний іспит.
- Ймовірно він відмовився від подорожі.
- У жодному разі ти не повинна сплачувати грошовий штраф замість свого чоловіка!
- Ми зайшли до кімнати.
- Зайдіть, будь ласка!
- Найбільше студенти працюють у січні та червні.
- Діти каталися на ковзанах навспак (задом наперед).
- Можливо, він застудився.
- Дарма ми шукали ключа. І не дивно, він був весь час в моїй кишені.
- Моя мати більше любить оповідання, ніж романи, але понад усе вона любить детективні історії.
- З дурної голови я позичив другу свою машину.
- Підлога була така слизька, що я ледь не впав.
- Книгу, само собою зрозуміло, я знаю, але я її не читав.
- Ця дорога веде донизу, а ця нагору.
- Сюди до мене!
- Слідкуй за мною, речі необхідно прати та прасувати таким чином!
- Не кричи на мене, я їй нічого не сказав!
- Ні в якому разі не купуй тут машину, ти про це пошкодуєш.
- Наш сусід навмисно зламав наше дерево.
- Я помила посуд, мій чоловік тим часом помив машину.
- Я даремно працював у цій організації.

УРОК 75. ПРИСЛІВНИКИ МІСЦЯ

Прислівники місця показують, де відбувається дія, куди вона спрямована і де бере початок.

Wo?	Wohin? nach/hin	Woher? von/her
da	dahin	von/her
hier	hierhin	von hier
dort	dorthin	von dort/dorther
außen*	nach außen	von außen
draußen**	nach draußen/hinaus	von draußen
oben	nach oben/hinauf/aufwärts	von oben
vorn	nach vorn/vorwärts	von vorn
links, rechts	nach links, nach rechts	von links, von rechts

Два прислівника місця можуть вживатися разом: Die Bierkästen stehen dort unten. – Пивні ящики стоять там внизу.

Hin / her

Hin (дія від нас)	Wo läufst du denn hin? – Куди це ти біжиш?
Her (дія, спрямована на нас)	Wo kommst du denn her? Звідки це ти йдеш?

Hin / her + дієслово

Hin-	Her-
Bringst du morgen die Bücher in die Bibliothek? – На gut, ich bringe sie hin. – Ти завтра принесеш книжки в бібліотеку? – Добре, я принесу їх туди. Kannst du mich bitte hinfahren? – Ти можеш мене, будь ласка, звозити туди? Gehst du auch zu Sven? – Ja, ich komme auch hin. – Ти теж ідеш до Свена? – Так, я теж йду туди. Jetzt ist Schluss! Setzt euch hin! – Все, кінець! Сядьте нарешті!	Ich kann nicht vom Radio weg. Bringst du mir bitte das Heft her? – Я не можу відійти від радіо? Ти мені принесеш, будь ласка, зошит сюди. Wie lange seid ihr hergefahren? – Як довго ви їхали сюди? Immer besuchen wir euch. Jetzt kommt ihr mal her! – Весь час ми вас відвідуємо. Нарешті ви приїдьте сюди! Setz dich doch mal her zu mir! – Сядь врешті біля мене!
Er starrte die ganze Zeit vor sich hin. – Він весь час дивився в простір перед собою.	Der Hund lief die ganze Zeit hinter mir her. – Пес весь час біг за мною.

Hin / her + прийменник + дієслово

Man trug seine Einkäufe ins Haus hinein. – Покупки занесли в дім. Die Katze ist den Baum hinaufgeklettert. – Кицька здерлася на дерево. Sie sah traurig zum Fenster hinaus. – Вона сумно дивилася у вікно. Er sah lange zu ihr hinüber. – Він довго дивився на неї.	Kommen Sie bitte herein! – Зайдіть, будь ласка, всередину! Die Katze sprang vom Baum herunter. – Кицька зістрибнула донизу з дерева. Könnten Sie mir bitte das Salz herüberreichen? – Ви можете принести мені сюди сіль?
--	--

Розмовне мовлення

Komm rein! – Заходь	rein	hinein – herein
Gehen wir mal raus! – Давай же вийдемо (погуляємо)!	raus	hinaus – heraus
Ich bin hier oben. Komm doch rauf! – Я нагорі. Йди сюди нагору!	rauf	hinauf – herauf
Sven, steig sofort vom Schrank runter! – Свен, негайно злязь з шафи!	runter	hinunter – herunter
Ich schicke Ihnen das Fax gleich rüber! – Я вам негайно перешлю факс!	rüber	hinüber – herüber

* **außen / innen:** на внутрішній / зовнішній стороні. *Das Gebäude wird von innen und von außen renoviert.*

** **draußen / drinnen:** в приміщенні / поза приміщенням. *Draußen regnet es. Die Kinder sind schon drinnen.*

Від прислівників можуть утворюватися атрибутивні прикметники за допомогою суфікса **-ig**: *der heutige Tag.*

УРОК 75. ВПРАВИ

Вправа 1. Перекладіть правильно прислівники часу.

1. Kinder, (куди) geht ihr? Wir gehen (до того місця).
2. Verstehst du mich? Geld (сюди)!
3. Nach diesem Unterricht gehen wir (вниз).
4. Bringst du morgen noch Stifte mit in die Schule? Ja, ich bringe sie (туди).
5. Sandra, wir sind immer zu Hause. Gehen wir mal (на вулицю)!
6. Gehst du auch zu dieser Party? Ja, ich gehe auch (туди).
7. (звідки) kommst du denn?
8. Siehst du nicht, wir gehen (сюди зверху)?
9. Bring mir bitte ein Glas Wein (сюди)!
10. Du bist so ungehorsam. Setz dich mal her (сюди) zu mir! Ich lese dir ein Märchen über gute Kinder vor.
11. Ihr seht so müde aus. Wir lange seid ihr (сюди) gefahren?

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Це сюди не відноситься.
2. Мати бере книгу і йде в кімнату.
3. Діти дивилися з вікна, сміючись.
4. Я була останній раз в тебе. Тепер твоя черга. Приїдь якимось до мене!
5. Ми всі носимо меблі до будинку.
6. Кицька зістрибнула з шафи.
7. Хто там? Заходьте!
8. Та сядьте нарешті! Я не можу більше витерпіти цей шум.
9. Я в спальні. Підіймайся до мене.
10. Ви можете, будь ласка, передати гірчицю?
11. Діти біжать на вулицю.
12. Я їду до моєї бабусі. Ти можеш мене туди завезти!
13. Я не можу сказати їй це прямо в обличчя.
14. Я вам зараз вишлю e-mail.
15. Йди сюди і розкажи мені, як ти зараз без мене живеш!
16. На вулиці йде дощ, давай краще залишимося дома!
17. Цей фільм вразив мене в саме серце.
18. Я не можу зрозуміти, що він там робить, він цілий день бігає туди-сюди.
19. Кицька здерлася на шафу. Дякувати Богу, що бабуся цього не бачила.
20. Це так виглядає, нібито Дірк в депресії. Він сидить цілий день у своєму кріслі і дивиться поперед себе.
21. Ти, неслухняна кицька, злізь негайно з мого ліжка!
22. Куди ти біжиш?
23. Нашу школу відремонтували як зовні, так і провели внутрішні роботи.
24. Ми піднімалися ескалатором.
25. Студент спускався сходами.

УРОК 76. ЗАЙМЕННИКОВІ ПРИСЛІВНИКИ

Неістоти

запитання	Wofür? Woran? Womit? Worüber?	Питальне слово: Wo(r) + прийменник
відповідь	dafür daran, damit darüber	Займенниковий прислівник: Da(r) + прийменник

R додається, якщо прийменник починається на голосний.

- Worüber ärgerst du dich? – Через що ти сердишся?
- Ich ärgere mich über den angebrannten Kuchen. – Я серджуся через згорілий пиріг.
- Darüber würde ich mich nicht ärgern. – Я б не сердився з цього приводу.

Істоти

запитання	Für wen? An wen? Mit wem? Über wen?	Прийменник + питальне слово
відповідь	Für ihn/sie An ihn/sie. Mit ihm/ihr. Über ihn/sie	Прийменник + займенник

- Auf wen wartest du? – На кого ти чекаєш?
- Ich warte auf Peter. – Я чекаю на Петера.
- Peter Schulz? Auf ihn wurde ich nicht warten. Er ist so unzuverlässig. – Петер Шульц? Я б не чекала на нього, він такий ненадійний.

Складнопідрядні речення

Ich kann mich nicht genau **daran** erinnern, **was** wir dort gegessen und getrunken haben. – Я зараз не можу точно згадати, що ми там їли й пили.

Wir sprechen **darüber**, dass weitere Firmen in das neue Industriegebiet kommen. – Ми говоримо про те, що з'являються й інші фірми в новому промисловому районі.

Ich freue mich **darauf**, dass wir bald Schi laufen werden. – Я радію тому, що ми будемо незабаром кататися на лижах.

Інфінітивні конструкції

Ich kann mich nicht daran gewöhnen, früh aufzustehen. – Я не можу звикнути рано вставати.

УРОК 76. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте запитання до таких речень.

1. Ich habe auf das Geld verzichtet.	5. Ich fürchte mich vor meinem Chef.
2. Ich warte auf meine Freunden.	6. Peter erinnert sich an die schöne Reise nach Konstanz.
3. Ich interessiere mich für UFOs.	7. Das Kind entschuldigt sich bei seiner Mutter.
4. Mein Freund hat sich an das Leben in der Wüste gewöhnt.	8. Wir streiten immer über unsere Kinder.
	9. Ich bitte meinen Freund um einen Gefallen.

Вправа 2. Вставте необхідні займенники.

1. Es hängt _____ ab, welchen Preis sie uns anbieten werden.
2. Ich ärgere mich _____, dass du dein Bett wieder nicht gemacht hast.
3. Ich bemühe mich _____, dass ich die Prüfung gut ablege.
4. Ich freue mich _____, dass mein Freund gesund geworden ist.
5. Es kommt _____ an, wo wir unseren Urlaub machen werden.
6. Ich verlasse mich _____, dass du mir die Wahrheit gesagt hast.
7. Ich zweifle _____, dass er uns seinen Schi ausleihen wird.

Вправа 3. Вставте необхідні займенники.

1. Peter freut sich über die bestandene Prüfung. – Er freut sich _____.
2. Michael freut sich auf den Urlaub. – Er freut sich _____.
3. Laura fragt nach einem Zahnarzttermin. – Sie fragt _____.
4. Die Eltern danken mir für die Hilfe. – Sie danken mir _____.
5. Maria denkt an ihre Gesundheit. – Sie denkt _____.

Вправа 4. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Чим ти пишеш? З ким ти пишеш свою статтю?	11. Ти вже почав пакувати валізу?
2. Чого ти чекаєш? На кого ти чекаєш? Я чекаю, що мій друг мене забере.	12. Я дійсно дуже рада, що завтра ввечері буду сидіти на терасі свого дома.
3. Про що ти розмовляєш зі своїми друзями? Про кого ти розмовляєш зі своїми друзями?	13. Мова йде про те, що він не хоче нам допомагати.
4. Через що ти лаєшся зі своїми родичами? З ким ти сваришся через майно?	14. Чим це пахне? Хтось варить суп?
5. Про що ти піклуєшся? Про кого ти піклуєшся?	15. Я скажуся на те, що мій шеф порушує мої права.
6. Я вже звик, що в ресторані не палять.	16. Припини це! Я більше не можу чути твою гру на піаніно.
7. Про що ти міркуєш? Я міркую про те, що ми будемо робити.	17. Чим ти цікавився? В кого ти збирав відомості?
8. В кого ти закохався?	18. До чого ти не можеш звикнути? До кого ти не можеш звикнути?
9. Чим ти цікавишся? Ким ти цікавишся?	
10. За чим ти сумуєш? Сумуєш ти за своєю батьківщиною?	

УРОК 77. ПРИСЛІВНИКИ СПОСОБУ ДІЇ З DATIV

Найбільш вживані прислівники з Dativ

abträglich	Das wäre seiner Gesundheit abträglich. – Це зашкодило б його здоров'ю.
ähnlich	Er sieht seinem Bruder zum Verwechseln ähnlich. – Він викапаний брат.
angeboren	Das ist ihm angeboren. – Це йому властиво від народження.
angemessen	Dies ist seinen Kräften nicht angemessen. – Це йому не під силу.
behilflich	Der Gepäckträger war der Dame behilflich. – Носій допоміг дамі.
beschwerlich	Große Hitze ist mir beschwerlich. – Я погано переношу сильну спеку.
bekannt	Dieses Buch ist leider mir nicht bekannt. – На жаль, ця книга мені невідома.
bewusst	Er war sich seiner Tat bewusst. – Він усвідомлював те, що робить.
böse	Peter ist seiner Freundin böse. – Петер сердиться на свою подругу.
entsprechend	Er arbeitet seinem Alter entsprechend. – Він працює відповідно до свого віку.
gegenwärtig	Das ist mir noch gegenwärtig. – Це в мене ще свіже в пам'яті.
geläufig	Diese Sprache ist mir geläufig. – Цєю мовою я володію вільно.
gelegen	Das kommt mir sehr gelegen. – Це мені дуже доречно.
gewachsen	Das Mädchen ist diesen Problemen nicht gewachsen. – Дівчина ще не доросла до таких проблем.
gleichgültig	Die Politik ist mir gar nicht gleichgültig. – Я зовсім не байдужа до політики.
leid	Das weinende Kind tut uns leid. – Мені шкода дитини, що плаче.
nahe	Wir waren unserem Ziel nahe. – Ми були близькі до своєї мети.
peinlich	Es war mir peinlich, sein Geld zu nehmen. – Мені було незручно брати в нього гроші.
recht	Sein Aufenthalt war meiner Tante nicht recht. – Моїй тітці не подобалася його присутність.
sympathisch	Der Zeuge war dem Richter sympathisch. – Суддя симпатизував свідку.
treu	Ich bin dieser Sache treu. – Я відданий цій справі.
überlegen	Die ukrainische Fußballmannschaft war den Russen überlegen. – Українська футбольна команда перемогла російську.
unterlegen	Er ist ihm unterlegen. – Він (багато в чому) йому поступається.
vergleichbar	Dein Leben ist meinem vergleichbar. – Твоє життя схоже на моє.
verhasst	Mein Chef ist mir verhasst. – Мені ненависний мій шеф.
zugetan	Ich bin ihm in Liebe und Treue zugetan. – Я люблю його й відданий йому.
zuwider	Solche Speise wird mir leicht zuwider. – Така страва може мені легко огиднути.

Найбільш вживані прислівники з Dativ

Alt, breit, dick, hoch, tief, lang, schwer, weit, wert

Das Kind ist zwei Jahre alt. – Дитині два роки.

Der Fluss ist 5 Meter tief. – Глибина річки 5 метрів.

Das Berg ist 5000 Meter hoch. – Гора 5000 метрів заввишки.

Die Aktien sind viel Geld wert. – Акції коштують багато грошей.

Das Brett ist 30mm dick. – Дошка 30 мм завгрубшки.

Einige Vogel können über 10000 km fliegen. – Деякі пташки можуть літати на відстань більше 10 000 км.

УРОК 77. ВПРАВИ

Вправа 1. Підставте займенники та іменники у відповідному відмінку.

1. Trotz (alles), was er von (diese Kundin) gehört hat, war sie (er) sympathisch.
2. Schrei (unser Sohn) nicht an, er ist (dieser Druck) einfach nicht gewachsen.
3. (Diese Situation) bei (meine Eltern) war (ich) peinlich.
4. (Klassische Musik) ist (ich) im Allgemeinen nicht gleichgültig.
5. (Dein Kind) hat sich für (das Geschenk) nicht bedankt. Es sieht (es) ähnlich.
6. Ich verstehe mich nicht so gut mit (mein Mann), er ist (ich) eigentlich fremd.
7. (Unser Kollege) hat das nicht zufällig gemacht. Er war sich (seine Tat) bewusst.
8. Leider ist (diese Information) (ich) nicht bekannt.
9. (Deine Tochter) sieht (du) so ähnlich!
10. (Das Rauchen) ist (unsere Gesundheit) abträglich.
11. (Das allein stehende Kind) in (die Ecke) tut (ich) leid.
12. (Dieses Treffen) ist (unsere Firma) sehr gelegen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я не хочу, щоб ти виходила заміж за цього чоловіка, він мені огидний. 2. Це йому не під силу, залізи на гору. 3. Життя цієї художниці дуже схоже на моє. 4. Лікар оглядає хворого і каже: "Не хвилюйтеся, будь ласка! Це шкідливо для вашого здоров'я!" 5. Я не можу сердитися на мою дочку. Вона таке миле дівча. 6. Секретарка віддана своєму шефу. 7. Я займаюся спортом відповідно до мого віку. 8. Туристи були близькі до своєї мети, ця думка була єдиним, що могло зігріти їх душі за такої холодної погоди. 9. У бідної дитини вроджена вада серця. 10. Незважаючи на все, він залишився вірним своїй футбольній команді. 11. Я не можу зараз згадати ім'я письменника. 12. Я не відчуваю ніякої провини за собою. 13. Мені огидний спосіб життя цього актора. Як можуть жінки ним захоплюватися! 14. Я погано переносу дуже холодну зиму. 15. Ти повинен жити відповідно до стану свого здоров'я. 16. У мене викликає симпатію твій новий друг.	17. Це мені дуже з руки, що ти зайдеш. Принеси, будь ласка, трохи сиру! 18. Моє перебування не подобалося моєму дядьку. 19. Ти можеш допомогти мені прибрати? 20. Людям не все одно, чи їх чоловік або дружина їм вірні. 21. Вона краща за мене у фізиці, а я за неї в літературі. 22. Вся ця ситуація з цими квітками була мені неприємна. 23. Нам шкода хворої собаки, але я не знаю, як ми можемо допомогти їй. 24. Через свою злу поведінку він зробив себе скрізь ненависним. 25. Вся ця справа мені була огидна з самого початку. 26. Наш будинок не можна порівняти з вашим. 27. Наш новий сусід несимпатичний мені. 28. Розлука принесла мені багато болю. 29. Паління шкідливе для здоров'я. 30. Він повністю байдужий до цієї справи. 31. Твій візит дуже мені на руку, бо мені потрібна твоя допомога. 32. Йому було дуже незручно, що він забув про день народження своєї дружини.

УРОК 78. ВЖИВАННЯ ІНФІНІТИВА З ЧАСТКОЮ ZU

Інфінітив має декілька форм, але найвживанішою є форма інфінітива I, що називається простим інфінітивом. Інфінітив має закінчення *-en*: *lesen, machen, bummeln*. Інфінітив може вживатися з часткою *zu* або без неї.

Інфінітив вживається з часткою zu:

a) після більшості дієслів: *beginnen, beschließen, versprechen*:

Ich beginne, das neue Bild zu malen. – Я починаю малювати нову картину.

Wir beschlossen, diese Woche einen Ausflug zu machen. – Ми вирішили сходити на екскурсію на цьому тижні.

Ich freue mich sehr Sie kennen zu lernen. – Дуже приємно з Вами познайомитися.

b) після іменника з абстрактним значенням: *Lust, Wunsch, Möglichkeit*:

Heute habe ich die Möglichkeit, ins Theater zu gehen. – У мене є сьогодні можливість сходити в театр.

Haben Sie den Wunsch, zu Weihnachten ins Ausland zu reisen? – Ви не хочете поїхати за кордон на Різдво?

c) після прикметника в якості предикатива: *es ist wichtig, nötig*:

Es ist nützlich, die erworbenen Kenntnisse anzuwenden. – Корисно використати отримані знання.

Es ist wichtig, gesund zu essen. – Важливо їсти здорову їжу.

Якщо дієслово має відокремлюваний префікс, то частка zu стоїть між відокремлюваною частиною й коренем дієслова:

Die Studenten beginnen, sich auf die Seminare vorzubereiten. – Студенти починають готуватися до семінарів.

При вживанні складних форм інфінітива частка zu ставиться безпосередньо перед інфінітивом допоміжного дієслова:

Ich bin froh, diese Bitte erfüllt zu haben. – Я радий, що виконав це прохання.

Wir freuen uns sehr, so herzlich empfangen worden zu sein. – Ми раді, що нас щиро прийняли.

Інфінітив II (Infinitiv Perfekt): *getragen zu haben, eingezogen zu sein*.

Ich bin froh, das Buch gekauft zu haben. – Я радий, що купив цю книгу.

Ich bedaure, in diese Wohnung eingezogen zu sein. – Я шкодую, що переїхав до цієї квартири.

Es ist wichtig, gesund zu essen!

УРОК 78. ВПРАВИ

Вправа 1. Закінчіть речення, використовуючи інфінітив з часткою zu.

1. Das Mädchen beschloss ...	4. Ich habe den Wunsch ...
2. Es ist interessant ...	5. Wir haben den Auftrag ...
3. Peter vergisst immer ...	6. Wir haben keine Lust ...

Вправа 2. Побудуйте речення з інфінітивом 2.

1. Ich bedauere, (aus dem Haus ausziehen).	5. Der Schüler war überrascht (eine gute Note in der Prüfung bekommen).
2. Die Besucher sind froh (hier tanzen).	6. Sie gibt zu, die Stunde (versäumen).
3. Das Mädchen sagt, (nicht einmal zu spät kommen).	7. Herr Brecht behauptet, früher nicht ins Ausland (reisen).
4. Er behauptet, (die Wahrheit sagen).	

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи інфінітив 1 та 2.

1. Хочеш пограти в теніс?
2. Я вже шкодую, що запросив її на вечірку.
3. У нас вчора був час подивитися новий фільм з Бондом.
4. Я раджу тобі завтра встати рано-вранці, тоді в тебе буде більше часу на підготовку до іспитів.
5. Цікаво, чи він нам запропонує подивитися на його нову машину.
6. Дівчина забула зробити домашнє завдання.
7. Ми маємо намір весело провести відпустку в компанії друзів.
8. Директор наказує секретареві приготувати всі документи сьогодні.
9. У мене немає ніякого бажання прибирати свою кімнату, але ж мати буде кричати. А ти випадково не хочеш мені допомогти?
10. Це сумно, одному святкувати Різдво чи Новий рік.
11. Мій друг просить мене терміново прийти до нього. Цікаво, що сталося.
12. Я готовий почати працювати у Вашій компанії прямо завтра.
13. Це складно, зробити переклад такої статті?
14. У мене є можливість безкоштовно навчатися два місяці в Німеччині.
15. Ми вирішили зробити екскурсію за місто. Ну, хто проти?
16. Я шкодую, що емігрувала до США. – Але чому?
17. Звичайно, це дуже цікаво й пізнавально, подорожувати.
18. Друзі бажують нам, весело провести час на острові Ібіца.
19. У тебе є можливість систематично займатися спортом.
20. Я шкодую, що розповіла всі свої секрети подрузі. Це було нерозумно з моєї сторони.
21. Я збираюся наступного тижня поїхати до Німеччини.
22. Ми не збираємося йти до нічного клубу.
23. В мене немає часу довше з тобою розмовляти.
24. Це нам приносить задоволення, разом грати.
25. Вона збирається придбати нову машину в березні.
26. Я не зможу і машиною керувати і телефонувати.
27. Макс мріє про те, щоб стати актором.

УРОК 79. ВЖИВАННЯ ІНФІНІТИВА БЕЗ ЧАСТКИ ZU

Інфінітив вживається без частки zu:

a) після модальних дієслів і дієслова lassen:

Ich muss mich noch heute auf die Prüfung vorbereiten. – Мені треба сьогодні готуватися до іспитів.

Ich will noch fernsehen. – Я хочу ще подивитися телевізор.

Der Lehrer lässt den Studenten den Text lesen. – Вчитель наказав студентові прочитати текст.

b) після дієслів fahren, laufen, kommen, gehen, schicken, finden:

Ich gehe noch heute einkaufen. – Я ще йду сьогодні за покупками.

Die Mutter fand ihre Handtasche auf dem Fußboden. – Мама знайшла свою сумку на підлозі.

c) після дієслів lehren, lernen, helfen:

Die Tochter hilft der Mutter die Wohnung aufräumen. – Дочка допомагає мамі прибрати у квартирі.

d) після дієслів fühlen, sehen, hören:

Ich höre sie singen. – Я чую, як вона співає.

Er sah das Kind spielen. – Він побачив, як дитина грає.

УРОК 79. ВПРАВИ

Вправа 1. Закінчіть речення, вживаючи інфінітив з часткою *zu* або без неї.

1. Das Kind hört ...	8. Wer lehrt deine Freundin Klavier ...
2. Männer können ...	9. Er hat einen großen Wunsch ...
3. Viele Bürger wollen ...	10. Die Mutter lehrt ...
4. Wir gehen ...	11. Ich lasse ...
5. Es ist interessant, ...	12. Ich sehe ...
6. Jetzt beginne ich ...	13. Mein Vater lässt ...
7. Der Vater geht morgens ...	14. Die Mutter schickt ...

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи інфінітиви.

1. Я дуже хотів вчора тобі допомогти зробити переклад, але, на жаль, мене не відпустили з роботи.
2. Він сьогодні буде обідати в ресторані зі своїми діловими партнерами.
3. Ми були дуже раді знову побачити своїх родичів.
4. Наступного місяця ми починаємо працювати над новою частиною книги.
5. Дуже важливо в наш час мати цікаву й добре оплачувану роботу.
6. Я дивуюся, що він тільки місяць тому почав грати в теніс.
7. Мій знайомий комп'ютерщик має намір розробити нову комп'ютерну програму.
8. Він вийшов з будинку й забув взяти ключі.
9. Здається, що він загубив портмоне й важливі документи.
10. Бандит хотів вирвати сумочку з рук жінки.
11. Усі шкодували, що переїхали в новий і сучасний офіс.
12. Я проспала й могла спізнитися на поїзд, але цього не трапилось.
13. Мама втомилася після роботи й відправила дочку за закупками до найближчого супермаркету.
14. У неї не було можливості купувати собі дорогі речі, проте вона одягалася зі смаком.
15. Моя мати вчить мене грати на піаніно, коли в неї є час.
16. Хочеш піти зі мною в кіно?
17. Хазяїн просить вас увійти.
18. Я чую щодня, як співає мій сусід.
19. Мій друг хоче цим літом покатитися на човні й половити рибу.
20. Ми не можемо відвідати всі визначні пам'ятки Києва за 3 дні.
21. З нею неможливо розумно розмовляти. Вона не дає сказати слова.
22. Бабуся бачить, як він щоранку виїжджає з гаражу.
23. Ти підеш з нами разом за закупками?
24. Ми залишаємося жити вдома.
25. Я їду забрати моїх дітей зі школи.
26. Я чую, як дзвонить телефон, і поспішаю до вітальні.
27. Я допомагаю Ханні робити домашні завдання.
27. Вже два дні Петер вчиться їздити на тракторі і це добре виходить.

УРОК 80. ІНФІНІТИВ 1 ТА ІНФІНІТИВ 2

Інфінітив – перша форма дієслова.

1	2	3
sagen	sagte	gesagt

В німецькій мові є дві форми інфінітива: інфінітив 1 й інфінітив 2.

Інфінітив 1 утворюється від кореня дієслова шляхом додавання суфікса

-(e)n: send-en, sammel-n.

Інфінітив 1 часто субстантивується: das Lesen, das Leben. Субстантивовані іменники завжди середнього роду.

Інфінітив 2 утворюється за допомогою *Partizip 2* основного дієслова й інфінітива допоміжних дієслів *haben* або *sein*: gesprochen haben, gekommen sein.

Перехідні дієслова мають дві пасивні форми інфінітива:

Infinitiv 1 Passiv (gelesen werden);

Infinitiv 2 Passiv (gelesen worden sein) – вживається рідко.

Wir wollen die Übersetzung *machen*. – Ми хочемо зробити переклад.

Die Übersetzung soll *gemacht werden*. – Переклад повинен бути зроблений.

Інфінітив 1 вказує на одночасність дій в реченні.

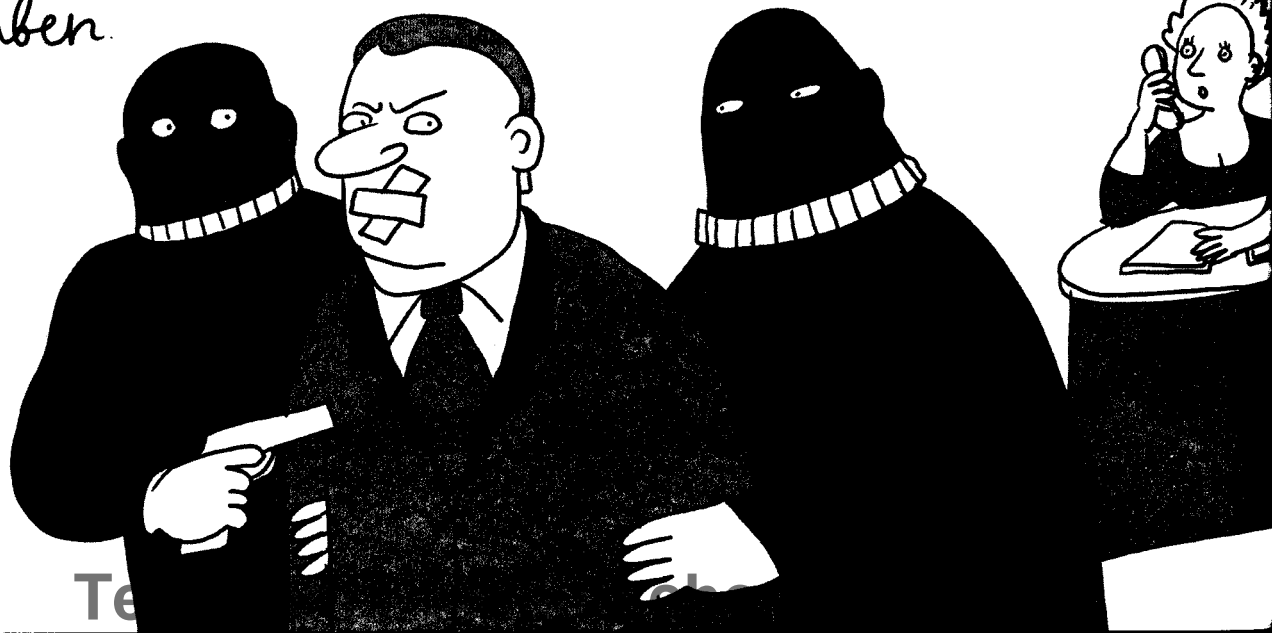
Mein Freund scheint krank zu sein. – Здається, мій друг хворий.

Інфінітив 2 вказує на те, що дія, виражена інфінітивом, передує дії головного речення.

Der Professor verließ das Zimmer, ohne ein Wort gesagt zu haben. – Професор пішов з кімнати, не сказавши ані слова.

Після таких дієслів часто вживається інфінітив: bedauern, behaupten, gestehen, erklären, bekennen, bereuen, sich erinnern, leugnen, versichern.

Der Chef verließ das Büro, ohne ein Wort gesagt zu haben.

УРОК 80. ВПРАВИ

Вправа 1. Переробіть речення таким чином, щоб у них були інфінітив 1 або інфінітив 2.

1. Es scheint, dass er krank ist.
2. Es scheint, dass unsere Tochter schon die Hausaufgabe gemacht hat.
3. Es scheint, dass Peter Musik hört.
4. Es scheint, dass unser Gast schon aufgestanden ist.
5. Es scheint, dass Kaffee ihm nicht geschadet habe. Er schläft wie ein Klotz.
6. Es scheint, dass der Direktor seinen Verstand verloren hat.
7. Es scheint, dass die alte Frau eingeschlafen ist.
8. Es scheint, dass Peter ins Schlafzimmer gegangen ist.
9. Es scheint, dass der Junge sehr dankbar ist.
10. Es scheint, dass deine Frau viel zu viel arbeitet.
11. Es scheint, dass der Student rechtzeitig seinen Antrag abgegeben hat.
12. Es scheint, dass für den Schlafwagen eine Reservation erforderlich ist.
13. Es scheint, dass die Verkäuferin auf den jeweiligen Geschmack der Kunden Rücksicht nimmt.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи інфінітив 1 та інфінітив 2.

1. Здається, мої знайомі поїхали в гори.
2. Він шкодує, що сказав матері правду.
3. Підсудний збрехав, що вбив жінку.
4. Здається, мій друг сьогодні випадково прийшов вчасно.
5. Здається, дитина дуже примхлива.
6. Хлопець зізнався, що розбив вікно.
7. Вона стверджує, що їздила зі своїм другом на Північне море.
8. Здається, мати правильно годує своїх дітей.
9. Моя подруга стверджує, що відмовила сина від цієї поїздки.
10. Квартиронаймач стверджує, що прибрав підїзд.
11. Здається, дівчина в захваті від виставки.
12. Батько пішов із квартири, не попрощавшись.
13. Здається, у чаї міститься більше кофеїну, ніж у каві.
14. Здається, хлопець зістрибнув з моста в річку.
15. Мій друг стверджує, що поставив свій велосипед на майданчику зверху.
16. Жінка шкодує, що не купила собаку.
17. Сусід стверджує, що він у поліції вказав на злодія.
18. Ганс радий, що виїхав з будинку.
19. Жінка жалкує, що раніше не вийшла заміж.
20. Я дуже шкодую, що мені довелося повідомити цю сумну звістку.
21. Це прекрасно, мати багато можливостей у житті.
22. Сподіваюся почути Вашу доповідь на таких зборах.

УРОК 81. КОНСТРУКЦІЯ HABEN/SEIN + ZU + ÍNFINITIV

Конструкції *haben+zu+Infinitiv* й *sein+zu+Infinitiv* виражають необхідність, примус, закон.

Aktiv: Dieses Mädchen hatte im Februar Abitur zu machen. – Ця дівчина повинна була в лютому скласти іспит на атестат зрілості.

Der Autofahrer hat regelmäßig Bremsen seines Wagens zu prüfen. – Водій повинен регулярно перевіряти гальма своєї машини.

Passiv: Die Bremsen des Autos sind regelmäßig zu prüfen. – Необхідно регулярно перевіряти гальма машини.

Конструкція *sein+zu+Infinitiv* виражає можливість або неможливість дії.

Die Übersetzung ist morgen abzugeben. – Переклад варто здати завтра.

Das Wörterbuch war im letzten Monat zu kaufen. – Словник можна було купити минулого місяця.

УРОК 81. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з конструкцією *haben + zu + Infinitiv*.

1. Vor jeder Operation müssen sich Ärzte die Hände waschen.
2. Die Models müssen auf ihre Figur achten.
3. Diesmal muss ich die Theaterkarten besorgen.
4. Der Reisende muss eine Fahrkarte besitzen.
5. Jeder Autofahrer muss seinen Führerschein mitführen.
6. Der Ingenieur muss diese Arbeit noch einmal überprüfen.
7. Die Studenten mussten diesen Text in der Prüfung ohne Wörterbuch übersetzen.
8. Der Vater muss unverschlossene Türen zuschließen.

Вправа 2. Побудуйте речення з конструкцією *sein+zu+Infinitiv*.

1. Das Formular kann am Schalter abgegeben werden.
2. Dieser Schrank soll nicht verschlossen werden.
3. Altpapier kann wiederverwertet werden.
4. Die Bücher können im Lesesaal gelesen werden.
5. In den südlichen Teilen der Ukraine kann man Häuser ausschließlich mit Sonnenwärme beheizen.
6. Diese Sterne kann man nur in der Sternwarte beobachten.
7. Der Text soll in 10 Minuten übersetzt werden.
8. Diese Uhr kann man nicht mehr reparieren.

Вправа 3. Перекладіть речення, вживаючи конструкції *sein + zu + Infinitiv* та *haben + zu + Infinitiv*.

1. Жінки, які хочуть мати гарний вигляд, повинні вести здоровий спосіб життя й відмовляти собі в деяких задоволеннях.
2. Правдивість його висловлення підлягає сумніву.
3. Журнал "Штерн" можна купити в кіоску на розі вулиць.
4. Цей велосипед більше не підлягає ремонту й не може використовуватися.
5. Багаж пасажирів повинен перевірятися в аеропорту.
6. Студентка повинна ще раз написати семестрову роботу.
7. Водій повинен раз на місяць замінити мастило.
8. Книжки потрібно здавати тут.
9. Ще більше енергії можна одержати з вітру.
10. Спортсмени повинні тренуватися щодня, якщо вони хочуть встановити рекорд.
11. Цю гарну машину можна було купити ще минулого місяця.
12. Всі школярі повинні знати, як переходити вулицю.
13. Пасажири не повинні ставити багаж у проході.
14. Легко визначити точне число населення України.
15. Студенти повинні вивчити цей вірш напам'ять.
16. Пасажири повинні показувати провідникам квитки.
17. На жаль, ваші годинники не можна поремонтувати.

УРОК 82. ІНФІНІТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ – „UM... ZU“, „OHNE... ZU“, „ANSTATT... ZU“

Ці конструкції не залежать від дієслів і мають своє смислове значення:

Um...zu – вказує на мету дії.

Побудова речення з інфінітивною конструкцією *um... zu*

Головне речення	Інфінітивна конструкція		
			інфінітив з <i>zu</i>
Er schreibt alles auf,	um	nichts	zu vergessen

Er schreibt alles auf, um nichts zu vergessen. – Він все записує, щоб нічого не забути.

Ich muss meine Rede gut vorbereiten, um die Kunden überzeugen zu können, dass unser Produkt das Beste auf dem Markt ist. – Мені потрібно приготувати свою промову для того, щоб змогти переконати клієнтів, що наш продукт найкращий на ринку.

Er hat viel gearbeitet, um sich einen Urlaub in der Türkei leisten zu können. – Він багато працював, щоб дозволити собі відпустку до Туреччини.

Ohne... zu – показує, що очікувана дія не відбулася.

Побудова речення з інфінітивною конструкцією *ohne... zu*

Головне речення	Інфінітивна конструкція	
		інфінітив з <i>zu</i>
Die Sportlerin hat das Spiel gewonnen,	ohne sich besonders	anzustrengen

Er hat das Zimmer verlassen, ohne auf Wiedersehen zu sagen. – Він вийшов з кімнати, не попрощавшись.

Meine Schwester ist zu ihrem Freund gegangen, ohne mir den Schlüssel zu überlassen. – Моя сестра пішла до свого друга, не залишивши мені ключ.

Der Dieb ist mit mir gegangen, ohne Widerstand zu leisten. – Злочин пішов зі мною, не чинячи опір.

Anstatt... zu – показує заміну очікуваної дії якоюсь іншою дією.

Побудова речення з інфінітивною конструкцією *anstatt... zu*

Інфінітивна конструкція			Головне речення	
		інфінітив з <i>zu</i>	дієслово	
Anstatt	die Kunden	zu bedienen,	unterhalten	sich die Verkäufer.

Головне речення	Інфінітивна конструкція		
			інфінітив з <i>zu</i>
Die Verkäufer unterhalten sich,	anstatt	die Kunden	zu bedienen

Anstatt die Kunden zu bedienen, unterhalten sich die Verkäufer. – Замість того, щоб обслуговувати клієнтів, продавці розмовляють.

Anstatt sich auf die Prüfung vorzubereiten, ist sie in die Disko gegangen. – Замість того, щоб готуватися до іспиту, вона пішла на дискотеку.

Anstatt vor Gericht gestellt zu werden, wurde der Kriminelle freigelassen. – Замість того, щоб віддати його до суду, бандита відпустили.

УРОК 82. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з інфінітивними конструкціями.

1. Sie hat viel gearbeitet. Sie wollte anerkannt werden.	Menschen helfen.
2. Es ist ihr gelungen mit Dirk zu sprechen. Seine Frau war nicht eifersüchtig.	7. Peter hat zum dritten Mal geheiratet. Er hat nicht lange überlegt.
3. Die Gangster haben Masken getragen. Sie wollten nicht erkannt werden.	8. Der Polizist hat den Verkehr nicht reguliert. Er hat das Geld von den Fahrern abkassiert.
4. Frau Metzke hat ihm nicht geholfen. Sie ließ ihn im Regen stehen.	9. Er ist vorbeigegangen. Er hat mich nicht erkannt.
5. Frau Schmidt hat die Gespräche ihres Mannes abgehört. Sie wollte ihn erpressen.	10. Er hat sich dennoch für diese leitende Position qualifiziert. Er hat die Fortbildung nicht gemacht.
6. Sie ist nach Indien gefahren. Sie will den armen	11. Er hat mit mir nicht ruhig und konstruktiv geredet. Er hat einen großen Aufstand gemacht.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Вона вийшла заміж за Клауса, щоб ніколи більше при купівлі товарів не дивитися на ціни.
2. Мої друзі завжди ходять по дому навшпиньках, щоб не розбудити дитину.
3. Замість того, щоб сказати правду, щораз вона намагається вигадати нову історію.
4. Я хочу сама зробити цю роботу, щоб подивитися, чого я варта.
5. Замість того, щоб сказати, що вона насправді про це думає, вона обернула все на жарт.
6. Лікар перевірів пульс хворих, щоб довідатися, чи він нормальний.
7. Ми купили бінокль, щоб краще було спостерігати за нашими новими сусідами.
8. Замість того, щоб грати роль закоханого парубка, Шварцнеггеру довелося задовольнитися роллю термінатора.
9. Директор вигнав з роботи пані Мюллер без усякого співчуття й розуміння.
10. В перший раз в житті він прибрав вдома, ні на кого не насварившись при цьому.
11. Клієнт підписав рахунок, не прочитавши його.
12. Замість того, щоб здати годинник в ремонт, Зак викинув його.
13. Цей колега зневажає наші права, навіть не помічаючи цього.
14. Речник почав свою промову, не відрекомендувавшись.
15. Я купила зошит, щоб записувати новий вокабуляр.
16. Замість того, щоб робити домашнє завдання, студенти пішли в кіно.
17. Офіціантка облила мене кавою, навіть не вибачившись.
18. Він прийшов, щоб привітати мене.
19. Вона подарувала мені на день народження годинника, не запитавши, чи я його хочу.
20. Я залишаюся вдома замість того, щоб з друзями йти на пляж.
21. Я вчу німецьку, щоб мати змогу працювати в Німеччині.
22. Він залишив вечірку, не попросившись.
23. Тобі слід робити домашні завдання замість того, щоб цілий день грати в комп'ютерні ігри.
24. Я залишаюся вдома замість того, щоб їхати у відпустку.
25. Я йду додому, щоб подивитися телевизор.
26. Я йду за продуктами, щоб завтра мати щось в холодильнику поїсти.
27. Він керував машиною, не маючи водійського посвідчення.
28. Не спитавши мене, він зважився на це.
29. Вона дивиться фільм замість того, щоб піти погуляти з собакою.
29. Він їде до Німеччини, щоб відвідати своїх друзів.

УРОК 83. PARTIZIP 1 TA PARTIZIP 1 + ZU

Partizip 1

Partizip 1 утворюється шляхом додавання суфікса *-(e)nd* до основи дієслова: lachend, lächelnd.

Partizip 1 вживається в ролі:

1) **Визначення** (в цій функції **Partizip 1** відмінюється як прикметник): ein lachendes Kind, das lachende Kind.

Die Frau erklärte dem zuhörenden Mann ihre Aufgabe in dieser Firma. – Жінка пояснювала чоловіку, який її слухав, своє завдання в цій фірмі.

2) **обставини, найчастіше способу дії** (в цій функції **Partizip 1** вживається в короткій формі).

Singend hat meine Mutter das Geschirr gespült. – Наспівуючи, моя мати мила посуд.

Partizip 1 зворотних дієслів зберігає займенник *sich*:

Sie stand sich anziehend vor dem Spiegel. – Вона стояла, одягаючись, біля дзеркала.

Partizip 1 з zu

Partizip 1 перехідних дієслів може мати перед собою частку *zu*.

В дієсловах з відокремлюваним префіксом *zu* стоїть між префіксом і коренем.

Die durchzuführenden Maßnahmen werden die Produktivität der Arbeit verbessern. – Заходи, які повинні бути проведені, підвищать ефективність роботи.

Порівняйте: der prüfende Professor – професор, що екзаменує, der **zu** prüfende Student – студент, що повинен екзаменуватися.

Перехід Partizip 1 у прикметники й прислівники

Partizip 1 деяких дієслів, в результаті їх частого вживання у функції визначення або обставини, перейшов у прикметники й прислівники, що віддалилися за змістом від дієслів, від яких вони були утворені: glänzende Augen – сяючі очі, glänzende Erfolge – блискучі успіхи, glänzend – блискуче.

Partizip 1, який перейшов у прикметники або прислівники, може мати ступені порівняння: bedeutend – bedeutender – am bedeutendsten.

Partizip 1, який перейшов у прикметники, може вживатися у функції предикатива:

Meine Erfolge sind glänzend. – Мої успіхи блискучі.

Der lesende Junge bemerkte nicht,
was um ihn herum passiert.

УРОК 83. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте *Partizip 1* таких дієслів.

- 1) malen; 2) vergessen; 3) bauen; 4) vorbereiten; 5) lesen; 10) singen; 11) aufführen; 12) übersetzen; 13) brechen;
6) stören; 7) darstellen; 8) beschreiben; 9) tanzen; 14) verschwinden; 15) sich rasieren; 16) bauen.

Вправа 2. Перекладіть такі вирази з *Partizip 1*.

- 1) викладачі, що хвалять; 2) картина, яка викликає захоплення; 3) чоловік, що тоне; 4) переконуючий приклад; 5) хвилююче оповідання;
6) напружена робота; 7) гравець, що виграє у шахи; 8) студент, який перекладає; 9) стомлююча вистава.

Вправа 3. Побудуйте речення за зразком:

Приклад: Das Gerät ist zu reparieren. – das zu reparierende Gerät.

1. Der Auftrag ist zu erledigen.	5. Das Komitee ist zu bilden.
2. Die Zeitung ist zu kaufen.	6. Das Gespräch ist zu inszenieren.
3. Die Invasion von Insekten ist aufzuhalten.	7. Die Bemühungen sind anzuerkennen.
4. Die Übersetzung ist zu verbessern.	

Вправа 4. Перекладіть такі речення, вживаючи *Partizip 1*.

1. Коли я зайшов до кімнати, я не помітив студента, що читає.
2. Це була дійсно втомна екскурсія.
3. Не варто заважати дитині, яка вчиться.
4. Жінка, що тонула, кликала на допомогу, як божевільна.
5. Ми помітили чоловіка, який пітнів і, можливо, намагався зрозуміти роз'яснення щодо податків.
6. Мені відразу сподобалася дівчина, що посміхалася. Я хочу запросити її в кіно.
7. Юнак, що прибирав, виглядав нещасним.

Вправа 5. Перекладіть такі речення, вживаючи *Partizip 1* з *zu*.

1. Тут є ще багато газет, які треба відзначити.
2. Мова йде про експеримент, який необхідно провести.
3. Наукова значимість результатів, які будуть отримані в нашому університеті, велика.
4. На тумбочці лежали медикаменти, які необхідно було прийняти.
5. Викладачка дала нам тему для обговорення.
6. Медики повинні постійно займатися проблемами здоров'я, які підлягають вирішенню.
7. Схопивши свою сумку, пані Кунце біжить до дверей.
8. Дівчина, що читає, сидить за столом. Дівчина сидить, читаючи за столом.
9. Моя сестра розповідала мені про це, сміючись.
10. Навколо літала бджола із дзижчанням.
11. Дитина повернулася додому зі сльозами.
12. Він палив цигарку мовчки.
13. Стара жінка, важко дихаючи, піднімалася сходами.
14. Остання доповідь була стомлива.

УРОК 84. PARTIZIP 2

1. *Partizip 2* утворюється шляхом приєднання префікса *ge-* й суфікса *-t* (дієслова слабкої дієвідміни) або суфікса *-en* (дієслова сильної дієвідміни): fragen – gefragt, lesen – gelesen.

2. Багато дієслів сильної дієвідміни змінюють у *Partizip 2* кореневий голосний: sprechen – gesprochen.

3. Дієслова слабкої дієвідміни, корінь яких має наприкінці *d, t*, або сполучення *n* або *m* з попереднім приголосним (за винятком сполучення з *r* або *l*), мають у *Partizip 2* суфікс *-et*: rechnen – gerechnet, arbeiten – gearbeitet.

4. У дієсловах з відокремлюваним префіксом *ge-* стоїть між відокремлюваним префіксом і коренем, а в складних дієсловах – між обома складовими частинами: aufstehen – aufgestanden, fertig stellen – fertig gestellt.

5. Без суфікса *ge-* утворюються *Partizip 2* дієслів з невідокремлюваними префіксами й дієслів із суфіксом *-ier(en)*: besprechen – besprochen, studieren – studiert.

6. Дієслова слабкої дієвідміни, такі як *kennen*, мають у *Partizip 2* кореневий голосний *a*: gekannt, genannt, gebrannt, gerannt, gesandt, gewandt. Дієслова *senden* і *wenden* мають, крім того, звичайні форми слабкої дієвідміни.

7. Ряд дієслів сильної дієвідміни не тільки змінюють у *Partizip 2* кореневий голосний, але й замінюють довгий голосний звук кореня на короткий і навпаки (це відображається також у написанні): greifen – gegriffen, nehmen – genommen.

8. *Partizip 2* вживається в ролі:

а) визначення (в цьому випадку *Partizip 2* відмінюється як прикметник): das gestohlene Buch – украдена книга.

Partizip 2 перехідних дієслів у якості визначення має значення пасивного стану: die angefangene Arbeit – розпочата робота.

Partizip 2 неперехідних дієслів, які відмінюються з дієсловом *sein*, може виконувати функцію визначення, якщо неперехідне дієслово в даному контексті означає закінчену дію. В якості визначення *Partizip 2* неперехідних дієслів означає активний стан: der abgefahrene Zug – поїзд, який відправився.

Partizip 2 неперехідних дієслів, які відмінюються з дієсловом *haben*, не може використовуватися в якості визначення.

б) предикатива:

Jetzt sind alle Bucher gelesen. – Зараз прочитані всі книги.

Перехід *Partizip 2* в прикметники й прислівники

Partizip 2 деяких дієслів, в результаті їх частого вживання у функції визначення або обставини, перейшов у прикметники й прислівники, що віддалилися за змістом від дієслів, від яких вони утворені: der ausgezeichnete Student – нагороджений студент, ein ausgezeichneter Student – прекрасний студент, ausgezeichnet – прекрасно.

Partizip 2, який перейшов у прикметники або прислівники, може мати ступені порівняння.

Partizip 1, який перейшов у прикметники, може вживатися в якості предикатива:

Das ist ausgezeichnet. – Це прекрасно.

УРОК 84. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте *Partizip 2* таких дієслів.

- 1) malen; 2) vergessen; 3) bauen; 4) vorbereiten; 5) lesen; 10) singen; 11) aufführen; 12) übersetzen; 13) brechen;
6) stören; 7) darstellen; 8) beschreiben; 9) tanzen; 14) verschwinden; 15) sich rasieren.

Вправа 2. Перекладіть такі вирази з *Partizip 2*.

- 1) папір, що палає; 2) чоловік, що потонув; 3) замерзла річка; 4) виграна гра; 5) придуманий прилад; 6) виправлена робота; 7) делегація, що прибула; 8) освітлена вулиця; 9) почищені черевики.

Вправа 3. Побудуйте вирази, вживаючи *Partizip 1* та *Partizip 2*.

- 1) Bauen (der Arbeiter, das Haus); 2) lesen (der Student, der Text); 3) übersetzen (die Erzählung, das Mädchen); 4) schreiben (der Roman, der Junge); 5) reparieren (der Uhrmacher, das Radio); 6) bügeln (die Frau, die Hose); 7) gewinnen (das Spiel, der Spieler); 8) spülen (die Mutter, das Geschirr).

Вправа 4. Перекладіть речення, вживаючи *Partizip 1*.

- П'яний водій їхав вулицею зі своїми переляканими друзями.
- Я довго чекав принесеної книги.
- Мені потрібна хустка, яка підійде до мого нового пальто.
- Де моє випране й випрасуване плаття?
- Покажи викладачеві виправлений переклад!
- Програна гра розхвилювала мого батька.
- Жінка, що прибула, стояла спокійно перед дверима й очікувала нас.
- Розлючена пара намагалася ще щось один одному пояснити.
- Мати викинула мій поламаний телевізор.
- Запломбований зуб болів мені ще декілька днів.
- Я не хочу повертатися до обговорених проблем.

Вправа 5. Перекладіть речення, вживаючи *Partizip 1* та *Partizip 2*.

- Не треба заважати жінці, що голосно розмовляє.
- Водій, який вижив, запрягся більше не керувати машиною в стані сп'яніння. (P.)
- Скривджена дитина не хотіла з нами розмовляти й сиділа в кутку. (Präteritum)
- Вирішальне питання в нашому обговоренні – що буде робити наше підприємство.
- Ніхто не хотів вимивати з килима розлите молоко. (Präteritum)
- Ти можеш занести годинникареві поламаний годинник?
- Публіка привітала учасників фестивалю, стоячи.
- У мене немає ніякого бажання будити сплячу дитину.
- Пофарбований паркан виглядав чудово.
- Дитина, яка одного разу впала, завжди тримається міцно за поруччя.
- Почувши прогноз погоди, пані Кунце знає, що сьогодні не буде йти дощ.
- Розмовляючи з подружкою по телефону, вона лежала на канапі.
- Це підприємство, яке обробляє деревину, отримало багато замовлень.
- Склавши іспит з керування авто, він уже міг їздити на роботу машиною.
- Зробивши домашні завдання, він взяв м'яча і пішов на вулицю грати.
- Не можна будити сплячих собак.
- Із сердитим гарчанням на поштаря пес бігав туди-сюди.
- Студент, який приїхав з України, вже добре говорить німецькою.
- Єва склала іспит з керування авто. Сяючи, вона виходить з авто.
- Це заразна хвороба.
- Діти вчаться, граючись.
- Ця кімната не має проточної води.

УРОК 85. ПОШИРЕНЕ ВИЗНАЧЕННЯ

Визначення, виражене *Partizip 1* та *Partizip 2*, може містити пояснювальні або уточнювальні слова, утворюючи разом з ними поширене визначення.

Поширене визначення стоїть між артиклем (або словом, що його замінює) й іменником, при цьому саме визначення (*Partizip 1* або *Partizip 2*) стоїть безпосередньо перед іменником.

Partizip 2

Поширене визначення з *Partizip 2* позначає пасивну дію, стан або процес. У більшості випадків події в поширеному визначенні вже пройшли.

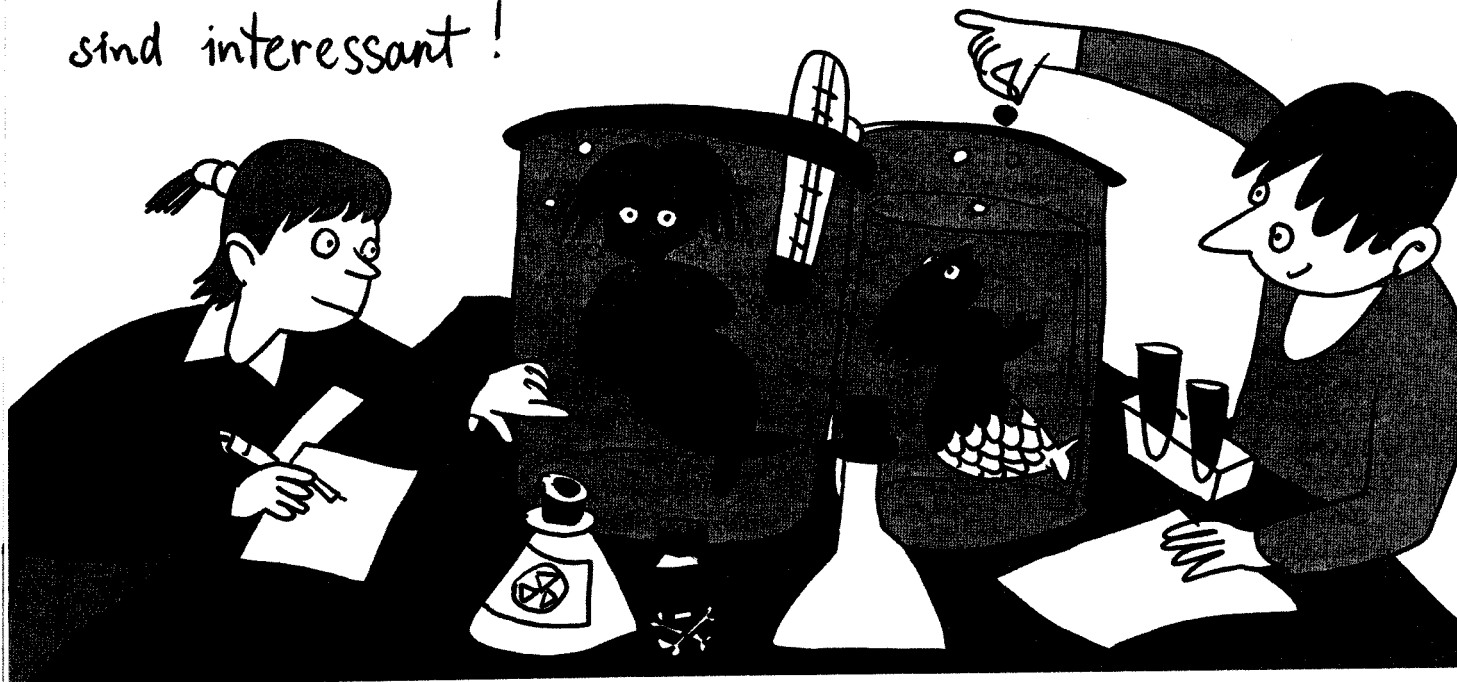
Das vor drei Jahren errichtete Haus ist sehr teuer geworden. – Будинок, побудований три роки тому, став дуже дорогим.

Partizip 1

Поширене визначення з *Partizip 1* позначає активну дію, стан або процес, які відбуваються одночасно, але в більшості випадків залежно від головної дії.

Die Zahl der an der Frankfurter Messe teilnehmenden Länder wächst von Jahr zu Jahr. – Кількість країн, що беруть участь у Франкфуртському ярмарку, зростає рік-у-рік.

Die von den Schülern durchgeführten Experimente sind interessant!

УРОК 85. ВПРАВИ

Вправа 1. Замініть підрядні речення на речення з поширеним визначенням.

1. Die Gangster, die eine Bank ausgeräumt haben, versuchten mit dem Helikopter zu entfliehen.
2. Die Ereignisse, die die Schriftstellerin im Dorf erlebte, beschrieb sie in ihrem Roman.
3. Die Polizisten, die Banditen gejagt haben, waren wie immer hilflos.
4. Der Polizeihubschrauber, der die Gangster verfolgt, informierte die Polizisten in den Polizeiautos.
5. Das Schewchenko-Denkmal, das auf dem Hauptplatz errichtet wurde, wird bald enthüllt.
6. Der Apparat, der von einem Bürger der Stadt erfunden wurde, verwundert uns.
7. Die DVD, die für den Unterricht vorbereitet wurde, liegt auf dem Tisch.
8. Der Präsident, der vor zwei Jahren gewählt wurde, ist sehr beliebt.
9. Die wertvolle Sammlung, die der Stadt von einem Mäzen geschenkt wurde, wurde im Museum ausgestellt.
10. Das alte Bild, das auf dem Dachboden gefunden wurde, haben meine Eltern an die Wand gehängt.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи поширене визначення.

1. Собака-слідець, що знайшла гашиш, одержала додатковий шматок м'яса за свою гарну роботу.
2. Жінка, яка скрізь шукала зниклих дітей, звернулася в поліцію.
3. За гангстерами, які тікали по дахах будинків, слідували поліцейські.
4. Скелет тисячолітньої давнини, знайдений у горах, буде вивчений ученими.
5. Київ, що був на 60 відсотків зруйнований під час війни, поступово відновлювався.
6. Поліцію було арештовано парубка, який бездумно їхав через перехрестя.
7. Теми, пройдені протягом семестру, будуть зараз повторені.
8. Книга, написана Пако Рабанном, дуже популярна у наш час.
9. Апарати, придумані Да Вінчі, зараз використовуються на багатьох підприємствах.
10. Біблія, куплена минулого місяця, стала улюбленою книгою мого сина.
11. На жаль, зараз не можна зв'язатися з бухгалтером, яка поїхала у відпустку.
12. Гангстери, що втримують заручників, вимагають літак і 2 мільйони доларів.
13. Вчора в майстерні поремонтована праска знову зламалася.
14. Подарована нашими друзями статуетка виглядає жахливо.
15. Доповідь, проведена нашим новим співробітником, була дуже цікавою.
16. Фільм, розрекламований нашими друзями, нам не сподобався.
17. Число країн, які беруть участь у Франкфуртському ярмарку, зростає рік-у-рік.
18. Будинок, побудований торік на нашій вулиці, кидає всіх у захват.
19. Знайшли добре захований скарб.
20. Вказівки, яких більше не дотримуються, повинні бути змінені.
21. Я був вражений високою фігурою, зробленою з одного каменя.
22. Чоловік, який голосно сміявся, вийшов з кімнати.
23. Злодій не знайшов прикраси, заховані у сейфі.
24. Жінка, якій зробили операцію кілька годин тому на серці, ще спокійно спить.
25. Дуже погано вихована дитина відповідає зухвало.
26. Дитина, яка постійно боїться темряви, завжди йде ночами до ліжка батьків.
27. Пташки, які весело цвірінькають, сидять на деревах.

УРОК 86. ДІЄПРИКМЕТНИКОВІ ЗВОРОТИ

Дієприкметник разом з пояснювальними словами утворює дієприкметниковий зворот.
У реченні дієприкметниковий зворот майже завжди визначає підмет.

Дієприкметник зазвичай стоїть наприкінці дієприкметникового звороту. Дієприкметниковий зворот, як правило, стоїть на початку всього речення; в цьому випадку речення має зворотний порядок слів.

Partizip 1 позначає активний процес, *Partizip 2* – пасивний:

Das Schloss besichtigend, erinnerte ich mich an meine Flitterwochen. – Оглядаючи замок, я згадав свій медовий місяць.

Von den Wölfen verfolgt, kletterten die Touristen auf den Baum. – Переслідувані вовками, туристи залізли на дерево.

Partizip 1 дієслів *sein* і *haben* (*seinend*, *habend*) у дієприкметникових зворотах не вживається.

Mit allem Notwendigen gut versehen, machten sich die Touristen auf den Weg.

УРОК 86. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з дієприкметниковими зворотами в Präteritum.

1. Die Zeitung/ beiseitelegen/ anschauen/ Inge/ ihn.
2. Von den Tieren/ jagen/ haben/ wir/ keine andere Wahl/ als/ im Auto/ sich einschließen.
3. Vom Tisch/ aufstehen/ stellen/ das Mädchen/ die Tasse/ auf/ der Tisch.
4. Vor der Verkehrsampel/ halten/ bemerken/ Peter/ mit Staunen/ dass/ es/ schon/ 8 Uhr/ sein.
5. Von den Polizisten/ verfolgen/ ausbrechen/ die Gangster/ durch ein Kellerfenster/ aus dem Haus.
6. Von dem Leben/ in der großen Stadt/ entfernen/ sich langweilen/ Diana/ unheimlich.
7. Bei den Versuchen/ einen neuen Apparat/ anwenden/ erreichen/ der Gelehrte/ sein Ziel.
8. Diskutieren/ lebhaft/ verlassen/ die Besucher/ den Zuschauerraum.
9. Eine Zigarette/ rauchen/ sitzen/ Margaret/ in/ ihrem Lieblingssessel.

Вправа 2. Перекладіть речення з дієприкметниковими зворотами в Präteritum.

1. Тримаючи дитину за руку, жінка пішла на прогулянку.
2. Дивлячись телевизор, мій дідусь лежав на дивані.
3. Голосно волаючи, ми дивилися футбольний матч України проти Швейцарії.
4. Розпаковуючи наші валізи, ми обговорювали пригоди нашої поїздки.
5. Маючи кращу освіту, ніж я, вона змогла, звичайно, одержати кращу роботу.
6. Махаючи хвостом, собака Пітера обнюхав нас.
7. Доповідач вимагав, посилаючись на вихідний пункт своєї доповіді, більш суворого контролю над роботою уряду.
8. Сумно нявкаючи, кішка стрибнула мені на коліна.
9. Підіжджаючи до будинку, я згадав, що не купив масло.
10. Будучи спеціально для цього навченим, собака вів сліпого до його дому.
11. Розуміючи свою помилку, він більше не хотів вести дискусію на цю тему.
12. Політик, розуміючи роль цієї коаліції для всієї країни, повинен був відмовитися від своїх власних амбіцій.
13. Доповідач, посилаючись на статистику, обґрунтував необхідність більш жорстких законів.
14. Приймаючи холодний душ, юнак кричав так, немов з нього душу виймають.
15. Тримаючи келих шампанського, гості говорили про останні політичні події в Україні.
16. Закриваючи двері, він почув, як спускалася його сусідка зі своїм сином.
17. Будучи серйозно підготовленою до цієї роботи, дівчина не боялася.
18. Вимагаючи демократії й справедливості, люди вийшли на Майдан Незалежності.
19. Оточена фотографіями, акторка не могла пройти до театру.
20. Ридаючи голосно від болю, дитина показувала матері поранений палець.
21. Розмовляючи з молодою жінкою, Клаус спостерігав за людьми в залі.
22. Підмітаючи підлогу, Інга наспівувала пісню.

УРОК 87. ПОРЯДОК СЛІВ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ

Розповідне речення

У кожному німецькому реченні є підмет і присудок. Присудок завжди займає другу позицію в простому розповідному реченні. Прямий порядок слів має речення, яке починається з підмета. Зворотний порядок слів має речення, що починається не з підмета, а з якогось іншого члена речення.

Ich komme morgen. – Я прийду завтра.

Morgen komme ich. – Завтра прийду я.

У розповідному реченні з прямим порядком слів між обома частинами присудка стоять всі члени речення, крім підмета з його визначеннями, що займає в реченні перше місце.

Порядок слів у розповідному реченні з прямим порядком слів і в питальному реченні з питальним словом

1	2	3	остання позиція
Die Kinder	stehen	heute spät	auf
Die Arbeit	hat	morgen früh	angefangen
Die Übersetzung	wird	schon diese Woche	gemacht
Der Lehrer	ist	mit unserer Arbeit	zufrieden
Wer	hat	dieses Auto	gekauft

Питальне речення

В німецькій мові є два види питальних речень: запитання з питальним словом і запитання без питального слова. У питальних реченнях без питального слова першу позицію займає дієслово:

Sprichst du Deutsch? – Ти говориш німецькою мовою?

Bist du jetzt beschäftigt? – Ти зайнятий?

У питальних реченнях з питальним словом першу позицію займає питальне слово і другу дієслово:

Warum arbeitest du nicht? – Чому ти не працюєш?

Was fragt dein Freund? – Що запитує твій друг?

Наказовий спосіб

В реченнях з наказовим способом дієслово ставиться на перше місце:

Sprecht laut! – Говоріть голосно!

Bleiben Sie lieber zu Hause! – Залишайтеся краще дома!

Порядок слів у питальному реченні без питального слова і в спонукальному реченні

1	2	3	
Stehen	die Kinder	morgen früh	auf?
Ist	er	noch mit unserer Arbeit	zufrieden
Fange	sie	im Juli diese Arbeit	an
Ist		gestern	Schi gelaufen?

УРОК 87. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення правильно.

1. Die Jäger/ ihre Jagd/ beenden. (Perfekt)
2. Ich/ aufstehe/ heute früh. (Präsens)
3. Er/ mit/ seine Arbeit/ zufrieden/ sein. (Präsens)
4. Die Mutter/ mir/ ein Märchen/ lesen. (Perfekt)
5. Die Arbeit/ erst heute/ anfangen. (Präsens Passiv)
6. Das Dach/ morgen/ streichen. (Präsens Passiv)
7. Warum/ du/ so spät/ kommen? (Perfekt)
8. Dieser Angestellte/ bei uns/ arbeiten. (Präsens)
9. Das Mädchen/ das Buch/ lesen. (Präsens)
10. Am Morgen/ frühstücken/ ich. (Präsens)
11. Wer/ dieses Wörterbuch/ kaufen? (Perfekt)
12. Er/ mir/ das Buch/ leihen. (Perfekt)
13. Die Firma/ Pleite gehen? (Perfekt)
14. Gehen/ Marcel/ heute/ in die Schule? (Präsens)
15. Auf dem Bett/ meine Katze/ liegen. (Präsens)
16. Woher/ du/ kommen? (Präsens)
17. Er/ haben/ Urlaub. (Perfekt)
18. Wir/ heute/ mit dem Zug/ fahren. (Perfekt)
19. Du/ zeitig/ einschlafen? (Perfekt)
20. Max/ sich/ in Anna/ verlieben. (Perfekt)
21. Ihr/ diesen Film/ sehen? (Perfekt)
22. Heute/ ich/ die Wohnung/ aufräumen. (Futur)

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Мій син хоче стати митцем.	13. Чому ти один катався на ковзанах?
2. Я одягаю своє пальто.	14. Візьми з собою парасольку!
3. Чому ти продав свою нову машину?	15. Я влітку почитаю цю книгу.
4. Я дуже задоволений своєю роботою.	16. Він відпустив собаку.
5. Запиши свій номер телефона!	17. Ти можеш мені допомогти?
6. Ти працюєш у цій фірмі?	18. Я не переклав речення.
7. Ми були вчора на луці.	19. Діти їдять тістечка з задоволенням?
8. Книгу багато читають.	20. Я завтра принесу цей словник.
9. Почни в травні цю роботу!	21. Фірма постачає товари.
10. Тут майже не прибирають.	22. Ти повинна пообіцяти мені словник.
11. Я хочу допомогти тобі з домашнім завданням.	23. Мій дядько невдоволений своїм садом.
12. Ми пішли в кіно.	24. Ти переїжджаєш на нову квартиру?

УРОК 88. ЗВОРТНИЙ ПОРЯДОК СЛІВ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ

При зворотному порядку слів перше місце займає другорядний член речення, а підмет стоїть після відмінюваної частини дієслова; найчастіше він займає третю позицію.

У розповідному реченні зі зворотним порядком слів між обома частинами присудка стоять всі члени речення, крім одного доповнення або обставини, що займає в реченні першу позицію.

Порядок слів у розповідному реченні зі зворотним порядком слів 1

1	2	3	остання позиція
Morgen früh Hier Seit langem Gestern	stehen wird ist sind	die Kinder die Arbeit er mit unserer Arbeit wir	auf angefangen zufrieden Schi gelaufen

Порядок слів у розповідному реченні зі зворотним порядком слів 2

		додаток-займенник	підмет (іменник)	
1 позиція	2 позиція	3 позиція	4 позиція	остання позиція
Erst gestern Aus Brasilien Zum Glück	erzählte ruft hat	mir mich es ihr	die Mutter mein Mann mein Freund	über ihren neuen Job jeden Tag an gesagt

Порядок слів у розповідному реченні зі зворотним порядком слів 3

		підмет (займенник)	додаток в <i>Akk., Dat.</i> (займенник)	
1 позиція	2 позиція	3 позиція	4 позиція	остання позиція
Gestern Vorgestern	hat hat	er sie	mir mich	das endlich gesagt. angerufen

УРОК 88. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте правильно речення зі зворотнім порядком слів.

1. Mit dem Auto/ fahren/ in den Urlaub/ wir. (Präteritum)
2. Mit den Hausaufgaben/ Michael/ mir/ helfen. (Perfekt)
3. Entgegen aller Erwartung/ aufkommen/ Wolken. (Präteritum)
4. Außer mir/ dabei/ haben/ keiner/ eine Jacke. (Präteritum)
5. Gestern/ mich/ die Lehrerin/ prügeln. (Perfekt)
6. Um das Geld/ drehen/ sich/ alles. (Präsens)
7. Nur/ für/ ihre Kinder/ tun/ sie/ alles. (Präsens)
8. Die Regeln/ der Direktor/ mir/ erklären. (Perfekt)
9. Um sechs Uhr/ bringen/ der Postangestellte/ mir/ die Zeitungen. (Präsens)
10. Nach der Grenze/ kommen/ wir/ in ein Unwetter. (Präteritum)
11. Vorgestern/ er/ mir/ sein Buch/ leihen. (Perfekt)
12. Nebst Garten/ wir/ das Haus/ mieten. (Perfekt)
13. Zwischen/ die Bäume/ wachsen/ Pilze. (Präteritum)
14. Hinter/ das Bild/ der Safe/ sein. (Präsens)
15. Am Freitag/ kommen/ ich/ zu dir. (Präsens)
16. Am Weinachten/ besuchen/ ich/ die Eltern. (Präsens)
17. Im September/ die Kinder/ in die Schule/ gehen. (Präsens)
18. Morgen/ mein Geburtstag/ sein. (Präsens)
19. Nächstes Jahr/ heiraten/ ich. (Präsens)
20. Heute/ die Lehrerin/ ihren Schülern/ ein neues Thema/ erklären. (Perfekt)

Вправа 2. Перекладіть речення із зворотним порядком слів німецькою мовою.

1. Мати зателефонувала мені з Єгипту.
2. Через якийсь дефект запізнювався потяг.
3. Правду вона мені сказала.
4. Замість дитячого садка будується готель.
5. Це правило пояснила йому вчителька.
6. Завдяки його допомозі ми змогли виграти.
7. Дім їй подарував її друг.
8. Вікна побили йому діти.
9. Книгу подарувала мені моя бабуся.
10. На спортивний майданчик пішли діти.
11. Вірші Гейне я читав із задоволенням.
12. Позавчора він мені помив посуд.
13. Вона сильно впала з драбини.
14. Машину ми йому помили.
15. Сметаною можна покращити соус.
16. Вовняні шкарпетки я ношу з задоволенням.
17. Цю книгу пообіцяла нам тітка Дітера.
18. Вже півгодини тому почався фільм.
19. Машину позичив мені мій друг.
20. Собаку подарували мені мої батьки на день народження.
21. На щастя, я не забув це правило.
22. Можливо, мати випрала йому штани.
23. Ящик баденського вина купила вона мені.
24. 100 грам ковбаси з'їв я на сніданок.

УРОК 89. ПОРЯДОК СЛІВ У РЕЧЕННЯХ З ДОДАТКАМИ В DATIV ТА AKKUSATIV

- 1) За наявності в реченні двох доповнень, виражених іменниками, першу позицію займає додаток у Dativ, а за ним слідує додаток в Akkusativ:

підмет	присудок	додаток у Dativ	додаток в Akkusativ
Der Lehrer	gibt	dem Studenten	ein Buch

Der Vater schenkt seinem Sohn ein Buch. – Батько дарує синові книгу.

- 2) За наявності в реченні двох доповнень, виражених займенником та іменником, на першу позицію виноситься додаток-займенник, а за ним слідує додаток-іменник:

підмет	присудок	додаток в Akkusativ	додаток у Dativ
Wir	schicken	es (das Buch)	der Mutter

Meine Freundin gibt mir ihre Katze. – Моя подруга дає мені свою кішку.

- 3) За наявності в реченні двох доповнень, виражених займенниками, першу позицію займає додаток в Akkusativ, а за ним слідує додаток у давальному відмінку:

підмет	присудок	додаток в Akkusativ	додаток в Dativ
Das Kind	schickt	sie (die Blume)	ihr (die Mutter)

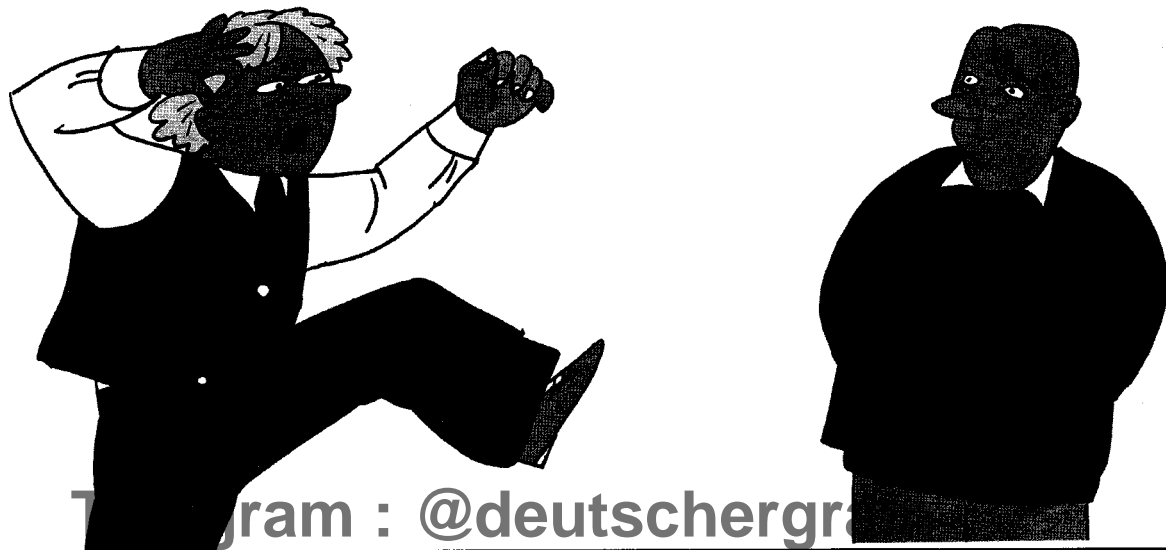
Der Lehrer gibt es (das Buch) ihm (der Student). – Вчитель дає її (книгу) йому (студентові).

- 4) Додаток з прийменником стоїть після звичайного додатка:

підмет	присудок	додаток	додаток з прийменником
Der Mitarbeiter	berichtet	uns	über seine Arbeit

Thomas erzählt seinem Freund von dem neuen Film. – Томас розповідає своєму другу про новий фільм.

Thomas erzählt seinem Freund von dem neuen Film.

УРОК 89. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте запитання з двома додатками-іменниками і дайте відповідь на них, використовуючи займенники за зразком:

Приклад: *Hat der Vater seinem Sohn ein Buch geschenkt. – Ja, er hat es ihm geschenkt.*

1. Der Postbeamte/ dem Kunden/ den Check/ zurückgeben?
2. Der Museumsdirektor/ den Gästen/ die Ausstellung/ zeigen?
3. Die Mutter/ eine Reise/ dem Sohn/ versprechen?
4. Peter/ einen Blumenstrauß/ seiner Freundin/ zum Geburtstag/ schenken.
5. Dein Sohn/ unseren Kindern/ den Ball wegnehmen?
6. Der Verlag/ das Manuskript/ dem Schriftsteller/ zurücksenden.
7. Du/ dein Auto/ deiner Tante/ leihen?
8. Der Arzt/ das Medikament/ dem Kranken/ verschreiben?
9. Du/ deiner Schwester/ diese Nachricht/ senden?
10. Der Dieb/ die Handtasche/ einer alten Dame/ stehlen?
11. Die Kinder/ der Großmutter/ das Abenteuer/ erzählen?

Вправа 2. Замініть додатки-іменники на додатки-займенники за зразком: **Приклад:** *Ich schreibe meiner Schwester einen Brief. – Ich schreibe ihr einen Brief. Ich schreibe ihm meiner Schwester.*

1. Die Firma liefert dem Kunden die Waren.
2. Ich schicke meinen Verwandten diese Bücher.
3. Ich gebe dem Beamten die Papiere zurück.
4. Die Lehrerin erklärte den Studenten die Regel noch einmal.
5. Hat der Angeklagte dem Richter seine Unschuld bewiesen?
6. Der Leiter der Gruppe hat den Touristen dieses Hotel empfohlen.

Вправа 3. Перекладіть спочатку речення з двома додатками німецькою мовою, а потім замініть додатки-іменники на додатки-займенники за зразком:

Приклад: *Der Student gibt dem Mädchen das Buch. Der Student gibt ihm das Buch. Der Student gibt es dem Mädchen. Der Student gibt es ihm.*

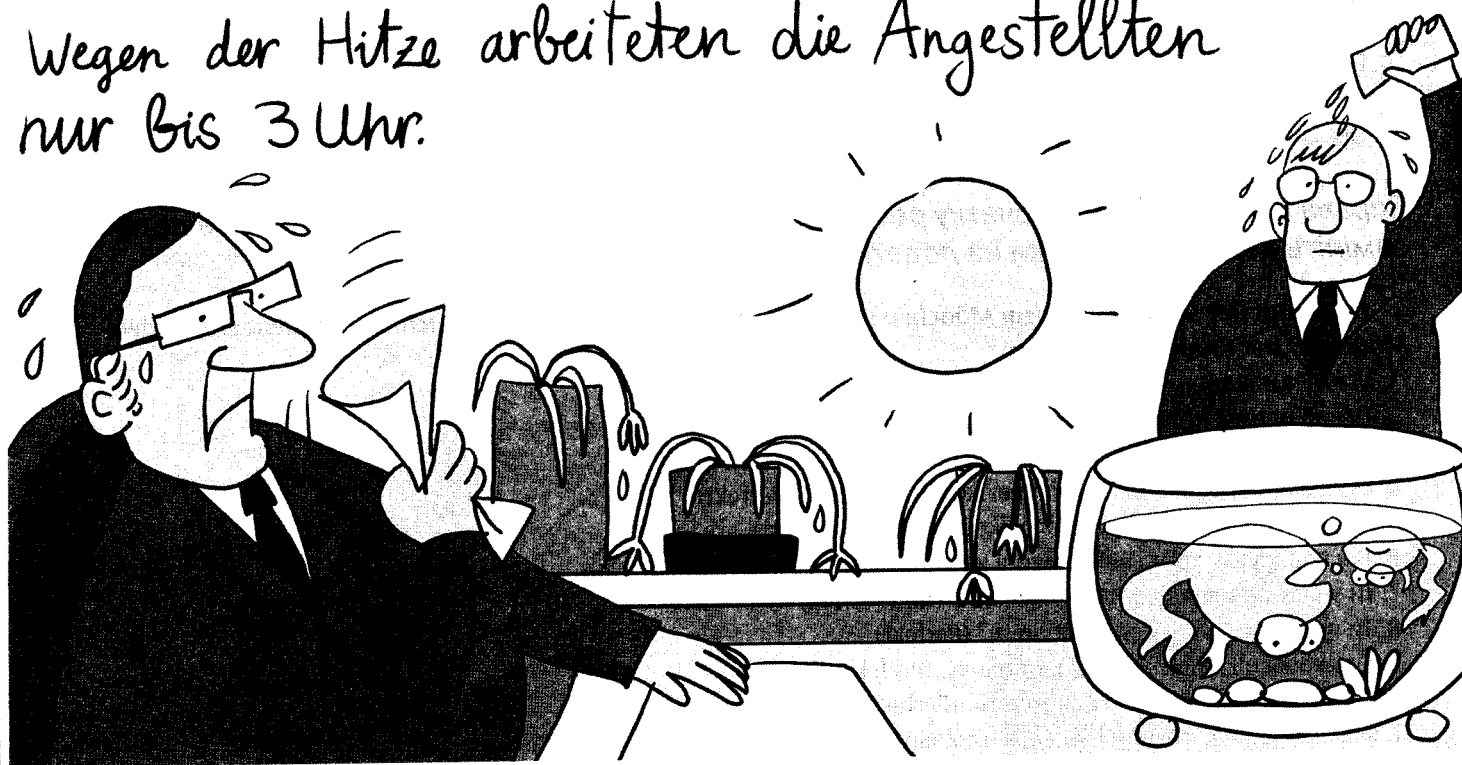
1. Мама читає дітям казку.
2. Пекар приносить своїй подрузі свіжоспечені булочки.
3. Мій чоловік позичив нашу машину своєму другові. (Perfekt)
4. Продавчиня порадила покупцеві жовту краватку. (Perfekt)
5. Чому ти розповіла цьому чоловікові правду? (Perfekt)
6. Він подарував торт своїй дівчині на день народження. (Perfekt)
7. Ти знову пообіцяв допомогти своїй тітці? (Perfekt)
8. Ти повернула книгу своїй подрузі? (Perfekt)
9. Службовець надіслав цей лист панку. (Perfekt)
10. Господарка показала кішок гостям. (Perfekt)
11. Фірма постачає товари клієнтам безкоштовно.

УРОК 90. ПОРЯДОК СЛІВ У РЕЧЕННЯХ З ОБСТАВИНАМИ Й ДОДАТКАМИ

Підмет	присудок	Коли?	Чому?	Як?	Де? Куди?
Hans	kommt	heute		gern	zu uns
Ich	schliefe	gestern	vor Ärger	schlecht.	
Das Mädchen	ging	gestern	wegen des Tests	voller Furcht	ins Institut

		1		2		3	
підмет	присудок	Коли?	додаток в Dativ	Чому?	Як?	додаток в Akkusativ	Де? Куди?
Ich	schreibe	morgen	ihr			einen Brief.	
Sie	entnimmt		dem Kind		mit Lachen	den Ball.	
Ich	schrieb	gestern	meinem Partner	wegen der Sache		einen Brief	nach England

Wegen der Hitze arbeiteten die Angestellten nur bis 3 Uhr.

УРОК 90. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте члени речення в правильному порядку:

1) Der Mann hat ... getreten.

zufällig beim Tanzen
auf den Fuß seiner Partnerin

2) Der Manager kam ...

mit dem neunten Mitarbeiter gegen 9 Uhr
böse ins Büro

3) Das Mädchen hat ...gesagt.

die Wahrheit dummerweise
seiner Freundin gestern

4) Der Mann hat ...gekauft.

kein Geschenk vorgestern
seiner Frau mit Absicht

5) Sie betrat ...

wegen ihrer Angst vorsichtig
das Zimmer gestern

6) Der Tourist sprang...

über die Wand vor der Angst
gestern

7) Das Mädchen überreichte...

zu ihrem Geburtstag ihrer Mutter
mit freundlichen Worten am Morgen
in ihrem Zimmer ein Buch über Gesundheit

8) Ich schreibe ...

morgen meinem Kunden
wegen des Preises gerne
nach Berlin einen Brief

9) Sie ging ...

heute früh zur Schule
wegen der Prüfung voller Furcht

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою:

1. Вчора мотоцикліст вирвав сумочку з рук жінки.
2. Я позавчора звичайно представив нового колегу шефу.
3. Молода дівчина поцілувала вчора свого друга на прощання на вокзалі.
4. Моя тітка принесла мені сьогодні з вибаченням позичену спідницю.
5. Схвильовано поклала мати руку на чоло хворої дитини.
6. Демонстранти одноголосно засудили вчинки уряду на головній площі країни на початку грудня.
7. Позавчора втомлена пантера перестрибнула річку з останніх сил.
8. Ти мені позавчора розповідала про свою поїздку до Туреччини.
9. Я сьогодні в страху перед іспитом йшов до університету.
10. Службовець приготував доповідь із цього питання.
11. Автобус їде з сьогоднішнього дня через об'їзд повз наш університет.
12. Юнак приніс мені книгу з дружніми словами.
13. Студент гнівно вийшов сьогодні з аудиторії через лихе зауваження вчителя.
14. Мати з жахом вихопила в дитини сірники.
15. Вчора я з задоволенням ходила до мого друга в його новий будинок.
16. Свен після багатьох років уперше написав лист батькові.

УРОК 91. ПОРЯДОК СЛІВ У РЕЧЕННЯХ ЗІ ЗВОРОТНИМИ ДІЄСЛОВАМИ

Порядок слів у простих реченнях зі зворотними дієсловами

Зворотний займенник **sich** стоїть після дієслова в **Präsens, Präteritum, Imperativ** в реченнях з прямим порядком слів:

Прямий порядок слів

підмет	присудок	зворотний займенник		
Sie	hat	sich	die Hände	gewaschen
Unsere Industrie	entwickelt	sich	schnell.	

Зворотний порядок слів у реченні з підметом, вираженим іменником

	присудок	зворотний займенник	підмет	
Sofort	hat	sich	das Mädchen	gewaschen
Gestern	fühlte	sich	die alte Dame	schlecht

Якщо підмет в реченні зі зворотним порядком слів виражений особовим займенником, то він ставиться між дієсловом і зворотним займенником **sich**.

Якщо присудок складається з відмінюваної й невідмінюваної частин і підмет виражений особовим займенником, то цей займенник ставиться між відмінюваною частиною дієслова та зворотним займенником **sich**.

Зворотний порядок слів у реченні з підметом, вираженим займенником

	присудок	підмет	зворотний займенник	
Sofort	hat	sie	sich	gewaschen
Gestern	fühlte	er	sich	schlecht

Порядок слів у складнопідрядних реченнях зі зворотними дієсловами

Зворотний займенник **sich** може стояти перед або після підмета, якщо він виражений іменником, і стоїть обов'язково після підмета, якщо він виражений займенником.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях зі зворотним займенником (підмет підрядного речення виражений іменником)

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	1	2		присудок
Der Abteilungsleiter fragt,	ob	1. alle Mitarbeiter 2. sich	1. sich 2. alle Mitarbeiter	schon	versammelt haben

Die Mutter fragt, ob ihre Tochter sich schon gewaschen hat. = Die Mutter fragt, ob sich ihre Tochter sich schon gewaschen hat. – Мати запитує, чи дочка вже вмилася.

**Порядок слів у складнопідрядних реченнях зі зворотним займенником
(підмет підрядного речення, виражений займенником)**

Головне речення	Підрядне речення				
	сполучник	підмет	sich		присудок
Der Abteilungsleiter fragt,	ob	man	sich	schon	versammelt hat

Die Mutter fragt, ob ich mich schon geduscht habe. – Мати запитує, чи я прийняла душ.

УРОК 91. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з sich у правильній формі, дотримуючись необхідного порядку слів.

- Duschen/ sich/ ihr/ nach dem Sport?
- Ich verstehe nicht/ (warum/ aufregen/ du/ sich).
- Kannst du mir sagen/ (worüber/ der Junge/ freuen/ sich)?
- Er will nicht erzählen/ (womit/ sich/ er/+ in seiner Freizeit/ beschäftigen).
- Ich weiß nicht/ (sich/ ob/ der Sportler/ vorbereiten).
- Ich frage sie/ (interessieren/ wofür/ Peter/ sich).
- Gestern/ sich/ das Kind/ selbst/ anziehen.
- Albert/ beschäftigen/ mit Spanisch/ sich.
- Erkundigen/ du/ über die neue Stelle/ sich/ in unserer Abteilung?
- Die Freunde/ an den Tisch/ setzen/ sich/ an das Fenster.
- Die Frau/ sich/ wegen des Lärmes/ beschweren/ über die Straßenkünstler.
- Du/ müssen/ sich/ die Hände/ waschen!
- Ich/ erinnern/ sich/ an unseren Urlaub.
- Der Tiger im Zoo sieht traurig aus. Er/ sehnen/ sich/ nach Freiheit.
- Warum/ aufregen/ du/ sich/ so/ über deinen Kollegen?

Вправа 2. Перекладіть речення з sich.

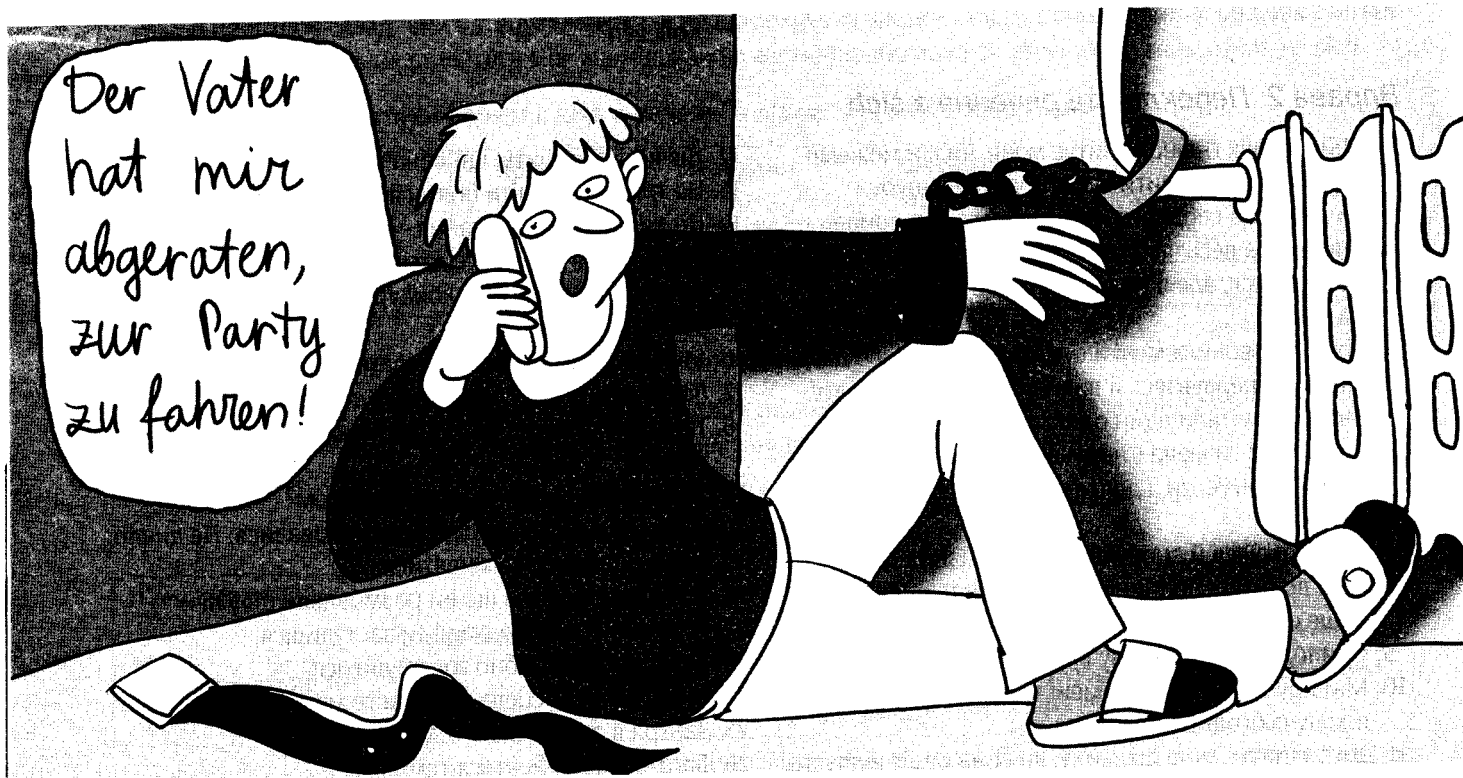
- Мій чоловік гнівно запитує мене, чи ми можемо зараз собі дозволити купити хутряну шубу.
- Ти даремно сердився, Петро не зламав прилад.
- Вчителька весь час говорить, що мені треба добре поводитися, але я не розумію, що вона має на увазі.
- Тітка подзвонила мені й сумно розповіла, що дядько знову рознервувався й викинув з вікна нову вазу.
- Вчора ми вітали один одного поцілунками, а сьогодні ти мене ігноруєш.
- Мати запитує, чи її дочка добре розважилася на вечірці.
- Я заспокоївся й знову пішов в магазин.
- Моя дружина постійно запитує, чи я згадую про наше весілля.
- Сумно, що Петер знову спізнився.
- Мій друг говорить, що мені треба поспішати, якщо я хочу сьогодні поголитися.
- Друг запитує мою дружину, чи вона радіє відпустці (тій, що буде).
- Дівчина говорить, що вона миється щодня.
- Це типово, що діти бояться темряви.
- Це риторичне запитання, чи моєму чоловіку слід вибачитися перед сусідами.
- Він говорить, що моя конкурентка вже подала заяву на роботу.
- Мої друзі дивуються моєму терпінню з дітьми.
- Лікар запитує регулярно про здоров'я хворої дитини?
- Твій батько цього разу відпочиває у Швейцарії чи Австрії?
- Де ви попрощалися зі своїм другом?
- Тато сердиться, що діти знову сховалися. Не дивно, вони не люблять умиватися.
- Я не розумію, про що ви розмовляли цілу ніч.
- Одягни негайно куртку! Ти застудишся.
- Тихо! Мені потрібно зосередитися.
- Вибач. Я не місцева. Ви знаєте місцевість?
- Завтра я зустрічаюся з Монікою.
- Багато людей бояться темряви.
- Ти все гладшаєш і гладшаєш. Тобі слід більше рухатися.

УРОК 92. ПОРУШЕННЯ РАМКОВОЇ КОНСТРУКЦІЇ

Чим більше членів утворюють речення, тим частіше порушується рамкова конструкція шляхом винесення цілих словосполучень за рамку в кінець речення. За рамку часто виносяться:

- 1) член речення, що позначає предмет, який служить для порівняння: *wie* й *als*;
- 2) інфінітив з *zu*, інфінітивні групи й інфінітивні звороти;
- 3) часто – у великих реченнях – додатки або обставини, які виражаються кількома визначеннями або приєднаниковою групою;
- 4) часто – додатки з іменним присудком.

1	2	3	4	остання позиція
Ich	habe	größere Leistungen	erzielt,	als mein Freund.
Der Vater	rat	mir	ab,	zu fahren.
Du	musst	mir	versprechen,	heute zu mir zu kommen.
Ich	werde	alles	tun,	um meinen Hund zu finden.
Sie	ist	seit vier Wochen	eingeladen,	mit uns meinen Geburtstag zu feiern.
Er	hat	große Heldentaten	vollbracht	während des Großen Vaterländischen Krieges gegen die Faschisten.
Das ganze Unternehmen	ist	dieses Jahr	stolz	auf unsere Leistungen

УРОК 92. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте правильно речення.

1. Mein Freund (einladen) mich ein, am Mittwoch ins Kino zu gehen. (Präsens)
2. Ich (verwenden) viel mehr Zeit auf die Hausaufgabe, als mein Freund. (Perfekt)
3. Du (müssen versprechen) mir, heute Abend den Fußboden zu wischen. (Präsens)
4. Ich (tun) alles, um meine Kinder vor Unglück zu retten. (Futur)
5. Sie (vorwarnen) mich seit Wochen, kein Lotto zu spielen. (Perfekt)
6. Ich (vorschlagen), im Urlaub nicht aufs Land zu fahren, sondern an die See. (Präsens)
7. Unser Nachbar (sagen) uns diesmal sehr böse, auf seinem Rasen nicht zu laufen. (Perfekt)
8. Mein Mann (kaufen) diesmal einen dickeren Wagen, als sein Chef. Das (kosten) ihn seinen Job. (Perfekt)
9. Der Vater (abraten) mich, an diesem Wettbewerb teilzunehmen. (Präsens)
10. Mein Freund (sprechen) viel mehr von diesem Thema, als ich bereit war zu hören. (Perfekt)
11. Er (einladen) mich schon vor drei Wochen, die Einzugsparty zu feiern. (Perfekt)
12. Endlich (lernen) wir es, die Erläuterungen zur Lohnsteuer zu verstehen. (Perfekt)

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я робитиму все можливе, щоб зробити свого чоловіка щасливим.
2. Продавець пропонує мені купити цю гарну машину.
3. На щастя, я переконав дружину поїхати у вересні в Іспанію.
4. Я цілий тиждень не буду нічого їсти, щоб одягнути цю сукню.
5. Ти повинен мені пообіцяти нарешті чесно розказати, що ж таки сталося.
6. Я нарешті навчився ніколи не заходити до його кімнати, не постукавши.
7. Мої друзі купили набагато більший будинок, ніж я очікував.
8. Він уже мені запропонував працювати в його фірмі керівником відділу.
9. Я допоміг йому знайти будинок для сім'ї з п'яти чоловік та для його адвокатської практики.
10. Я буду працювати день і ніч, щоб дозволити собі цю квартиру.
11. Ти повинна допомогти мені змішати борошно з розпушувачем і викласти його на дошку.
12. Професор запропонував мені взяти участь у цьому науковому проекті.
13. Вся сім'я задоволена моїми успіхами в школі цього року.
14. Ви повинні пообіцяти мені пофарбувати мій будинок цими вихідними.
15. Хлопець побудував гарні будинки протягом довгого часу депресії.
16. Я буду всюди шукати, щоб нарешті знайти свої окуляри.
17. Ти повинна переконати мене приймати ці таблетки три рази на добу.
18. Мій сусід знову погрожував подати на мене до суду через поламану драбину. Мабуть, нам треба заплатити за цю драбину.
19. Поліцейський наказав нам слідувати за ним.
20. Він вмовив мене замовити пиво у цієї офіціантки.

УРОК 93. ПИТАЛЬНІ РЕЧЕННЯ

Порядок слів у прямому запитанні

Питальне слово	присудок	підмет	інші члени речення
	Sprichst	du	Deutsch?
Warum	hast	du	mich nicht besucht?

Порядок слів у непрямому запитанні

Головне речення	Підрядне речення			присудок
	сполучник	підмет		
Sagen Sie mir bitte,	wie	ich	zum Platz der Unabhängigkeit	komme.
Wissen Sie nicht,	wo	man	Wörterbücher kaufen	kann.

Найчастіше вживані питальні слова

Wer	Wer ist dir im Theater begegnet? – З ким ти зустрілася в театрі?
Was	Was hast du zu Hause den ganzen Tag gemacht? – Що ти робив цілий день вдома?
Wen	Wen hat heute die Lehrerin gelobt? – Кого сьогодні похвалила вчителька?
Wem	Wem hat dieser Junge den Blumenstrauß geschenkt? – Кому хлопець подарував букет квітів?
Wessen	Wessen Telefonnummer ist das? – Чий це телефонний номер?
Wo	Wo wohnst du jetzt? – Де ти зараз живеш?
Wohin	Wohin reist ihr? – Куди ви мандруєте?
Woher	Woher kommst du? – Звідки ти?
Wann	Wann beginnt der Unterricht? – Коли починається заняття?
Wie lange	Wie lange müssen wir Klavier spielen? – Скільки нам грати на піаніно?
Wie oft	Wie oft besuchst du deine Eltern? – Як часто ти відвідуєш своїх батьків?
Warum	Warum hast du nicht auf uns gewartet? – Чому ти не почекав на нас?
Wieso	Wieso gehst du wieder zur Bank? – Чому ти знову йдеш у банк?
Weshalb	Weshalb hast du unseren Nachbarn nicht begrüßt? – Чому ти не привітав нашого сусіда?
Wie	Wie gefällt dir mein neues Kleid? – Як тобі подобається моє нове плаття?
Wie viel	Wie viel Geld hast du im Sommer verdient? – Скільки грошей ти заробив влітку?
Wie viele	Wie viele Bücher hast du während der Ferien gelesen? – Скільки книжок ти прочитав протягом канікул?
Welcher, -e, -es	Welches Buch ist das? – Чия це книга?
Was für ein	Was für ein Buch ist das? – Що це за книга?

Питальне слово в реченнях, де дієслово вживається з прийменником:

Person	sich unterhalten über Acc.	Über wen habt ihr euch heute unterhalten?
	sich unterhalten mit D.	Mit wem habt ihr euch unterhalten?
Sache	sich unterhalten über Acc.	Worüber habt ihr euch heute unterhalten?
	sich unterhalten mit D.	Womit habt ihr euch unterhalten?

Wo(r) + прийменник. R додається, якщо прийменник починається на голосний.

Wo-r-auf wartest du?

УРОК 93. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте запитання до таких речень.

1. Ich bin 17 Jahre alt.	7. Meine Augenfarbe ist braun.
2. Ich heiße Natalia.	8. Ich bin 1,72 m groß.
3. Ich studiere an der Universität.	9. Mein Hobby ist Gitarre spielen.
4. Mein Lieblingsfach ist Deutsch.	10. Mein Lieblingstier ist die Katze.
5. Ich komme aus Kyjiw.	11. Ich bin am 17. Juli geboren.
6. Ich wohne in der Friedrich-Schiller-Straße.	

Вправа 2. Поставте запитання до видiлених слiв.

1. Der Metzger verkauft Hammelfleisch .	4. Ich habe auf meinen Freund fast 1 Stunde gewartet.
2. Der Postbeamte bringt Post auch am Sonntag .	5. Ich warte auf den Bus .
3. Gegen 10 Uhr bin ich durch den Park gegangen.	6. Der Kindergarten ist am Nachmittag geschlossen.

Вправа 3. Поставте непрямі запитання, які починаються на: **Wissen Sie, ...**

1. Am wievielten ist Peter geboren?	4. Wie komme ich zur Teatralna Straße?
2. Wann kommt Maria aus Spanien?	5. Hat Dietrich den Fußboden erneuert?
3. Wer hat alle Fenster geputzt?	

Вправа 4. Перекладiть речення нiмецькою мовою.

1. У тебе ще є фотографії твоїх шкiльних друзiв? Ти згадуєш їх?
2. Ви вже були колись у Берліні? Чому Ви хочете вiдвiдати це мiсто?
3. Про що ти просив свого брата?
4. З приводу чого менi варто зiбрати вiдомостi на вокзалi?
5. Хiба ти не радий, що вiн незабаром приїде?
6. У тебе вже є новини вiд нього?
7. Про що ти розмовляв зi своїми родичами?
8. Чий мотоцикл ти не хотiв купувати?
9. До кого менi варто звернутися в цьому магазинi?
10. Ти знаєш, де вiн працює?
11. Ти знаєш, чому вiн тобі задав це запитання?
12. Яка машина тобі бiльше подобається? – Червона.
13. Про що ти думаєш?
14. Чому ти так пiзно приходиш? – Тому що потяг запiзнюється.
15. Чому ти хочеш навчитися карате? – Щоб захищатися.
16. Чия це машина? – Це машина Тома.
17. У тебе спрага?
18. Машина зламана?

УРОК 94. ПОРЯДОК СЛІВ У РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

Однорідні члени з'єднані один з одним за допомогою сполучників *und* або *oder*. Сполучник *und* зазвичай пропускається між двома визначеннями, вираженими якісними прикметниками. Сполучники *und* та *oder* пропускаються в перерахуваннях перед всіма однорідними членами, крім останнього. Перед другим (і подальшими), крім останнього однородного члена, можуть пропускатися однаковий артикль або однаковий прийменник.

Das Haus und der Garten meines Freundes sehen wunderschön aus. – Будинок і сад мого друга прекрасно виглядають.

Gestern tanzten, sangen und aßen wir Kuchen. – Ми вчора танцювали, співали і їли пиріг.

Die Gruppe kann und muss die Prüfung gut ablegen. – Група може й мусить добре скласти іспит.

In diesem warmen, hellen Zimmer arbeite ich gern. – У цій теплій світлій кімнаті я із задоволенням працюю.

Mein Interesse für diesen Mann und seine Tochter wurde immer größer. – Мій інтерес до цього чоловіка та його дочки все збільшувався.

Er beschäftigt sich heutzutage mit Deutsch, Englisch und Französisch. – Зараз він займається німецькою, англійською й французькою мовами.

Schenke ihm ein Buch, ein Heft und ein Lineal! – Подаруй йому книжку, зошит і лінійку!

Ich gehe heute entweder ins Theater oder ins Kino. – Я йду сьогодні або в театр, або в кіно.

Es war gestern mal lustig, mal traurig. – Вчора було то весело, то сумно.

В реченнях з однорідними членами речення – інфінітивами *zu* ставиться перед кожним інфінітивом:

Der Autofahrer hat die Verkehrsregeln **zu** kennen und **zu** beachten. – Водій авто повинен знати і виконувати правила дорожнього руху.

Es macht mir Freude, mit ihm **zu** wohnen und **zu** arbeiten. – Мені приносить задоволення з ним жити і працювати.

Mein Interesse für diesen
Mann und seine Tochter
wurde immer größer.

УРОК 94. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте правильно речення з однорідними членами.

1. Während meiner Studienzeit/ viel/ lesen/ ich/ und/ arbeiten/ in der Stadtbibliothek. (Präteritum)
2. Die Gruppe/ können/ ablegen/ die Prüfungen/ und/ müssen/ gut.
3. Mein Interesse/ für den Roman/ und/ werden/ immer/ für seine Helden/ größer. (Futur)
4. Der Student/ mit/ Physik/ Chemie/ oder/ sich beschäftigen/ heute/ mit Mathematik. (Präsens)
5. In diesem/ und/ am liebsten/ schönen/ verbringen/ bequemen/ Hotel/ ich/ meinen Urlaub. (Präsens)
6. Das Haus/ liegen/ und/ unweit der See/ der Garten. (Präsens)
7. Schenken/ ein Buch/ deinem Freund/ oder/ ein Portemonnaie! (Imperativ – du)
8. Zeigen/ deiner Mutter/ mir/ die Photos/ und/ deines Vaters! (Imperativ – du)
9. Frau Kohl/ lustig/ sein/ traurig/ gestern/ mal/ mal. (Präteritum)
10. Meine Mutter/ helfen/ mit den Hausaufgaben/ und/ mir/ meine Tante/ immer. (Präsens)

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ти можеш написати цей звіт сьогодні або завтра.	17. Вчора ми танцювали і співали пісні.
2. Протягом моєї відпустки я грав у теніс та засмагав на сонці.	18. У відпустці я малював і курив. Це було шкідливо для мого здоров'я.
3. Ми йдемо сьогодні або в кіно, або в ресторан.	19. Жінка трошки дивна, то вона приємна, то недружня.
4. Пес і кицька сиділи на моєму новому дивані.	20. Кицька та миша навряд чи зможуть стати друзями.
5. У цій маленькій кімнаті працював і читав вчений.	21. Мій син відвідає мене сьогодні або завтра ввечері.
6. Я придбав як гриби, так і томати.	22. Покажи мені годинник та книгу, які ти знайшов у тому будинку!
7. Мій брат і мої батьки пообіцяли прийти на мій день народження.	23. Дім та машина – це все, що я ще маю.
8. Мій син зараз займається англійською та технікою.	24. Політики можуть й повинні працювати багато на свій народ.
9. У цій світлій затишній кімнаті я більше за все люблю працювати.	25. Директор представив свою секретарку та заступника.
10. Або моя сестра, або її дочка покажуть тобі замок.	26. Я куплю або цю спідницю, або цю куртку.
11. Книжки та словники ви можете отримати в цій кімнаті.	27. Ворони, сороки, голуби та горобці – птахи.
12. Дай мені свою адресу і свій номер телефона!	28. Ми їмо і п'ємо у їдальні.
13. Коли я працював в університеті, я прочитав і написав багато наукових статей.	29. Мій друг показав мені свій новий велосипед і свою машину.
14. Нова чорна спідниця та біла блузка Інги не гармонують. Чому вона це не бачить?	30. Будьте уважними та обережними!
15. Ти можеш і повинен допомагати своїм батькам, особливо коли вони потребують твоєї допомоги.	31. Ти хочеш реальну чи фантастичну розповідь написати?
16. Я приїду або на таксі, або на метро, я ще не знаю.	

УРОК 95. ПОРЯДОК СЛІВ У СКЛАДНОСУРЯДНИХ РЕЧЕННЯХ 1

Сполучники *und* (і), *aber* (але), *denn* (тому що), *oder* (або), *sondern* (а) не впливають на порядок слів у складносурядному реченні, за ними слідує самостійне речення з прямим порядком слів.

Прямий порядок слів

	сполучник	підмет	присудок	
Sie kommt,	und	wir	gehen	zusammen nach Hause
Unser Sohn hilft uns,	aber	unsere Tochter	will	uns nicht helfen
Wir machen keine Hausaufgaben,	denn	die Lehrerin	gab	uns keine Hausaufgaben
Sie geht nicht nach Hause,	sondern	sie	besucht	ihre Grosseltern
Ich gehe heute ins Kino,	oder	ich	helfe	Meinem Freund bei der Übersetzung

Зворотний порядок слів

	сполучник		присудок	підмет	
Ich habe heute viel gearbeitet,	und	morgen	kann	ich	mich erholen
Ich bin ins Kino gegangen,	aber	leider	war	der Film	langweilig

Зворотний порядок слів з додатками-займенниками

	сполучник		присудок	додаток-займенник	підмет	
Ich habe gut geschlafen,	und	am Morgen	weckte	mich	meine Mutter.	
Ich war durstig,	aber	leider	gab	mir	die Krankenschwester	kein Wasser

Die Frau hat ihre Tasche verloren,
aber das hat sie nicht geärgert.

Denn sie hat sich eine noch
bessere Tasche gekauft.

УРОК 95. ВПРАВИ

Вправа 1. Дайте відповідь на запитання, вживаючи сполучник *denn*.

1. Warum hast du deinen Koffer gepackt?	4. Warum hast du dich in diesem Jahr nicht erholt?
2. Warum hast du an dieser Konferenz teilgenommen?	5. Warum lügst du deine Frau an?
3. Warum hast du dich schon seit 2 Tagen nicht geduscht?	6. Warum untersucht der Tierarzt deine Katze?

Вправа 2. З'єднайте речення сполучниками *und, aber, denn, oder, sondern*.

1. Alle Gäste sind schon da. Torsten ist noch nicht gekommen.
2. Das Wetter ist gut. Wir können heute einen Spaziergang machen.
3. Ich weiß noch nicht, was ich machen werde. Ich gehe ins Kino. Ich besuche meine Freunde.
4. Der Mann ist unfreundlich. Ich kann nicht sagen, dass er uns nicht helfen wird.
5. Sie lebt jetzt allein. Natürlich gehen die Zimmerpflanzen ein.
6. Dieser Mann ist schon ziemlich alt. Er arbeitet viel besser als viele junge Kollegen.
7. Er lädt heute seine Freunde nicht ein. Er geht zu Besuch.
8. Ich kann mein Zimmer nicht aufräumen. Ich habe keine Lust.
9. Ich werde den Teppich nicht absaugen. Ich werde das Geschirr spülen.
10. Der Zug ist schon angekommen. Hans steigt nicht ein.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи сполучники *und, aber, denn, oder, sondern*.

1. Ганс залишає свою роботу інженера тому, що він хоче поїхати за кордон.	12. Я хотіла поїхати в Німеччину, але останньої хвилини я відмовилася від поїздки.
2. Ми можемо заощадити гроші тому, що ми живемо в Греції у нашого друга.	13. Родичі не їдуть додому, а залишаються в нас.
3. Ти не можеш тут залишитися, але ми можемо дати тобі гроші на готель.	14. Вони їдуть у відпустку самі або беруть із собою дітей.
4. Чоловікові було зле, але він не хотів до лікарні.	15. У мене був фальшивий паспорт, але, на щастя, прикордонник не помітив цього.
5. Моя дружина вилаяла мене, і я пішов, здригаючись від люті, у пивний бар.	16. Книга цікава, але у мене немає часу читати.
6. Мати показала дочці, як правильно шити, але дівчинці було нецікаво.	17. У мене немає бажання вчити німецьку, бо це нудно.
7. Ми бідували, але наші батьки не допомогли нам у цій ситуації.	18. Він хотів би їй допомогти, але в нього немає грошей.
8. Я не купую полуниці, а збираю їх у себе на городі.	19. Я хотів би піти в кіно, але мій друг не може, бо йому треба готуватися до іспиту.
9. Мої діти їдять багато овочів і фруктів тому, що це корисно.	20. Я не знаю, чи Кеті краще полюбляє їсти ананаси, чи банани.
10. Дівчина легко одяглася, але вона не змерзла.	21. Це не зошит, а книга.
11. Я добре поспала, і ранком мене збудили птахи в садку.	22. Я їм піцу і п'ю каву.
	23. Вона не з Італії, а з Японії.

УРОК 96. ПОРЯДОК СЛІВ У СКЛАДНОСУРЯДНИХ РЕЧЕННЯХ 2

Після сполучників і прислівників (в якості сполучника) **also** (і так), **außerdem** (крім того), **danach** (потім), **daher/ darum/ deshalb/ deswegen** (тому), **trotzdem (однак), jedoch** (однак), **andererseits** (з іншого боку), **dann** (потім), **sonst** (інакше), **folglich** (як наслідок), **dennach** (відповідно), **zwar** (а саме), **da** (раптом), **inzwischen** (тим часом), має місце зворотний порядок слів.

	1	2	3	4	
Ich will ins Kino gehen,	darum ich	kaufe	a) ich b) darum		die Eintrittskarten
Der Student muss sich gut vorbereiten,	sonst er	wird	er sonst		die Prüfung nicht bestehen
Einerseits wollte ich an der Konferenz teilnehmen,	andererseits ich	fürchte	ich andererseits	mich	davor

УРОК 96. ВПРАВИ

Вправа 1. З'єднайте речення сполучниками *danach, daher, darum, deshalb, deswegen, trotzdem, andererseits, dann, sonst, folglich, zwar*.

1. Peter geht nicht gern mit seiner Frau einkaufen. Er tut es seiner Frau zuliebe.
2. Ich will ins Kino gehen. Ich verstehe, dass ich mich auf die Prüfung vorbereiten soll.
3. Ich habe ihm 200 Euro gegeben. Er hat mich für 2 Wochen in Ruhe gelassen.
4. Eva hat einen wunderschönen Kuchen gebacken. Ihr Mann war, wie immer, damit unzufrieden.
5. Wir waren gerade beim Essen. Das Telefon klingelte.
6. Er läuft gern Ski. Er macht seinen Urlaub immer in der Schweiz.
7. Dein Bruder hat sich nicht gemeldet. Ich vermute, dass er uns beim Umziehen nicht helfen will.
8. Ich muss viel arbeiten. Ich kann das Geld für die Hochzeit während dieses Jahres nicht verdienen.
9. Ich möchte ein paar Sachen mit Ihnen erledigen. Mich interessiert Ihre Stellung zu diesem Bau.
10. Die Touristen essen so, als ob sie seit Wochen kein Essen gesehen haben. Sie behaupten, dass sie schlank bleiben wollen.
11. Rauchen ist in diesem Gebäude verboten. Wir rauchen in einem Café unserem Büro gegenüber.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи сполучники *also, außerdem, danach, daher, darum, deshalb, deswegen, trotzdem, andererseits, dann, sonst, folglich, zwar*.

1. Я не хочу пилюсочити килим, крім того, мені хочеться, щоб ти мене не змушувала це робити.
2. Зараз я допоможу своїй дружині, інакше вона не піде зі мною гуляти.
3. Марія – діабетик, тому їй не можна їсти солодощі, однак я вчора ввечері бачив, як вона крадькома з'їла тістечко.
4. З одного боку, діти не повинні суперечити батькам, з іншого боку, в них іноді бувають гарні ідеї.
5. Обидва бандити в банку були добре озброєні, однак службовець банку не злякалася, тому що відразу впізнала свого колишнього чоловіка.
6. Ти повинен мені допомогти, інакше я не зможу врятувати пацієнта.
7. Петро любить подорожувати, тому він купив нову надійну машину.
8. Жінка майже заснула, як раптом вона почула підозрілий шум на кухні.
9. Чоловік хотів розраховатись в ресторані, як раптом він помітив, що в нього поцупили портмоне. Він був справжній джентльмен і не хотів просити грошей у жінки його серця, однак йому довелося це зробити.
10. Ганс спочатку закінчить навчання, потім буде шукати роботу.
11. Працівник банку спробувала натиснути кнопку сигналізації, тому злочинець вистрілив.
12. Вона хоче побачити, як сідає сонце, тому вона зараз на пляжі.
13. Погода дуже гарна, тому ми залишаємося вдома.
14. Я хворий, тому я завтра не йду на роботу.
15. Вона так часто брехала, тому я їй не вірю.
16. Думайте самі, а то це будуть робити інші за вас.
17. Власно кажучи, у нас є все, однак ми не задоволені.
18. Було коротке прощання, потім він віддалився швидкими кроками.
19. Ця дівчина худа і висока, однак вона зовсім не приваблива.

УРОК 97. ПОРЯДОК СЛІВ У СКЛАДНОПІДРЯДНОМУ РЕЧЕННІ

Побудова складнопідрядних речень

На першому місці в складнопідрядному реченні стоїть сполучник або сполучне слово, на другому, як правило, підмет, за ним ідуть другорядні члени речення й на останньому місці присудок.

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Wir können ins Kino gehen,	wenn	du Lust	hast
Ich gebe dir das Buch,	falls	du vorbei	kommst

Підрядне речення			Головне речення	
сполучник		присудок	присудок	
Wenn	die Katze aus dem Haus	ist,	tanzen	die Mäuse auf dem Tisch
Falls	du mein Haus nicht	findest,	ruf	mich an

Заперечення *nicht*, що ставиться перед присудком, стоїть у підрядному реченні безпосередньо перед дієсловом у простій формі часу або перед незмінною частиною присудка.

Ich glaube, dass du mich *nicht* verstehst. – Я вважаю, що ти мене не розумієш.

Ich glaube, dass du mich *nicht* verstanden hast. – Я вважаю, що ти мене не зрозумів.

Заперечення *nicht*, якщо воно не відноситься до присудка, а також заперечення *kein* займають у підрядному реченні те ж місце, що й у самостійному реченні.

Рамкова конструкція підрядного речення може порушуватися, коли присудок пояснюється складною прийменниковою групою або інфінітивним зворотом, а також порівнянням.

Er behauptet, dass er fünf Stunden gehen kann, ohne zu ermüden. – Він стверджує, що може ходити п'ять годин, не втомлюючись.

Alle wissen, dass ich bessere Leistungen erzielt habe, als mein Freund. – Всі знають, що я досяг більших успіхів, ніж мій друг.

Ich bin froh, dass der Bauleiter mich hinaufführen will, auf den hohen Turm des neuen Gebäudes. – Я радий, що виконроб хоче повести мене на високу вежу нового будинку.

Alle wissen, dass ich bessere Leistungen erzielt habe, als mein Freund!

УРОК 97. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні речення.

1. Der Kranke/ sein/ beunruhigt/ nachdem/ der Arzt/ das Zimmer verlassen. (Präteritum)
2. Obwohl/ man/ hier/ nicht/ fotografieren/ dürfen/ ich/ ein paar Fotos/ machen. (Perfekt)
3. Die Mutter/ mich/ fragen/ ob/ ich/ die Tasche/ mitnehmen. (Perfekt)
4. Wissen/ du/ nicht/ dass/ du/ ohne Antenne/ das Programm/ von RTL/ nicht/ empfangen/ können?
5. Der Freund/ meinen/ dass/ ich/ den Zug/ zu Fuß/ nicht/ erreichen/ können.
6. Da/ die Firma/ die Liefertermine/ nicht/ einhalten/ können/ müssen/ die Arbeiter/ Überstunden/ machen.
7. Da/ mein Freund/ ohne Licht/ Rad/ fahren/ ihm/ Unglück/ passieren. (Perfekt)
8. Sein/ du/ sicher/ dass/ der Zeuge/ nicht/ sich irren? (Perfekt)
9. Kennen/ du/ Frau/ die/ ihr Geld/ verlieren (Perfekt)?
10. Der Mond/ scheinen/ so/ hell/ dass/ man/ Zeitungen lesen/ können. (Präteritum)
11. Ich/ werden/ dir/ sehr dankbar/ sein/ wenn/ du/ mir/ einen Gefallen/ tun.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Якщо ти хочеш заощаджувати час, тобі потрібно купити пральну машину.
2. Я спізнився, тому що проспав.
3. Оскільки плавцю 36 років, він більше не може досягати високих результатів.
4. Хоча готель був занадто дорогим для нас, ми були змушені там переночувати.
5. Оскільки сонце так тепло світило, можна було лежати на терасі в купальнику.
6. Хоча його машина зламалася, він не переймався.
7. Я не знаю ніякого іншого лікаря, який міг би тобі краще допомогти.
8. Оскільки в пасажирів не було квитка, він був змушений заплатити штраф.
9. Вона купує нові окуляри, позаяк її старі окуляри вкрали.
10. Поясніть, будь ласка, чому Ви не приходите вчасно на службу!
11. Якщо в мене буде час, я відвідаю цю виставку.
12. Я не знав, що ти літав до Іспанії.
13. Оскільки я загубив адресу Єви, я не зміг прийти до неї на день народження.
14. Відповідальні особи особисто подбали про акти, які треба знищити.
15. Ви не знаєте, що макулатуру можна легко ще раз використати?
16. Оскільки китайська ваза була занадто дорогою, ми купили нашій подрузі віяло.
17. У дівчини захворювання, яке не можна вилікувати.
18. Він має на увазі, що французький режисер зняв найкращий фільм цього сезону.
19. Чоловік випив стільки шнапсу, що він ледь щось розуміє.
20. Ти знаєш, що я щойно розмовляла з найвпливовішою людиною в цьому місті?
21. Ти знайдеш достатньо інформації про Європейський Союз, якщо пошукаєш в Інтернеті.
22. Діти помітили, що дідусь знову палив сигару.
23. Ми сподіваємося, що ви задоволені нашими успіхами.
24. Якщо завтра хороша погода, ми підемо купатися.
25. Це юнак, чії батьки актори.
26. Я тобі не скажу, що вона сказала.
27. Ви можете мені сказати, як пройти до вокзалу?
28. Я прийду пізніше на заняття, тому що я спочатку повинна піти до зубного лікаря.
29. Він тільки може погано говорити англійською, хоча він шість років ходив на курси.
30. Коли Рону було 28 років, він емігрував.
31. Ти знаєш всі країни, які належать до Європейського Союзу.

УРОК 98. ПАРНІ СПОЛУЧНИКИ "ENTWEDER... ODER", "WEDER... NOCH", "MAL... MAL", "SOWOHL... ALS AUCH", "NICHT NUR... SONDERN AUCH"

Entweder... oder – або... або

Ich lese am Sonntag entweder Bücher oder Zeitungen. – У неділю я читаю або книги, або газети.

Побудова речення з "entweder... oder"

1	присудок	3		oder	підмет	присудок	
Hans	arbeitet	entweder	am Morgen	oder	er	arbeitet	am Abend
Entweder	arbeitet	Hans	am Morgen	oder	er	arbeitet	am Abend

Entweder machst du, was ich dir sage, oder du wirst entlassen. – або ти будеш робити, що я тобі говорю, або тебе звільнять.

Entweder gehen wir heute ins Restaurant oder meine Eltern besuchen uns. – Ми або підемо сьогодні в ресторан, або мої батьки прийдуть до нас.

Weder... noch – ні... ні

Weder Klaus noch Hans sind heute gut vorbereitet. – Ні Клаус, ні Ганс добре сьогодні не підготувалися.

Побудова речення з „weder ... noch“

Головне речення 1				Головне речення 2			
підмет	присудок	weder		noch	присудок	підмет	
Inge	liest	weder	Zeitungen,	noch	liest	sie	Bücher
Weder	Zeitungen	liest	Inge	noch	liest	sie	Bücher

Weder mein Freund noch ich gehen heute ins Kino. – Ні мій друг, ні я не йдемо в кіно.

Er war weder zu Hause, noch war er bei seinen Eltern. – Його не було ні дома, ні в батьків.

Sowohl... als auch – як... так і

Побудова речення з „sowohl... als auch“

	sowohl		als auch	
Der Student lernt	sowohl	Deutsch	als auch	Englisch

Sowohl mein Bruder als auch meine Schwester kommen zu meinem Geburtstag. – Як мій брат, так і моя сестра прийдуть на мій день народження.

Sowohl Maria als auch Peter sind großartige Mathematiker. – Як Марія, так і Петро – прекрасні математики.

Sowohl meine Eltern als auch meine Freunde wollen nicht, dass ich Mike heirate. – Як мої батьки, так і мої друзі не хочуть, щоб я виходила заміж за Майка.

Mal... mal – то... то

Побудова речення з „mal... mal“

Головне речення 1				Головне речення 2			
mal	присудок			mal	присудок		
Mal	bin	ich	mit meinem Studium optimistisch,	mal	(bin)	(ich)	ganz verzweifelt

Mal bin ich mit meinem Studium optimistisch, mal ganz verzweifelt. – То я оптимістично налаштований на навчання, то зовсім розчарований.

Mal mochtest du mit mir reisen, mal hast du keine Lust. Ich verstehe dich einfach nicht. – То ти хочеш зі мною подорожувати, то не хочеш. Я тебе просто не розумію.

Nicht nur... sondern auch – не тільки, але й...

Peter hat nicht nur das Telegramm aufgegeben, sondern auch seinen Freund angerufen. – Петро не тільки вислав телеграму, але й подзвонив своєму другові.

Побудова речення з „*nicht nur... sondern auch*“

Головне речення 1				Головне речення 2			
		nicht nur		sondern	підмет	присудок	
Eva	versteht	nicht nur	Deutsch,	sondern	sie	versteht	Französisch

Sie hat nicht nur Probleme in ihrer Familie, sondern sie ist vor kurzem auch entlassen worden. – У неї не тільки проблеми в сім'ї, але її ще й з роботи звільнили.

УРОК 98. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте необхідний парний сполучник.

1. Meine Tochter spricht _____ Französisch _____ Deutsch.
2. _____ hörst du auf mit dem Trinken _____ ich verlasse dich.
3. _____ verstehen wir uns gut, _____ ist er so dogmatisch.
4. _____ Sozialisten _____ Sozialdemokraten haben dieses Gesetz unterstützt.
5. Die Sängerin hat _____ Talent _____ Stimme. Wahrscheinlich nur einen reichen Sponsor!
6. Wir haben _____ eine Miniatur des Eiffelturms, _____ ein Bild von ihr gekauft.
7. _____ machst du eine strenge Diät, _____ du hörst zu meckern, dass du dick bist.
8. Sie ist _____ schön _____ intelligent, trotzdem verlieren alle Männer wegen ihr ihre Köpfe.
9. _____ ihr Mann _____ sie hat diesen Erfolg erreicht.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. То вона курить, то розповідає всім, що паління шкідливе для здоров'я.
2. Студент не тільки спізнився, але й не зробив домашнє завдання.
3. Я ще не вирішив. Я поїду або в Іспанію, або у Францію.
4. Як я можу допомогти їй знайти книгу? Вона не знає ні назви, ні автора.
5. Іноді ми зустрічаємося в суботу, іноді п'ємо каву в неділю.
6. Вони замовили як їжу, так і напої.
7. Він не вибив ані килим, ані приборав у квартирі.
8. Я беру на прогулянку як дітей, так і собаку.
9. Або мій брат, або я проведемо дітей додому. Можете не хвилюватися.
10. Іноді вона носить шикарні речі, іноді – абсолютно позбавлений смаку одяг.
11. Ні її батьки, ні її друзі не змогли приїхати на її день народження.
12. Вона не розмовляє ні зі мною, ні зі своїми батьками.
13. Ти або будеш мене слухатися, або я відправлю тебе назад у село.
14. Ця дитина то диявол, то ангел.
15. Дітріха немає дома, він або пішов у кіно, або сидить у новому ресторані.
16. Мої діти не тільки запросили мене в гості, але й заплатили за проїзд.
17. Я не знаю, чого він хоче. Він не хоче платити ні готівкою, ні кредитною картою.
18. В інституті я буду вивчати або англійську, або французьку мови.
19. Він ні запрошує мене в гості, ні вітається зі мною в офісі.
20. Вибирай, ти можеш або в кімнаті прибрати, або ти можеш помити машину. – Але я не хочу ні прибирати, ні мити машину!
21. Новий секретар не може ні лист надрукувати, ні баланс перевірити.
22. Емма – прекрасна дружина, вона не тільки веде господарство, але й дивиться за дітьми.
23. Ні я, ні моя дружина не хочемо дивитися цей фільм.
24. Вони й газети не читають, і не дивляться телевизор.
25. Або ти скажеш правду, або я тебе більше не буду запрошувати в гості.
26. Я ані приємний, ані бридкий.
27. Або ти мені даси 100 доларів, або я піду до поліції.
28. Машина як нова, так і чиста.
29. Машина не тільки зручна, але й має чудовий дизайн.
30. Уявлення не маю, кому належать ключі. Вони не належать ані моєму брату, ані моїй сестрі.

УРОК 99. З'ЯСУВАЛЬНІ ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ

- 1) З'ясувальні підрядні речення починаються сполучником **dass, ob** або відносним займенником **wann, wer, was, wie, wovon, womit**:

Ich weiß, dass die Blutspendeaktion gut verlaufen ist. – Я знаю, що акція з добровільної здачі крові добре пройшла.

Ich weiß nicht, ob das Dokument gefälscht wurde. – Я не знаю, чи документ був підроблений.

Es ist noch nicht klar, wann der Politiker aus der Provinz kommt. – Ще не відомо, коли політик приїде з провінції.

- 2) З'ясувальні підрядні речення можуть також вводитися займенниковими прислівниками **dafür, damit**:

Ich bin davon tief überzeugt, dass der Präsident dem Minister vertraut. – Я глибоко впевнений, що президент довіряє міністру.

Ich freue mich darüber, dass mein Freund seine Prüfung erfolgreich abgelegt hat. – Я радий тому, що мій друг успішно здав іспит.

Ich warte darauf, dass er endlich alle seine Probleme löst. – Я очікую, що він нарешті вирішить всі свої проблеми.

- 3) З'ясувальні підрядні речення можуть бути представлені інфінітивними конструкціями:

- а) якщо підмет головного речення збігається з підметом з'ясувального підрядного речення:

Ich hoffe, dass ich bald nach Frankfurt fahren werde. – Я сподіваюся, що незабаром поїду до Франкфурта.

Ich hoffe bald nach Frankfurt zu fahren. – Я сподіваюся незабаром поїхати до Франкфурта;

- б) коли додаток головного речення збігається з підметом головного речення:

Der Ministerpräsident weist die Minister an, dass sie bald einen Bericht über ihre Arbeit vorbereiten müssen. – Прем'єр-міністр наказує міністрам, щоб вони чимнайшвидше зробили звіт про виконану ними роботу.

Der Ministerpräsident weist die Minister an einen Bericht über ihre Arbeit vorzubereiten. – Прем'єр-міністр наказує міністрам, щоб вони чимнайшвидше зробили звіт про завершену ними роботу;

- с) коли речення починається з **es ist leicht/ interessant/ schwer**:

Es ist schade, dass ich nicht genug Sport treiben kann. – Шкода, що я не можу достатньо займатися спортом.

Es ist schade nicht genug Sport treiben zu können. – Шкода, що я не можу достатньо займатися спортом;

- д) коли в головному реченні є займенникові прислівники **darum, dazu**, вони можуть зникати у наступних дієслів – **bitten um, auffordern zu, überreden zu, sich ärgern über, hoffen auf**:

Ich bitte dich darum, dass du rechtzeitig kommst. – Я прошу тебе про те, щоб ти вчасно прийшов.

Ich bitte dich rechtzeitig zu kommen. – Я прошу тебе прийти вчасно.

- 4) **was/ dass: was** – відносний займенник, **dass** – сполучник. Порівняйте:

Ich weiß, was mit Hilfe der Europäischen Gemeinschaft für das ehemalige Jugoslawien getan sein kann. – Я знаю, що можна зробити для колишньої Югославії за допомогою Європейського Союзу.

Weißt du, dass in Europa forciert wurde eine politische Union zu bilden? – Ти знаєш, що підштовхнуло Європу до політичного Союзу?

УРОК 99. ВПРАВИ

Вправа 1. Переробіть, якщо можливо, з'ясувальні підрядні речення в інфінітивну конструкцію.

1. Hans freut sich, dass er bald seinen Freund sieht.
2. Michael bedauert, dass er ein schlechtes Fahrrad gekauft hat.
3. Du weist doch, dass ich die Wahrheit sage.
4. Er hofft, dass seine neue Bekante sich bei ihm meldet.
5. Ich bitte Klaus darum, dass er mir bei der Arbeit hilft.
6. Die Eltern verbieten den Kindern, dass sie mit den Streichhölzern spielen.
7. Ich empfehle dir, dass du dieses Gedicht auswendig lernst.
8. Ich werde dazu aufgefordert, dass ich rechtzeitig ins Büro komme.
9. Es ist nicht gesund, wenn man so viel isst und trinkt.
10. Er behauptet, dass er alles selbstständig gemacht hat.

Вправа 2. Поставте was або dass.

1. Er hofft, _____ seine neue Bekante sich bei ihm meldet.
2. Die Eltern verbieten den Kindern, _____ sie mit Streichhölzern spielen.
3. Sie hat mir geschrieben, _____ ihr älterer Bruder geheiratet hat.
4. Ich empfehle dir, _____ du dieses Gedicht auswendig lernst.
5. Wir müssen nachdenken, _____ wir brauchen.
6. Ich werde dazu aufgefordert, _____ ich rechtzeitig ins Büro komme.
7. Er behauptet, _____ er alles selbstständig gemacht hat.
8. Hans freut sich, _____ er bald seinen Freund sieht.
9. Ah, sie interessiert es nicht, _____ ich in den ganzen Tag im Büro mache.
10. Ich möchte gern wissen, _____ dort passiert ist.
11. Er bedauert, _____ er ein schlechtes Fahrrad gekauft hat.
12. Weißt du, _____ das ist?

Вправа 3. Перекладіть речення, вживаючи was / dass.

1. Ми всі обурені, що ти не допоміг своєму другові у важкий момент.
2. Нам тяжко уявити, що він розумів під цим.
3. Тобі зрозуміло, як потрібно готуватися до олімпійських зимових ігор?
4. Мені важко уявити, що він емігрував до Швейцарії.
5. Тепер я бачу, що ти в цьому перекладі зробив неправильно.
6. Я розумію, що не варто так дорого купувати собі ці книги.
7. Тепер ти розумієш, що зробило його таким відомим письменником?
8. Тепер ти розумієш, що він більше не буде за тебе поручатися?
9. Я знаю, які заходи можна застосувати в цьому випадку.
10. Я прошу тебе купити квитки для моєї дочки.
11. Шкода, що я не можу присвячувати так само багато часу музиці, як і раніше.
12. Ти знаєш, що можна досягти з таким потенціалом, як у тебе.
13. Невідомо, чи ця акторка взяла участь у демонстрації.
14. Я дізнався, чи потяг вчасно приїде.
15. Я була розлючена на те, що ти не підготувався до іспитів.
16. Я чула, що професійне навчання на підприємстві триває 2–3,5 роки.
17. Ви знаєте, що Моцарт народився в Зальцбурзі?
18. Поліцейський досліджує, яка причина нещасного випадку.
19. Ти не знаєш, що діти в Німеччині в перших класах не отримують оцінок.
20. Стверджують, що діти в першу чергу вчать в ігровій формі.

УРОК 100. РЕЧЕННЯ З **DASS** АБО ІНФІНІТИВНА КОНСТРУКЦІЯ

Речення з *dass* часто вживаються після або перед:

- дієсловами, які повідомляють про щось: *sagen, berichten, herausfinden*.

In dem Artikel wird berichtet, dass im Zoo ein Panda-Bär geboren wurde. – У статті повідомляється, що в зоопарку народилася панда.

- дієсловами, що виражають почуття бажання або наміру, наприклад: *ablehnen, annehmen, vermuten, erwarten, befürchten, glauben, annehmen, hoffen, meinen, unterlassen, vergessen, vermeiden, verlangen, versprechen, versuchen, sich weigern, wünschen*.

Ich nehme an, dass dein Freund sich heute verspätet. – Я припускаю, що твій друг сьогодні спізнюється.

- дієсловами з прийменниками: *sich erinnern an, denken an, träumen von, sich bemühen um, sich gewöhnen an, sich verlassen auf*.

Ich habe mich daran erinnert, dass wir schon diese Ausstellung besichtigt haben. – Я згадала, що ми відвідали цю виставку.

- безособових займенників: *es stimmt, es ist richtig, es ist wichtig, es ist angenehm, es ist erfreulich, es ist möglich, es ist notwendig, es ist verboten, es ist unverständlich, es ärgert mich, es ekelt mich, es freut mich, es gelingt mir, es genügt mir, es scheint mir, es wundert mich*.

Es stimmt, dass wir uns gestritten haben. – Це правда, що ми посварилися.

Es ekelt mich, dass du über dein schmutziges Haus Scherze machst. – Мене нудить від того, що ти жартуєш про свій брудний будинок.

Порядок слів у реченні з *dass*

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Ich bin der Meinung,	dass	du diese Sprache lernen	musst

Підрядне речення			Головне речення
сполучник		присудок	
Dass	du dieses Buch nicht lesen	willst,	finde ich zu schade

Альтернативою речення з *dass* є інфінітивна конструкція. Інфінітивні конструкції вживаються замість речення з *dass*, як правило, коли підмет головного й підрядного речення з *dass* збігаються:

Ich hoffe, dass ich dich bald besuche. – Ich hoffe, dich bald zu besuchen. – Сподіваюся відвідати тебе незабаром.

Ich habe beschlossen, dass ich bei ihm einziehe. – Ich habe beschlossen bei ihm einzuziehen. – Я вирішив переїхати жити до нього.

Der Mann leugnet, dass er unser Auto beschädigt hat – Der Mann leugnet, unser Auto beschädigt zu haben. – Чоловік бреше, що пошкодив нашу машину.

Після дієслів, які позначають розвиток дії, вживається тільки інфінітивна конструкція, наприклад: *anfassen, sich anstrengen, aufhören, beabsichtigen, beginnen, fortfahren, versäumen es, wagen es*.

Ich beabsichtige, in diesem Sommer auf die Krim zu fahren. – Я маю намір поїхати в Крим цього літа.

Стилістично інфінітивна конструкція більш елегантна, ніж речення з *dass*.

УРОК 100. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з *dass*, використовуйте при цьому: *es stimmt, ich habe gehört, ich weiß, es ist wunderschön, es ist wichtig*.

1. Man sorgt für höfliche Bedienung und gute Beratung seiner Kunde.	5. Der Zug hat in Kyjiw eine halbe Stunde Aufenthalt.
2. Der Zug hält in Winnitza.	6. Ich habe das Formular vollständig ausgefüllt.
3. Dieser Apparat ist preiswert.	7. Der größte Lieferant der Ukraine ist Polen.
4. Herr Petrenko kommt heute zur Versammlung.	8. Ungefähr ein Viertel der Weltbevölkerung lebt in China.

Вправа 2. Побудуйте речення з *dass* і, де можливо, речення з інфінітивними конструкціями.

- Peter/ hoffen/ dass/ er/ einen dicken Apfel/ von seinem Onkel/ bekommen.
- Der Geschäftsmann/ befürchten/ dass/ er/ keine Profite/ in diesem Jahr/ erzielen.
- Mann/ vergessen/ dass/ er/ Unterlagen/ heute/ unterschreiben/ sollen.
- Der Junge/ lügen/ dass/ er/ das Fenster/ nicht /zerbrechen.
- Ich/ ihr/ versprechen/ dass/ ich/ Fehler/ in ihrer Arbeit/ korrigieren.
- Mein Mann/ fürchten/ dass/ Blitz/ ihn/ einschlagen.
- Fred/ sein/ froh/ dass/ er/ aus seinem Haus/ ausziehen.
- Ich/ beschließen/ dass/ ich/ in diesem Jahr/ ein neues Auto/ kaufen.
- Das Kind/ hoffen/ dass/ die Mutter/ den Fleck/ auf dem Hemd/ nicht/ bemerken.
- Der Junge/ behaupten/ dass/ das Rauchen/ in seiner Schule/ nicht/ verboten sein.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою з *dass* і, де можливо, речення з інфінітивними конструкціями.

1. Він нам по секрету зізнався, що втік з в'язниці.	11. Я збираюся прийти сьогодні на збори.
2. Домоправитель заборонив нам ставити велосипеди на площадці.	12. Я сердився, що не зміг заснути через шум.
3. Мій друг повідомив мені, що взяв кредит.	13. Мене здивувало, що на цей поїзд не потрібний квиток з додатковою оплатою.
4. Я припускаю, що наш сусід загубив ключа.	14. Те, що бізнесмен вибере гарне місце для бізнесу, є вирішальним.
5. Дуже радує, що ти узявся за розум і готуєшся до іспитів.	15. Я сподіваюся, що зустрінуся сьогодні зі своїм другом.
6. Я вже звик рано вставати.	16. Мама просить тата, щоб він палив на вулиці.
7. Мій тато вимагає, щоб я зробив звук радіо тихіше.	17. Шкода, що людина тільки один раз молода.
8. Хлопець мріє про те, що він відвідає батьківщину своїх дідусів і бабусь.	18. Я сподіваюся, що складу іспит.
9. Я чула, що ти їдеш у відпустку на Чорне море.	19. Я сподіваюся, що завтра зможу від'їхати.
10. Я рада тому, що мої батьки подарують мені нові меблі.	20. Тато відмовляє її від одруження з цим чоловіком.
	21. Я прошу тебе прибрати свою кімнату.
	22. Шкода, що я провалив іспит.

УРОК 101. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ ПРИЧИНИ

Підрядні речення причини вводяться сполучником *weil* “тому що” або *da* “оскільки”. Сполучник *weil* зазвичай стоїть після головного речення, коли в підрядному реченні виражається ще не відома причина дії.

Ich habe mich so lange nicht gemeldet, weil ich viel zu tun hatte. – Я так довго не дзвонив, тому що в мене було багато справ.

Ich konnte nicht mitkommen, weil ich das Auto in die Werkstatt bringen musste. – Я не зміг піти разом, тому що я повинен був віддати свою машину в майстерню.

Ich konnte auf deinen Brief nicht antworten, weil ich keinen Zugang zum Internet hatte. – Я не зміг відповісти на твій лист, оскільки в мене не було доступу до Інтернету.

Підрядне речення, яке вводиться сполучником *da*, звичайно стоїть перед головним реченням і пояснює вже відому дію.

Da die Aufgabe einfach war, hat er sie am schnellsten gemacht. – Оскільки завдання було простим, він зробив його швидше всіх.

Da er zurzeit kein Geld hat, kann er dich nicht ins Theater einladen. – Оскільки в нього зараз немає грошей, він не може запросити тебе в театр.

Підрядні речення причини відповідають на запитання: *Warum? Weshalb? Aus welchem Grund?*

Warum bist du so spät gekommen? – Чому ти так пізно прийшла?

Ich bin so spät, weil mein Wecker nicht geklingelt hat. – Я так спізнилася, тому що мій будильник не продзвонив.

Крім сполучників *weil* і *da*, також сполучник *denn* має значення причини. Після сполучника *denn* вживається прямий порядок слів.

Wir blieben zu Hause, denn das Wetter war schlecht. – Ми залишилися дома, тому що погода була погана.

Wir haben alles selbst gemacht, denn er kam nicht. – Ми зробили все самі, тому що він не прийшов.

Da unser Bus nach Florenz schon abgefahren ist,
bleibt uns nichts anderes übrig, als ein Taxi zu nehmen!

УРОК 101. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення.

1. Da/ regnen/ es/ wir/ eine Stunde/ noch/ lieber/ bleiben/ bei dir.
2. Er/ sich verspäten/ weil/ er/ in den falsche Zug/ einsteigen.
3. Es/ da/ kalt/ sein/ lieber/ nicht/ wir/ baden.
4. Sie/ müssen/ kochen/ viel/ weil/ sie/ 5 Kinder/ haben.
5. Hans/ nach Frankreich/ fahren/ er/ Französisch/ lernen/ weil/ wollen.
6. Da/ krank/ er/ sein/ kommen/ er/ nicht/ können.
7. Die Familie/ auf den Urlaub/ verzichten/ weil/ wollen/ sie/ kaufen/ ein Haus.
8. Er/ damals/ da/ sein/ reich/ haben/ er/ viele Freunde.
9. Die Entscheidung/ schon/ fallen/ da/ dein Vorschlag/ zu spät/ ankommen.
10. Sie/ Mohammed/ nicht/ heiraten/ weil/ er/ sie / nicht/ als/ den gleichberechtigten Partner/ akzeptieren.
11. Da/ stehlen/ der Dieb/ ein neues Auto/ ins Gefängnis/ müssen/ er.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Оскільки вона по вуха закохалася в Дітріха, вона більше не може сконцентруватися на навчанні.
2. Оскільки я недостатньо заробляю, я хочу змінити свою роботу.
3. Пані Глюк була дуже сердита тому, що її сусіди протанцювали всю ніч і вона не змогла відпочити.
4. Оскільки він експерт у цій галузі, нам варто прислухатися до його пропозицій.
5. Це мене не дивує, тому що я його дуже добре знаю.
6. У нього завжди гарні оцінки тому, що він старанно вчиться.
7. Я повинна йому знову подзвонити, хоча вже пізно, оскільки він не подзвонив і не написав.
8. Оскільки він знову зробив ту ж саму помилку, я не знала, плакати мені чи сміятися.
9. Єва не змогла зробити домашнє завдання, тому що вона не зрозуміла правило.
10. Оскільки сонце вже гріє, більше не потрібно носити товсте пальто.
11. Оскільки я зараз плачу таку велику оренду за квартиру, я не можу собі дозволити купити нову машину.
12. Хартмут не зміг прийти на збори, тому що вчора в нього був іспит.
13. Оскільки вже витягли вантажівку з ями, ми можемо поїхати додому зі спокійною душею.
14. Я був обурений, що у п'яного водія не забрали права.
15. Оскільки жінка в машині була поранена, ми повинні були терміново викликати швидку допомогу.
16. Оскільки мій син прибрав у квартирі, в нас був час піти в кіно.
17. Ганс сумний, бо його пес помер після довгої хвороби.
18. Каріна щаслива, бо виграла 1000 євро.
19. Оскільки Том упав, у нього кровить коліно.
20. Петер не має часу, щоб грати в футбол, тому що він повинен готуватися до тесту.
21. Оскільки Гельмут неправильно харчується, у нього надмірна вага.
22. Оскільки погода погана, я залишаюся вдома.
23. Я не можу писати електронні листи, бо мій комп'ютер зламався.
24. Оскільки пані Вайс компетентна, вона має успіх у професійному житті.
25. Він верещав, бо був задоволений.
26. Він одружився, бо вона його любила.
27. Ми залишаємося вдома, бо на вулиці холодно і вітряно.
28. Каріна не їла ввечері, бо у неї болів шлунок.

УРОК 102. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ ЧАСУ (1)

Підрядні речення часу відповідають на запитання *Wann? Seitwann? Wielange?* Найбільш уживаними сполучниками в підрядних реченнях часу є *als, wenn, nachdem, während, sobald, seitdem, bis, bevor, ehe*.

Als / wenn

Als уживається для означення одноразової дії в минулому. *Wenn* уживається для позначення багаторазової дії в минулому й теперішньому часі.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях з *als* та *wenn*

Підрядне речення				Головне речення		
<i>als</i> <i>wenn</i>	підмет		присудок	присудок	підмет	
Als Wenn	er sie	mir das uns	gesagt hat, besucht,	wollte speilen	ich wir	mit ihm nicht mehr reden gewöhnlich Tennis

Als sie seine Zudringlichkeit mit einer Ohrfeige beantwortet hat, waren alle erstaunt. – Коли вона відповіла ляпасом на його заповзятливість, усі здивувались.

Al sich gesehen habe, dass der Film ein voller Erfolg wurde, war es mir klar, wohin ich mein Geld investieren sollte. – Коли я побачив, що фільм буде дуже успішним, мені стало зрозуміло, куди слід інвестувати свої гроші.

Als ich meine Wohnung modern eingerichtet habe, waren alle begeistert. – Коли я сучасно умеблював свою квартиру, всі цим захопилися.

Wenn du ihn ersetzen möchtest, überlege welche Alternative du hast. – Якщо ти хочеш замінити його, подумай, яка в тебе альтернатива.

Wenn er Kritik hörte, war er immer wütend. – Коли він чув критику, то завжди розпалювався гнівом.

Wenn alle Sachen erledigt sein werden, können wir eine Reise um die Welt machen. – Коли будуть улагоджені всі справи, ми зможемо здійснити кругосвітню подорож.

Seitdem, nachdem, sobald

Сполучники *seitdem, nachdem, sobald* уживаються тоді, коли дія підрядного речення передує дії головного речення.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях із *seitdem, nachdem, sobald*

Підрядне речення				Головне речення		
<i>nachdem</i> <i>seitdem</i> <i>sobald</i>	підмет		присудок у Perfekt	присудок у Präsens	підмет	
Nachdem	er	mir das	gesagt hat,	will	ich	mit ihm nicht mehr reden

Nachdem er mir das gesagt hat, will ich mit ihm nicht mehr reden. – Після того як він це мені сказав, я більше не бажаю з ним розмовляти.

Seitdem mein Freund in die USA ausgewandert ist, sehen wir uns fast nie. – Після того як мій друг емігрував до США, ми майже не бачимося.

Sobald ich den Teppich ausgeklopft habe, verlangt sie, dass ich das Zimmer aufräume. – Як тільки я вибив килим, вона вимагає, щоб я прибрав кімнату.

Підрядне речення				Головне речення		
<i>nachdem</i> <i>seitdem</i> <i>sobald</i>	підмет		присудок у Plusquamperfekt	присудок у Präteritum	підмет	
Nachdem	er	das mir	gesagt hatte,	wollte	ich	mit ihm nicht mehr reden

Nachdem er das mir gesagt hatte, wollte ich mit ihm nicht mehr reden. – Після того як він мені це сказав, я більше не бажав із ним розмовляти.

Seitdem mein Freund in die USA ausgewandert war, sahen wir uns fast nie. – Після того як мій друг емігрував до США, ми майже не бачилися.

Sobald ich den Teppich ausgeklopft hatte, verlangt es sie, dass ich das Zimmer aufräume. – Як тільки я вибив килим, вона зажадала, щоб я прибрав кімнату.

УРОК 102. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте *als* або *wenn*.

1. Hast du immer Angst, _____ du zum Zahnarzt gehst?
2. _____ ich zum ersten Mal nach Deutschland kam, fiel mir auf, dass das Land sehr sauber ist.
3. _____ du im vorigen Jahr in der Schweiz warst, hast du deine Bekannten besucht?
4. _____ du gefragt wurdest, ob du etwas davon wusstest, was hast du geantwortet?
5. _____ ich ins Kino ging, habe ich immer Cola mitgenommen.
6. _____ ich eine Auskunft brauche, wende ich mich ans Auskunftsbüro.
7. Er kann erst dann heiraten, _____ er mit beiden Füßen fest im Leben steht.
8. _____ er uns bemerkte, beschleunigte er seinen Gang.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Щораз, коли я йду на вокзал, я зустрічаю його.	17. Після того як я написала книгу про становище жінки в суспільстві, я отримувала багато листів.
2. З тих пір, як він зробив доповідь про новий продукт, вона не віталася з нами.	18. З тих пір як вона переїхала до мене, мені немає спокою.
3. Коли його прогнози не здійснюються, він завжди дуже засмучений.	19. Після того як ти виїхав, вона цілий тиждень плакала.
4. Після того як він побачив цю дівчину, він постійно сидів замріяний.	20. Коли він почув новини, його обличчя почорніло.
5. Після того як ти набрався хоробрості реалізувати свої ідеї, ти щасливий?	21. З тих пір як він став директором, він не бажав з нами спілкуватися.
6. Коли нам потрібна людина на роботу, ми розміщуємо оголошення в газеті.	22. Коли пес побачив свого хазяїна, він підбіг до нього.
7. Після того як він так бездумно вчинив, ніхто йому не довіряв.	23. Коли я приїжджаю до міста, я завжди згадую свою тітку.
8. Після того як він запропонував свій геніальний план, він працював менеджером.	24. Дитина щаслива, коли бабуся приходить в гості.
9. Коли він здав пальто до гардеробу, він зрозумів, що його дружина мала на увазі.	25. Рольф емігрував, коли йому було 28 років.
10. Після того як ми склали іспити, ми змогли нарешті вирушити у відпустку.	26. Дівчина гірко плакала, коли мала проблеми з коханням.
11. Якщо ти не поквалипишся, ми обов'язково зазізнаємося.	27. Батьки Тома померли, коли він був маленьким хлопчиком.
12. Після того як ми ці дві сфери розділили, наші завдання стали більш прозорими.	28. Марія жодного слова на говорила, коли їй було три роки.
13. Після того як він майже годину чекав її на холоді, він зацукотів зубами від холоднечі.	29. Я відчув себе набагато краще після того, як склав іспит.
14. Коли його дівчина нарешті приїхала, він не міг отямитися від щастя.	30. Я їй телефоную, коли маю всю інформацію.
15. Щораз, коли я мив посуд, вона скиглила, що я це неправильно роблю. (Präteritum)	31. Я одразу встаю, коли дзвонить мій будильник.
16. Коли я п'ю це вино, у мене залишається дивний смак у роті.	32. Після того як моя сестра розійшлася зі своїм другом, вона була щасливою.
	33. Не можна дзвонити по мобільному, коли керуєш авто.
	34. На цьому місці ми грали в футбол, коли ми були маленькі.
	35. Коли ми прийшли на танцювальний майданчик, грав діджей мою улюблену пісню.
	36. Коли я нещодавно йшов через площу Бісмарка, я зустрів Юргена.

УРОК 103. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ ЧАСУ (2)

Während

В реченнях з **während** (в той час як) дія головного й підрядного речення відбуваються одночасно.

Während die Studenten sich auf die Prüfungen vorbereiten, haben sie keine Zeit fürs Kino. – Коли студенти готуються до іспитів, вони не мають часу на кінотеатр.

Während du dich mit der Übersetzung beschäftigst hast, ist deine Katze weg gelaufen. – Коли ти займався перекладом, твоя кицька втекла.

Bevor й ehe

Bevor й **ehe** (до того як) використовується в реченнях, де дія головного речення передує дії підрядного речення. В головному й підрядному реченнях вживається однаковий час:

Bevor die Teilnehmer den Saal betreten haben, haben wir geprüft, ob alles in Ordnung ist. – До того як учасники зайшли в зал, ми перевірили, чи все в порядку.

Bevor er mit dem Chef spricht, bereitet er sich gründlich vor. – Перед тим як говорити з шефом, він серйозно готується.

Solange

Solange (поки) використовується, коли є дві або більш дії, які відбуваються одночасно. Час головного й підрядного речення збігаються:

Solange du machst, was ich dir sage, hast du keine Probleme. – Поки ти будеш робити те, що я тобі говорю, у тебе немає проблем.

Solange es regnet, müssen wir zu Hause bleiben. – Поки йде дощ, ми повинні залишатися вдома.

Bis

а) Сполучник **bis** (до) означає закінчення дії головного речення (в головному і підрядному реченнях звичайно вживаються *Präsens* та *Futurum*):

Bis er kommt, werde ich alles fertig machen. – Я повинен все приготувати до того, як він прийде.

б) Можливе вживання одночасних минулих дій:

Er war sehr glücklich, **bis** er diesen Fehler gemacht hat. – Він був дуже щасливим, поки не зробив цю помилку.

с) Якщо дія головного речення передує дії підрядного речення, то в головному реченні вживається *Perfekt* або *Plusquamperfekt*, а в підрядному відповідно – *Präsens* або *Präteritum*:

Bis sie nach Hause kam, hatten wir die Wohnung sauber gemacht. – До того як вона прийшла додому, ми прибрали у квартирі.

Bis sie nach Hause kommt, haben wir die Wohnung sauber gemacht. – До того як вона прийде додому, ми вже приберемо квартиру.

Порядок слів у складнопідрядних реченнях часу з **während, bevor/ehe, solange** та **bis**

Підрядне речення				Головне речення		
сполучник	підмет		присудок	присудок	підмет	
Während	ich	in Berlin	studierte,	habe	ich	alle Museen besucht
Ehe	er		gekommen ist,	habe	ich	ihn bemerkt
Solange	er		studiert hat,	musste	er	arbeiten
Bis	er	diesen Fehler	gemacht hat,	war	er	sehr glücklich

УРОК 103. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте *während, ehe (ledь) або bevor*.

1. _____ ich die Zeitung gelesen habe, hat sie sich die Speisekarte angesehen.
2. _____ der Lehrer kommt, setze ich mich auf meinen Platz.
3. _____ wir unser Geld gewechselt haben, ist unser Kind verschwunden.
4. _____ er bezahlt, muss er wissen, dass es sein Geld wert ist.
5. _____ dein Mann das Geld mit beiden Händen zum Fenster hinauswirft, arbeitest du dafür mehr als 8 Stunden am Tag.
6. _____ die Sonne aufgeht, sitze ich schon am Schreibtisch.
7. _____ er geheiratet hat, hat er eine große Wohnung gekauft.
8. _____ er den Kuchen gebacken hat, sahen wir fern.

Вправа 2. Поставте *während, solange або bis*.

1. Zwei Stunden sind vergangen, _____ er die Regel verstanden hat.
2. _____ du mit den Leuten höflich umgehst, gerätst du nicht in Schwierigkeiten.
3. _____ du so tüchtig arbeitest, feiern deine Kollegen.
4. _____ der Prozess andauerte, tagte das Gericht jeden Tag.
5. _____ überall geputzt wird, stehst Du nur da und schaust zu.
6. Er war ein guter Mensch, _____ er anfang mit jemandem dunkle Geschäfte zu machen.
7. _____ du dich mit dieser Arbeit beschäftigst, kannst du nichts Neues entwickeln.
8. _____ die Mutter kochte, saßen wir in der Küche und hörten ihre Märchen.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я спробую все заховати, перш ніж тато прийде. 2. Поки наш архітектор планує будинок за правилами, все прекрасно. 3. Ледь я випила чашку кави, як заходить до палати лікар і забороняє мені пити каву. 4. Я була на вокзалі, поки не прийшов мій поїзд до Лейпціга. 5. Поки я купалася у ванні, мої діти зламали фен. 6. Поки я спав, ішов дощ. 7. До того як вона піде на цей захід, вона підстриже волосся. 8. У той час як моя дочка підмітала підлогу, я витирала пил. 9. До того як прийде директор, ми можемо самі вирішити всі проблеми. 10. До того як банк профінансує вартість будівництва, пан Мюллер повинен подати всі необхідні документи. 11. В той час як ти займаєшся будинком, Марія відмовилася від земельної ділянки. 12. Поки ти робиш уколи, в тебе не буде проблем із цукром. 13. Ледь я одержав стипендію, як купив велосипед.	14. В той час як мій чоловік встановлював електроплиту, я дивилася телевізор на кухні. 15. Ледь батько прийшов, як діти підбігли до нього. 16. До того як Ви сядете на потяг, ви повинні обов'язково купити квиток. 17. Треба почекати ще три тижні до того, як почнуться літні канікули. 18. Я жила в Берліні, до того як я одружилася. 19. Домогосподарка штопає шкарпетки, коли її чоловік дивиться футбол. 20. Дитина повинна спокійно сидіти, поки перукар стриже її волосся. 21. Хайке постійно телефонувала, коли вона готувала. 22. Діти повинні жити з батьками, до того як вони стануть фінансово незалежними. 23. Ми повинні стояти у заторі, поки автобан залишається закритим. 24. Йохан випив п'ять пляшок пива в той час, коли сидів у ванні. 25. Сніг залишається лежати, поки триває зима. 26. Мешканці острова не можуть повернутися в село, поки вулкан активний.

УРОК 104. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ МЕТИ (DAMIT)/ ІНФІНІТИВНА КОНСТРУКЦІЯ "UM... ZU"

Підрядні речення мети відповідають на запитання *Wozu? Zu welchem Zweck?*

Підрядні речення мети вводяться сполучником *damit*:

Er gibt mir die Zeitung, damit ich sie lesen kann. – Він дає мені газету, щоб я її почитав.

Підрядні речення мети вживають з *damit*, коли підмет головного й підрядного речень не збігається:

Er macht ein glückliches Gesicht, damit niemand weiß, dass etwas passiert ist. – Він робить щасливий вираз обличчя, щоб ніхто не довідався, що щось відбулося.

Hans macht sich schnell frisch, damit seinen Eltern die Haare nicht zu Bergen stehen, wenn sie ihn sehen. – Ганс швидко освіжається, щоб волосся його батьків не стало сторчма, коли вони його побачать.

Якщо підмет головного й підрядного речень збігаються, то вживається інфінітивна конструкція *um... zu...*:

Wir lernen viel, **um** mehr Kenntnisse auf diesem Gebiet **zu** erwerben. – Ми багато вчимося, щоб одержати більше знань у цій області.

Sie gibt ihr ganzes Vermögen aus, **um** ihm **zu** gefallen. – Вона витрачає все, що має, щоб йому сподобатися.

Er ist bereit seinen Kopf zu riskieren, **um** seinem Freund **zu** helfen. – Він готовий ризикнути своєю головою, щоб допомогти другові.

З модальними дієсловами:

Er hat sehr laut gesprochen, damit die alte Dame ihn hören konnte. – Він говорив дуже голосно, щоб жінка похилого віку могла його почути.

Er hält die Zeitung vor seinem Gesicht, damit wir ihn nicht erkennen können. – Він тримає газету перед носом, щоб ми не змогли його впізнати.

Sie hat strenge Diät gehalten, damit sie in die Gruppe aufgenommen werden konnte. – Вона сиділа на суворій дієті, щоб її взяли в групу.

Ich habe wenig gegessen, um noch arbeiten zu können. – Я трохи поїв, щоб бути в стані ще трохи попрацювати.

Ich bin heute so früh gekommen, um dir noch heute helfen zu können. – Я сьогодні так рано прийшов, щоб зможти тобі ще сьогодні допомогти.

Ich tue so, als ob ich krank wäre, um kein Diktat schreiben zu müssen. – Я поводжуся так, немов я хвора, щоб мені не довелося писати диктант.

Eva bereitet sich
gründlich vor, um
einen guten
Job zu bekommen

УРОК 104. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні речення або речення з інфінітивною конструкцією з двох простих речень за зразком:

Приклад: *Ich bin gleich gekommen. Ich wollte ihr helfen. – Ich bin gleich gekommen, um ihr zu helfen. b) Ich habe sie zum Bahnhof begleitet. Ich will nicht, dass sie sich in dieser Stadt verirrt. – Ich habe sie zum Bahnhof begleitet, damit sie sich in dieser Stadt nicht verirrt.*

1. Wir rannten aus dem Haus. Wir wollten die Demonstration besser sehen.
2. Sie hat diesen Brief gebracht. Sie wollte zeigen, dass sie aus bestem Hause kommt.
3. Er hob den Arm. Er wollte sich bemerkbar machen.
4. Der Vorhang hob sich immer wieder unter dem tosenden Beifall. Die Zuschauer wollten zeigen, wie begeistert sie von der Ausführung waren.
5. Er fährt nach Wien. Er will seine alte Heimat zum letzten Mal sehen.
6. Er wollte bei dieser Auseinandersetzung diese strittige Frage nicht stellen. Er wollte den Direktor nicht ärgern.
7. Er hat das Lehrbuch mitgenommen. Sie konnte dieses Thema mit ihm lernen.
8. Es wurde beschlossen, dass die Kinder auch nach Berlin fahren. Sie können mehr von dieser Stadt lernen.
9. Er macht alles, was sie will. Er will kein Jammern und kein Klagen hören.
10. Meine Mutter ist etwas früher nach Hause zurückgekehrt. Sie will mir bei meinem Problem helfen.
11. Er hat das Haus gelb gestrichen. Seine Frau wird sich freuen, wenn sie von ihrem Urlaub zurückkommt.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Останнім часом ми дуже мало виходимо, щоб заощадити трохи грошей.
2. Ми довго обговорювали проблему, щоб під час розмови могли викристалізуватися дві різні думки.
3. Генерал відкликав війська з західного фронту, щоб відправити їх у марш на південь.
4. Я поставила їжу на плитку, щоб усе було теплим, коли він прийде.
5. Щоб не розбити серце своєї матері, вона відмовилася від цієї ідеї.
6. Я мчався на вокзал, щоб не спізнитися.
7. Новий директор приходить, щоб абсолютно все привести в рух.
8. Жінка нічого не сказала, щоб не показати свій гнів.
9. Весілля призначили на 12 жовтня, щоб усі могли приїхати.
10. Він емігрував, щоб одержати можливість реалізувати свої плани.
11. Вона підійшла ближче для того, щоб краще бачити й чути.
12. Я пішов у меблевий магазин, щоб поміняти меблі в їдальні.
13. Моя подруга привезла своїх дітей, щоб я кілька годин доглядала за ними.
14. Я пішов до зубного лікаря, щоб він вирвав мені зуб.
15. Я допомагаю моїй дочці вчити німецьку, щоб вона добре склала іспит.
16. Я вчу німецьку, щоб мені вдалося скласти іспит.
17. Я купляю собі велосипед, щоб швидше діставатися до університету.
18. Марія приймає знеболююче, щоб не мати зубного болю.
19. Петер допомагає Б'янці, щоб вона отримала хороші оцінки.
20. Я зараз виходжу, щоб не запізнитися.
21. Петер купив крем від сонця, щоб захистити свою шкіру.
22. Ми ходили в місто, щоб поїсти морозиво.
23. Я працюю так багато, щоб мати можливість дозволити собі відпустку.

УРОК 105. ОЗНАЧАЛЬНІ ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ (1)

Означальні підрядні речення відповідають на запитання *Welcher? Was für ein?* Зазвичай підрядне речення стоїть після іменника, який воно визначає. Означальні підрядні речення переважно вводяться означальними займенниками *der, die, das* – який, -а, -е, а іноді *welcher*.

Однина			Множина
Чоловічий рід	Середній рід	Жіночий рід	
N.	der	das	die
G.	dessen	dessen	deren
D.	dem	dem	denen
A.	den	das	die

(*welche, welches, welcher, welche* використовуються замість *die, das, der, die* з метою уникнення повторення, наприклад: *Die, welche die beste Arbeit geleistet haben, werden einen Preis erhalten.* – Ті, хто виконали найкращі роботи, отримують приз).

Побудова складнопідрядного означального речення

Головне речення	Підрядне речення			Продовження головного речення
	відносний займенник		присудок	
Der Mann,	dessen	Auto du kaufen	willst,	ist da
Der Schlüssel,	der	auf dem Tisch	liegt,	gehört meiner Frau
Die Beweise,	auf Grund deren,	er	verurteilt wurde,	sind überzeugend

Das Bild, das dich so interessiert hat, ist kein Original. – Картина, що тебе так зацікавила, не оригінал.
 Kennst du Frau Mauritz, deren Mann bei uns arbeitet? – Ти знаєш пані Мауритц, чий чоловік працює у нас?
 Die Intrige, die er angefangen hat, scheint kein Ende zu nehmen. – Інтрига, яку він почав, здається, не має кінця.

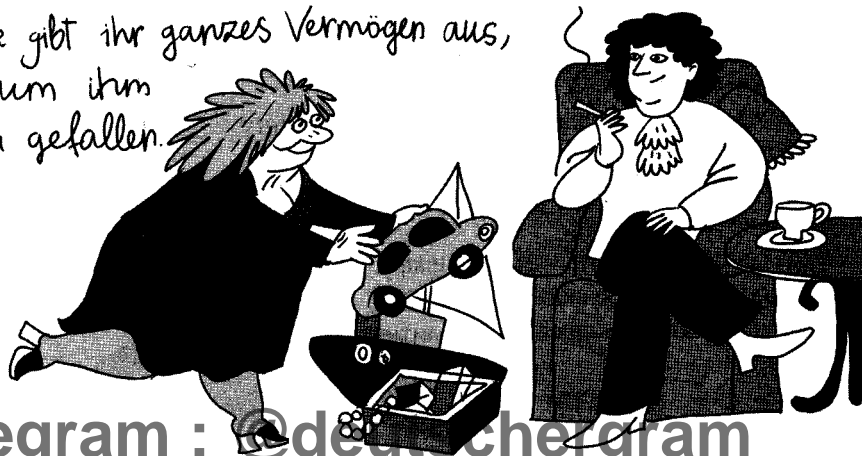
У складнопідрядних означальних реченнях прийменник ставиться перед відносним займенником, що вводить їх:

Der Mann, mit dem wir gerade gesprochen haben, wird höchstwahrscheinlich unser Chef. – Чоловік, з яким ми щойно розмовляли, швидше за все, буде нашим шефом.

Der Kunde, mit dem wir so lange zusammengearbeitet haben, ist leider Pleite gegangen. – На жаль, клієнт, з яким ми так довго співпрацювали, збанкрутів.

Das Haus, in dem wir wohnen werden, ist ganz modern eingerichtet. – Будинок, у якому ми будемо жити, обставлений досить сучасно.

Sie gibt ihr ganzes Vermögen aus,
um ihm
zu gefallen.

УРОК 105. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні означальні речення.

1. Er hat mir einen Roman geschenkt. Der Roman ist sehr spannend.
2. Das ist der Bildhauer. Über seine Bilder wird so viel gesprochen.
3. Wer ist die Frau? Sie ist so schick gekleidet.
4. Das Kleid hängt dort. Wie viel kostet das Kleid?
5. Der Schrank steht in der Ecke. Der Schrank wurde im 19. Jahrhundert hergestellt.
6. Das Auto darf nicht benutzt werden. Die Bremsen sind nicht in Ordnung.
7. Der Schauspieler kommt aus unserer Stadt. Alle bewundern seine Filme.
8. Die Journalisten wurden ausgezeichnet. Ihre Artikel sind am populärsten.
9. Der Sänger hat das Lied gesungen. Das Lied ist seit zehn Jahren ein Schlager.
10. Das Mädchen ist nicht gekommen. Ich habe fast 2 Stunden auf sie gewartet.
11. Mein Freund hat mir gute Nachrichten mitgeteilt. Ich freue mich darüber.

Вправа 2. Перекладіть складнопідрядні означальні речення німецькою мовою.

1. Вистава, яку ми так довго готували, провалилася.
2. Дівчина, яку ти так сердито вилаяв, виглядала так, немов хотіла під землю провалитися.
3. Будинок, у якому ти жив торік, знесли.
4. Що ти зробив з грошима, які я тобі подарував на день народження?
5. Ми розмовляли з режисером, чії фільми присвячені світу природи.
6. Робота, над якою ти намагаєшся сконцентруватися, повинна була бути зроблена тиждень тому.
7. Як називається предмет, за допомогою якого вимірюється температура?
8. Фірма, якій наш банк більше не хотів давати кредит, збанкрутувала.
9. Боксер, чий ніс кровоточить, одержав медичну допомогу.
10. Менеджер, з чіими методами ти був не згодний, звільнений правлінням директорів.
11. Турист, у багажі якого знайшли гашиш, був негайно заарештований.
12. Аеропорт, персонал якого страйкує, був закритий.
13. Літак, на якому ми летіли, був майже порожнім – люди дотепер бояться терористів.
14. Пані Клаус, якій належить цей чудовий будинок, раніше була наша сусідка.
15. Дітер хоче сфотографувати вежу, що йому так сподобалася.
16. Сусіди, які через шум не могли спати, подзвонили в поліцію.
17. Аудиторія, стіни якої фарбуються, зараз закрыта.
18. Діти втішають сусідку, чий син одержав поранення в нещасному випадку.
19. Діти спостерігали з-за шафи за пані Крюгер, яка сиділа на поламаному стільці.
20. Я знайшов книгу, що читала моя дружина, у саду.
21. Це лікар, який мені допоміг.
22. Дім, який ти бачив, належить моїй сестрі.
23. Баварія – одна з найбільших земель, чия природна краса відома у всьому світі.
24. Альпи Баварії, чий найвищий пік Цугшпітце, вкриті лісом і дуже гарні.
25. Державна бібліотека, чия кількість книжок дуже велика, знаходиться біля музею.
26. Рейн – найромантичніша з усіх німецьких річок, чії ландшафти і замки є привабливими цілями для подорожі.
27. Як називається прилад, за допомогою якого вимірюється час?
28. Як звати школяра, який добре зробив це завдання?
29. Як називається земля, столиця якої Бремен?
30. Як називаються книжки, які молодь особливо любить читати?

УРОК 106. ОЗНАЧАЛЬНІ РЕЧЕННЯ (2)

Означальні підрядні речення можуть вводитися питальними прислівниками *wo*, *wohin*, *wie*, *warum*, *woher*, *was*, *wer*, *wem*, *wo(r)*.

wo	Die Stelle, wo der Unfall passiert ist, ist jetzt leer. – Місце, де відбувся нещасний випадок, зараз безлюдне. Die Universität, wo ich studiert habe, gehört zu den besten Universitäten unseres Landes. – Університет, у якому я навчався, належить до найкращих університетів нашої країни.
wohin	Der Lehrer eilte ins Zimmer, wohin ihm die anderen folgten. – Викладач поквапився до кімнати, куди за ним послідували інші.
wann	Es wurde uns erzählt, wann das Gebäude gebaut wurde. – Нам розповіли, коли був побудований будинок.
woher	Das Dorf, woher der Schriftsteller kam, wurde in fast allen seiner Erzählungen beschrieben. – Село, звідки письменник родом, було описане майже в усіх його оповіданнях.
was	Ein Buch wäre etwas, was ich zum Geburtstag bekommen wollte. – Книга – саме те, що я б хотів одержати на день народження.
wer	Wer helfen will, soll morgen früh ins Hauptgebäude kommen. – Всі, хто хочуть допомогти, повинні прийти рано-вранці в головний корпус.
wo(r)-	Das Problem, worüber er schon seit Tagen brütet, ist eigentlich nicht so schwer. – Проблема, над якою він уже кілька днів міркує, власне кажучи, не така й важка?

Іноді означальні підрядні речення можуть вводитися сполучником *dass*.

Die Überzeugung, dass er alles richtig gemacht hat, tröstet ihn. – Його втішає впевненість, що він зробив усе правильно.

Ich habe das Gefühl, dass etwas nicht stimmt. – У мене таке відчуття, що щось не так.

Das ist der Baum,
von dem ich dir
erzählt habe.

УРОК 106. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні означальні речення.

1. Das Buch/ über das/ er/ sich/ so/ freuen/ ihm/ seine Frau/ zum Geburtstag/ schenken.
2. Man/ mir/ erzählen/ wann/ diese Entscheidung/ treffen.
3. Der Ort/ aus dem/ er/ stammen/ durch seine Sehenswürdigkeiten/ bekannt sein.
4. Ich/ sitzen/ auf der Bank/ von wo aus/ ich/ alles/ sehen/ können.
5. In meiner Wohnung/ geben/ es/ vieles/ was/ ich/ rausschmeißen/ können/ aber/ mein Mann/ das/ nicht/ erlauben.
6. Das Zimmer des Studenten/ sein/ das Chaotischste/ was/ man/ sich/ vorstellen/ können.
7. Ich/ ein Geschenk/ bekommen/ das/ mich/ sehr/ freuen.
8. Die Mauer/ von der/ schon/ meine Großeltern/ erzählen/ haben/ eine lange Geschichte
9. Er/ anfangen/ wieder/ mit dem Thema/ zu dem/ nicht/ sie/ sich äußern/ wollen.
10. Die Heizung/ under die/ er/ immer/ seine nassen Schuhe/ stellen/ sein/ wieder kaputt.

Вправа 2. Перекладіть складнопідрядні означальні речення німецькою мовою.

1. Я народився в маленькому селі, де всі люди знають один одного по імені. 2. В кожному офісі є багато чого, що можна критикувати. 3. Житомир – це місто, де народився відомий вчений і конструктор ракет С. П. Корольов. 4. Гей, ти, неслухняна дитино! Роби, зрештою, те, що тобі мати говорить, або я займуся твоїм вихованням. 5. Книга, про яку ти згадав, уже давно продана. 6. Нічого з того, що президент сказав на прес-конференції, не було новим для мене. 7. Найкраще з того, що зі мною відбулося останнім часом, це те, що мій син склав вступні іспити до економічного університету. 8. Всі, кому не подобається, можуть піти з роботи. Є достатньо людей, які з задоволенням займуть цю посаду. – Я не знаю, про що ти говориш. 9. Все, чим володів мій дядько, він подарував своїй кішці. Тепер родичі сперечаються за те, хто стане її опікуном. 10. У будинку, де хочуть переночувати сміливі вчені, погана слава. Кажуть, там живуть привиди. 11. Схоже, тут немає місця, де можна спокійно поговорити. 12. Наш сусід сумує. Він отримав усе, про що він мріяв. І зараз він не знає, чого б йому ще жадати від життя.	13. Проблема, якою він займався роками, нарешті вирішена. 14. Жінка, якій цей чоловік щойно подарував дерев'яну скриньку, моя сестра. 15. Місто, звідки я родом, є єдиним місцем, де відпочиває моя душа. 16. Це чоловік, якого ти запросив на день народження? 17. Як називається ресторан, де так добре обслуговують? 18. Фотографії, які фотограф зробив у районі кризи, отримали приз. 19. Карл, який в молодості був закоханий у Клавдію, нещодавно потрапив в аварію. 20. Ти також бачив машину, яка так швидко пройшла віраж? 21. Ти знаєш симпатичну жінку, з якою Томас вже декілька годин розмовляє? 22. Чому завдання, які нам дає вчитель, є такими складними? 23. Пацієнт, якого сьогодні вночі прооперували, помер сьогодні вранці. 24. З якої країни студентка, яка так швидко закінчила навчання? 25. Вчора вкрали машину Беати, на якій ми їздили до Італії. 26. Петер їде на семінар, учасники якого тільки студенти. 25. Я познайомилася з одним лікарем, про дослідження якого я тільки в книжках читала.

УРОК 107. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ УМОВИ

Складнопідрядні умовні речення відповідають на запитання *Unter welcher Bedingung?*

За своєю побудовою підрядні речення умови можуть бути сполучниковими й безсполучниковими:

1) Сполучникові речення вводяться сполучниками *wenn* “якщо” або *falls* “у випадку, якщо”.

Falls unser Gast in die Oper gehen will, bestellen Sie ihm die Eintrittskarten! – Якщо наш гість захоче піти в оперний театр, замовте йому квитки!

Wenn du bis Montag mit deiner Arbeit nicht fertig bist, werde ich dich kündigen. – Якщо ти не закінчиш свою роботу до понеділка, я тебе звільню.

Побудова складнопідрядних умовних речень з *wenn* та *falls*

Підрядне речення			Головне речення	
сполучник		присудок	присудок	
Wenn	die Katze aus dem Haus	ist,	tanzen	die Mäuse auf dem Tisch
Falls	du mein Haus nicht	findest,	ruf	mich an

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Wir können ins Kino gehen,	wenn	du Lust	hast
Ich gebe dir das Buch,	falls	du vorbei	kommst

В безсполучникових реченнях перше місце займає присудок.

Побудова складнопідрядних умовних речень без *wenn* та *falls*

Підрядне речення			Головне речення		
присудок	підмет		присудок	підмет	
Machst	du	alles rechtzeitig,	(dann) können	wir	uns etwas unterhalten

Machst du alles rechtzeitig, dann können wir uns etwas unterhalten. – Якщо ти зробиш усе вчасно, ми зможемо тоді трохи поговорити.

Verspätetest du Dich zur Party, siehst du die Überraschung, die wir für Dich vorbereitet haben, nicht. – Якщо ти спізнишся на вечірку, ти не побачиш сюрприз, який ми для тебе приготували

Hätte ich dich seit der Schulzeit nicht gekannt, hätte ich deiner Geschichte nicht geglaubt. – Якби я не знав тебе зі скількох часів, я б не повірив твоїй історії.

Wenn sie etwas Deutsch sprechen könnte, wäre es viel einfacher. – Якби вона могла трохи говорити німецькою мовою, було б набагато простіше.

У трискладовому модальному присудку підрядного умовного речення змінювана частина дієслова стоїть перед двома іншими частинами присудка.

Wenn dein Freund das wirklich hätte machen wollen, hätte er das schon getan. – Якби твій друг дійсно хотів це зробити, він би давно це зробив.

Для вираження умови можуть бути використані наступні словосполучення:

<i>im Fall, dass</i>	<i>unter der Bedingung, dass</i>
<i>sei denn, dass</i>	<i>vorausgesetzt, dass</i>

Angenommen, dass das Kind die Wahrheit sagte, so müssen wir ihm helfen. – За умови, що дитина сказала правду, ми повинні їй допомогти.

Unter der Bedingung, dass du diese Diamanten billig kriegst, können wir ein Vermögen machen. – Ми можемо заробити великі гроші за умови, що ти дістанеш ці діаманти дешево.

УРОК 107. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні умовні речення.

1. Man probiert Haschisch einmal. Man wird abhängig. (wenn)	schaukeln. (wenn)
2. Er spricht nicht so schnell Deutsch. Man kann ihn verstehen. (wenn)	6. Er ist, nach deinen Worten, so unschuldig wie ein neugeborenes Lamm. Warum hat er das gemacht?
3. Du kommst zu spät. Du musst dich entschuldigen. (wenn)	7. Du findest dein festliches Kleid auf dem Bügel im Schrank nicht. Du musst auf dem Sofa suchen. (falls)
4. Die Polizisten bilden eine Kette, um die Demonstranten zurück zu drängen. Man versteht, dass es gefährlich sein kann. (wenn)	8. Er erinnert dich daran. Zeige dein Ärger nicht. (falls)
5. Das Baby weint. Man muss es entweder stillen oder	9. Du weißt nicht, wen man wählen sollte. Versuch das Kleinere der zwei Übel zu wählen. (wenn)
	10. Peter holt uns rechtzeitig ab. Wir werden uns zur Veranstaltung nicht verspäten. (wenn)

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Що ми будемо робити, якщо він дізнається, що поїзд не йде через Берлін?	14. Я покличу на допомогу, якщо зникне електрика.
2. Якщо мій приїзд тебе не дивує, чому в тебе такий здивований вираз обличчя?	15. Якщо ти не одягнеш дитину тепло, вона за такої погоди застудиться.
3. Якщо ти хворий, тобі варто відмовитися від поїздки.	16. Якщо в мене завтра буде час, я помандрую кілька годин по Інтернету.
4. Якщо він мене не запросить, я не прийду на його день народження.	17. Хіба ти не знаєш, що якщо їдеш на мотоциклі, потрібно надягати шолом?
5. Якщо ти не припиниш удавати комедію, ми попросаємося один з одним.	18. Якщо ви хочете заощадити час, зверніться до цієї фірми!
6. Якщо буде лити дощ, як з відра, ми краще залишимося у будинку.	19. Якщо ти знову мені збрешеш, я не буду з тобою більше розмовляти.
7. Якщо ми не зможемо не втрутитися в цей конфлікт, у нас можуть бути неприємні наслідки.	20. Якщо ціни на продукти зростуть, споживачі будуть купувати менше.
8. Якщо ти не можеш опанувати себе, тобі не можна працювати дипломатом.	21. Коли я працюю в суботу, я не можу піти на вечірку.
9. Якщо він, як ти говориш, почуває себе скривдженим, втіш його!	22. Коли мій чоловік хропе, я не можу спати.
10. Якщо я добре відпочину у відпустці, я зможу з новими силами стати до роботи.	23. Якщо у вас немає інших планів, пішли разом до зоопарку.
11. Навіть якщо ти станеш на голову, я не буду цього робити.	24. Якщо у Вас буде трошки часу, Ви можете взяти участь у нашому опитуванні.
12. Якщо в тебе немає з собою паспорта, ти не можеш пройти паспортний контроль.	25. Коли я граю в лотерею, я завжди програю.
13. Цікаво, що скаже цей політик, якщо йому поставлять це запитання.	26. Коли погода хороша, ми ходимо в похід.
	27. Якщо хтось про мене розповідає брехню, я злось.
	28. Я була б вам дуже вдячна, якби ви змогли мені допомогти.
	29. Діти б гралися на вулиці, якби погода була б краща.

УРОК 108. ПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ НАСЛІДКУ

Підрядні речення наслідку виражають наслідок дії або ознаки предмета, вираженої присудком головного речення, тому підрядне речення зі сполучником *so dass* завжди стоїть після головного речення.

Якщо в головному реченні є прислівник або визначення, виражене прикметником, то *so* ставиться звичайно перед ними.

Побудова складнопідрядного речення наслідку

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Es war <u>so</u> kalt,	dass	das arme Mädchen kaum sprechen	konnte
Der Lehrer diktiert den Studenten alle Regeln,	sodass	sie keine Fragen	haben
Der Junge hat <u>so</u> einen schlechten Charakter,	dass	niemand mit ihm kommunizieren	will

Er hat so auf ihren Fuß getreten, dass sie geschrien hat. – Він так наступив їй на ногу, що вона закричала.

Die Frau war so schön, dass niemand daran zweifelte, dass sie im Schönheitswettbewerb gewinnt. – Жінка була такою гарною, що ніхто не сумнівався в тім, що вона переможе в конкурсі краси.

Das Buch ist so schwer zu verstehen, dass fast alle aufgegeben haben, sie zu lesen. – Книга така складна для розуміння, що майже всі кинули її читати.

Das Buch ist so schwer zu verstehen,
dass fast alle
aufgegeben
haben, es
zu lesen.

УРОК 108. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні речення наслідку.

1. Die Erde bebte. Das Haus stürzte ein.
2. Sie hat das Kleid viel kürzer gemacht. Ich habe gedacht, dass es nun eine Bluse ist.
3. Das Kleid sah lustig aus. Er wollte lachen, aber um seine Freundin nicht zu beleidigen, musste er sein Lachen verkneifen.
4. Sie lächelte mir siegessicher zu. Ich wollte sie am liebsten umbringen.
5. Er wartete lange auf seine Freundin bei kaltem Wetter. Er hat sich erkältet.
6. Der Weihnachtsmann sah böse aus. Einige Kinder fingen an zu weinen.
7. Es war eine unglaubliche Schweinerei. Wir standen mit offenen Mündern da, ohne etwas sagen zu können.
8. Der Raufbold hat den armen Mann gestoßen. Er ist wie ein Stein zu Boden gefallen.
9. Die wirtschaftliche Lage hat sich verschärft. Die Regierung hat Angst vor Demonstrationen.
10. Der Redner sprach langweilig. Wir sind fast eingeschlafen.
11. Die Fußballmannschaft hat fantastisch gespielt. Die Fans haben die ganze Zeit gejubelt.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Його зарплата така низька, що його сім'я не може прожити на неї. 2. Мій чоловік так багато за собою доглядає, що це вже нервує мене. Незабаром на нашому дзеркалі будуть мозолі від його обличчя. 3. Дідусеві було так погано, що ми викликали лікаря. 4. Літо було таким гарячим, що ми ледь могли дихати. 5. Він був настільки дурним, що не додумався до цього. 6. Ти мене змусила так довго чекати, що я за цей час знайшов собі нову подругу. 7. Я тобі це так часто повторював, що в мене вже язик болить. А ти, однак, все зробила не так. 8. Студентка знала так багато, що можна було тільки дивуватися. 9. Я буду так майстерно просувати цю справу, що більше ніяких проблем не виникне. 10. Ти так мало вчив, що не складеш іспит. 11. Я так швидко йшов, що швидко захекався. 12. Вона так довго жила в шикарних умовах, що це для неї зараз шок мати так мало грошей.	13. Батьки дали дитині стільки свободи, що вона стала просто нестерпною. 14. Дитина так голосно кричала, що мені довелося затиснути вуха. 15. Підлога була такою чистою, що я зняв туфлі. 16. Собака був такий кумедний, що я розсміявся. 17. Жінка так на нас закричала, що ми втекли. 18. Було так жарко, що багато людей похилого віку померли. 19. Було так мало води, що багато рослин зав'яли. 20. Було так сухо, що багато річок і озер висохли. 21. Майк так розізлив Тома, що той не міг спати. 22. Фільм був такий захоплюючий, що я не міг заснути. 23. Їдальня така погана, що ніхто не любить там їсти. 24. Юлія така розумна, що перестрибнула другий клас. 25. Орендна плата в Берліні така низька, що ми не можемо дозволити собі велику квартиру. 26. Вона мала такий симпатичний вигляд, що я в неї закохався. 27. Мати б'є дитину так, що вона плаче.

УРОК 109. ПОРІВНЯЛЬНІ РЕЧЕННЯ (1)

Складнопідрядні порівняльні речення можуть бути реальними й нереальними.
Складнопідрядні порівняльні речення вводяться частками *wie* "як" та *als* "чим".

1. *Wie* – вживається, коли факт і припущення збігаються. В головному реченні перед прислівником або прикметником можуть стояти *so*, *genauso*, *ebenso*, *geradeso*.

Побудова речень з *wie*
Побудова простого речення

Es ist heute	so genauso ebenso geradeso	kalt	wie	gestern.
--------------	-------------------------------------	------	-----	----------

Побудова складнопідрядного речення

Головне речення			Підрядне речення		
					присудок
Heute haben wir	so genauso ebenso geradeso	viel gearbeitet,	wie	wir geplant	haben.

Es ist heute nicht so kalt wie gestern. – Сьогодні не так холодно, як учора.
Dein Sohn hat ebenso wenig Verstand wie du. – У твого сина так само мало розуму, як і в тебе.
Er hat so viele dumme Fragen gestellt wie du. – Він задав стільки ж дурних питань, як і ти.

2. *Als* – вживається, коли факт і припущення не збігаються.

Побудова речень з *als*
Побудова простого речення

Dieses Buch	ist	besser	als	jenes.
-------------	-----	--------	-----	--------

Побудова складнопідрядного речення

Головне речення			Підрядне речення		
					присудок
Das Buch	war	besser,	als	wir	gedacht haben.

Unser Auto ist größer als das Auto von unserem Nachbarn. – Наша машина більша, за машину нашого сусіда.
Du arbeitest besser als ich gedacht habe. – Ти працюєш краще, ніж я вважав.

Модальні вирази з *wie*

Wie du weißt, geht es mir nicht schlecht. – Як ти знаєш, справи в мене йдуть непогано.
Wie ich annehme, wird unser Angebot akzeptiert. – На мою думку, нашу пропозицію приймуть.
Wie ich vermute, darf er das Auto nicht fahren. – На мою думку, йому не можна їздити на машині.

Речення з нереальною умовою вводяться сполучниками *als ob* та *als*.

УРОК 109. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте *als* або *wie*.

1. Es bleibt mir nichts übrig, _____ das Mädchen nach Hause zu bringen.
2. Diesmal hat der Direktor weniger über Sparmaßnahmen gesprochen, _____ ich erwartet habe.
3. Das Essen ist heute nicht so gut _____ gestern.
4. Er glaubt, dass das Leben jetzt fast so gut _____ früher ist.
5. Auf dem Flohmarkt haben wir mehr Geld ausgegeben, _____ wir leisten können.
6. Jetzt bekomme ich höhere Rechnungen für mein Handy _____ früher, ich glaube, dass die Firma schummelt.
7. Heute hat er ebenso wenig geleistet, _____ gestern.
8. Das Kind hatte mehr Mut, _____ die anderen gedacht haben.

Вправа 2. Побудуйте речення з *als* або *wie*.

1. Die Prüfung war leichter. Ich habe gedacht.
2. Mein Wortschatz ist reich. Der Wortschatz meines Freundes ist reicher.
3. Ich habe mehr Wörter für den Test gelernt. Die Lehrerin hat gedacht.
4. Die Aufführung war gut. Ich habe es erwartet.
5. Deine Schuhe sind besser. Ich habe gedacht.
6. Bei der interessanten Vorlesung ist die Zeit schneller verlaufen. Gewöhnlich vergeht die Zeit langsamer.
7. Das Mädchen ist schön und intelligent. Ihr Mutter ist schön, aber nicht sehr intelligent.
8. Ich habe viel Grammatik wiederholt, trotzdem habe ich die Kontrollarbeit schlecht geschrieben. Meine Freundin hat die Grammatik wenig wiederholt, aber sie hat die Kontrollarbeit gut geschrieben.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи *als* або *wie*.

1. Попит на цей продукт був не таким високим, як ми підраховали.	11. Дід Мороз приніс дитині набагато більше подарунків, ніж вона очікувала.
2. Сьогодні в лікарня була така ж важка ніч, як і вчора.	12. Це яблуко таке ж червоне, як і те.
3. Поранення залишило потворніший шрам, ніж дівчина думала.	13. Людвіг такий само впертий, як і його тато.
4. Відтоді, як він став директором, він задирає ніс ще більше, ніж робив це раніше.	14. Твій тринадцятирічний син вже набагато вищий моєї шістнадцятирічної дочки.
5. Я рада тобі, як завжди, але тобі треба було повідомити, що ти приїдеш.	15. Твій брат утричі старанніший за тебе.
6. Було не так складно реалізувати план, як ми припускали.	16. Ти маєш, однак, більше грошей, ніж я, але я маю набагато більше друзів, ніж ти.
7. Очікування нервує мене зараз точно так, як це було й минулого разу.	17. Твій тато любить тебе так само сильно, як і твого брата.
8. Як я й боявся, його поведінка залишає бажати кращого.	18. Він виграє однак частіше за мене, але я набагато розумніший за нього.
9. Ця листівка така ж гарна, як і та.	19. Мій новий друг не такий підлий, як мій старий.
10. Ангеліна встала сьогодні набагато раніше, ніж будильник задзвонив.	20. Дочка така сама симпатична, як її мама.
	21. У Німеччині не так багато гарних пляжів, як у Південній Америці.

УРОК 110. ПОРІВНЯЛЬНІ РЕЧЕННЯ (2) – JE... DESTO

Складнопідрядні порівняльні речення можуть вводитися сполучниками *je... desto*, *je... um so* – “чим..., тим...”.

В реченнях з *je + Komparativ* дієслово стоїть наприкінці підрядного речення, в головному реченні з *desto + Komparativ* дієслово ставиться відразу після порівняльного ступеня прикметника.

Побудова речення з *je...desto*

Підрядне речення				Головне речення			
je	Komparativ		присудок	desto	Komparativ	присудок	
Je	mehr	wir	lernen,	desto	mehr	wissen	wir
Je	bekannter	das Warenzeichen	ist,	desto	mehr Vertrauen	haben	die Kunden

Je mehr wir lernen, desto mehr wissen wir. – Чим більше ми вчимо, тим більше ми знаємо.

Je mehr Geld dieser Geschäftsmann verdient, desto geiziger wird er. – Чим більше грошей цей бізнесмен заробляє, тим жадібнішим він стає.

Je effektiver unsere Maßnahmen werden, desto erfolgreicher wird unsere Arbeit. – Чим ефективніші будуть наші заходи, тим успішнішою буде наша робота.

УРОК 110. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте речення з *je... desto*.

1. Man verbietet den Kindern alles. Ihr Wunsch ist groß den verbotenen Apfel zu probieren.
2. Die Leute verdienen viel Geld. Sie geben das Geld für Luxuswaren aus.
3. Der Junge hat viel über die Voraussetzungen für die Prüfung erfahren. Er hatte wenig Lust sie überhaupt abzulegen.
4. Du schreibst deine Rede interessant. Das Publikum wird dich aufmerksam hören.
5. Die Tage werden kurz. Die Leute fühlen sich deprimiert.
6. Das Unternehmen wirbt das Produkt viel. Das Verkaufsvolumen ist groß.
7. Die Leute fahren dicke Autos. Sie haben hohen Status in der Firma.
8. Die Ukraine entwickelt sich. Der Lebensstandard ist hoch.
9. Die Frau pflegt sich. Sie wird hübsch.
10. Die Bergmänner feiern ihre Feste lustig. Ihre Nachbarn werden böse.
11. Du lernst viele Sprachen. Deine Chancen einen guten Job nach dem Studium zu finden sind hoch.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою, вживаючи *je... desto*.

1. Чим нижчі ціни, тим більше споживачі можуть купити.
2. Професор гадає, що чим більше ми вчимо, тим більше ми розуміємо, що нічого не знаємо.
3. Чим більше енергії річок буде використовуватися, тим більше електроенергії можна буде виробити.
4. Чим менше ти будеш скиглити, тим краще.
5. Чим більше порядку в документах, тим легше з ними працювати.
6. Чим більше я чув про Італію, тим більше я хотів туди поїхати.
7. Чим ретельніше ти будеш працювати, тим більше замовлень ти отримаєш.
8. Чим більше чоловік пиячив, тим агресивнішим він ставав.
9. Чим довше ти пробудеш у Німеччині, тим краще будеш говорити німецькою мовою.
10. Чим більше він подорожував, тим більше йому подобалося в Україні.
11. Чим голосніше співали гості, тим нервовішим ставав хазяїн, і тим вища була ймовірність, що сусіди викличуть поліцію.
12. Чим довше суперники боролися один з одним, тим втомленішими вони ставали.
13. Чим дешевше Ганс може купити новий одяг, тим більше він радіє.
14. Чим голосніше кричала дитина, тим схвильованішими ставали її батьки.
15. Чим більше Дітріх прогулював школу, тим менше він хотів наздоганяти шкільних товаришів.
16. Чим голосніше бандити грюкали в двері, тим переляканою ставала жінка.
17. Чим спекотніше ставало, тим гірше я почувалася.
18. Чим довше я про це думаю, тим мені більше подобається ідея.
19. Чим темніше стає, тим більше я боюся в лісі.
20. Чим простіший тест, тим більше школярів отримують хороші оцінки.
21. Чим менше їсть Ганна, тим худішою вона стає.
22. Чим частіше я ходжу кататися на лижах, тим швидше я катаюся вниз по горі.
23. Чим старша стає моя бабуся, тим більше в неї з'являється сивого волосся.
24. Чим частіше Петер засмагає, тим темніший він стає.
25. Чим довше я ходжу ввечері гуляти, тим більш втомлений я наступного дня.

УРОК 111. ДОПУСТОВІ РЕЧЕННЯ

Складнопідрядні допустові речення відповідають на запитання: *Trotz welchen Umständen wird eine Handlung realisiert?*

Складнопідрядні допустові речення вводяться звичайно сполучниками *obwohl, obgleich, obschon* “хоча”, “незважаючи на те, що”.

Побудова допустових складнопідрядних речень

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Der Student kann den Satz nicht übersetzen,	obwohl	er alle Regeln gelernt	hat

Підрядне речення			Головне речення	
сполучник		дієслово	присудок	
Obwohl	der Film interessant	war,	habe	ich ihn mir nicht angesehen

Obgleich mein Freund mich liebt, hat er noch nie für mich im Restaurant bezahlt. – Незважаючи на те, що мій друг мене любить, він ще ніколи не платив за мене в ресторані.

Obschon ich in der Schule 5 Jahre Deutsch gelernt habe, kann ich mich jetzt nur an ein paar Wörter erinnern. – Хоча я в школі вчив німецьку п'ять років, зараз я можу згадати лише кілька слів.

Ich habe Herrn Muller gleich erkannt, obwohl ich ihn früher nie gesehen habe. – Я відразу впізнав пана Мюллера, хоча я його раніше не бачив.

Obgleich mein Freund mich liebt hat, hat er noch nie für mich im Restaurant bezahlt!

УРОК 111. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні речення поступки.

1. Ich bin kein Feigling. Ich habe mich erschrocken, als ich den Geist gesehen habe.
2. Er hat die Wahrheit gesagt. Niemand hat ihm geglaubt.
3. Zuerst hatte er keine Lust auf ein Stück Torte. Er konnte sich nicht bremsen, die ganze zu essen, als er sie ausprobiert hat.
4. Die Kunden warteten im Laden. Die Verkäufer unterhielten sich weiter.
5. Sie hat sich für diese Party besonders hübsch gemacht. Ihr Traummann hat sie nicht bemerkt.
6. Der Markt sieht attraktiv aus. Ich will das Risiko nicht eingehen.
7. Die Frauen haben immer einen großen Schrank voller Kleider. Sie haben nichts anzuziehen, wenn sie ausgehen wollen.
8. Er hat immer versucht sich zu kontrollieren. In diesem Fall ließ er seine Maske fallen.
9. Das Mädchen war attraktiv. Sie wurde zum zehnten Mal nicht zum Tanz aufgefordert.

Вправа 2. Перекладіть складнопідрядні речення поступки німецькою мовою.

1. Хоча в нас зараз небагато грошей, ми хочемо провести відпустку в Туреччині.
2. Хоча нам нічого не залишалось, як піти з підприємства, ми знали, що гра ще не скінчилася.
3. Хоча я дотримуюся думки, що діти повинні більше читати, я намагаюся не силувати своїх онуків.
4. Хоча я спізнився, я не вибачився.
5. Хоча перспективи були такими привабливими, до моєї радості домішувався страх.
6. Хоча він випробував усі методи, ця дівчина ним не зацікавилася.
7. Хоча в цієї машини немає недоліків і вона споживає мало бензину, я її не купив.
8. Хоча вона й не знала, що шлях до серця чоловіка лежить через його шлунок, вона знайшла правильний шлях до його серця.
9. Хоча ми живемо в селі, ми ходимо через тиждень у театр.
10. Хоча він і не розумний, всі жінки закохані в нього. Іноді мені здається, що жінкам потрібна гора м'язів без голови.
11. Хоча ми сміялися від усього серця над жартами коміка, Адольф просидів усю виставу з квасною міною.
12. Хоча я не можу собі дозволити цю шубу зараз, я її все одно куплю.
13. Цей дивний чоловік ходить у шортах і капцях по вулиці, хоча на вулиці зараз зима.
14. Хайнц не прийшов на збори, хоча він нас не попередив про це.
15. Хоча в мене вистачає грошей, я не хочу купувати цю машину.
16. Хоча спідниця була гарною, я не змогла собі дозволити купити її на той час.
17. Хоча ти мені не допоміг, я тебе пробачаю.
18. Актор не отримує нові ролі, хоча він відомий на весь світ.
19. Восьмирічний Тім ще не може рахувати, хоча вже два роки ходить до школи.
20. Студент провалив іспит, хоча він тижнями готувався до нього.
21. Чоловік їде на машині додому, хоча він випив багато алкоголю.
22. Службовець їде сьогодні працювати, хоча він сильно застудився.
23. Хоча їде дощ, Петер не взяв з собою парасольку.
24. Хоча було дуже жарко, Мартін натягнув пуловер.
25. Хоча у нього не було з собою грошей, він усіх запросив.
26. Вона не знаходить партнера, хоча дуже симпатична.
27. Незважаючи на те, що ми зачинили вікна, можна почути гуркіт будівництва.

УРОК 112. ПИТАЛЬНІ РЕЧЕННЯ В ЯКОСТІ ПІДРЯДНИХ

Якщо питальні речення вживаються в якості підрядних, то вони повинні вводитися сполучником.

Побудова складнопідрядного речення

Головне речення	Підрядне речення		
	сполучник		присудок
Ich weiß nicht,	wann warum mit wem	er	kommt

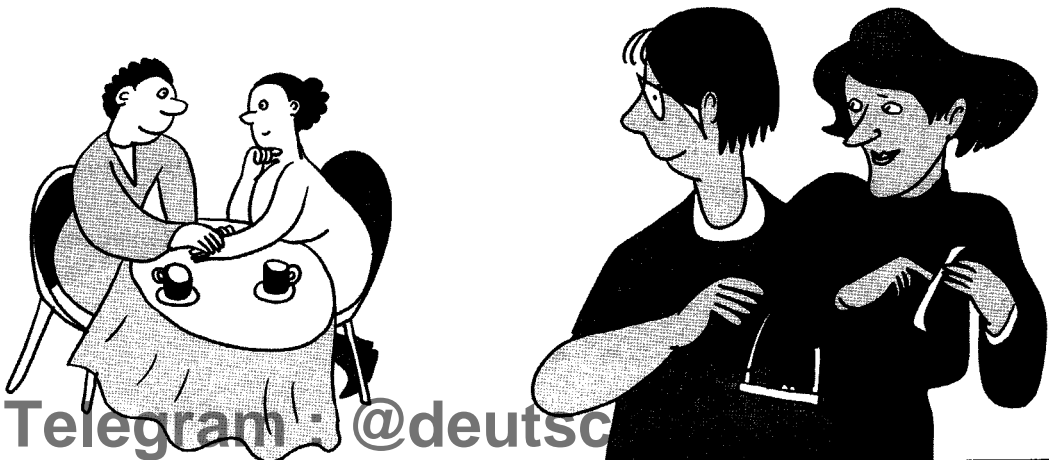
У питальних реченнях, в яких немає питального слова, вживається сполучник **ob**:

Kommt er morgen? Ich weiß nicht, ob er morgen kommt. – Він приїде завтра? – Я не знаю, чи він завтра приїде.
Ist sie noch traurig? Ich habe keine Ahnung, ob sie noch traurig ist. – Вона все ще засмучена? – Я їй гадки не маю, чи вона ще засмучена.

У питальних реченнях з питальними словами вживається відповідне питальне слово або прийменниковий займенник в якості сполучника:

Ich weiß,	wann sie endlich kommt warum sie sich schon lange nicht meldet wie sie sich fühlt wohin er gefahren ist woher er gekommen ist wer diese Arbeit gemacht hat wen ich danach fragen kann was sie von mir hält wem man was sagen kann wessen Buch sie gelesen hat an wen ich mich wenden kann von wem sie das gehört hat worüber sie sprechen worauf ich achten soll	Я знаю,	коли вона нарешті прийде чому вона так довго не відповідає як вона себе почуває куди він поїхав звідки він приїхав хто зробив цю роботу кого я про це можу запитати що вона думає про мене кому що можна сказати яку книгу вона прочитала до кого я можу звернутися від кого вона це чула про що вони говорять на що мені звернути увагу
-----------	---	---------	---

Ich weiß, an wen ich mich wenden soll.

УРОК 112. ВПРАВИ

Вправа 1. Побудуйте складнопідрядні речення:

Können Sie vielleicht sagen,...?

1. Kommt die Kellnerin endlich?
2. Muss man die Maschine schreiben lernen?
3. Führt der Offizier Befehle aus?
4. Kann man ihm etwas nachweisen?
5. Regnet es oder schneit es?

Niemand weiß,...

1. Warum ist er enttäuscht?
2. Worüber lacht er so herzlich?

3. Mit wem unterhält sich unsere Lehrerin?
4. Von wem hat er diesen Brief erhalten?
5. Von welcher Untersuchung hängt diese Entscheidung ab?

Ich weiß nicht,...

1. Welche Nachweise sind noch nötig?
2. Wohin fahren wir?
3. Was kostet die Fahrt?
4. Wer hat ihr die Wahrheit gesagt?
5. Welche Fehler hat er gemacht?

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я уявлення не маю, хто ця літня жінка.
2. Ви не знаєте, яким нормам повинен відповідати продукт?
3. Він тебе запитував, як можна використати землю для сільського господарства ефективно?
4. Ти не знаєш, чому вона останнім часом така нервова?
5. Скажіть, будь ласка, до кого я можу звернутися із цим запитанням!
6. Вчитель мені не сказав, на що я повинен звернути увагу.
7. Тепер я розумію, що поліцейський мав на увазі.
8. Ви знаєте, чи ця студентка підготувала гарну доповідь?
9. Ніхто не знає, чи його запросили прийти сюди.
10. Ми ще не отримали інформацію, чи його пропозиція була прийнята.
11. Ви не скажете, де я можу недорого купити машину?
12. Ти мені повинна сказати, від кого ти одержала цей дорогий подарунок!
13. Я не уявляю, чому діти так люблять ховатися в шафі.
14. Уявлення не маю, чому він не любить їсти свій десерт.
15. Ви знаєте, чи Дірк допомагає літній дамі носити сумку?
16. Скажіть, будь ласка, чи можуть діти довше залишитися на Новий рік!
17. Ви не знаєте, хто поїде в це відрядження за кордон?
18. Ти можеш мені сказати, чи ти любиш свого нового друга?
19. Ви знаєте, чи азійські клієнти хочуть купувати рулони туалетного паперу?
20. Ви можете нам сказати, чи відвідувачі чекали на пана Мукельшнукля?
21. Я хотів би знати, чи пані Мутцке цікавиться червоним спортивним авто.
22. Я хотів би знати, звідки гарна студентка.
23. Ви могли б мені, будь ласка, сказати, що Ви тут шукаєте в моєму офісі?
24. Наш шеф хотів би знати, яке вино більше подобається нашим гостям.
25. Я поняття не маю, чиї це діти.
26. Ніхто не знає, чого очікують європейські туристи.

УРОК 113. ПРИЙМЕННИКИ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬСЯ З AKKUSATIV (BIS, DURCH, ENTLANG, FÜR, GEGEN, OHNE, UM)

<i>bis – до</i>	<ol style="list-style-type: none"> місце, час – Bis Kyjiw muss man noch 200 km fahren. – До Києва треба їхати ще 200 км. von ... bis (з ... до) – Von 2 bis 3 esse ich zu Mittag. – Я обідаю з 2-ї до 3-ї години. прислівник – Bis bald/ bis nachher. – До зустрічі.
<i>durch – через, по</i>	<ol style="list-style-type: none"> місце – Wir gehen durch die Stadt. – Ми йдемо по місту. Ich fahre durch ganz Europa. – Я їду через всю Європу. причина, наслідок – Die Nachrichten werden durch den Rundfunk bekannt verbreitet. – Новини повідомлялися по радію. спосіб виконання дії (durch das Dekret – шляхом прийняття декрету, durch Fleiß – завдяки старанності) – Durch harte Arbeit hat er sein Ziel erreicht. – Тяжкою працею він досяг своєї мети. durch – наскрізь, через: Der Nagel ist durch. – Цвях пройшов наскрізь.
<i>entlang – вздовж</i>	<p>напрямок – Wir sind die Straße entlang gegangen. – Ми йшли вздовж вулиці. Das Auto fuhr die Gasse entlang. – Машина їхала вздовж провулку.</p>
<i>für – для, за, на</i>	<ol style="list-style-type: none"> вказівка на те, для кого призначені предмет чи дія – Diese Blumen sind für deine Frau. – Ці квіти для твоєї дружини. Ich habe es für dich gemacht. – Я зробив це для тебе. замість когось – Bitte schreib den Brief für mich, ich habe keine Zeit! – Напиши листа за мене, в мене немає часу! проміжок часу – Mein Freund ist für zwei Tage gekommen. – Мій друг приїхав на два дні. порівняння – Für eine alte Dame ist sie sehr dynamisch. – Для жінки похилого віку вона дуже динамічна. ціна, вартість – Wie viel sollst du für dieses Auto zahlen? – Скільки тобі треба заплатити за машину? для посилення – Ich habe meine Diät Tag für Tag durchgehalten, bis ich das gewünschte Ergebnis erreicht hatte. – Я сиділа на дієті день за днем, поки не досягла бажаного успіху.
<i>gegen – проти, по, біля, порівняно з</i>	<ol style="list-style-type: none"> проти – Wer ist gegen diese Entscheidung? – Хто проти цього рішення? папрямок руху – Er schlug mit der Faust gegen die Tür/ auf den Tisch. – Він гримнув кулаком по дверях/ по столі. час – Er kommt gegen 2 Uhr. – Він прийде біля другої години. для порівняння – Im Kampf gegen dich bin ich machtlos. – У боротьбі порівняно з тобою я безсилий.
<i>ohne – без</i>	<p>Ohne dich kann ich diese Arbeit nicht anfangen. – Я не можу почати цю роботу без тебе. Ohne Sprachkenntnisse kannst du nicht im Ausland arbeiten. – Без знання іноземних мов ти не можеш працювати за кордоном.</p>
<i>um – навколо, о (про час), на</i>	<ol style="list-style-type: none"> навколо – Er will eine Reise um die Welt machen. – Він хоче здійснити навколосвітню подорож. час – Er kommt um 2 Uhr. – Він прийде о 2 годині. зміна кількості – Die Preise sind um 10 % gestiegen. – Ціни піднялися на 10 відсотків. втрата – 60 Personen sind ums Leben gekommen. – 60 людей загинули.

УРОК 113. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте відповідні прийменники та артикли, де необхідно.

1. _____ Kyjiw fahren wir noch 200 Kilometer.
2. Ich gehe nicht _____ (das) Kino _____ dich.
3. Übersetzt ihr den Text _____ Wörterbuch?
4. Die neue Straße soll direkt _____ (der) Park gehen.
5. Wer ist _____ (diese) Reise?
6. Diese Blumen sind _____ meine Frau.
7. Heute müsst ihr mal _____ mich ausgehen. Ich muss ein Referat schreiben.
8. _____ bald. Wir sehen uns morgen _____ 8 Uhr.
9. Meine Tante kommt heute _____ ihre Tochter.
10. Warum kaufst du denn ein Motorrad? Ein Fahrrad ist doch viel besser _____ dich.
11. Wir lernen Deutsch Tag _____ Tag.
12. Er kommt _____ 4 Uhr. Weißt du das nicht?
13. _____ (eine) alte Dame ist sie sehr dynamisch.
14. Ich trinke meinen Kaffee mit viel Milch, aber _____ Zucker.
15. Das Kind geht _____ (der) Tisch herum. Es ist so lustig.
16. Die Touristen laufen _____ (die) Stadt.
17. Warum geht Brigitte jetzt so oft _____ ihren Freund aus? Liebt sie ihn nicht mehr?
18. Ich spreche Deutsch _____ Akzent.
19. Spielt Dynamo am Samstag _____ Schahtar?
20. Wir reisen bald _____ (die) Welt.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. У понеділок я йду в кіно. 2. Моя мати проти цієї школи. 3. Він бігає навколо (herumlaufen) неї. 4. Дитина бігає навколо стільця. 5. Ти говориш німецькою без акценту? 6. Я без тебе не піду додому. 7. Без мого друга я не піду гуляти. 8. Родичі сідають на диван і на стільці. 9. Мій тато купує одну книжку для мене. 10. У нас ще нема квитків на концерт. 11. Мої тітка та дядько приходять біля 8 години. 12. Тато Марії має багато грошей. Він купує собі машину. 13. Ти працюєш на нього? 14. Ви їдете до Німеччини чи до Швейцарії? 15. Кевін бігає (joggen) вранці навколо/через кампус. 16. До Мюнхена ми їдемо ще 100 кілометрів. 17. Він іде навколо (herumgehen) дома.	18. Ми йдемо по цій вулиці. 19. Що ти думаєш про (halten von) Поля? – Я нічого (nichts) не маю проти нього, він приємний. 20. Студенти перекладають цей текст без словника. 21. Концерт нічого (nichts) не коштує. Ми йдемо без білетів. 22. Ви дійсно йдете без мене? 23. Через постійне паління значно підвищується ризик раку. 24. Петер полетів до США на три дні. 25. Президент буде давати прес-конференцію близько 17.00. 26. Давайте весь час іти цією дорогою. Через 5 км ви досягнете наступного села. 27. Без жодного centa у кишені він їхав на велосипеді до Італії. 28. Ціни, ймовірно, підвищаться в цьому році на 1,75 %. 29. Будинок пропонується на продаж за 250 000 євро.

УРОК 114. ПРИЙМЕННИКИ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬСЯ З DATIV (AB, AUS, AUSSER, BEI, DANK, ENTGEGEN, GEGENÜBER, GEMÄSS, MIT, NACH, SEIT, VON, ZU, ZUFOLGE)

ab – з, від	відлік відстані або часу від якогось місця або моменту – Ab morgen mache ich alles, was du willst. – Із завтрашнього дня я буду робити все, що ти побажаєш. Die Reise beginnt ab Berlin. – Подорож починається з Берліна.
aus – з, від	1. з чогось (з місця) – Ich nahm den Brief aus dem Briefkasten. – Я дістав лист із поштової скриньки. aus dem Haus – з дому, aus der Tür – з дверей, aus der Tiefe – з глибини 2. походження – Sie kommt aus der Ukraine. – Вона родом з України. 3. матеріал – Dieses Diadem ist aus Gold. – Ця діадема із золота. 4. причина вчинку – Ich habe ihm das aus Ärger/ aus Scherz gesagt. – Я сказав це йому спересердя / заради жарту. aus Scherz – заради жарту aus Überzeugung – через переконання
außer – крім	Außer mir wollen alle an dieser Arbeit teilnehmen. – Всі, крім мене, хочуть взяти участь у цій роботі.
bei – біля, в, при, з	1. біля – Der Flughafen befindet sich bei (in der Nähe von) Borispol. – Аеропорт знаходиться біля Борисполя. 2. місце знаходження – Das Mädchen war heute beim Zahnarzt. – Дівчина була сьогодні у дантиста. 3. під час виконання чогось – Ich habe beim Putzen diese Münze gefunden. – Під час прибирання я знайшов цю монету. 4. за якістю характеру – Bei deiner Vorsicht ist es schwer zu verstehen, wie es passieren konnte. – З твоєю обережністю важко зрозуміти, як це могло статися.
dank – завдяки	Dank deinem Rat habe ich diesen Fehler nicht gemacht. – Завдяки твоїй пораді я не зробив цієї помилки.
entgegen – назустріч, всупереч	Hans geht uns entgegen. – Ганс іде назустріч нам. Entgegen seinen Erwartungen hat sie es nicht gemacht. – Всупереч його очікуванням, вона цього не зробила.
entsprechend – за, у відповідності	Entsprechend deiner Vorstellung sind alle Änderungen berücksichtigt worden? – На твою думку, були прийняті всі зміни до уваги?
gegenüber – напроти	Die Schule befindet sich (gegenüber) dem Bahnhof gegenüber. – Школа знаходиться напроти вокзалу. (gegenüber вживається до або після іменника, але завжди після займенника)
gemäß – згідно з, у відповідності	Gemäß der Vorschrift habe ich sogleich Maßnahmen getroffen. – Згідно з вказівками я негайно вжив заходів.

mit – з, на	<p>1. з – Mit wem möchtest du deinen Urlaub verbringen? – З ким ти хочеш провести свою відпустку?</p> <p>2. знаряддя, спосіб виконання дії – Ich fahre jeden Tag mit dem Zug. – Я їжджу щодня на поїзді. Womit schreibst du? – Чим ти пишеш?</p> <p>3. явище, стан – Mit Freude hat er festgestellt, dass alles richtig gemacht wurde. – Він відзначив із задоволенням, що все було зроблено правильно.</p> <p>4. час – Mit der Zeit werden die Kinder klüger. – Із часом діти стають розумнішими.</p>
nach – в, після, згідно, після	<p>1. напрямок – Fahren Sie diese oder nächste Woche nach Paris? – Ви їдете цього чи наступного тижня до Парижу?</p> <p>nach allen Seiten – у всі боки, nach oben – нагору, nach unten – вниз, nach rechts – направо, nach links – наліво, nach außen – назовні, nach innen – усередину</p> <p>2. після (час) – Nach 10 Uhr kann ich dich nicht anrufen. – Після 10-ї години я не можу тобі дзвонити.</p> <p>nach der Arbeit – після роботи nach sieben Stunden – через сім годин</p> <p>згідно – Nach diesem Gesetz kannst du das Haus nicht erben. – Відповідно до цього закону ти не можеш одержати будинок у спадщину.</p> <p>3. послідовність – Ich mache es nur nach dir. – Я зроблю це тільки після тебе. Er bestellte einen Krug nach dem anderen. – Він замовляв одну кружку за другою. Ihm nach! – за ним!</p>
seit – з якогось моменту	<p>Seit dem Wochenende habe ich ihn nicht gesehen. – Я не бачив його з вихідних.</p>
von – від, з	<p>1. від місця – Von der Schule fahren die Kinder normalerweise mit dem Bus nach Hause. – Діти зазвичай їздять зі школи додому на автобусі.</p> <p>2. von ... bis – Ich arbeite von morgens bis abends. – Я працюю з ранку до ночі.</p> <p>3. визначає орудний відмінок – Er ist von den Polizisten verfolgt worden. – Його переслідувала поліція.</p> <p>4. замість Genetiv – Das Buch von Maria liegt auf dem Tisch. – Книжка Марії лежить на столі. Die Freunde von meinem Sohn sitzen auf dem Sofa und sehen fern. – Друзі мого сина сидять на дивані й дивляться телевізор</p>
zu – до, на, щоб	<p>1. до – Ich komme zu dir in 10 Minuten. – Я прийду до тебе через 10 хвилин.</p> <p>2. позначення часу – Was macht man zu Weihnachten? – Що роблять на Різдво?</p> <p>3. позначення наміру – Um Wiebke besser zu verstehen, hat er diese Sprache gelernt. – Щоб краще розуміти Вібке, він вивчив цю мову.</p> <p>4. позначення почуття – Zu meinem Bedauern ist er nicht gekommen. – На мій жаль, він не прийшов.</p> <p>5. вперше, вдруге – Warum hast du das zum zweiten Mal gemacht? – Чому ти зробив це в другий раз?</p> <p>6. усталені вирази: zu Hause sein – бути вдома, zu Besuch kommen – приходити в гості, zu Gast sein – бути гостем, zu Fuß gehen – йти пішки, zu Mittag essen – обідати, zu Bett gehen – йти спати, zu Hilfe kommen – приходити на допомогу, zu Gott beten – молитися Богові, zu Ende sein – закінчуватися, zu Tisch kommen – йти до столу</p>
zufolge – згідно	<p>Der Anweisung zufolge darf man diese Tür nicht blockieren. – Відповідно до вказівки ці двері не можна блокувати.</p>

УРОК 114. ВПРАВИ

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання.

1. Wo wohnen Sie? (bei – meine Eltern, meine Tante, Herr Müller, mein Onkel)
2. Zu wem gehst du heute? (zu – meine Schwester, meine Freunde, der Lehrer)
3. Wann geht Sabine nach Hause? (nach – die Arbeit, die Vorlesung, der Unterricht)
4. Seit wann wohnst du in Deutschland? (seit – eine Woche, zwei Tage, drei Monate, 5 Jahre)
5. Wo liegt dein Haus? (gegenüber – der Garten, die Schule, das Denkmal)
6. Wem läuft das Kind entgegen? (entgegen – der Vater, die Großmutter, die Eltern)
7. Wie fahren Sie zur Arbeit? (mit – die U-Bahn, der Bus, die Straßenbahn, das Auto)

Вправа 2. Вставте відповідні прийменники та артикли, де необхідно.

1. _____ (der) 01. September ändern sich unsere Preise.
2. Er hat sie _____ Liebe geheiratet.
3. _____ (der) Unterricht gehen alle gemeinsam in die Mensa.
4. Peter wohnt (der) Platz _____.
5. _____ (sein) Hochzeit _____ Ludwina ist Georg nicht wieder zu erkennen.
6. Es sind _____ (das) Spülen zwei teure Sektkgläser kaputt gegangen.
7. Diese Arbeit kann man nur _____ viel Geduld und Spucke schaffen.
8. Um wie viel Uhr kommt Martina _____ (die) Schule?
9. Die günstigen Sommerfahrkarten sind _____ Montag bundesweit gültig.
10. Die Möllers fahren im Urlaub mal wieder _____ Spanien.
11. Er fährt immer _____ (der) Auto _____ (die) Arbeit.
12. Du siehst sehr krank aus. Geh lieber schnell _____ (der) Arzt.
13. Ist das Michaels Auto oder ist es _____ Peter?
14. Der Ring ist _____ reinem Gold. Er stammt _____ (das) 12. Jahrhundert.
15. Ich habe Jochen _____ Monaten nicht mehr gesehen.
16. Die Reise ist inklusive Zugfahrt _____ Hamburg gebucht worden.
17. _____ seinem Fleiß hat er das Studium schnell abgeschlossen.
18. Diese Häuser werden _____ Gas beheizt.
19. _____ (seine) Ankunft in Deutschland ist der Student auf Wohnungssuche.
20. Sylvia kommt soeben _____ (der) Zahnarzt.
21. _____ Montag _____ Mittwoch muss ich beruflich nach Stuttgart fahren.
22. Dem Bahnhof _____ ist ein großes Einkaufszentrum.
23. _____ Weihnachten schenken wir unseren Kindern je ein neues Fahrrad.

Вправа 3. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Крім мого маленького брата, всі мої брати та сестри одружені.
2. Завдяки його старанності він швидко закінчив навчання.
3. Всупереч моєму плану, я не поїхав до Кельна.
4. Відповідно до мого плану я поїхав до Берліна.
5. Крім мого маленького брата, нікого не було вдома.
6. За моїм бажанням мій шеф відправив мене до Бразилії працювати.

7. Ви можете припаркувати авто напроти ресторану.
8. Він розмовляє з сусідом.
9. Із першого вересня міняються наші ціни.
10. О котрій годині приходить Мартіна зі школи?
11. З наступного тижня у нас канікули.
12. Я їду щоранку електричкою.
13. З вокзалу недалеко до центру міста.
14. Вчора я був у пана Маусера.
15. Марія вже два роки вчить німецьку.
16. Після дощу світить сонце.
17. Подорож автобусом від вокзалу сюди триває п'ять хвилин.

Mein Sohn war heute beim Zahnarzt!

УРОК 115. ПРИЙМЕННИКИ МІСЦЯ З AKKUSATIV I DATIV

Прийменники місця з Akkusativ

an	їхати на край чогось: an das Flussufer (на берег річки)/ an die Küste (на берег моря)/ an den Waldrand (на узлісся)/ an die Landesgrenze (на кордон країни)/ ans Meer (на море) fahren .
auf	<p>a) підніматися на щось, що вище навколишньої місцевості: auf einen Berg (на гору)/ auf einen Berggipfel (на вершину гори)/ auf einen Turm (на вежу)/ auf das Dach (на дах)/ auf die Leiter (на драбину)/ auf den Baum (на дерево) steigen (підніматися);</p> <p>b) іти на щось пласке або відкрите: auf das Feld (на поле)/ auf die Wiese (на луг)/ auf den Sportplatz (на спортивний майданчик)/ auf die Straße (на вулицю)/ auf den Markt(platz) (на ринок/ на ринкову площу) gehen;</p> <p>c) іти у якесь місце для вирішення якихось питань: auf die Bank (um Geld abzuheben) (у банк, щоб зняти гроші), auf die Post (um Briefmarken zu kaufen) (на пошту, щоб купити марки) gehen;</p> <p>d) кудись йти для взяття участі в якійсь діяльності: auf eine Feier (на святкування)/ auf ein Fest (на свято)/ auf eine Party (на вечірку) gehen;</p> <p>e) класти/ ставити на щось пласке або відкрите: etwas auf den Tisch (на стіл) legen, den Verletzten auf eine Bahre (на носилки) legen, den Koffer auf den Boden (на підлогу) stellen;</p> <p>f) сідати на щось: sich auf den Stuhl (на стілець), але: in den Sessel (у крісло)/ auf die Couch (на кушетку)/ auf das Sofa (на диван) setzen;</p> <p>g) auf das Land (у село), протилежне – in die Stadt (в місто) ziehen;</p> <p>h) etwas auf ein Blatt Papier (на аркуші паперу) schreiben.</p>
in	<p>a) іти в закритий простір: ins Haus (у будинок)/ in die Wohnung (у квартиру)/ in die Küche (у кухню)/ ins Theater (у театр) gehen;</p> <p>b) класти у закритий простір: etwas in die Schublade (у шухляду)/ in den Kasten (у ящик)/ in den Rucksack (у рюкзак)/ ins Auto (у машину) legen;</p> <p>c) іти в щось, що частково оточує: ins Wasser (у воду)/ in den Schnee (у сніг)/ ins Sportstadion (на спортивний стадіон)/ in den Garten (у садок)/ in den Wald (у ліс)/ in die Wiese (на луг, коли рослини високі)/ in die Alpen (в Альпи) gehen; in die Luft (у повітря) steigen; etwas in ein Heft (у зошит) schreiben; sich in den Sessel (у крісло) setzen; sich ins Bett – (у ліжку) legen;</p> <p>d) in die falsche Richtung (у неправильному напрямку) laufen;</p> <p>e) in den Süden/ Norden fahren;</p> <p>f) їхати в країни, назви яких вживаються з артиклем: in die Ukraine, in die Türkei, in die Schweiz, in die Niederlanden, in die USA.</p>

Прийменники місця з Dativ (an, auf, in, nach, zu, bei)

an	<p>a) на межі, в безпосередній близькості: am Flussufer (на березі річки); an der Küste (на березі моря); am Waldrand (на узліссі); an der Grenze (на кордоні);</p> <p>b) в якомусь місці: am Bahnhof (на вокзалі); an der Haltestelle (на зупинці); am Schreibtisch (на письмовому столі); am Ofen (в духовці); an der Schreibmaschine (у друкарській машинці); an der Post (на пошті); an der Universität (в університеті), але: in der Fabrik (на фабриці)/ in der Firma (на фірмі)/ in der Bäckerei (в пекарні) (як установа, а не приміщення);</p>
auf	<p>a) на чомусь, що вище навколишньої місцевості: auf einem Berg (на горі); auf einem Turm (на вежі); auf dem Dach (на даху); auf der Leiter (на драбині); auf dem Bahnsteig (на пероні);</p> <p>b) на плоскій або відкритій поверхні: auf dem Erdboden (на землі); auf dem Fußboden (на підлозі); auf dem Feld (на полі); auf der Wiese (на лузі); auf dem Platz (на площі); auf dem Stuhl (на стільці), але: in dem Sessel (в кріслі)/ auf der Straße (на вулиці);</p>
bei	<p>a) бути в людини (в гостях) або в організації: bei meinem Onkel (у мого дядька); bei Herrn Müller (у пана Мюллера); beim Direktor (у директора); bei der Firma (у фірмі); bei der Post (на пошті); bei dem Finanzamt (у відділі соціального забезпечення); bei sich (у себе);</p> <p>b) бути біля чогось: bei Berlin (біля Берліна); beim Bahnhof (біля вокзалу); beim Rathaus (біля ратуші);</p>

in	a) у закритому просторі: im Haus (вдома); im Zimmer (у кімнаті); im Flur (у під'їзді); im Bad (у ванній), але: auf der Toilette (в туалеті); im Auto (в машині); in der Schublade (у шухляді); im Bücherschrank (у книжковій шафі), але: auf dem Regal (на полиці); im Kasten (в ящику); im Heft (у зошиті); im Buch (в книжці), але: auf dem Zettel (в записці); an der Wandtafel (на дошці); b) бути в тим, що частково оточує: im Wasser (у воді); im Schnee (в снігу); im Stadion (на стадіоні); im Garten (в садку); im Wald (у лісі); im Feld (на полі); in der Wiese (на лузі, коли рослини високі); c) in der Schewtschenkostraße (на вулиці Шевченка); in den Alpen (в Альпах); in der Luft (на повітрі); d) бути на континенті, в країні, якійсь місцевості: in Europa (в Європі); in England (в Англії); in der Türkei (у Туреччині).
-----------	---

УРОК 115. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте відповідні прийменники та артикли, де необхідно.

- Der Vater steigt _____ (das) Dach. Die Katze sitzt _____ (das) Dach.
- Die Kinder gehen _____ (die) Straße.
- Ihre Eltern ziehen _____ (das) Land und wir ziehen _____ (die) Stadt.
- Mein Mann setzt sich _____ (der) Sessel, die Kinder setzen sich _____ (das) Sofa und ich setze mich _____ (der) Stuhl.
- Wir gehen _____ (die) Wohnung. Meine Mutter ist _____ (die) Wohnung.
- Fahrt ihr _____ (das) Meer? – Nein, wir fahren _____ (der) Wald
- Maria legt das Buch _____ (der) Tisch. Das Buch liegt _____ (der) Tisch.
- Meine Eltern gehen am Sonntag _____ (das) Theater und wir gehen _____ (das) Kino.
- Die Kinder spielen _____ (der) Sportplatz.
- Meine Tochter schreibt etwas _____ (das) Heft.
- Die Mutter geht _____ (die) Küche und kocht das Essen.
- Morgen fahren wir _____ Deutschland.
- Wir fahren _____ (der) Atlantischen Ozean.
- Ich stelle das Buch _____ (das) Regal. Das Buch steht _____ (das) Regal.
- Wir sind _____ (der) Sportplatz.
- Du stellst die Blumenvase _____ (der) Tisch.
- Am Wochenende fahren wir immer _____ (das) Land. Die Luft ist dort viel besser.
- Er fährt _____ (das) Flussufer. Seine Familie erholt sich _____ (das) Flussufer.
- Er legt den Löffel _____ (die) Schublade. Der Löffel liegt _____ (die) Schublade.
- Ich gehe _____ (die) Bank und nur dann _____ (der) Bahnhof.
- Meine Freunde fahren _____ (der) Rhein.
- Peter steigt _____ (der) Baum, denn seine Katze sitzt _____ (der) Baum.
- Ihr legt die sauberen Handtücher _____ (der) Schrank.
- Ich gehe abends früh _____ (das) Bett.
- Ich fahre _____ (das) Ausland.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

- Я йду до школи.
- Ти приносиш посуд на кухню.
- Я сиджу на стільці.
- Марк іде на ринкову площу.
- Ми сідаємо на диван.
- Ви всі сідаєте в крісло.
- Ми йдемо на терасу.
- Ми хочемо зараз їсти і сідаємо за стіл.
- Квіти стоять у кутку.
- Ми йдемо за кордон в Альпи.
- Діти йдуть у зоопарк.
- Килим лежить на підлозі.
- Сьогодні ми їдемо в Шварцвальд.
- Де лежить газета? – На столі.
- Ми їдемо на море.
- Діти граються на вулиці.
- Посуд стоїть на столі.
- Куди ти кладеш газету? – На стіл.
- Цю лампу ми ставимо на письмовий стіл.
- Ліжко ставиться у кутку.
- Ви куди йдете гуляти? – В парк.
- Студенти кладуть зошити на стіл.
- О десятій годин ми їдемо у шкільний двір.
- Собака в квартирі.

УРОК 116. ПРИЙМЕННИКИ МІСЦЯ З **DATIV** ТА **AKKUSATIV**

	Wo? + Dativ	Wohin? + Akkusativ
<i>in – в</i>	Das Buch liegt in der Schublade. – Книга лежить в шухляді.	Er legt das Buch in die Schublade. – Він кладе книгу до шухляди.
<i>an – на</i> (<i>вертикальна</i> <i>поверхня</i>)	Das Bild hängt an der Wand. – Картина висить на стіні. Sie sitzt am Klavier. – Вона сидить за піаніно.	Er hängt das Bild an die Wand. – Він вішає картину на стіну. Sie setzt sich an das Klavier. – Вона сідає за піаніно.
<i>auf – на</i> (<i>пласка</i> <i>поверхня</i>)	Die Zeitung liegt auf dem Tisch. – Газета лежить на столі.	Er legt die Zeitung auf den Tisch. – Він кладе газету на стіл.
<i>über – над</i>	Die Lampe hängt über dem Bett. – Люстра висить над ліжком.	Ich hänge die Lampe über das Bett. – Я вішаю люстру над ліжком.
<i>unter – під</i>	Der Hund liegt unter dem Stuhl. – Собака лежить під стільцем.	Der Hund legt sich unter den Stuhl. – Собака лягає під стілець.
<i>vor – перед</i>	Die Bank steht vor dem Haus. – Лавка стоїть перед домом.	Wir stellen die Bank vor das Haus. – Ми ставимо лавку перед домом.
<i>hinter – за</i>	Das Auto parkt hinter dem Haus. – Машина припаркована за будинком.	Wir parken das Auto hinter das Haus. – Ми паркуємо машину за будинком.
<i>neben – біля</i>	Er sitzt neben der neuen Studentin. – Він сидить біля нової студентки.	Er setzt sich neben die neue Studentin. – Він сідає біля нової студентки.
<i>zwischen – між</i>	Das Bild hängt zwischen den Fenstern. – Картина висить між вікнами.	Ich hänge das Bild zwischen die Fenster. – Я вішаю картину між вікон.

Er setzte sich neben die neue Studentin

УРОК 116. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні артиклі.

1. Ich parke mein Auto unter _____ Brücke.
2. Es stehen schon viele Autos neben _____ Brücke.
3. Unter _____ Baum steht ein Auto.
4. Das Schiff fährt in _____ Fluss.
5. Das Grillfest findet hinter _____ Haus statt.
6. Vor _____ Kirche steht ein Brunnen.
7. Die Antenne befindet sich über _____ Dach.
8. Neben _____ Schule steht die Turnhalle.
9. Unter _____ Halle ist ein Gymnastikraum.
10. Die Parkplätze sind vor _____ Halle.
11. Die Tafel im Klassenzimmer hängt an _____ Wand.
12. Die Schultasche liegt auf _____ Tisch.
13. Jeder Schüler sitzt auf _____ Stuhl.
14. Eine Schülerin sitzt vor _____ Lehrer.
15. Die Lampe hängt an _____ Decke.
16. Die Schulschränke stehen an _____ Wand.
17. Der Verkauf von Brötchen findet in _____ Raum des Hausmeisters statt.
18. In der Pause spielen alle Kinder auf _____ Pausenhof.
19. Das Lineal liegt unter _____ Stuhl auf _____ Fußboden.
20. Die Schülerin steht an _____ Tafel und neben _____ Lehrer.
21. Die Plakate hängen an _____ Wand.
22. Deine Schulsachen befinden sich leider noch in _____ Schultasche.

Вправа 2. Поставте правильні прийменники та артиклі.

1. Ich stelle das Buch _____ Regal.	12. Das Geschirr steht noch _____ Tisch.
2. Du stellst die Blumenvase _____ Tisch.	13. Ich lege mich müde _____ Bett.
3. Warum sitzt du so faul _____ Stuhl?	14. Du setzt dich _____ Stuhl.
4. Er hängt das Bild _____ Wand.	15. Wir setzen uns _____ Sofa.
5. Viele Vögel sitzen _____ Dach.	16. Ihr setzt euch jeder _____ Sessel.
6. Sie legt den Löffel _____ Schublade.	17. Wir wollen jetzt essen und setzen uns _____ Tisch.
7. Ihr legt die sauberen Handtücher _____ Schrank.	18. Dann stellen wir die Blumen _____ Ecke.
8. Der Computer steht im zweiten Stock _____ Klassenzimmer.	19. Den Teppich legen wir _____ Boden.
9. Sie hängt ihren Mantel _____ Garderobe.	20. Heute fahren wir _____ Schwarzwald.
10. Ich gehe abends früh _____ Bett.	21. _____ Rastplatz machen wir ein Picknick.
11. Du bringst das Geschirr _____ Küche.	22. Wir machen einen Ausflug und fahren _____ Berge.
	23. Mit dem Auto fahren wir _____ Straße.

УРОК 117. ПРИЙМЕННИКИ МІСЦЯ

ab – від, з	Der Bus fährt ab Bahnhof. – Автобус їде з вокзалу. Ab der nächsten Ampel fahren Sie geradeaus! – Від наступного світлофора їдьте прямо!	Dativ	
aus – із	Sie nahm den Lippenstift aus der Tasche. – Вона дістала помаду з сумочки. Ich komme aus der Ukraine. – Я з України.		
bei – під, у	Brovary liegt bei (in der Nähe von) Kyjiw. – Бровари знаходяться біля Києва. Ich wohne noch bei meinen Eltern. – Я живу ще з батьками. Dirk arbeitet bei Salzgitter. – Дірк працює у фірмі Зальцгіттер.		
gegenüber^{1*} – напроти	Das Gebäude liegt dem Park gegenüber. – Будинок знаходиться напроти парку. Peter sitzt mir gegenüber. – Петер сидить напроти мене		
nach – в	Wir fahren nach Deutschland/ nach Süden/ nach Hause/ nach oben/ nach vorne/ nach links ... – Ми їдемо до Німеччини/ на південь/ додому/ нагору/ вперед/ ліворуч ...		
von – з	Ich komme gerade von meinem Bruder. – Я саме прийшов від мого брата. Der Teller ist vom Tisch gefallen. – Тарілка впала зі столу.		
von...aus – з	Alle Vorlesungen organisiert man von Lemberg aus. – Всі лекції організовані зі Львова. Von hier aus kann man alles sehen. – Звідси можна все побачити.		
zu – до	Ich fahre zu meiner Großmutter/ zur Arbeit/ zum Bahnhof. – Я їду до бабусі/ на роботу/ на вокзал.		
bis – до	Der Zug fährt nur bis München. – Поїзд прямує тільки до Мюнхена. Ich begleite dich bis zum Haus (Dativ). – Я проведу тебе до дому. Er fuhr uns bis vors Kino (Akk.) – Він довів нас до кінотеатру.		Akk/ Dativ
durch – через	Die Mutter ging durch die Tür. – Мати вийшла через двері.		
entlang – вздовж	Sie spazieren den Fluss entlang. – Вони йдуть уздовж ріки.	Akk	
gegen – проти, в	Das Auto fuhr gegen einen Bus. – Машина в'їхала в автобус.		
um – навколо	Die Gäste standen um den Tisch herum. – Гості стояли навколо столу. Wir bauen einen Zaun um den Garten. – Ми будуємо паркан навколо саду.		
außerhalb – за межами	Da er außerhalb der Stadt wohnt, braucht er über eine Stunde bis ins Zentrum. – Оскільки він живе за містом, йому потрібно більше години для того, щоб дістатися до центру.	Gen	
innerhalb – у межах	Innerhalb der Stadt sind Grundstücke extrem teuer. – У межах міста земля надзвичайно дорога.	Gen	

УРОК 117. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні прийменники та артиклі.

1. Können Sie mich bis _____ (der) Bahnhof mitnehmen? – Ich fahre nur _____ (die) Kirche.
2. Woher sind die Tomaten? – _____ (mein) Garten.
3. Wodurch fährt der Zug? – Er fährt _____ (ein) Tunnel.
4. Gehen Sie immer (der) Weg _____ (die) Kreuzung. Dann gehen Sie rechts.
5. Der Autofahrer fuhr mit hoher Geschwindigkeit _____ (eine) Autobahnbrücke.
6. Gehen Sie dahinten _____ (die) Ecke. Da sehen Sie schon den Markt.
7. Einige meiner Freunde sind _____ Amerika ausgewandert.
8. Heute Abend bin ich _____ (ein) Arbeitskollegen eingeladen. Kommst du mit zu ihm?
9. Wir fahren _____ (der) Atlantischen Ozean.
10. Hans kommt soeben _____ Inge.
11. An dem Rhein _____ stehen viele Burgen aus dem Mittelalter.
12. Abends saßen wir in einem Kreis _____ (ein) alten Holztisch und spielten Karten.
13. _____ (das) Schloss herum wurde nach seiner Fertigstellung ein Wassergraben angelegt.
14. _____ wo habt ihr die Reise gebucht? – _____ Frankfurt. Die Zugreise ist nicht inklusive.
15. Gestern war ich _____ (der) Arzt.
16. Sonntags laufen wir manchmal mehrere Stunden (der) Fluss _____.
17. Deine Frau ist sehr neugierig. Sie schaut öfters _____ (das) Schlüsselloch.
18. Die Post liegt direkt _____ (die) Sparkasse.
19. _____ diesem Berg _____ haben Sie einen wunderschönen Blick ins Tal.
20. Bei einem Foul _____ (der) Strafraums wird ein Freistoß gegeben.
21. Woher kommt der Student? – Ich glaube, er kommt _____ Korea.
22. Wann kommt sie _____ (die) Schule?
23. Woher kommt der Student? – Ich glaube _____ Bochum.
24. Komm bitte nicht so spät _____ (der) Garten zurück. Wir wollen rechtzeitig essen.
25. _____ wo _____ kann man das Meer erblicken? – _____ (die) Düne dort _____.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ми будуємо (bauen) паркан (der Zaun) навколо садка.	12. Школа знаходиться напроти саду.
2. Від світлофора (die Ampel) їдьте направо.	13. Дівчина дістає пудру (der Puder) з сумки.
3. Куди ти йдеш? – Я йду додому.	14. Всі екскурсії (der Ausflug) організовуються (organisieren) з Києва.
4. До кого йдуть твої діти? – До їхнього діда.	15. Сьогодні після роботи я йду до моєї подружки.
5. Туристи стоять навколо пам'ятника (das Denkmal).	16. Ми ідемо від Берліна до Лейпцигу.
6. Від кого ти йдеш? – Я йду від свого дядька.	17. Ми ідемо з походу за покупками.
7. Земля (die Erde) обертається (drehen) навколо сонця (die Sonne).	18. Він з Німеччини.
8. У кого ти живеш? – Я живу у своїх батьків.	19. Чоловік іде через двері.
9. Діти бачать їх батьків через вікно.	20. Чоловік іде навколо паркану.
10. Він проводить мене до дому.	21. Ми летимо до Азії.
11. Ірпінь знаходиться під Києвом.	22. Я йду до Швейцарії.
	23. Він іде до лікаря.

УРОК 118. ПРИЙМЕННИКИ ЧАСУ

an	Mein Bruder besucht mich am Mittwoch. – Мій брат відвідає мене в середу. Eva wurde am 1.01.72 geboren. – Ева народилася 1.01.72. Ich möchte am Abend fernsehen. – Я хочу ввечері подивитися телевізор.	
aus	Dieser Schrank ist aus dem 19. Jahrhundert. – Ця шафа 19-го століття.	
in	Ich besuche dich in der nächsten Woche. – Я прийду до тебе наступного тижня. Wir machen Urlaub im September. – Ми йдемо у відпустку у вересні. Im Frühling ist Kyjiw am schönsten. – Навесні Київ найгарніший. In den 70ern waren unsere Eltern jung und glücklich. – У 70-ті наші батьки були молоді й щасливі. Er ist im 20. Jahrhundert geboren. – Він народився у 20-му столітті. Але: Er ist 1998 geboren. – Він народився в 1998. Im nächsten Jahr fahre ich nach Deutschland. – Наступного року я їду до Німеччини. Im nächsten Monat kaufen wir eine Katze. – Наступного місяця ми купимо кішку. Ich habe in der letzten Zeit wenig geschlafen. – Останнім часом я мало спав.	Dat
nach	Nach dem Kino gingen wir spazieren. – Після кіно ми пішли гуляти.	
vor	Vor der Prüfung muss man viel lernen. – Перед іспитом необхідно багато вчитися.	
zu	Zu dieser Zeit war ich noch in Deutschland. – У цей час я був ще в Німеччині. Meine Kinder besuchen mich zu Weihnachten. – Мої діти відвідають мене на Різдво.	
gegen	Wir essen gegen 7 Uhr. – Ми їмо близько 7-ї години. Die Party beginnt gegen 8 Uhr. – Вечірка починається близько 8. Dieses Gebäude wurde gegen Ende des 19. Jahrhunderts gebaut. – Цей будинок побудували під кінець 19-го сторіччя.	Akk
um	Die Stunde beginnt um 9 Uhr. – Урок починається о 9-й годині. Dieses Gebäude ist um 1800 entstanden. – Цей будинок з'явився десь у 1800 році.	
für	Er hat einen Mietvertrag für fünf Jahre unterschrieben. – Він підписав договір оренди на п'ять років.	Akk
über	Ich bleibe bei meinen Eltern über das Wochenende. – Я залишаюся у моїх батьків на вихідні.	Akk
ab, von ... an	Ab kommender Woche ist Herr Hansel für drei Wochen nicht mehr zu erreichen. – З наступного тижня з паном Ганселем не можна буде зв'язатися. Von kommendem Montag an gelten neue gesetzliche Regelungen im Erbschaftsrecht. – З наступного понеділка діють нові правила закону спадкоємства.	Dat
bei	Erich hat seine Frau beim Wandern kennen gelernt. – Еріх познайомився зі своєю дружиною під час походу.	Dat
bis (zu)	Die Feier dauerte bis zum Morgen. – Свято тривало до ранку.	Dat
seit	Wie lange wartest du schon hier? – Seit einer halben Stunde. – Скільки ти вже тут чекаєш? – Півгодини.	Dat
von ... bis	Gestern hat es von morgens bis abends geregnet. – Вчора з ранку до вечора йшов дощ.	Dat
zwischen	Zwischen dem 05.08. und dem 08.08. bleibt die Zahnarztpraxis geschlossen. – Між 05.08 та 08.08. кабінет стоматолога закритий.	Dat
außerhalb	Außerhalb der Saison trifft man hier nur wenige Touristen an. – Не в сезон тут можна зустріти мало туристів.	Gen
innerhalb	Innerhalb von nur einer Woche verursachte der Kraftfahrer vier Unfälle. – Протягом тільки одного тижня водій вантажівки спричинив чотири аварії.	Gen
während	Während des ganzen Sommers gab es hier keine Niederschläge. – Протягом усього літа не було ніяких дощів.	Gen

УРОК 118. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильні прийменники та артикли.

1. Wie lange bleiben Sie in Kiel? – Ich bleibe nur _____ drei Tage in Kiel.
2. _____ (die) Karnevalstage soll es laut Wetterbericht stürmisch werden.
3. _____ wann ist Frau Junke in Urlaub? – _____ dem 14.08.
4. Die Kinder müssen lernen, _____ (der) Tauchen die Luft anzuhalten.
5. _____ wann brauchst du den Wagen? – Ich brauche ihn _____ einschließlich Freitag.
6. Alfons hat _____ (der) Tod seiner Frau große Alkoholprobleme.
7. Unsere Sprechstunden sind donnerstags nur _____ 9:00 Uhr _____ 12:30 Uhr.
8. _____ (die) Monaten Mai und August hat es _____ (dieses) Jahr kaum geregnet.
9. _____ der Saison trifft man hier nur wenige Touristen an.
10. _____ von nur einer Woche verursachte der Kraftfahrer vier Unfälle.
11. Am liebsten gehe ich _____ Sonnenuntergang spazieren.
12. _____ (der) Sommer möchten unsere Kinder nach Spanien fahren.
13. _____ (die) 70er Jahren wurden viele Rockbands weltberühmt.
14. Wann kommst du etwa wieder? – So _____ 20:00 Uhr.
15. _____ (der) ganzen Sommers gab es hier keine Niederschläge.
16. _____ wie viel Uhr beginnt der Film? – _____ 22:20 Uhr.
17. _____ (die) Bundestagswahlen erhalten alle Wahlberechtigten einen Wahlschein.
18. Wann ist dein Vater geboren? – Er ist _____ (der) 16.11.1955 geboren.
19. Fliegt ihr am Vormittag? – Nein, erst _____ (der) Nachmittag gegen 16 Uhr.
20. Diese Knochen dürften _____ (das) Altpaläolitikum stammen.
21. _____ (der) 2. Weltkrieg galt es, die politische Ordnung wieder herzustellen.
22. Herr Knut ist gestern _____ zwei Wochen nach Japan geflogen.
23. Wir wollen _____ (das) Wochenende zu unseren Freunden nach Klagenfurt fahren.
24. _____ kommender Woche ist Herr Hansel _____ drei Wochen nicht mehr zu erreichen.
25. _____ (der) Essen sollen die Kinder nicht schmatzen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Святування випуску тривало до ранку.	10. Якого числа день мами? – День мами 13.05.
2. Ви з якого часу в Німеччині? – З вересня 2006.	11. Меч дванадцятого століття.
3. Наш кабінет залишається закритим на літніх канікулах з 12.08 по 05.09.	12. На світанку можна почути, як співає багато птахів.
4. Коли Ваш чоловік приходить додому? – Він приходить зазвичай додому між 6-ю та 7-ю годинами.	13. Ми пишемо через тиждень тест з граматики.
5. У час, крім прийомного, звертайтеся, будь ласка, до екстреної допомоги.	14. У вересні ми летимо на чотири тижні до Венесуели.
6. Дитина сидить перед телевізором протягом усього дня вдома.	15. Що ти робиш після заняття? – Я йду до їдальні.
7. Котра година? – Я точно не знаю. Повинно бути близько 16.00.	16. Перед їжею всі діти миють свої руки.
8. Потяг відправляється о 17.34 з вокзалу Франкфурта.	17. Магазин зачиняється близько 8 години.
9. Коли тато нарешті вертається з подорожі? – Наступної п'ятниці.	18. Мій літак у понеділок о 7-й годині, мені треба досить рано бути в аеропорту.
	19. Якого числа твій день народження?
	20. На світанку в місті дуже тихо.
	21. У Сабіні через тиждень відпустка.
	22. Взимку ми хотіли б поїхати до Австрії.
	23. Куди ти йдеш після заняття? – Я йду в кіно.
	24. Перед грою пояснювали правила.

УРОК 119. НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПРИЙМЕННИКИ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬСЯ З GENITIV

anstelle – замість	Dieser Kollege wird anstelle eines Bruders bei uns arbeiten. – Цей колега буде працювати у нас замість твого брата.
außerhalb – за, поза	Er wohnt außerhalb der Stadt. – Він живе за містом.
binnen – протягом, в	Ich komme binnen 2 Tage zurück. – Протягом двох днів я повернуся.
diesseits – по цю сторону	Er wohnt diesseits des Waldes. – Він живе по цю сторону лісу.
wegen – заради, через	Nur dringender Geschäfte wegen verreist er. – Він подорожує тільки через термінові справи.
innerhalb – в, протягом	Er besucht uns innerhalb dieser Woche. – Він відвідає нас на цьому тижні.
statt – замість	Ich komme statt meiner Freundin. – Я прийду замість моєї подруги.
trotz – незважаючи на	Trotz seines guten Rufes hat er diesen Job nicht bekommen. – Незважаючи на свою гарну репутацію, він не одержав цієї роботи.
wegen – через	Wegen deiner Arbeit habe ich mich heute verspätet. – Я сьогодні спізнився через твою роботу.
während – протягом	Was machst du während der Ferien? – Що ти робиш протягом канікул?

УРОК 119. ВПРАВИ

Вправа 1. Вставте прийменники *anstatt, außerhalb, innerhalb, trotz, wegen* або *während* і поставте артиклі та присвійні займенники у правильній формі.

1. Mein Freund wohnt _____ (unsere Universitätstadt).
2. _____ (die vielen Touristen) gab es keinen Platz mehr im Hotel.
3. Ich gehe zur Party _____ (meine Erkältung).
4. _____ (das Wetter) mussten wir mit dem Zug fahren.
5. _____ (meine Bitte) hat sie mir nicht geholfen.
6. Die Frau hat das alles _____ (ihre Kinder) gemacht. Man sollte sie nicht tadeln.
7. _____ (ihre Wanderung) fing es an, wie verrückt zu regnen, und sie mussten _____ (der Sturm) unter einen Baum stehen und warten.
8. _____ (dieses Gesetz) darf man dieses Haus nicht kaufen.
9. _____ (sein Ende) habe ich den Film gern gesehen.
10. _____ (sein Rat) hören wir ihm gern zu.
11. _____ (alle Bemühungen) haben wir unser Ziel nicht erreicht.
12. Die Party hat viel Spaß gemacht. _____ (die Party) haben wir alle viel getrunken.
13. _____ (das Wetter) schlage ich vor, auf unseren Ausflug zu verzichten. Wer ist dagegen?
14. Dieser Vertrag muss _____ 6 Tage unterschrieben werden.
15. _____ (ein Zirkel) wusste keiner von dem Plan.
16. _____ (meine Arbeit) muss ich zu Hause bleiben.
17. Wir sollten uns _____ (ein Jahr) wiedersehen.
18. _____ (diese Stadt) gibt es noch ein Paar Bauernhöfe.
19. Was kannst du _____ (unsere Veranstaltung) sagen?
20. _____ (seine Arbeitsstunden) kann Vater nicht oft mitkommen.
21. _____ (eine Stunde) kann ich da sein.
22. _____ (das Wetter) ist Peter mit großer Verspätung zur Arbeit gekommen.
23. Sie sind _____ (ein Tag) angekommen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Замість машини вони купили мотоцикл.
2. Незважаючи на небезпеку (die Gefahr), він негайно стрибнув (springen) у воду.
3. Замість листа він надіслав листівку.
4. Замість пива він п'є колу, бо йому треба сконцентруватися.
5. Через погоду ми не пішли в похід (wanderngehen).
6. Таким чином, Петер у вихідні дзвонить своїй тітці в Німеччину, тому що він хоче говорити німецькою поза своєю класною кімнатою.
7. Я працюю в бібліотеці протягом семестру.
8. Погода така гарна. Через погоду ми залишаємося на вулиці.
9. Парк розташовується за містом.
10. Протягом канікул я був у Цюріху.
11. Можливо, замість літака тобі краще (lieber) сісти на потяг.
12. Незважаючи на мої домашні завдання, я вчора написав листа.
13. Руді подзвонив двічі протягом ночі.
14. Ми влаштували демонстрацію. Ми сиділи біля будівлі і співали пісні з протестами (das Protestlied).
15. У місті його не було: поліція знайшла його за містом.
16. Через іспит мені потрібно багато вчитися.
17. Рахунок необхідно сплатити протягом 10 днів.
18. Замість детективу сьогодні ввечері показують комедію.
19. Діти були протягом літніх канікул зі своїми батьками в селі.
20. Через переїзд у мене не було часу.
21. Незважаючи на погану погоду, ми йдемо гуляти.
22. Торговий центр знаходиться за містом.

УРОК 120. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (1)

abhängen von + Dat	залежати від
abratен von + Dat	відмовляти від
achten auf + Akk	звернути увагу на
anfangen mit + Dat	починати з
Angst haben um + Akk	боятися за
Angst haben vor + Dat	боятися (чогось)
ankommen auf + Akk	залежати від
antworten auf + Akk	відповідати на
sich ärgern über + Akk	сердитися на
appellieren an + Akk	закликати до, апелювати до
arbeiten an + Dat	працювати над
auffordern zu + Dat	заохочувати до, наполегливо просити
aufhören mit + Dat	припинити щось робити
aufmerksam machen auf + Akk	звернути увагу на
aufpassen auf + Akk	дивитися за, слідкувати за
sich aufregen über + Akk	нервуватися через
ausgehen von + Dat	виходити з
ausgeben für + Akk	витрачати на
sich aussprechen gegen/ für + Akk	висловлюватися проти/ за

УРОК 120. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Ob ich komme hängt _____ (das) Wetter ab.
2. Es kommt _____ (der) richtigen Preis an.
3. Ich rate dir _____ (dein) Plan ab.
4. Er hat sich _____ (die) Wiedereinführung der Todesstrafe ausgesprochen.
5. Peter hat Angst _____ Spinnen.
6. Peter arbeitet _____ (dieses) Projekt seit einer Woche.
7. Bitte antworten Sie heute _____ (der) Brief.
8. Bitte achte _____ (der) neuen Mantel.
9. Der Präsident appellierte _____ (das) Volk, Ruhe zu bewahren.
10. Ich bin recht geduldig, ich rege mich leicht _____ Kleinigkeiten auf.
11. Die Kinder ärgern sich _____ (das) Wetter.
12. Ich fange _____ (die) Übung an.
13. Karin regt sich fürchterlich _____ (ihr) Chef auf.
14. Sie hatte richtige Angst _____ dich.
15. Er hört um 17.00 Uhr _____ (die) Arbeit auf.
16. Ich will nicht mein ganzes Geld _____ (ein) neues Auto ausgeben.
17. Der Kanzler appellierte _____ (die) Einsichtsfähigkeit der Bürger.
18. Sie machte ihn _____ (der) Irrtum aufmerksam.
19. Ich ärgere mich _____ (der) Lärm.
20. Paul passte _____ (die) Kinder der Nachbarn auf.
21. Ich glaube, wir müssen hier _____ (ein) Verbrechen ausgehen.
22. Ich muss immer _____ (meine) kleine Schwester aufpassen, wenn meine Eltern ausgehen.
23. Er gibt im Monat 100 Euro _____ (sein) Hobby aus.
24. Er spricht sich _____ (der) Gesetzesvorschlag aus.
25. Es kommt ganz _____ deine Entscheidung an.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Це залежить від твого рішення.	11. Він закликав його до відставки.
2. Він відговорив мене від подорожі до Парижу.	12. Ти повинен припинити палити цигарки.
3. Вона звертає увагу на здорове харчування.	13. Вчителька звернула увагу на помилку.
4. Почни нарешті роботу.	14. Няня дивиться за маленькими дітьми.
5. Його батьки бояться за нього.	15. Німці нервуються через непунктуальність.
6. Він боїться змій.	16. Ми можемо вийти з того, що ...
7. Ніхто не відповів на запитання.	17. Жінки витрачають багато грошей на туфлі.
8. Ми сердимося на дощ.	18. Більшість висловилося проти страйку.
9. Він апелював до моєї совісті.	19. Починай працювати. Не гнівайся через таку дрібницю.
10. Він працює над романом два роки.	

УРОК 121. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (2)

bedanken sich bei + Dat für + Akk	дякувати комусь за щось
benutzen zu + Dat	використовувати для
berichten über + Akk	повідомляти про
berichten von + Akk	
beruhen auf + Dat	базуватися на
sich beschäftigen mit + Akk	займатися чимось
bestehen auf + Dat	наполягати на
bestehen aus + Dat	складатися з
bestehen in + Dat	полягати у
bezeichnen als + Akk	представляти як
beschweren sich bei + Dat über + Akk	скаржитись комусь на щось
bewerben sich bei + Dat um + Akk	подавати заяву комусь на
bitten um + Akk	просити щось
bleiben bei + Dat	залишатися при
brauchen zu + Dat	потребувати для
sich bemühen um + Akk	робити зусилля заради чогось
sich beteiligen an + Dat	брати участь у
sich beziehen auf + Akk	посилатися на, відноситься до
sich befassen mit + Dat	займатися чимось
sich beschränken auf + Akk	обмежуватися чимось
basieren auf + Dat	базуватися на
beginnen mit + Dat	починати щось

УРОК 121. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Unsere Zusammenarbeit basiert _____ gegenseitigem Vertrauen.
2. Beginnen Sie endlich _____ (Ihr) Arbeit!
3. Ich bestehe _____ sofortige Bezahlung des Autos.
4. Ich bedanke mich _____ (mein) Onkel _____ (das) Geschenk.
5. Wo _____ benutzen Sie denn diese komplizierten Geräte?
6. Ihre Aufgabe besteht im Wesentlichen dar _____, den Text auf Rechtschreibfehler zu überprüfen.
7. Die Kinder beschäftigen sich _____ (das) Spiel.
8. Die Reporter berichten _____ (der) bevorstehenden Rücktritt des Präsidenten.
9. Das Ergebnis beruht _____ völlig falschen Zahlen.
10. Zu _____ Malen braucht man Pinsel und Farben.
11. Ich beschäftige mich gern _____ Pflanzen.
12. Die Wohnung besteht _____ fünf Zimmern, Küche und Bad.
13. Ich wollte dich _____ etwas Hilfe bitten.
14. Er bewirbt sich _____ (ein) Bäckerei.
15. Das war eine Frechheit, da _____ bleibe ich!
16. Sie beteiligte sich lebhaft _____ (die) Diskussion.
17. Ich beschwere mich _____ (der) Ober _____ (die) kalte Suppe.
18. Die Bemerkung bezog sich _____ (die) Ereignisse des Vortags.
19. Er hat sich viele Monate _____ (die) Aufklärung dieses Falles befasst.
20. Wir sollten die Anzahl der Teilnehmer _____ zwölf beschränken.
21. Ich beginne _____ (der) Vortrag.
22. Er bedankte sich _____ ihr (mit einem Blumenstrauß) _____ ihre Hilfe.
23. Der Reporter berichtet _____ (die) Wahlen.
24. Herr Meier besteht _____ (eine) Entschuldigung.
25. Jemanden, der eine Wohnung mietet, bezeichnet man _____ „Mieter“.
26. Er bezog sich auf eine Stelle im Alten Testament.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Фільм базується на реальній події. 2. Ми вчасно починаємо німецький курс. 3. Ти вже подякував своїй тітці за подарунок? 4. Я використав хустинку, щоб витертися. 5. Всі щоденні газети повідомляють про скандал. 6. Сварка базується на непорозумінні. 7. Я займаюся комп'ютером. 8. Гість наполягає на кімнаті з балконом. 9. Його завдання полягає у прийомі замовлення товару. 10. Вона представила знахідку як сенсацію в археології.	11. Я прошу тебе бути терплячим. 12. Я залишаюся при своїй думці. Це рішення неправильне. 13. Мені не потрібно багато для життя. 14. Я поскаржився керівництву фірми на погане обслуговування. 15. Я подав заяву до фірми на отримання роботи. 16. Багато студентів беруть участь у страйку. 17. Моє запитання стосується Вашого замовлення. 18. Ми повинні ще займатися цією темою.

УРОК 122. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (3)

danken für + Akk	дякувати за
debattieren/ diskutieren über + Akk	дискутувати про
denken an + Akk	думати про
dienen zu + Dat	служити комусь / чомусь
einladen zu + Dat	запросити на
einteilen/ unterteilen in + Akk	розділяти на
entnehmen aus + Dat	робити висновки з, брати з
sich entscheiden für + Akk	прийняти рішення на користь чогось
sich entscheiden gegen + Akk	прийняти рішення проти чогось
erkennen an + Dat	впізнавати за чимось
sich entschließen zu + Dat	прийняти рішення на користь чогось
sich entschuldigen bei + Dat für + Akk	вбачитися перед кимось за щось
erfahren von + Dat	дізнатися про
engagieren sich für + Akk	взятися за, ставати на сторону
sich erholen von + Dat	відпочивати від
sich erinnern an + Akk	згадувати про
sich erkundigen bei + Dat nach + Dat	дізнаватися у когось про щось
erschrecken über + Akk	лякатися через
erzählen über + Akk	розповідати про
erzählen von + Dat	
es folgt aus + Dat	з цього виходить
sich distanzieren von + Dat	тримати дистанцію від
es liegt an + Dat	це залежить від
sich einigen über + Akk	погоджуватися на, дійти згоди щодо
sich einstellen auf + Akk	приспосовуватися до
liegen an + Dat	залежати від, бути винним у

УРОК 122. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Ich danke Ihnen _____ (Ihr) Geschenk.
2. _____ (seine) roten Haaren habe ich ihn sofort erkannt.
3. Die Strecke ist _____ drei Etappen unterteilt.
4. Das Kabinett diskutiert _____ (eine) neue Steuer.
5. Maria denkt oft _____ (der) Urlaub.
6. Wo _____ dient das?
7. Darf ich Sie _____ (ein) Kaffee einladen?
8. Die Region ist _____ mehrere Bezirke unterteilt.
9. _____ wem hat/ist es gelegen, dass es schief gegangen ist?
10. _____ (ihr) Andeutungen habe ich entnommen, dass das Projekt sehr bald starten wird
11. Frauen entscheiden sich gern _____ Gold.
12. Karl entschließt sich _____ (ein) Studium.
13. Ich entschuldige mich _____ dir _____ (mein) Irrtum.
14. Heute haben wir _____ (das) Bauprojekt erfahren.
15. Sie engagierte sich sehr _____ (die) Rechte verfolgter Minderheiten.
16. Ich muss mich _____ (die) Strapazen erholen.
17. Wir erinnern uns gern _____ (unser) erstes Ehejahr.
18. Ich erkundige mich _____ (die) Verkäuferin nach dem Preis.
19. Ich war _____ (sein) schlechtes Aussehen sehr erschrocken
20. Ein Ostberliner erzählt _____ (sein) Leben in der ehemaligen DDR.
21. Ich distanzieren mich _____ (diese) Aktion.
22. _____ (die) Details haben wir uns noch nicht geeinigt.
23. Sie hatte sich _____ (eine) Schwangerschaft nicht eingestellt.
24. Er hat sich _____ (eine) Rückkehr in sein Heimatland entschlossen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я дякую тобі за допомогу.	11. На що ти зважився?
2. Вони годинами дискутували про це рішення.	12. Я хочу вибачитися перед Вами за свою поведінку.
3. Він думає лише про свою роботу.	13. Ми щойно про це дізналися.
4. Це програмне забезпечення слугує швидкому збору замовлень.	14. Я виступаю за захист навколишнього середовища.
5. Я запрошую тебе до себе на день народження.	15. Мені ще треба відпочити від шоку.
6. Книга поділяється на три частини.	16. Я не можу згадати цю розмову.
7. Я роблю висновок з Ваших слів, що Вам не подобається моя пропозиція.	17. Бабуся дізнається про мої плани.
8. Я впізнав його за голосом.	18. Жінка лякається мишки.
9. Це була не моя провина, що справа не вдалася.	19. Бішоп розповідає про подорож до Риму.
10. Я приймаю рішення на користь одного методу, проти іншого методу.	20. Після скандалу багато друзів віддалилися від нього.
	21. Вони домовилися про ціну.

УРОК 123. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (4)

fehlen an + Dat	бракувати чогось/ не вистачати
folgern aus + Dat	слідувати із
forschen nach + Dat	досліджувати щось
fragen nach + Dat	питати щось
sich freuen auf + Akk	радіти чомусь, що буде
sich freuen über + Akk	радіти чомусь, що було
fliehen aus + Dat vor + Dat	втікати звідкись від когось
sich fürchten vor + Dat	боятися когось або чогось
führen zu + Dat	вести до
gehen um + Akk	йтися про
gehören zu + Dat	належати до
gratulieren + Dat zu + Dat	вітати когось із чимось
geraten in + Akk	потрапляти в
glauben an + Akk	вірити в
sich gewöhnen an + Akk	звикати до
garantieren für + Akk	гарантувати щось

УРОК 123. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Es fehlte uns _____ (das) Allernötigsten.
2. Was folgerst du _____ (sein) Verhalten?
3. Sie forschten im Atlantik _____ untergegangenen Schiffen.
4. Die Journalistin fragt _____ (die) Konsequenzen der Gesetzesänderung.
5. Das hat uns _____ (die) Einsicht geführt.
6. Er garantiert _____ (ihre) Sicherheit.
7. Ich glaube nicht _____ Wunder!
8. Ich freue mich _____ (ein) Geschenk.
9. Ich freue mich _____ (das) freie Wochenende.
10. Die Leute fliehen _____ (der) Sturm.
11. Ich fürchte mich _____ (der) Hund.
12. Es geht dar _____, dass ich nicht immer die ganze Arbeit allein machen will.
13. Das Elsass gehört _____ Frankreich.
14. Wir gratulieren dir zu _____ 18. Geburtstag.
15. Er fürchtet sich da _____, ausgelacht zu werden.
16. Sie ist _____ Gefahr geraten.
17. Ich kann mich nicht _____ (der) Euro gewöhnen.
18. Teenager glauben _____ (die) große Liebe.
19. Die Firma garantiert _____ (die) Qualität der Waren.
20. Sie gehört _____ (die) Familie.
21. Der Widerstandskämpfer musste _____ (seine) Verfolgern fliehen.
22. Bei der Feier fehlte es _____ nichts.
23. Das führt ihn _____ (eine) neuen Erkenntnis.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Бракує грошей.	12. Я вітаю тебе з днем народження.
2. Я роблю висновок з Ваших слів, що Ви згодні.	13. Вона потрапила в досить дурну ситуацію.
3. Він досліджує в старих архівах походження своєї сім'ї.	14. Вона вірить у безсмертність душі.
4. Я запитав його про його думку.	15. Я все ще не звик до цього клімату.
5. Однак ця дискусія ні до чого не веде.	16. Я гарантую тобі вчасну поставку.
6. Діти радіють Різду.	17. Я належу до цієї групи.
7. Кожен радіє підвищенню зарплати.	18. Я питаю тебе про дорогу.
8. Злочинець втік із в'язниці.	19. Я радію подарунку.
9. Діти боялися темряви.	20. Завжди мова йде про гроші.
10. Про що йдеться в цьому фільмі?	21. Я гарантую, що це правильно.
11. До такої їжі належить добре червоне вино.	22. Я потрапив у затор.

УРОК 124. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (5)

halten von + Dat	мати думку про
halten für + Akk	вважати, приймати за
helfen bei + Dat	допомагати у чомусь
hinweisen auf + Akk	вказувати на
hoffen auf + Akk	сподіватися на
hören auf + Akk	слухати когось
hören von + Dat	отримувати інформацію від
sich handeln um + Akk	йтися про
hindern an + Dat	заважати чомусь
sich informieren über + Akk	інформувати себе про
informieren über + Akk	інформувати про
sich interessieren für + Akk	цікавитися чимось
kämpfen für + Akk	боротися за
kämpfen gegen + Akk	боротися проти
klagen/ jammern/ heulen über + Akk	скаржитися на
kommen zu + Dat	приходити до
sich konzentrieren auf + Akk	концентруватися на
sich kümmern um + Akk	піклуватися про
lachen über + Akk	сміятися над
leiden an + Dat	страждати від
leiden unter + Dat	страждати від

УРОК 124. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Ich halte das _____ keine gute Idee.
2. Kann ich dir _____ (das) Tischdecken helfen?
3. _____ (ein) guten Witz muss man laut lachen.
4. Ich möchte Sie dar_____ hinweisen, dass Sie im Halteverbot stehen.
5. Alle hoffen _____ (eine) Einigung der Vertragspartner.
6. Er hörte nicht _____ (die) Warnungen und wurde abseits der Skipiste von einer Lawine verschüttet.
7. Ich habe seit Sonntag nichts _____ Piet gehört.
8. Kinder halten nicht viel _____ Ordnung.
9. Niemand hindert Sie dar_____ zu gehen!
10. Bei der Kopie handelt es sich nicht _____ Originalsoftware.
11. Ein langsamer Fahrer hindert Greta _____ (das) Überholen.
12. Ich informiere mich _____ (die) neuen Technologien.
13. Monika interessiert sich _____ (ein) Smartphone.
14. Die Gewerkschaft kämpft _____ höhere Löhne.
15. Sie interessiert sich _____ französische Lyrik.
16. Sie klagt _____ (die) schlechte Stimmung im Büro.
17. Er kam _____ (ein) ganz anderen Ergebnis.
18. Karl konzentriert sich _____ (seine) Hausaufgaben.
19. Ich lache _____ (der) Witz.
20. Im Pflegeheim kümmert man sich _____ alte Leute, die krank sind.
21. Jeder fünfte Manager leidet _____ Burn-out.
22. Es handelt sich dar_____, dass wir möglichst gut vorbereitet sein müssen.
23. Der Chef hielt nicht viel _____ (sein) Stellvertreter
24. Kaffeetrinker leiden _____ Schlafproblemen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Кожен вважає його брехуном.	11. Я цікавлюся політикою.
2. Я хочу вказати Вам на помилку.	12. Йдеться про дуже небезпечний вірус.
3. Ти повинен допомогти мені з цією роботою.	13. Він роками бореться проти цього закону.
4. У березні всі сподіваються на теплі весняні дні.	14. Жінки часто скаржаться на головний біль.
5. Він нікого не слухає. Це його проблема.	15. Під час дискусії дійшло до сварки.
6. Я нічого не чула про це.	16. Я концентруюся на проєкті.
7. Що ти думаєш про ідею?	17. Я піклуюся про домашніх тварин.
8. Про що йдеться? Де можна отримати інформацію про всі деталі?	18. Він щиро сміявся над своїм виразом.
9. Гіпс заважає плавати.	19. Він страждає від дуже рідкісної хвороби.
10. На виставці можна отримати інформацію про нові технології.	20. Він усе ще страждає від розлучення.

УРОК 125. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (6)

mangeln an + Dat	бракувати чогось
nachdenken über + Akk	роздумувати над
passen zu + Dat	пасувати до чогось, личити комусь
protestieren gegen + Akk	протестувати проти
raten zu + Dat	радити щось робити
reagieren auf + Akk	реагувати на
reden mit + Dat über + Akk reden mit + Dat von + Dat	розмовляти з кимось про щось
sich schämen für + Akk	соромитися чогось
reichen für + Akk	бути достатнім для
riechen nach + Dat	пахнути чимось
rechnen mit + Dat	рахуватися з
rechnen auf + Akk	розраховувати на
sprechen mit + Dat über + Akk sprechen mit + Dat von + Dat	розмовляти з кимось про щось
schmecken nach + Dat	смакувати чимось
stinken nach + Dat	смердіти чимось
sagen zu + Dat	казати на, говорити на
sagen über + Akk	сказати про
schimpfen auf + Akk	сваритися на когось
schimpfen über + Akk	сваритися через щось
schreiben an + Akk über + Akk	писати комусь про щось

УРОК 125. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Es mangelt _____ wichtigen Medikamenten.
2. Ich spreche _____ dir, _____ (dieses) Problem, von einem Ereignis.
3. Beamte müssen nicht _____ (ihre) Rente nachdenken.
4. Das Hemd passt nicht _____ (diese) Hose.
5. Der Arzt hat mir _____ mehr Sport geraten.
6. Viele Menschen protestieren gegen Atomkraft.
7. Wie hat sie _____ die Einladung reagiert?
8. Deine Mutter redet gern _____ Krankheiten.
9. Du kriegst nur ein Stück Kuchen – das reicht _____ dich!
10. Können wir _____ (die) Abstimmung mit dir rechnen?
11. Ich rechne _____ dich.
12. Das Auto riecht _____ Benzin.
13. Bitte schreibe noch heute _____ (deine) Mutter.
14. Muscheln schmecken _____ Meerwasser.
15. Ich spreche noch einmal _____ (dein) Vater.
16. Was sagst du denn da _____?
17. Er schimpft immer _____ (seine) Kollegen.
18. Sie hat wegen dieser Sache _____ (das) Personalbüro geschrieben.
19. _____ (dieses) Verhalten sollten Sie sich schämen.
20. So eine Gemeinheit passt _____ ihm!

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Йому бракує почуття гумору. 2. Подумай ще раз про мої слова. 3. Капельюх пасує до моєї нової сукні. 4. Демонстранти протестують проти законів уряду. 5. Я раджу тобі сісти на дієту. 6. Він не реагував на мою критику. 7. Він ще не говорив зі мною. 8. Дідусь говорив про добрі старі часи. 9. Наших грошей вистачило на дорогу квартири. 10. У січні необхідно рахуватися зі снігом. 11. Я розраховую на твою допомогу. 12. Це має смак риби. 13. Тут пахне тістечками. 14. Давай поговоримо про твоє майбутнє.	15. Бригітта часто каже про Дітмара, що він часто бреше. 16. Що ти скажеш про мою нову зачіску? 17. Він весь час свариться на безвідповідальне керування авто іншими водіями. 18. Я пишу тобі. 19. Мені соромно перед тобою за свій поганий настрій. 20. Йому бракує працівників. 21. Я покладаюся серйозно на твою допомогу. 22. Торт має смак банана. 23. Що ж це з тобою? Ці лінощі тобі не личать! 24. Я протестую проти цього плану. 25. Лікар порекомендував йому лікування.

УРОК 126. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (7)

sich schützen/ beschützen vor + Dat	захищати(ся) від
sich sorgen um + Akk	переживати про, піклуватися про
sorgen für + Akk	піклуватися про
sich streiten um + Akk	сваритися за щось
streiten mit + Dat über + Akk	сваритися з кимось за щось
schicken an + Akk	посилати комусь
schicken zu + Dat	посилати до
schicken nach + Dat	посилати за кимось
sein gegen/ für + Akk	бути за/ проти
sterben an + Dat	померти від
suchen nach Dat	шукати щось
stimmen gegen/ für + Akk	голосувати проти/ за
streben nach + Dat	прагнути чогось
sich täuschen in + Akk	помилятися в
teilnehmen an + Dat	брати участь у
telefonieren mit + Dat	телефонувати комусь
sich treffen mit + Dat	зустрічатися з
träumen von + Dat	мріяти про
sich treffen zu + Dat	зустрічатися для
trauern um + Akk	сумувати через, оплакувати когось

УРОК 126. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Den Computer des Ministers muss man _____ Hackern schützen.
2. Nordkorea nimmt _____ (die) Fußball-WM teil.
3. Ich sorge mich _____ (die) Kinder, weil sie noch nicht zu Hause sind.
4. Kinder müssen im Alter _____ (ihre) Eltern sorgen.
5. Die USA und Deutschland streiten _____ (eine) neue Strategie.
6. Bitte schicken Sie die Rechnung _____ mich.
7. Der Allgemeinmediziner schickt den Patienten _____ (ein) Spezialisten.
8. Er hat _____ (ein) Krankenwagen geschickt.
9. Sie stritten _____ (die) Gefahren der Atomkraft
10. Viele sind _____ Steuererhöhungen.
11. Ich sterbe _____ (eine) Krankheit, _____ (ein) Ideal.
12. Er suchte _____ (eine) Ausrede/ _____ (ein) passendes Wort.
13. Wir stimmen _____ (dieser) Vorschlag.
14. Ich habe mich _____ ihm getäuscht, er ist nicht ehrlich.
15. _____ (die) Konferenz nahmen 200 Wissenschaftler aus aller Welt teil.
16. Hast du schon _____ (der) Arzt telefoniert?
17. Ich streite mich _____ Paul _____ Politik, _____ Geld.
18. Die Kanzlerin trifft sich täglich _____ (ihr) Pressesprecher.
19. Er träumt _____ (ein) Luxusurlaub in der Karibik.
20. Sie treffen sich nur _____ (ein) kurzen Gespräch.
21. Er trauerte _____ (sein) geliebten Sohn.
22. Wir wollen nicht dar _____ streiten, ob es klug war.
23. Sie hat schon dreimal _____ (der) Kurs teilgenommen.
24. Sie träumen _____ (ein) Urlaub am Meer.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Поліція захищає населення від злочинців.	12. Ми шукаємо краще рішення.
2. Він дуже переживає через своє майбутнє.	13. Він голосував проти Марії на зборах.
3. Він піклується про гарний настрій на вечірці.	14. Він прагнув покращення якості свого життя.
4. Вони сварилися за краще місце.	15. Я дуже в ньому помилився.
5. Я не хочу сваритися через цю справу.	16. Вона регулярно брала участь в заняттях.
6. Я не хочу з тобою сваритися.	17. Я сьогодні ввечері зустрічаюся з тобою.
7. Я надішлю тобі електронні листи завтра.	18. Я мрію про подорож навколо світу.
8. Ми послали сусіда за лікарем.	19. Він сварився зі своїм братом через іграшку.
9. Я за скасування дитячої праці.	20. Він сумував за своєю померлою дружиною.
10. Два німці померли від грипу.	21. Я піклуюся про свою сім'ю.
11. Я шукаю вихід.	

УРОК 127. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (8)

überreden zu + Dat	переконати щось робити
sich unterhalten mit + Dat über + Akk	розмовляти з кимось про щось
sich verlassen auf + Akk	покладатися на
sich verlieben in + Akk	закохуватися в
sich verstehen mit + Dat	розумітися з
verstehen von + Dat	розумітися на
sich vorbereiten auf + Akk	готуватися до
sich verabreden mit + Dat	домовлятися з
sich verabschieden von + Dat	прощатися з
vergleichen mit + Dat	порівнювати з
verbergen/ verstecken vor + Dat	ховати від
vereinbaren mit + Dat	домовлятися з
verfügen über + Akk	мати в наявності
vergleichen mit + Dat	порівнювати з
verhandeln über + Akk	вести переговори щодо
verlangen nach + Dat	вимагати чогось
verraten an + Akk	розголошувати комусь
verstoßen gegen + Akk	порушувати щось
verurteilen zu + Dat	засуджувати до
verzichten auf + Akk	відмовлятися від

УРОК 127. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте прийменник та артикль або займенник у правильній формі.

1. Ich überrede dich _____ (eine) Reise.
2. Der Sänger unterhält sich _____ (der) Bassisten.
3. _____ mich kann man sich verlassen.
4. Sie versteckte die Briefe _____ (ihr) Mann.
5. Britta hat sich _____ (das) alte Bauernhaus verliebt.
6. _____ ihr verstehe ich mich in letzter Zeit nicht mehr so gut.
7. Verstehst du etwas _____ Elektrik?
8. Er hat sich intensiv _____ (dieses) Abenteuer vorbereitet.
9. Ich habe mich _____ (mein) Freund verabredet ins Kino zu gehen.
10. Nun wollen wir uns _____ euch verabschieden.
11. Ich kann Äpfel _____ Birnen nicht vergleichen.
12. Sie verbarg ihre wahren Gefühle _____ ihm.
13. Wir haben regelmäßige Treffen _____ Sven vereinbart.
14. Er verfügt _____ viele gute Beziehungen.
15. Die Staaten verhandeln _____ neue Möglichkeiten der kulturellen Zusammenarbeit.
16. Der Patient verlangte _____ (ein) Arzt/ _____ (ein) Glas Wasser.
17. Er hat die geheimen Pläne _____ (der) Feind verraten.
18. Er verstieß _____ (das) Vorgehen gegen geltende Gesetze.
19. Sie wurde _____ zwei Jahren Gefängnis mit Bewährung verurteilt.
20. Da er in einem Benefizkonzert spielte, verzichtete er _____ (die) Gage.
21. Ich unterhalte mich _____ (die) Leuten, _____ (das) Wetter.
22. Das Hotel verfügt _____ fünfzig Einzel- und sechzig Doppelzimmer.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я можу переконати тебе випити келих вина?	14. Він порівнює себе з великими філософами.
2. Я добре з ним поговорив.	15. Про цю справу ще не вели переговори.
3. Довіряй йому. На нього можна покластися.	16. Він вимагав покликати лікаря.
4. Вона закохалася у свого колегу.	17. Він розкрив таємницю своєму другу.
5. Даніель добре розуміється зі своїм шефом.	18. Вона багато разів порушувала закон.
6. Вона добре розуміється у сучасному мистецтві.	19. Йому присудили грошовий штраф.
7. Карл готується до презентації.	20. Він просто не може відмовитися від солодоців.
8. Я сьогодні домовляюся зі своєю подружкою.	21. Князь вимагав покликати свого радника.
9. Я прощаюся зі своїми друзями.	22. Футбольний гравець багато разів порушив правила.
10. Порівняйте Мюнхен із Берліном.	23. Дизайнери моди розмовляють про найновіші тенденції.
11. Мені немає чого приховувати від вас.	
12. Я домовився про зустріч з ним.	
13. Він має великі фінансові ресурси.	

УРОК 128. ДІЄСЛОВА З ПРИЙМЕННИКАМИ (9)

sich wehren gegen + Akk	захищатися від
sich wenden an + Akk	звертатися до
sich wundern über + Akk	дивуватися чомусь
warnen vor + Dat	попереджувати про
warten auf + Akk	чекати на
werden zu + Dat	ставати чимось/ кимось
wissen über + Akk	знати про
wissen von + Dat	
zurückkommen auf + Akk	повертатися до
zweifeln an + Dat	сумніватися в
zwingen zu + Dat	примушувати когось щось робити

УРОК 128. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильний прийменник.

1. Man muss sich _____ (diese) Zustände wehren.
2. Wir warten schon eine halbe Stunde _____ (der) Bus.
3. Darf ich _____ (Ihr) Angebot zurückkommen?
4. Die Wettervorhersage warnte _____ Gewittern mit Hagel.
5. Der Häftling wehrte sich _____ (die) Vorwürfe.
6. Wenden Sie sich bei Fragen bitte _____ (der) Kundendienst.
7. Der wachsamer Mann von nebenan warnte mich _____ (die) Gefahr.
8. In Namibia wartet man lange _____ (ein) Bus.
9. Viele Deutsche wundern sich _____ (die) plötzlich so hohen Stromkosten.
10. Die Arbeit wird allmählich _____ (die) Routine.
11. Ich weiß nichts _____ neuen Computern für unser Team.
12. Lassen Sie mich noch einmal _____ (Ihre) erste Frage zurückkommen.
13. John zweifelt dar _____, dass sein Sohn die Wahrheit gesagt hat.
14. Er wurde _____ (die) Ruhe gezwungen.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Його попереджували про високу ціну старого авто.
2. Я чекаю на тебе.
3. Вона захищалася від звинувачень.
4. Він ще не звертався до мене.
5. Я дуже дивуюся його поведінці.
6. Стій! Зачекай на мене!
7. Гості можуть звернутися з питання до стійки реєстрації.
8. Цей дорожній знак попереджує водіїв про небезпечний поворот.
9. Я дивуюся запізненню.
10. Я попереджував її про подорож.
11. Я прийшов рано і був змушений чекати на свого друга.
12. Будь ласка, зверніться у бухгалтерський відділ.
13. При температурі нуль градусів лід перетворюється на воду.
14. Ти щось знаєш про неї?
15. Я нічого про це не знаю.
16. Я хочу ще раз повернутися до початку моєї промови.
17. Я дуже сумніваюся у його історії.
18. Його змусили піти у відставку.

Вправа 3. Перекладіть запитання німецькою мовою та дайте відповідь на них.

1. На кого ти чекаєш?	5. Про що попереджає дорожній знак?	8. До чого ти хочеш повернутися?
2. Ти знаєш про цю книгу?	6. Від чого ти захищаєшся?	9. До чого його змушують?
3. До кого ти звертаєшся?	7. Чому ти дивуєшся?	10. На кого чекає Петер?
4. В чому ти сумніваєшся?		11. В кому ти сумніваєшся?

УРОК 129. ПРИКМЕТНИКИ З ПРИЙМЕННИКАМИ (1)

abhängig von + Dat	залежний від
angenehm für + Akk	приємний для
adressiert an + Akk	адресований на
angesehen bei + Dat	авторитетний, поважний
angewiesen auf + Akk	залежний від
arm an + Dat	бідний чимось
ärgerlich auf + Akk	злий на
ärgerlich über + Akk	злий на
befreundet mit + Dat	у дружніх стосунках з
begeistert von + Dat	у захваті від
bekannt für + Akk	відомий чимось
behilflich bei + Dat	готовий допомогти у чомусь
bekannt mit + Dat	знайомий з
beliebt bei + Dat	популярний у
bereit zu + Dat	готовий до
berühmt für + Akk	відомий чимось
beschäftigt mit + Dat	зайнятий чимось
besorgt über + Akk	стривожений через
beteiligt an + Dat	залучений у
beunruhigt über + Akk	занепокоєний через
böse auf + Akk	злий на

УРОК 129. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильний прийменник.

1. Immer mehr Menschen sind finanziell _____ (der) Staat abhängig.
2. Diese Frage ist sehr angenehm _____ mich.
3. _____ wen ist der Brief adressiert?
4. Der Pfarrer war _____ allen Kirchgängern hoch angesehen.
5. Geschäfte sind _____ Kunden angewiesen.
6. Er ist sehr arm _____ Geist.
7. Wegen der schlechten Noten war der Schüler ärgerlich _____ (der) Lehrer.
8. Der Politiker ist _____ (die) ganzen Welt befreundet.
9. Die Touristen sind begeistert _____ (die) unberührten Natur.
10. Der Vater ist behilflich _____ (der) Wechseln des Fahrradreifens.
11. Die Schwaben sind bekannt _____ (ihre) Sparsamkeit.
12. Science-Fiction-Geschichten sind beliebt _____ Jung und Alt.
13. Der Bürgermeister ist _____ vielen Prominenten bekannt.
14. Seid ihr alle bereit _____ (der) Aufbruch?
15. Er ist berühmt-berüchtigt _____ (seine) Affären.
16. Montags ist Martha _____ (der) Hausputz beschäftigt.
17. Hannes ist ein wenig besorgt _____ (sein) hohen Blutdruck.
18. Philipp war _____ allen Torchancen des Fußballspiels beteiligt.
19. Die Deutschen waren beunruhigt _____ (die) Bankenkrise.
20. Ich bin nicht böse _____ dich.
21. Er war _____ (seine) Moral und Tugend bekannt.
22. Der Schriftsteller ist berühmt _____ (seine) Bücher.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Він залежить від грошей своїх батьків.	13. Її дуже люблять всі колеги.
2. Масаж був дуже приємний для нього.	14. Я готовий на все.
3. Лист адресований на тебе.	15. Пірс Броснан був відомий своєю роллю Джеймса Бонда.
4. Його поважають всі експерти.	16. Він усе ще зайнятий своєю роботою.
5. Я залежав від твоєї допомоги.	17. Я стривожений справами тут.
6. Країна бідна на копалини.	18. Він брав участь у проєкті з початку.
7. Анді злився на свої погані успіхи.	19. Я стривожена його поведінкою.
8. Я з ним дружу роками.	20. Ти ще сердишся на мене?
9. Молодь була у захваті від рок-концерту.	21. Німці були стривожені через банківську кризу.
10. Він допоміг йому під час переїзду.	22. Професора люблять його студенти.
11. Він відомий своїм поганим гумором.	23. Митець відомий своїми гарними картинами.
12. Я тільки нещодавно з ним познайомилася.	

УРОК 130. ПРИКМЕТНИКИ З ПРИЙМЕННИКАМИ (2)

charakteristisch für + Akk	характерний для
dankbar für + Akk	вдячний за
eifersüchtig auf + Akk	ревнивий до
einverstanden mit + Dat	згодний з
entfernt von + Dat	віддалений від
entscheidend für + Akk	вирішальний для
entschlossen zu + Dat	готовий до
entsetzt über + Akk	в жаху від
enttäuscht von + Dat	розчарований чимось/ кимось
enttäuscht über + Akk	
erfahren in + Dat	досвідчений у
erfreut über + Akk	радий чомусь
erstaunt über + Akk	здивований через
fähig zu + Dat	готовий на
fertig mit + Dat	закінчити щось
frei von + Dat	вільний від
freundlich zu + Dat	дружній по відношенню до
froh über + Akk	радий чомусь

УРОК 130. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильний прийменник.

1. Die gute Küche ist charakteristisch _____ (diese) Gegend.
2. Die Polizei ist dankbar _____ jeden Hinweis zum Tathergang.
3. Kleine Kinder sind oft eifersüchtig _____ (ihre) älteren Geschwister, weil sie mehr Freiheiten haben.
4. Bist du einverstanden _____ (eine) Reise in die Berge?
5. Was ist entscheidend _____ (unsere) Arbeit?
6. Wo _____ ist er entschlossen?
7. Die ganze Welt war entsetzt _____ (das) Hochwasser.
8. Die Fans waren enttäuscht _____ (das) schlechten Spielergebnis.
9. _____ (sein) Verhalten bin ich sehr enttäuscht.
10. Sie ist sehr erfahren _____ (der) Umgang mit schwierigen Kunden.
11. Ich bin sehr erfreut _____ (Ihre) positive Entscheidung.
12. Ich bin erstaunt _____ (dein) plötzlichen Meinungsumschwung.
13. Ich glaube, er ist _____ allem fähig!
14. Bist du schon fertig _____ (die) Hausaufgaben?
15. Biologische Nahrungsmittel sind frei _____ chemischen Zusatzstoffen.
16. Sei stets freundlich _____ (deine) Mitmenschen.
17. Alle Kollegen waren froh _____ (das) gute Jahresergebnis der Firma.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ця поведінка дуже характерна для нього.	14. Він здатний на все.
2. Я дуже тобі вдячна за твої слова.	15. Коли ти нарешті закінчив роботу?
3. Він завжди ревнував тебе.	16. Він вільний від будь-яких зобов'язань.
4. Я згоден з твоєю пропозицією.	17. Вона завжди дружно ставилася до нас.
5. Вокзал недалеко від нашого готелю.	18. Я дуже рада твоєму рішення.
6. Його успіхи були вирішальні для результату гри.	19. Я вдячна за все, що ти для мене зробив.
7. Він готовий на все.	20. Його ініціатива була вирішальна для нашого успіху.
8. Я у шоці від цього інциденту.	21. Правління було раде прибуткам.
9. Він дуже розчарований у тобі.	22. Будинок був лише в кількох кроках від пляжу.
10. У чому ти розчарований?	23. Я був у жаху від твоєї поведінки!
11. Вона дуже досвідчена у цій сфері.	24. Діти часто ревнують до новонароджених братів та сестер.
12. Я дуже радий твоїм хорошим оцінкам.	
13. Він був здивований моїм запитанням.	

УРОК 131. ПРИКМЕТНИКИ З ПРИЙМЕННИКАМИ (3)

geeignet für + Akk	підходящий для
gespannt auf + Akk	чекати з нетерпінням
glücklich über + Akk	щасливий через
gewöhnt an + Akk	звикнути до
gut zu + Dat	добрий по відношенню до
gut für + Akk	добрий для
gut in + Dat	добрий у чомусь
interessiert an + Dat	зацікавлений у
höflich zu + Dat	ввічливий до
leicht für + Akk	легкий для
lieb zu + Dat	добрий до
misstrauisch gegenüber + Dat	недовірливий до
müde von + Dat	втомлений від
neidisch auf + Akk	заздрісний
nett zu + Dat	добрий до
neugierig auf + Akk	допитливий по відношенню до, цікавиться
nötig für + Akk	потрібний для
notwendig für + Akk	важливий для
nützlich für + Akk	корисний для
offen für + Akk	відкритий для
reich an + Dat	багатий чимось
schädlich für + Akk	шкідливий для
schuld an + Dat	винний у чомусь
schwierig für + Akk	важкий для
stolz auf + Akk	гордий чимось
traurig über + Akk	сумний через щось
typisch für + Akk	типовий для

УРОК 131. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильний прийменник.

1. Musicals sind gut geeignet _____ (ein) unterhaltsamen Abend.
2. An Heiligabend warten Kinder gespannt _____ (der) Weihnachtsmann.
3. Er war offen _____ (die) Probleme seines Freundes.
4. Eisbären sind _____ (die) Kälte gewöhnt.
5. Das Brautpaar war glücklich _____ (die) vielen Hochzeitsgeschenke.
6. Mutter Theresa war immer gut _____ allen Menschen.
7. Diese Erfahrungen waren sehr gut _____ (meine) Entwicklung.
8. Gauß war schon als Kind gut _____ (das) Rechnen.
9. Ich bin interessiert _____ (ein) schnellen Abschluss der Verhandlungen.
10. Ein Kellner sollte stets höflich _____ (der) Hotelgästen sein
11. Die Übung war zu leicht _____ mich.
12. „Seid lieb _____ (euer) Vater!“, sagte die Mutter.
13. Die alte Dame war misstrauisch _____ allen Fremden.
14. Lisa fühlte sich müde _____ (das) langen Warten.
15. Rob war neidisch _____ (sein) erfolgreichen Bruder.
16. Er ist immer nett _____ allen gewesen.
17. Sie war offen _____ alles Neue.
18. Karla ist neugierig _____ (ihre) Geburtstagsgeschenke.
19. _____ (der) Unterhalt des Hauses ist sehr viel Geld nötig.
20. Diese Medikamente sind notwendig _____ (eine) schnelle Heilung.
21. Diese Information ist sehr nützlich _____ mich.
22. Olivenöl ist reich _____ ungesättigten Fettsäuren.
23. Zucker ist schädlich _____ (die) Zähne.
24. Der Motorradfahrer war schuld _____ (der) Unfall.
25. Unser Verhältnis war schon immer etwas schwierig _____ (unsere) Mutter.
26. Lothar ist sehr stolz _____ (seine) hübsche Frau.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Він не підходить на цю посаду.	11. Він завжди ревнував до свого брата.
2. Я з нетерпінням чекаю на його реакцію.	12. Будьте добрі до ваших сусідів.
3. Він звик до холоду.	13. Мене цікавить твоє пояснення.
4. Я щасливий через його рішення.	14. Мені це потрібно. Я відкритий до змін.
5. Він завжди дуже добрий до нас.	15. Країна багата копалинами.
6. Пані Майєр дуже зацікавлена новою роботою.	16. Паління шкідливе для здоров'я.
7. Він завжди ввічливий до нас.	17. Ніхто не винний у цьому нещасті.
8. Це питання легке для мене.	18. Переїзд завжди важкий для дітей.
9. Вона дуже підозріло до мене ставилася.	19. Він пишається своїм походженням.
10. Я втомився від походу.	20. Я сумую через твої висловлення.

УРОК 132. ПРИКМЕТНИКИ З ПРИЙМЕННИКАМИ (4)

überzeugt von + Dat	впевнений у
unabhängig von + Dat	незалежний від
unangenehm für + Dat	неприємний для
unbeliebt bei + Dat	непопулярний серед
unerfahren in + Dat	недосвідчений у
unfähig zu + Dat	неспроможний на
unfreundlich zu + Dat	недружній по відношенню
ungeeignet für + Akk	непідходящий для
unglücklich über + Akk	нешасливий через
unschädlich für + Akk	некорисно для
unschuldig an + Dat	не винний у чомусь
unterteilt in + Akk	розділений на
unzufrieden mit + Dat	незадоволений чимось
verantwortlich für + Akk	відповідальний за
verärgert über + Akk	злий на
verheiratet mit + Dat	одружений з
verliebt in + Akk	закоханий у
verlobt mit + Dat	заручений з
verrückt nach + Dat	божевільний через
verwandt mit + Dat	поріднений з
wichtig für + Akk	важливий для
wütend auf + Akk	розлючений на
zufrieden mit + Dat	задоволений чимось
zuständig für + Akk	відповідальний за

УРОК 132. ВПРАВИ

Вправа 1. Поставте правильний прийменник.

1. Der Richter war überzeugt _____ (die) Schuld des Angeklagten.
2. Sie ist völlig unabhängig _____ (ihr) Vorgesetzten.
3. Ist eine Ultraschalluntersuchung unangenehm _____ (das) Baby?
4. Die Deutschen sind unbeliebt _____ (die) Österreichern.
5. Wer 18 Jahre ist, der ist unerfahren _____ (das) Autofahren.
6. Sie ist unfähig _____ (eine) schnellen Entscheidung.
7. Er war sehr unfreundlich _____ uns.
8. Sommerreifen sind ungeeignet _____ (eine) Fahrt bei Eis und Schnee.
9. Viele Frauen sind nach der Geburt des Babys unglücklich _____ (ihre) Figur.
10. Diese Substanz ist völlig unschädlich _____ (der) menschlichen Körper.
11. Sie war nicht ganz unschuldig _____ (das) Missverständnis.
12. Das Gebiet ist _____ verschiedene Regionen unterteilt.
13. 85 % der Deutschen sind unzufrieden _____ (ihre) Arbeit.
14. Pollen und Staub sind oft verantwortlich _____ Allergien.
15. Autofahrer sind verärgert _____ (die) hohen Benzinpreise.
16. Mein Großvater ist schon 50 Jahre _____ (meine) Großmutter verheiratet.
17. Paris Hilton war ganz verliebt _____ (ihr) kleinen Hund.
18. Katja ist _____ (ein) 20 Jahre älteren Mann verlobt.
19. Ich bin nicht gerade verrückt da _____, sie wiederzusehen.
20. Diese Entscheidung war wichtig _____ (die) Zukunft.
21. Nach dem Streit war Thomas sehr wütend _____ (sein) Sohn.
22. Frau Maier ist zuständig _____ (der) Kundenservice.

Вправа 2. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Я завжди був вражений його талантами.	13. Він відповідає за весь проект.
2. Він незалежний від своїх батьків.	14. Вона зла на його вислови.
3. Його не люблять всі колеги.	15. Вона вже багато років одружена зі своїм другом молодості.
4. Він ще недосвідчений у таких речах.	16. Вона закохана у свого колегу.
5. Вона неспроможна на вбивство.	17. Вона вже два роки з ним заручена.
6. Не будь недружною по відношенню до свого тата!	18. Ти ж геть збожеволіла через цього чоловіка!
7. Він не підходить для такого важливого завдання.	19. Зараз це неважливо для мене.
8. Ми всі дуже нещасливі через таке рішення.	20. Вона досить розлючена на свого керівника.
9. Цей засіб абсолютно нешкідливий для людей.	21. Ми дуже задоволені нашою новою машиною.
10. Він не винний у цій ситуації.	22. Я не відповідаю за цей випадок.
11. Книга ділиться на три частини.	
12. Вона дуже незадоволена своєю теперішньою роботою.	

ДОДАТОК 1

Список неправильных дієслів

Infinitiv	Präsens	Präteritum	Partizip II
backen	bäckt/backt	buk/backte	hat gebacken
befehlen	befiehlt	befahl	hat befohlen
beginnen	beginnt	begann	hat begonnen
beißen	beißt	biß	hat gebissen
bergen	birgt	barg	hat geborgen
bersten	birst	barst	ist geborsten
biegen	biegt	bog	hat gebogen
bieten	bietet	bot	hat geboten
binden	bindet	band	hat gebunden
bitten	bittet	bat	hat gebeten
blasen	bläst	blies	hat geblasen
bleiben	bleibt	blieb	ist geblieben
braten	brät	briet	hat gebraten
brechen	bricht	brach	hat/ist gebrochen
brennen	brennt	brannte	hat gebrannt
bringen	bringt	brachte	hat gebracht
denken	denkt	dachte	hat gedacht
dreschen	drischt	drosch	hat gedroschen
dringen	dringt	drang	hat/ist gedrungen
dürfen	darf	durfte	hat gedurft
empfangen	empfähgt	empfieng	hat empfangen
empfehlen	empfieht	empfahl	hat empfohlen
erlöschen	erlischt	erlosch	ist erloschen
erschrecken	erschrickt	erschrak	ist erschrocken
essen	isst	aß	hat gegessen
fahren	fährt	fuhr	hat/ist gefahren
fallen	fällt	fiel	ist gefallen
fangen	fängt	fieng	hat gefangen
fechten	ficht	focht	hat gefochten
finden	findet	fand	hat gefunden
flechten	flicht	flocht	hat geflochten
fliegen	fliegt	flog	hat/ist geflogen

Infinitiv	Präsens	Präteritum	Partizip II
fliehen	flieht	floh	ist geflohen
fließen	fließt	floss	ist geflossen
fressen	frisst	fraß	hat gefressen
frieren	friert	fror	hat gefroren
gären	gärt	gor	ist gegoren
gebären	gebärt/gebirt	gebar	hat/ist geboren
geben	gibt	gab	hat gegeben
gedeihen	gedeiht	gedieh	ist gediehen
gehen	geht	ging	ist gegangen
gelingen	gelingt	gelang	ist gelungen
gelten	gilt	galt	hat gegolten
genesen	genest	genas	ist genesen
genießen	genießt	genoss	hat genossen
geschehen	geschieht	geschah	ist geschehen
gewinnen	gewinnt	gewann	hat gewonnen
gießen	gießt	goss	hat gegossen
gleich	gleich	glich	hat geglichen
gleiten	gleitet	glitt	ist geglitten
graben	gräbt	grub	hat gegraben
greifen	greift	griff	hat gegriffen
haben	hat	hatte	hat gehabt
halten	hält	hielt	hat gehalten
hängen	hängt	hing	hat gehangen
hauen	haut	haute/hieb	hat/ist gehauen
heben	hebt	hob	hat gehoben
heißen	heißt	hieß	hat geheiß
helfen	hilft	half	hat geholfen
kennen	kennt	kannte	hat gekannt
klingen	klingt	klang	hat geklungen
kneifen	kneift	kniff	hat gekniffen
kommen	kommt	kam	ist gekommen
können	kann	konnte	hat gekonnt
kriechen	kriecht	kroch	ist gekrochen
laden	lädt	lud	hat geladen
lassen	lässt	ließ	hat gelassen

Infinitiv	Präsens	Präteritum	Partizip II
laufen	läuft	lief	ist gelaufen
leiden	leidet	litt	hat gelitten
leihen	leiht	lieh	hat geliehen
lesen	liest	las	hat gelesen
liegen	liegt	lag	hat gelegen
löschen	löscht	losch	hat geloschen
lügen	lügt	log	hat gelogen
mahlen	mahlt	mahlte	hat gemahlen
meiden	meidet	mied	hat gemieden
melken	melkt	melkte	hat gemolken/gemelkt
messen	misst	maß	hat gemessen
mißlingen	mißlingt	mißlang	ist mißlungen
mögen	mag	mochte	hat gemocht
müssen	muss	musste	hat gemusst
nehmen	nimmt	nahm	hat genommen
nennen	nennt	nannte	hat genannt
pfeifen	pfeift	pfiff	hat gepfiffen
preisen	preist	pries	hat gepriesen
quellen	quillt	quoll	ist gequollen
raten	rät	riet	hat geraten
reiben	reibt	rieb	hat gerieben
reißen	reißt	riss	hat/ist gerissen
reiten	reitet	ritt	hat/ist geritten
rennen	rennt	rannte	ist gerannt
riechen	riecht	roch	hat gerochen
ringen	ringt	rang	hat gerungen
rinnen	rinnt	rann	ist geronnen
rufen	ruft	rief	hat gerufen
salzen	salzt	salzte	hat gesalzen/gesalzt
saufen	säuft	soff	hat gesoffen
saugen	saugt	sog = saugte	hat gesogen/gesaugt
schaffen	schafft	schuf	hat geschaffen
scheiden	scheidet	schied	hat/ist geschieden
scheinen	scheint	schien	hat geschienen
schelten	schilt	schalt	hat gescholten

Infinitiv	Präsens	Präteritum	Partizip II
scheren	schiert	schor	hat geschoren
schieben	schiebt	schob	hat geschoben
schießen	schießt	schoss	hat geschossen
schlafen	schläft	schief	hat geschlafen
schlagen	schlägt	schlug	hat geschlagen
schleichen	schleicht	schlich	ist geschlichen
schleifen	schleift	schliff	hat geschliffen
schließen	schließt	schloss	hat geschlossen
schlingen	schlingt	schlang	hat geschlungen
schmeißen	schmeißt	schmiss	hat geschmissen
schmelzen	schmilzt	schmolz	hat/ist geschmolzen
schneiden	schneidet	schnitt	hat geschnitten
schreiben	schreibt	schrieb	hat geschrieben
schreien	schreit	schrie	hat geschrien
schreiten	schreitet	schrift	ist geschritten
schweigen	schweigt	schwie	hat geschwiegen
schwellen	schwillt	schwoll	ist geschwollen
schwimmen	schwimmt	schwamm	ist geschwommen
schwinden	schwindet	schwand	ist geschwunden
schwingen	schwingt	schwang	hat geschwungen
schwören	schwört	schwor/schwur	hat geschworen
sehen	sieht	sah	hat gesehen
sein	ist	war	ist gewesen
senden	sendet	sandte	hat gesandt
singen	singt	sang	hat gesungen
sinken	sinkt	sank	ist gesunken
sinnen	sinnt	sann	hat gesonnen
sitzen	sitzt	saß	hat gesessen
sollen	soll	sollte	hat gesollt
speien	speit	spie	hat gespien
spinnen	spinnt	spann	hat gesponnen
sprechen	spricht	sprach	hat gesprochen
sprießen	sprießt	spross	ist gesprossen
springen	springt	sprang	ist gesprungen
stechen	sticht	stach	ist gestochen

Infinitiv	Präsens	Präteritum	Partizip II
stehen	steht	stand	hat gestanden
stehlen	stiehlt	stahl	hat gestohlen
steigen	steigt	stieg	ist gestiegen
sterben	stirbt	starb	ist gestorben
stinken	stinkt	stank	hat gestunken
stoßen	stößt	stieß	hat/ist gestoßen
streichen	streicht	strich	hat gestrichen
streiten	streitet	stritt	hat gestritten
tragen	trägt	trug	hat getragen
treffen	trifft	traf	hat getroffen
treiben	treibt	trieb	hat/ist getrieben
treten	tritt	trat	hat/ist getreten
trinken	trinkt	trank	hat getrunken
trügen	trügt	trog	hat getrogen
tun	tut	tat	hat getan
verderben	verdirbt	verdarb	hat/ist verdorben
verdrießen	verdrießt	verdross	hat verdrossen
vergessen	vergisst	vergaß	hat vergessen
verlieren	verliert	verlor	hat verloren
verzeihen	verzeiht	verzieh	hat verziehen
wachsen	wächst	wuchs	ist gewachsen
wägen	wägt	wog	hat gewogen
waschen	wäscht	wusch	hat gewaschen
weichen	weicht	wich	ist gewichen
weisen	weist	wies	hat gewiesen
wenden	wendet	wandte = wendete	hat gewandt/gewendet
werben	wirbt	warb	hat geworben
werden	wird	wurde	ist geworden
werfen	wirft	warf	hat geworfen
wiegen	wiegt	wog	hat gewogen
winden	windet	wand	hat gewunden
wissen	weiß	wusste	hat gewusst
wollen	will	wollte	hat gewollt
ziehen	zieht	zog	hat/ist gezogen
zwingen	zwingt	zwang	hat gezwungen

ДОДАТОК 2

Дієслова з особовим підметом та додатком в Dativ

Das Kleid gefällt meiner Tochter nicht. – Моїй дочці не подобається сукня.

jemandem abraten – відрадити когось	jemandem gestatten – дозволяти комусь
jemandem absagen – відмовляти комусь	jemandem glauben – вірити комусь
jemandem ähneln – бути схожим на когось	jemandem helfen – допомагати комусь
jemandem antworten – відповідати комусь	jemandem imponieren – імпонувати комусь
jemandem applaudieren – аплодувати комусь	jemandem kündigen – звільняти когось
jemandem assistieren – допомагати комусь	jemandem lauschen – уважно слухати когось
jemandem ausweichen – уникати когось	jemandem misslingen – не вдаватися комусь
jemandem begegnen – випадково зустріти когось	jemandem misstrauen – не довіряти комусь
jemandem befehlen – наказувати комусь	jemandem nachgeben – уступати комусь
jemandem danken – дякувати комусь	sich jemandem nähern – наближатися до когось
jemandem dienen – служити комусь	jemandem passen (etwas) – підходити комусь
jemandem drohen – загрожувати комусь	jemandem raten – радити комусь
jemandem einfallen – спадати на думку	jemandem reichen – простягнути комусь
jemandem entfliehen – втекти від когось	jemandem schaden – шкодити комусь
jemandem entgegengehen – йти назустріч комусь	jemandem schmecken (etwas) – смакувати комусь
jemandem entgegen – вислизати від когось	jemandem trauen – вірити комусь
jemandem erlauben – дозволити комусь	jemandem trotzen – противитися комусь
jemandem erwidern – заперечувати комусь	jemandem unterliegen – уступати комусь
jemandem fehlen – бракувати комусь	jemandem verdanken – дякувати комусь
jemandem folgen – слідувати комусь	jemandem vertrauen – довіряти комусь
jemandem gefallen – подобатися комусь	jemandem verzeihen – прощати когось
jemandem gegenüber sitzen – сидіти напроти когось	jemandem widersprechen – суперечити комусь
jemandem gehorchen – коритися комусь	jemandem widerstehen – чинити опір комусь
jemandem gehören – належати комусь	jemandem zuhören – слухати когось
jemandem gelingen (etwas) – вдаватися комусь	jemandem zuraten – порадити комусь
jemandem genügen – вистачати комусь	jemandem zureden – умовляти когось
jemandem gratulieren – поздоровляти когось	jemandem zuschauen – дивитися на когось

ДОДАТОК 3

Дієслова з безособовим підметом та додатком в *Dativ*

Es gefällt mir. – Це мені подобається.

fehlen – бракувати	misslingen – не вдаватися
gefallen – подобатися	nützen – бути корисним
gehören – належати	passieren – відбуватися
gelingen – вдаватися	schaden – шкодити
genügen – бути достатнім	schmecken – смакувати

ДОДАТОК 4

Дієслова з додатком в *Dativ* і додатком в *Akkusativ*

anbieten	Du bietest mir etwas an
antworten	Du beantwortest mir etwas
befehlen	Du befiehlst mir etwas
bringen	Du bringst mir etwas
empfehlen	Du empfiehlst mir etwas
erklären	Du erklärst mir etwas
erzählen	Du erzählst mir etwas
geben	Du gibst mir etwas
glauben	Du glaubst mir etwas
leihen	Du leihst mir etwas
liefern	Du lieferst mir etwas
nehmen	Du nimmst mir etwas
sagen	Du sagst mir etwas
schenken	Du schenkst mir etwas
schicken	Du schickst mir etwas
schreiben	Du schreibst mir etwas
Du schreibst mir etwas.	Du sendest mir etwas
stehlen	Du stiehlest mir etwas
verbieten	Du verbietest mir etwas
versprechen	Du versprichst mir etwas
zeigen	Du zeigst mir etwas

www.nk.in.ua

www.novaknyha.com.ua

20231 071 25733

NK
VERLAG

Telegram : @deutschergram